

KÖZÖSSÉGI MOZAIKOK

INTERJÚK

Szerkesztette:
Gergó Zsuzsanna

KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATOK

MŰHELYTANULMÁNYOK I.

Közösségi mozaikok
Interjúk

A kötet megjelenését az OTKA „A közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye” című 73034. számú kutatáshoz nyújtott támogatás, valamint az MTA Politikai Tudományok Intézete és a Szegedi Tudományegyetem Szociológia Tanszék támogatása tette lehetővé.

SZTE Egyetemi Könyvtár

1000883306

Közösségi mozaikok
Interjúk

Szerkesztő:
Gergő Zsuzsanna

SZTE Egyetemi Könyvtár
Egyetemi Gyűjtemény
2

ISSN 2060-8985

ISBN 978-963-9573-57-4

HELYBEN
OLVASHATÓ

X 132980

A kötet szerzői:

© Benedek Dániel, Budai Zsanett, Császár Balázs, Gergő Zsuzsanna, Györe Dávid, Hári Péter,
Iszkeitz Pirooska, Kalocsai Janka, Lócai Balázs László, Márkus Kata Nóra, Széll Adrienn,
Széll Krisztián, Szoldán Zita, Turbucz Mariann, Varga Attila, Végh Márta, 2009

TARTALOM

„Jó együtt dolgozni, egy közös cél érdekében”	9
Faluközösség (Széll Krisztián)	
„Nekem mindig valami közösségi munkára van szükségem”	27
Lokálpatrióta közösség (Gergő Zsuzsanna)	
„Közösen minden megoldható”	51
Nőegylet (Széll Adrienn)	
„Megmozdítom és összeszedjem az embereket”	63
Helyi kulturális közösség (Varga Attila)	
„Egy kicsit jobbra válik a világ, hogyan mi ezekkel a dolgokkal foglalkozunk”	79
Helyi ifjúsági közösség (Györe Dávid)	
„Az ember szeret egy kicsit közösségben lenni”	92
Helyi ifjúsági klub (Turbucz Mariann)	
„Megszokják azt, hogy itt tényleg közösségben dolgozunk”	105
Cserkészek közössége (Györe Dávid)	
„A közösség mag... Önmaga kelt hullámokat”	114
Vallási közösség (Császár Balázs)	
„Jó kapcsolat és igazi emberi viszonyulás van jelen”	126
Roma hitközösség (Budai Zsanett)	
„Van egy közös ügyünk, van egy közös célunk”	138
Zsidó fiatalok önszerveződő közössége (Kalocsai Janka)	

„Összefogni az embereket... És valami szervezethez kötődni”	157
Hagyományörzők közössége (Benedek Dániel)	
„Nem tudom elképzelni, hogy ne csináljak közösségi dolgokat”	177
Környezetvédelmi közösség (Hári Péter)	
„Egyrészt az egészségmegőrzés, másrészt a társaság a célunk”	189
Természetvédelmi túraközösség (Lócai Balázs László)	
„Együtt vagyunk, egy közösség, fenntartjuk a hagyományokat”	208
Sportközösség (Széll Krisztián)	
„Egy réteget vonz magához a társaságunk”	219
Hobbiközösség (Szoldán Zita)	
„Baráti kör él a borrenden belül”	230
Borlovagrend (Márkus Kata Nóra)	
„Baráti társaság vagyunk, jól érezzük magunkat együtt”	238
Rotary Klub (Márkus Kata Nóra)	
„Megpróbálunk segíteni ezeken az embereken”	252
Gyengénlátók közössége (Lócai Balázs László)	
„Keresik azt a helyet, ahol kötődhetnek valakihez”	274
Mozgáskorlátozottak közössége (Végh Márta)	
„Valamilyen csapathoz tartozni kell”	288
Munkahelyi közösség (Iszkeitz Piroska)	
Metszetek egy kisváros közösségi kapcsolataiból	303
Kunszentmiklós	
Interjúvázlat	315
Az interjúk struktúrája	

ELŐSZÓ

Az emberi kapcsolatok területén végzett korábbi vizsgálataink meggyőzően jelezték, hogy az elmúlt évtizedekben meggyengült a magyar társadalom integrációja, bizalomhiányosak az emberi kapcsolatok, kevesen kötődnek családjukon kívül bármely más közösséghez. Az emberek többsége úgy gondolja, hogy illetéktelen nyilvánosan véleményt alkotni az őt is érintő társadalmi kérdésekről. Kutatásunk hipotézise szerint a bizalomhiányos, közösséghiányos társadalomban a legfontosabb feladat az atomizált egyénekből felkelteni a közösségek iránti vágyat, s ezáltal a közélet iránti igényt is. A fenti következtetések nyomán fogalmazódott meg kutatásunk címe és fő gondolata: „A közösségi kapcsolatok igénye – a demokrácia megújításának esélye.”

Vizsgálatunk első szakaszában mélyinterjúkat készítettünk kisközösségek vezetőivel, szervezőivel. Olyan interjúalanyok életrétét, gondolatait kutattuk, akiknek szükségleti rendszerébe már beépült a közösségi kapcsolatok iránti igény. Megvan tehát az esélye annak, hogy a hozzájuk hasonló közösségi igényekkel élők képesek lesznek „kovázzá” egységbe forrasztani a környezetükben élő elszigetelt, izolált egyéneket. A kisközösségbe tartozók egymás iránti bizalma, a közösségen belüli szolidaritás, s az ennek nyomán kialakuló „mi-tudat” és spiritualitás – bármely motivációval vagy céllal szerveződik is – megsokszorozhatja az egyéni erőforrásokat. Egyaránt nyújt biztonságot és örömet a közösség tagjainak, nagy eséllyel felkelti a tágabb közösségi közélet alakításának igényét, s a makro-társadalmi szolidaritást.

Sorozatunk nyitó kötetében a kutatás céljára készült interjúkat adjuk közre. Köszönetet mondunk interjúalanyainknak, akik közösségi életük tapasztalatait, gondolatait megosztották velünk, s azt kutatásunk céljára és nyilvános közzétételre felajánlották.

A kutatócsoport tagjainak többsége a Szegedi Tudományegyetem Szociológiai Tanszékének jelenlegi, illetve korábban végzett hallgatója. A kutatás az OTKA támogatásával készül.

Utasi Ágnes
kutatásvezető

„JÓ EGYÜTT DOLGOZNI, EGY KÖZÖS CÉL ÉRDEKÉBEN”

FALUKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

Név nélkül (54 éves nő), Deszk

Kérlek, bevezetésként beszélj a gyermekkorodról, a családi hátteredről!

Tösgyökeres deszki vagyok, mindig is itt éltem. Nagyon egyszerűek a nagyszüleim. Mind a két részről parasztok voltak. Az apai nagyapám viszont zenész volt amellet, hogy földműveléssel foglalkozott és jobbára abból a pénzből éltek, amit a zenéléssel keresett. Azt lehet mondani, hogy az akkori zenekarok nagyon nagy jelentőségűek voltak, különösen a település életében. Egy-egy közösséget vonzottak, ugyanis minden vendéglőnek volt egy-egy zenekara, persze nagyapámé volt a legjobb. Egészen, majdnem a haláláig játszott, 81 éves korában halt meg. Mindig is a zene volt a mindene. A második házasságuk volt az apai nagyszüleimnek és az édesapám az egyetlen gyermekük volt. Ez abban az időben mindenképpen ritkaság volt. 1928-ban született és ő már szakma felé ment el. Saját erőből elvégezte a nyolc osztályt, ami azt jelentette, hogy először ugye hat osztálya volt, majd kőművesként kezdett el dolgozni. Elvégezte a nyolc osztályt már felnőtt fejjel és kőművesmester lett. Ez abban az időben nehéz volt, és akkor ez nagy dolognak számított. Anyukám mindig is otthon dolgozott, ő háztartásbeli volt, illetve voltak földek, amin hol paprikát, hol rózsát termelt, tehát ő is hozzájárult a családi büdzséhez. Mi az apai nagyszüleimnél éltünk egészen 1988-ig. Négy generáció élt együtt a családi házban, ami azt jelentette, hogy ott lakott a nővérem a férjével és a gyerekével, ott laktam én, ott laktak a nagyszüleim és ott laktak a szüleim. 1987-ben először elköltöztek a nővéremék, majd 1988-ban elköltöztem én. Ez az egyik nagyszülői ág. Az anyai nagyszülők pedig a Homokvidékről származtak, onnan költöztek ide be. Nagyapa a szőregi paprikafeldolgozóba járt dolgozni, a nagymama meg otthon volt és nevelte a gyerekeket. Ahhoz az ághoz nem kötődtem annyira, hiszen nem velük éltem. Apukám is zenélt, hógőzört és gordonkázott, sőt később brácsázott is, mert nagyapa

bevonta a zenekarba. Később azután, amikor a nagypapa már meghalt, az apu a deszki szerb zenekarokban is játszott, jártak fellépésekre és jártak lakodalmaiba is. Első generációs értelmiségi vagyok ebből a családból, igazándiból sosem ösztönöztek a szülők, nem volt nálunk központi kérdés a tanulás. Egyszerűen jól tanultam és azt mondhatnám, hogy mindenféle közösségi lépcsőfokot végigjártam, kisdobos voltam, úttörő voltam, aztán ehhez jött az örsvezetőség, majd ifivezető és később ennek a korosztálynak az útja ugye vezetett a KISZ-be. Tehát én KISZ-tag is voltam, de azt is itthon, tehát nem középiskolában voltam KISZ tag, hanem az itteni deszki szervezetben. Aztán ez egy picikét leállt és alakultak ezek az úgynevezett ifjúsági klubok, az ifjúsági klubmozgalom, és annak lettem azután a vezetője a '70-es évek végéig. Ezt mind itt Deszken. Színjátzó kört csináltunk és azt gondolom, hogy elég nagy élet ment itt a faluban. 1973-ban érettségiztem és 1975-ben vettem fel a főiskolára, de már akkor úgy jelentkeztem a főiskolára, hogy cleve azt akartam, hogy én könyvtáros legyek. Mindenképpen ezt a pályát szerettem volna csinálni. Úgy láttam, hogy itt sokkal kötetlenebb a munka és a korosztály is nagyon tetszett nekem, az egy évestől a nyugdíjasig mindenki megtalálható. Tetszett a népművelés, amit nekem abban az időben az akkori művházak jelentettek és hogy rengeteg programot szerveztek. Akkor nem itt dolgoztam, Kübekháza tudtam elhelyezkedni, mert a szüleim nem állták a nappali oktatásom. Dolgoztam és közben felvettek a Debreceni Tanítóképző Főiskolára, ahol könyvtáros-népművelő szakot végeztem. 1976-ban már hazahívtak Deszkre, tehát 1976-tól, több mint 30 éve itt dolgozom, kezdetben csak könyvtárosként, majd később már a művelődési ház is az enyém volt. 1998-tól, amikor elkészült ez a ház (*megjegyzés: Faluház*), azóta ennek a háznak vagyok a vezetője.

Jelenleg milyen közösségeknek vagy a tagja?

Hát egy kicsit talán lehet, hogy soknak is. 1991 előtt két nagy közösség volt a településen, a bánát, a szerb közösség és volt a népdalkör. Azt mondom, hogy a közösségi élet tulajdonképp a két művészeti csoport köré csoportosult, több nem is volt. Azután 1991-ben alakítottunk mi egy egyesületet, ez a Deszki Falunkért Egyesület. Egy nagymágocsi mintára körbejártam a falut, és összeszedtem 11 vagy 12 embert, hogy csináljunk egy helyi lapot. Ez már a rendszerváltás után volt, és nem jöttek információk, mivel ugyanaz a vezetés maradt nálunk a faluban. Úgy gondoltuk, hogy csinálunk egy helyi lapot,

ezzel tájékoztatjuk a lakosságot és egy kicsit hátha jobban beindul a közösségi élet. Ez be is vált. Ennek alapján alapítottuk meg ezt a bizonyos egyesületet, és ez adja ki 1991 óta azt a helyi lapot, ami azóta is él. Persze hullámvölgyei voltak. Nagy ellenszélben dolgoztunk, az önkormányzat nem örült ennek a lapnak, úgy érezte, hogy ez egy ellenzéki kör, és hogyha csak tájékoztattál egy testületi ülésről teljesen szikáran, tehát semmiféle megjegyzést nem tettél oda, az is egy durranásként hangzott. Legalábbis ők úgy élték meg, és 1994-ig eléggé puskaporos volt a levegő a településen. Hogy maradtam meg? Azt hiszem, csak azért, mert a munkáltatóm nem az önkormányzat volt abban az időben, hanem az általános művelődési központ keretén belül működött a községi könyvtár, annak a vezetője pedig az iskolaigazgató volt. Nekem az iskolaigazgató volt a munkáltatóm és egyszerűen semmilyen nyomásra – ami az önkormányzat felől érkezett – nem volt hajlandó elbocsátani, és azt gondolom, hogy ez volt az örült nagy szerencsém, illetve remélem, hogy a település, ha mérlegre kerül a sor – így fogja látni. Tehát 1994-ben jöttek az újabb választások, és 1994-ig nálunk semmi nem történt. Volt fantasztikus könyvtártervünk új könyvtárral, nem valósult meg, elköltötték telkekre és 5-8 évenként költözött a könyvtár mindig ideiglenes helyre. A művelődési ház akkor már nagyon pangott, nem volt semmi, le volt teljesen pusztulva. Két művészeti csoport élt, és nem is volt más. A könyvtárban próbáltam olyan dolgokat bevezetni, ami már több volt, mint könyvtár, játszóházakat szerveztünk, nagyon sok író-olvasó találkozónk volt, színjátszó kör volt, próbáltam olyan dolgokat belevinni, ami túlmutatott azon, hogy az könyvtárként működik. Azt gondolom, hogy azok voltak az első lépések.

Heti szinten körülbelül mennyi időt fordítasz a közösségi tevékenységre?

Azt gondolom, hogy maga az egész munkahely közösségi kapcsolattartásról szól. Egy kicsit sokat dolgozom, napi 10-12, de valamikor 14 óra, ez attól függ, mennyi feladat van.

Mekkora az érdeklődés?

Hát ez a központi hely itt a településen. Azóta már több mint tíz egyesület van a településen, 14-15 művészeti csoport működik folyamatosan és ha bármilyen özszejeövetel van, akkor annak a központja a Faluház. Minden művészeti csoport itt

próbál, ha rendezvényük van, azt itt tartják. Ez a központ, ez a helyi lap kiadásának és szerkesztőségének is a központja. Azt gondolom, hogy egy ekkora településen ez is a normális, tehát az a fontos, hogy minden egy helyen legyen. Az a fontos, hogy mindenki egy helyen találja meg az információt, mert kevesebb energiával lehet működtetni, mind személyi téren, mind pedig, ha az épület fenntartására gondolok.

Jár ez számodra lemondással?

Igen. Egyedül maradtam. Tehát a család. De én azt gondolom, hogy mindennek van miértje. Hiszek abban, hogy valamiért nekem ez volt a sorsom. De nagyon jól érzem magam, elégedett vagyok, fantasztikus sikerélményt ad. Nemcsak ez a munka, hanem '94 óta képviselőként is dolgozom, és mindaz a sok újdonság, újítás, ami ebben a faluban történt azóta, a szennyvíztől kezdve a sportcsarnok, a házasságkötő, ez a Faluház, kerékpárutak. Tehát ez az egyik vonal, amit sikerélményként éltem meg, mert ehhez közöm volt. A másik a külföldi kapcsolatok nagyon széles köre, Belgiumtól Ukrajnáig, Szerbia, Németország, Románia természetesen, erdélyi településekkel. Itt pedig a kulturális kapcsolattartás is az enyém, tehát ezt mindenképpen sikerként élem meg. Persze vannak mélypontok, de azzal most annyira nem foglalkoznék.

Melyik a legmeghatározóbb közösség számodra?

Szerintem a Falunkért Egyesület. Nem azért, mert abban én vagyok benne, hanem mert egyrészt kiadja a helyi lapot, ami nagyon fontos a tájékoztatás, az információkiadás szempontjából, meg a kapcsolatok miatt, hogy kiket szólít meg az ember. A másik, hogy az összes fontos rendezvényünknek a kitalálója, elindítója ez az egyesület volt, és magában a lebonyolításban is a meghatározó csapat innen kerül ki. És nem azért, mert tanult csapat Mára már 50 fős, a nyugdíjastól a többdiplomásig a tagjaink között vannak, és nagyon jól együtt van ez a nagyon különböző iskolázottságú, különböző korú társaság. Mindenkinek megvan a maga feladata és aktívan részt vesznek benne. Mindenkinek más, lehet, hogy az egyik rész csak a karácsonyi ünnepségre süti meg a süteményeket, mert hogy ő ahhoz ért, vagy a teremőrzést vállalja a falunapi kiállításon, vagy a pálinkafőző fesztiválon kínálgatják az érkezőket. Tehát mindenkinek megvan a feladata.

Milyen gyakran szerveztek összejöveteleket?

Havonta van szerkesztőségi ülésünk. Ezen kívül, mondjuk olyan háromhavonta van egyéb összejövetel, ami egy következő rendezvényhez kötődik, illetve mi indítottuk el a civil fórumot a településen. Január elején összehívjuk a település összes civil szervezetét és egyeztetjük az évi programokat. Addigra már mindenki hozza a magáét és átbeszéljük, hogy mik lehetnek azok a közös találkozási pontok, amiben együtt tudunk dolgozni, illetve amiket hoznak programdátumokat, azokat felrakjuk itt a honlapunkra.

Milyen a részvételi arány az összejöveteleiteken? Az 50 főből, akiket az előbb említettél, mindenki eljön?

Nem, nem, nem. De a nagyobb összejöveteleken, például karácsonykor biztos, és akkor hozzák a párjaikat is, meg a gyerekeiket is, így aztán több mint százan vagyunk. De általában hullámzó, valamikor csak húszan jönnek el, ki hogyan ér rá. De ez nem rendíti meg a csapatot, mert valakinek mindig van kiosztott feladata.

Hogyan toborozzátok a tagokat?

Vannak akik jelentkeznek, hogy szeretnének a tagjaink közé tartozni, olyankor azt mondjuk, hogy jöjjenek el egy-két összejövetelünkre, vagy ha megyünk kirándulni, csatlakozzanak hozzánk. Egyáltalán: ismerjenek meg bennünket, és ha úgy gondolják, hogy jól éreznék velünk magukat, akkor lépjenek csak be. De előtte legyen egy-két találkozás, mert azt gondoljuk, fontos, hogy eldöntsék, tényleg ehhez a csapathoz szeretnének-e tartozni. Aztán van olyan, hogy az egyik belső tagunk mondja, hogy erre a személyre gondoltam, neki itt lenne a helye. Akkor elhozza őt valamelyik rendezvényünkre és akkor megint ugyanaz a szisztéma, hogy eldönti, hozzánk akar-e csatlakozni.

Mi motiválja leginkább a csatlakozókat?

Nekem, mivel én hoztam létre a közösséget, az elsődleges célom az volt, hogy egy olyan tettekre kész csapatot összehozzak, akik az önkormányzattal keresve a szót, néhány dolgot el tudnánk mondani, hogy mi hogyan látjuk a települést, vagy mit szeretnénk, vagy mi lenne jó. Ez volt az egyik vonulat, a beszélgetés. A másik meg, hogy én úgy gondoltam, hogy a településnek fontos, hogy legyen egy helyi sajtója, ahol a házunk tájáról tudunk tájékoztatni, mind az önkormányzat, mind a kultúra területéről. Nekem ez volt a legfőbb motiváció és az, hogy egy alvó faluból kihozzak valami mást – mert akkor már hallottam, hogy ahol nagy váltás történt, ott egy-két év alatt micsoda változások történtek. Úgy gondoltam, hogy ez a település többre hivatott, mint ami itt volt. A többiek egy része csak jól szeretné érezni magát, tehát a közösséget keresi, kirándulni szeret velünk jönni. A másik része írogatni szeretne az újságba, a harmadik rész meg úgy gondolja, hogy azzal, hogy ő ehhez a közösséghez tartozik és elmondhatja a véleményét, ez a vélemény könnyebben elkerül az önkormányzathoz.

Milyen arányú a fluktuáció?

Nincsen. Vagyis hát valamennyi volt, mivel ha a politika beszűrődik – és ez a választások körül azért felüti a fejét nálunk is –, úgy próbáljuk elkerülni, hogy az egyesületünk ahhoz ragaszkodik, hogy pártoskodás az egyesületen belül nincs, senkit nem érdekel, ki milyen pártnak a tagja. Nem vállalunk fel senkit sem támogatóként, hogyha indul a képviselőségért vagy a polgármester-választáson. Volt olyan, amikor két polgármester-jelöltünk is volt az egyesületen belül, de mondtuk, hogy nem állunk senki mögé, mindenki oda szavaz, azt támogat akit akar – de nem az egyesület nevében, ezt az egyesületbe nem lehet behozni. Minden választás előtt egy választási különszámot adunk ki. A lap elején a teljes tájékoztatást olvashatják az itt élők a választásról, hogy néz ki a szavazólap, hogy vannak rajta a nevek, a jegyzővel egyeztetünk. Ezt minden házhoz eljuttatjuk. Látja a bemutatkozókat fotókkal, rövid szöveggel. Bárki, saját felelősségére ebben azt ír le, amit akar, ezért egy jelentéktelen összeget, 2-5 ezer Ft-ot hirdetési összegként befizet az egyesület számlájára, mert ez egy hirdetés. Mindenkit megkeresünk írásban, mindenkinek felajánljuk. Ez oda vezet, hogy mindig 60 százalék

felett volt a részvételi arány, de volt már 70 százalék feletti is, mert információval bírnak az itt élők és ez nagyon fontos.

A belső körben hogyan zajlik az információáramlás?

E-mailben, telefonon, szóban, levélben. Van, akivel napi szinten is találkozom.

Vannak a közösségen belül konfliktusok?

Csak választások körül van, amúgy nincsen. De lesimul. A választások után néhányan úgy gondolták, hogy az a polgármester, aki már harmadik, vagy negyedik ciklus óta polgármester – aki szintén a tagunk –, tehát néhányan úgy gondolták, hogy már nem értenek egyet azzal az iránnyal, amit ő képvisel. Így néhányan kiléptek. Ez mondjuk összesen olyan öt-hat fő lehetett, de jóval többen jöttek. Ez az elmúlt 17 év mérlege. És meghalt három tagunk.

Sikeresnek ítéled meg a közösség működését?

Igen, annak ellenére, hogy voltak mélypontok. 17 éve működik, és azt gondolom, hogy ez már jelent valamit. A mélypontokat mindig politikai jellegűek, vagyis választások köré lehetett őket tenni. De az újságnál is volt, hogy maguk a szerkesztőbizottsági tagok ürrültek ki egy kicsit, ők is egy kicsit meghasonultak. Aztán amikor sikerült egy kicsit megerősödnünk, új munkatársakat találni, akkor megint tovább lendültünk. Mindig vannak mélypontok, de én hiszek abban, hogy ennek működni kell, illetve fontosnak tartom, hogy működjön, és éppen ezért a mélypontoknál sem adom fel, hanem akkor próbálunk keresni újakat, külsősöket is. Számomra fontos, hogy külsősök is a segítségünkre legyenek. A szerkesztőségnek is van most bedolgozója, aki ír egy-egy cikket.

Egyéb helyzetekben is számíthattok egymásra?

Ezen az 50 főn belül vannak baráti társaságok is, akik születésnapokat, névnapokat együtt töltenek. Miután sokan nyugdíjasok, ők a nyugdíjasklubba is járnak, van

közöttünk olyan, aki a népdalkörnek is tagja. Tehát nagyon-nagyon széles körű a kapcsolatrendszer. Életkorilag is nagyon nagy a különbség. Most voltunk 53-an a Balatonon. Az egyesület elnöke szervezte, én a titkára vagyok, érdekes módon sohasem voltam az elnöke. Először egy 70 éves bácsi volt az elnök, én végig a titkár maradtam. Most ő volt az, aki megszervezte ezt az 53 fős balatoni utat, két és fél éves gyerektől, tehát az unokától egészen a 80 évesig. Nagyon jó volt.

Milyen szervezetekkel, közösségekkel tartjátok a kapcsolatot?

Van például az erdélyi kapcsolat. Oroszhegyen volt egy egyesület és volt Deszken. Barátnőm ismerte ennek az oroszhegyi egyesületnek az elnökét és mondta: nektek Deszk kellene. Magyarországon volt egy alkalommal – 14-15 évvel ezelőtt, – felkérés, és innen indult ez a kapcsolat a két egyesület között. Amikor '94-ben jött az új képviselőtestület, akkor egy-két év múlva nőtte ki magát a települések közötti kapcsolattá. Meghívtuk a polgármestert és '96-ban írta alá a két település a megállapodásról az okmányt. Tehát ez civil szervezetektől indult. Wiesenbach Baden-Württemberg tartományban van, ez egy családi kapcsolatból nőtte ki magát. Az egyik deszki lány egy olyan fiúhoz ment feleségül, akinek a testvére Wiesenbachnak volt a képviselője. És hát mondta, ha te már ott képviselő vagy, az én feleségem meg itt lakik Deszken, hát akkor a deszkiekkel lehetne valami. Innen indult ez a kapcsolatunk, ami jövőre lesz 20 éves. Most már nagyon erős civil kapcsolat is van, mert ott megalakult a deszki baráti kör és itt is tavaly alakult a deszki magyar-német-flamand baráti társaság, mert-hogy Belgiumban is van kapcsolatunk, és mindegyiket ápolja ez a baráti társaság. Tehát ebből a települési testvérkapcsolatból két civil szervezet jött létre. Aztán az ukrán kapcsolatunk. Egy időse bácsi, aki most 87 éves, kint volt Rahón katona, tartotta a kapcsolatot, és úgy gondolta, hogy Rahó és Deszk között is kellene egy kapcsolatának lenni. És addig-addig mentek a dolgok, hogy valóban települési kapcsolat lett, hivatalosan is aláírtuk a két település között a megállapodást. Van Königstein, amely két civil szervezet között létrejövő kapcsolat volt, maradt is, ez két, a kinti meg a deszki szamaritánus szervezet között létesült. Most igazándiból én azt mondom, hogy szamaritánus szervezet és önkormányzat közötti kapcsolattá vált inkább. Van egy belga kapcsolatunk, ez a legfiatalabb kapcsolat, azt hiszem, ez egy négyéves kapcsolat. Egy baráti társaságban fordult meg a polgármester úr, ahol találkozott valakivel, akinek

Ninován volt a rokona, és azt mondta, sajnos Ninovének nincs egyetlen egy testvéri kapcsolata sem, és lehetnénk mi. És már azon a nyáron itt volt négy ninovei képviselő és attól kezdve – hihetetlen – volt olyan év, amikor hetvenen jöttek Ninovéből. Repülővel, kocsival, szóval valami egészen elképesztő! Tavaly az egyik belga képviselő itt kötött házasságot Deszken, fent a kupolában volt a fogadás, magyar lakodalmat kértek. Tehát ilyen érdekes kapcsolataink vannak. A szerbiai kapcsolat, az sem régi, fontos az uniós pályázatok miatt. Az Unión kívüli államokkal nagyon fontos a kapcsolat, most felértékelődött az ukrán, meg a szerb kapcsolatunk. Ebben az évben jön először művészeti csoport Novi Knezsevacról, Törökkanizsáról, ez az úgynevezett szerbiai települési kapcsolatunk. Úgy látom, jó úton haladunk, hogy a kulturális kapcsolatokat kibővítsük, illetve ami nem létezett, elindítsuk.

Belföldi kapcsolatok?

Mivel itt van évente a polgármesterek nemzetközi főzőversenye, és arra körülbelül 50 polgármester jön az ország minden tájáról, így elég széles körű a kapcsolatunk. Van kistérségünk. Több kistérséghez is tartozik a településünk, például a Szeged környéki, továbbá mi alapítottunk egy Tisza–Maros szög kistérséget. Tehát magán ezen a szűk körön belül is nagyon nagy az együttműködés, meg amiatt is, hogy most az iskolákat – 10 vagy 11 intézményt óvodákkal együtt – kistérségi működtetésben üzemeltetünk.

Zökkenőmentes az együttműködés?

Hát most ez az első évünk volt, ez volt a tanulóév. Nem egyszerű, nem könnyű. Nekünk még annyira nem is kellett volna bemenni, mert elég nagy volt az iskolánk, viszont úgy gondoltuk, ha időben részt veszünk és erőteljesen képviseljük az érdekeinket, meg az iskolának az érdekeit, akkor talán ez az egész kistérség jobban tud működni. Elég erős egyéniség a polgármesterünk, és nagyon iskola-, illetve oktatáspárti. És hát bízunk benne, hogy ez majd kinövi magát. Van pozitívuma, de van negatívuma is, ezek majd tisztázódnak. A szakmaiság olyan szempontból jó, hogy eddig az iskolának nem volt se szakfelügyelete, se semmi. Most van egy csomó bemutató-óra, látogatják egymást a településeken, vannak szakmai megbeszélések. Szakmailag mindenképpen sokat ad. Az viszont nem jó, hogy a térségi igazgató – akinek ugye a mi igazgatónk alá van rendelve – ide helyezhet

mondjuk egy testnevelő tanárt, akit mi nem akarunk. De egyébként együtt működtetjük a vízművet, hat vagy nyolc település, ez is összeköt bennünket. A szennyvízrendszert is együtt üzemeltetjük Szegeddel. Az Unió nagy térségeket támogat, tehát az Unióban mi egyedül nem pályázhatunk. Úgy nyertük el a szennyvízprogramot is, hogy Szeged volt a gesztor, a központ, a lebonyolító és hozzá csatlakoztunk: Kükökháza, Tiszasziget, Újszentiván, Deszk, mert így tudtuk mindezt megvalósítani. Vagy akár mondhatom ezt a vízművet, ezt sem tudjuk egyedül üzemeltetni, így közösen létrehoztunk egy hht-t.

Mennyire tudjátok az érdekeiteket érvényesíteni ilyen helyzetekben?

Az a kérdés, hogy a polgármesterek együtt tudnak-e dolgozni. Ha ők együtt tudnak dolgozni, akkor nincs probléma. Ha nem tudnak együtt dolgozni, akkor az nagy baj. Az a lényeg mindig, hogy a közös cél érdekében a többség meglegyen, mert ők hozzák a döntéseket. Ez a polgármestereken múlik.

A település lakóinak milyen befolyása van a helyi döntésekre?

Van ráhatás, mert ott vannak a képviselőtestületek. Például egy vízdíjemelésnél a képviselőtestület emel. Tehát előterjesztik, de a képviselőtestület bólint rá, ez kerül azután a vízmű elé, és ezt képviseli a polgármester. Olyan is előfordult, hogy azt mondtuk, nem.

Szerinted betöltheti-e az „összekötő kapocs” szerepét az állam és az egyén között egy közösség?

Nem hiszem, hogy a civilség elhallatszik az államig. Abban hiszek, hogyha megalakulnak ezeknek az önkormányzatoknak mindenféle – nem is tudom, hogy lehetne nevezni, nem szócsövek – de például a szocialista polgármestereknek is van valami közössége, van a fideszes polgármestereknek is közössége. Tehát hogyha ők így megfogalmazzák a véleményeiket és azt eljuttatják a saját pártjukhoz, akkor az tudja képviselni az alulról jövő kezdeményezéseket. Volt már olyan is, hogy éppen az én szocialista polgármesterem, meg a mórähalmi fideszes polgármester abszolút egyetértett. Pont az országrészt érintő vízprogrammal kapcsolatban volt egy ilyen, és egységesen fel tudtak

lépni az artézi vízzel kapcsolatban. Én hiszek abban azért, hogy vannak ilyenek, de csak ilyen szinten, vagyis legalább önkormányzati szinten, és valamilyen pártvonallal. Sajnos azt kell mondom, abban nem hiszek – kezdetben hittem, de most már nem –, hogy vezető pártokon kívül el lehet juttatni a szavunkat, ebben már nem hiszek. Nem voltam soha párttag, ehhez azért hozzá kell tenni. Azt érzem, hogy itt helyben el tudom mondani mindazt, amit én szeretnék. El tudom az országgal kapcsolatos dolgokat is mondani, például a mi polgármesterünk benne van a polgármesterek megyei és országos szoci szervezeteiben, tehát neki el tudom mondani. Ő ezzel vagy egyetért, vagy nem, tehát ilyen szinten lehet, hogy eljut. De én abban hiszek, hogy itt helyben kell nekünk úgy dolgozni, és helyben megfogalmazni a célokat, és eljuttatni azokat a mi vezetőinkhez, akik vagy tudnak intézkedni itt helyi szinten, vagy ha nem tudnak, akkor elindulnak felfelé, például hogy olyan pályázatokat adnak be, amelyek a mi érdekeinket szolgálják.

Helyi szinten nagyobb befolyása van egy civil közösségnek?

Persze, mindenképpen. Úgy látom, hogy azokon a településeken nem lépett előrébb a világ, ahol nincsen civil mozgalom, ahol nincsenek civil szervezetek, akik segítenék az önkormányzat munkáját. Ahonnan esetleg egy másfajta gondolkodó csapat ki tudna kerülni, akik azután olyan fontosnak tartanák a településnek a sorsát, a jövőjét, hogy ők induljanak képviselőnek, vezetőnek. Tehát felvállalják a település sorsát, mert csak így lehet megmozdítani. Ha nincsen ilyen, akkor nincs előrelépés. Ez lehet egy vállalkozó, aki ezt fontosnak tartja, és köré egy baráti társaság, tehát nem biztos, hogy egy bejegyzett civil szervezetre kell gondolni. Lehet olyan civilség, hogy művészeti csoportok, két-három művészeti csoport alakul, összeáll egy kórus, ez-az. Ők is ugye beszélgetnek, egyáltalán van olyan lehetőség, hogy beszélgessenek, mert akkor felvetődik ilyen probléma, olyan probléma, amolyan probléma. És akkor már mindjárt jobban mozgolódik a település érdekében. Én így gondolom ezt a fajta civilséget.

A közösségeknek milyen a társadalmi megítélése?

Szerintem jó a megítélése. Nem egyedüliek vagyunk, akik dolgozunk, csak a legszélesebb spektrumát mi vállaljuk fel. De ha a szerbséget nézzük, akkor nekik van egy fantasztikus

civil szervezetük, ők ezt az irányt viszik szerintem nagyon jól. Van a Nagycsaládok Egyesülete, az is a maga körét. De az egészet, meg még a civileket, azokat mi fogjuk össze. Például a Majális a civil szervezetek ünnepévé vált. Ekkor mi hívjuk össze a civil szervezeteket, ahol megrendezzük a civil szervezetek sorversenyét, amit a mi elnökünk szervez meg. Az egyesületünk tagja csinálja az *Erős ember-ügyes asszony* című vetélkedőt is. Mi szervezzük most is a Falunapon a nemzetközi ügyességi versenyeket, valamikor *Játék határok nélkül* címmel ment. A Pálínkafesztivált mi indítottuk, a mi egyesületünk bonyolítja le. Azt gondolom, jó a megítélésünk. Nem biztos, hogy mindenki így látja a faluban, nem is fontos szerintem, hogy mindenki így lássa.

Mi a közösségek által képviselt legfontosabb érték?

Szerintem az, hogy ez a mind korban, mind iskolázottságban nagyon változó összetételű közösség jól együtt tud dolgozni egy közös cél, a falu érdekében.

Mit szeretnétek még elérni a közösségekkel?

Azt mondom, hogy szinte mindent elértünk. Minden olyanunk van, amiért harcoltunk. Harcoltunk címerért, közösségi napokért, rendezvényekért. Azóta van Falunap, mi indítottuk el újra a Majálist szintén 1995-ben. Van Faluházunk, van ravatalozónk. Amikor megalakult az önkormányzat, akkor egy tervet adtunk a megalakuló képviselő testületnek, hogy milyen javaslatai vannak az egyesületünknek, és azt kell mondanom, hogy abból minden megvalósult. Mivel most egy kicsit szétdúlt a falu – évek óta a szennyvízcsatorna projektben voltunk, – meg is rendült egy kicsit a hangulat a településen. Megrendítette az is, hogy minden drágul, a szennyvízcsatornázásra nagy összegeket kellett befizetni. Van egy nagy kinti szelektív szeméttárolónk, de nagyon megszűkítették mi az, amit ki lehet vinni, a vállalkozókat ez részben sérti. Vannak olyan dolgok, amik most kicsit megrendítették a falunak a hangulatát. Amit mi most szeretnénk, az mindenképpen az, hogy egy kicsikét szépüljön a falu, visszaálljon az a fajta régi lendület, ami 4-5 évvel ezelőtt volt. Szébbek legyenek a tereink, szobraink legyenek, emlékeink, amik ezekhez a szobrokhoz, emlékhelyekhez kötődnek, kis szökőkút. Tehát egy picikét szebbé váljon az egész. Nagyon fontos lenne, hogy az új településrészt be tudjuk kapcsolni a falunak a közéletébe, hiszen lassan már átérünk Szegedhez, és fontos, hogy az új településrész

minden negatívuma megoldódjon. Például, hogy nem megy arra az autóbusz. Volt már, aki eladta a házat, mert több mint 1 km-t kell bejönni a buszmegállóhoz. Tehát annak a településrésznek a sorsát megoldani borzasztóan nagy feladat szerintem. És a közösségi életbe való bevonásuk is, hát az még egy nagyon nagy feladat.

Mennyire sikerült megvalósítani az elképzeléseiteket?

Elindult azzal, hogy indítottuk két évvel ezelőtt az év családi háza és a legszebb kert mozgalmat, amelynek a díjait a Falunapon adjuk át. Zsűri alakult, amely végiglátogatta az épületeket, bementek, beszélgettek az emberekkel, és itt volt a díjátadás a főtéren. Ezzel jó néhány új lakót sikerült behozni, illetve megismertük, hogy kik azok, akik betelepültek. Hihetetlen agykapacitás költözött a faluba. Tehát a fő cél szerintem, hogy ennek a szellemi kapacitásnak a település fejlesztése érdekében való beforgatása borzasztóan fontos. Az már a következő testületnek lesz a dolga, tehát nem kétéves munka. Szerintem majd a két év múlva felálló új testületnek lenne a feladata, hogy azt a bizonyos csapatot befogja és az agyát felhasználja a település fejlesztése érdekében.

Van valamilyen hierarchia a közösségeken belül?

Vannak vezetők persze, vezető nélkül nem megy. Van az egyesület elnöke, vagyok én és még három elnökségi tag. Azt hiszem, hogy ez központi vezető nélkül nem működik. Ha én nem dolgoznék itt a Faluházban, akkor sokkal nehezebb lenne ennek az egésznek a mozgatása. Tehát az nagyon fontos, hogy mindig elérhető legyen valaki, az információ áramoltatása miatt is. Sokszor a Faluház telefonján telefonálunk – a falu, a közösség érdekében persze.

A céljaitok elérése érdekében milyen mértékben kell megmozgatnotok társadalmi, kulturális, gazdasági tőkéteket?

Mi akkora tőkét nem mozgatunk. A támogatók – miután egy kicsit összeforrás van – jó része nem minket támogat, hanem a települést. Mi pedig adjuk be a pályázatainkat és reméljük, hogy nyerünk. Adunk be pályázatot önkormányzathoz, az NCA-hoz (*Nemzeti Civil Alapprogram – a szerk.*), adtunk már a Holland Nagykövetséghez – jó,

nem nyertünk –, de oda is adtunk, de most például a Norvég Alaphoz is adtunk be. Ami jó szerintem, hogy most összefogtunk és egyeztetettük, ki hova akarja beadni a pályázatát. És amikor a Norvég Alap megjelent, leültünk a Bánáttal, a szerb kulturális egyesülettel, mert azt láttuk, hogy nekik van a legnagyobb esélyük. Nem adta be a Faluház, nem adta be a Deszk Község Népművészetéért nevű alapítvány, amelyet egy vállalkozó alapított egymillió forinttal, és ami a magyar néptáncsoportokat támogatja. A Bánát teljesen szerb, a fő célja a szerb kultúra továbbélésének elősegítése. Ők adták be és több mint 17.000 eurót nyertek vele, ami fantasztikus. Így meg tudtunk egyezni és ez nagyon jó. Ráadásul most van egy nagyon jó pályázatról teamünk a Polgármesteri Hivatalban. Hihetetlenül okos fiút sikerült megnyernünk, aki Deszken lakik, teljesen másképpen írja, látja. Van mellette egy lány, és most megerősítjük még egy lánnyal. Ők azok, akik mindezt összefogják, és nekem nagyon fontos, hogy segítsenek, mert uniós pályázatokat már nem tudok írni, nekem az már meghaladja az erőmet. Mi is írunk itt egyszerűbb pályázatokat, de ez a team mondja meg, hogy kinek van a legnagyobb esélye a pályázat megnyerésére. Segítenek annak az egyesületnek megírni, mert az a lényeg, hogy idejőjjön a faluba a pénz. Ez a legfontosabb. Az most mindegy, hogy a népművészeti alapítvány nyeri-e, hiszen a mi gyerekeinket utaztatja, vagy öltözteti, vagy táboroztatja abból a pénzből. Tehát az a lényeg, hogy idejőjjön a pénz.

Mennyire kell koordinálni az együttműködést?

Nagyon jól mozognak ezek. Szerintem most nagyon jó a kapcsolatunk a Bánáttal, a Deszk Község Népművészetéért Alapítvánnyal, a Nagycsaládokkal. Jó a horgászokkal is. Az összekötő kapocs pedig maga a Faluház. A Civil Fórum esetében meg a Majális esetében pedig a mi egyesületünk. Mindenkinek megvan a maga vezetősége, de a központ ilyen szempontból mégiscsak a Faluház. A vadászok itt tartják az összejövetelüket, most például 3 őzet vágnak a Falunapra, amit megfőznek, és akik azon a napon, szombaton dolgoznak vagy fellépnek, azokat etetik meg belőle.

Említetted, hogy képviselő is vagy. Részt veszel a helyi döntések előkészítésében?

Így van. De az nagyon nehéz nekem, hogyha nem értek egyet azzal, amilyen döntés születik, az nagyon megvisel mindig. Több ilyen volt már, az nagyon lélekpróbáló.

Különösen akkor, amikor megállítják az embert az utcán, hogy te figyelj már ide, hát... Akkor, mivel együtt születik a döntés, az a tisztességes, ha az ember kiáll, és azt mondja, hogy ez volt a testület döntése. Soha nem azt mondom, hogy én nem így szavaztam, hanem azt mondom, hogy nem mindenki értett ezzel egyet, de a többség így szavazott, és ez a döntés. Ez sokszor nagyon nehezemre esik.

Mennyire van módod befolyásolni a helyi döntéseket?

Volt már, amikor sikerült, például a társasházak esetében. Én társasházellenes vagyok, mert úgy érzem, hogy egy ilyen településen se a településképhez nem illik bele, se abba az életstílusba, ami szerintem egy 3 500 fős településen jó, ha van. Viszont későn tudatosult bennünk, hogy a rendezési tervünk – amit elfogadtunk egy éve – alkalmat ad erre. Mikor felhúztak itt az egyik helyen egy ilyen házat, akkor én voltam az első, aki rohantam és teljesen ki voltam borulva. Sajnos mire ezt sikerült helyi rendeletileg szabályozni, addigra három vagy négy társasházra már ki volt adva az engedély. Most hála istennek illet már a továbbiakban nem lehet, de ez késő volt. Ennek az elindítója én voltam, amiről sikerült néhány képviselőtársat meggyőzni. Úgyhogy vannak apróbb sikerélmények ilyen téren.

Milyen ötleted, javaslatod van, amivel javítani lehetne a helyi körülményeken?

Amit nagyon szeretnék, ha egy látványterv készülne a településre. Az utcáktól, a fásítástól kezdve egy olyan faluszépítő program, amit lépcsőként meg tudnánk csinálni. Ami azt jelenti, most lehet, hogy csak annyi pénzünk van, hogy az egyik utcába be tudjuk ültetni a gömbfát, lehet, hogy a következő lépésben megjelenik egy olyan pályázat, amiből meg tudjuk csinálni, mondjuk itt a Szerb Tájházat és a környékét, és össze tudjuk nyitni ezt az egész főteret egészen ki majdnem a szerb templomig. Elindítottuk már, de azt látom, hogy ez egy nagyon-nagyon állóvíz most. Nagyon szeretném, ha a kulturális értékeinket jobban védenénk, ez nagyon fontos, és ezalatt nemcsak az épületeket értem. Két évvel ezelőtt létrehoztunk egy deszki kulturális örökség csoportot. Néprajzos van benne, történészünk van benne, építész van benne, és elértünk jó néhány apróbb dolgot. Elértük azt, hogy a régi iskoláról egy picikét másképpen beszél a képviselőtestület. Elértük azt, hogy a Polgármesteri Hivatal új cserépteret kapott, de a régi, gyönyörű, hódfarkú cserepet rakták vissza, visszakerültek a gyönyörű, díszes

szellőztető rácsok. Elértük azt, hogy kulturális örökségi napokat szerveztünk tavaly először a településen, most szervezzük a másodikat. Védetté, műemlékké szeretnénk volna nyilváníttatni a római katolikus és a görögkeleti templomot és a régi Klebelsberg iskolát, de a képviselőtestület nem szavazta meg. A két templomhoz az önkormányzatnak nincsen köze, de maga a két templomi közösség is elzárkózott ettől. Az iskolát már jobban sajnálom, de azért azt elértük, hogy nagyobb odafigyelést kapott a régi iskola. Szeretném, ha helytörténeti könyvek jelennének meg. Ebből már megjelent kettő, a római katolikus templom története az 500 éves évfordulóra, a másik pedig az I. és a II. világháborúban odamaradtak listájáról. Jövőre lesz 150 éves a görögkeleti templom, jó lenne, ha addigra tudnánk pénzt szerezni, és arról is tudnánk egy kötetben legalább, bibliográfiával könyvet kiadni, amelyben mindaz a tudnivaló benne lenne, ami erről az épületről fontos, hogy mind a helyiek köztudatában, mind a jövőnek meglegyen. Fontos lenne szerintem még a kastélynak a története, ami 1884-ben készült és a Gerliczyeknek, ennek a bárói családnak a története – egyben a kastélytörténettel – kiadásra kerüljön. Nagyon fontos lenne az iskolának a története, amely kéziratban megvan és egy kis átdolgozással abszolút könyvszerűvé lehetne tenni. Tehát nekem ilyen álmaim vannak, de hát én nemsokára nyugdíjba megyek.

Mennyire pénzkérdés, illetve közös döntés kérdése?

Elindítva el van mindegyik. Elsősorban pénzkérdés, mert a könyv kiadása nem olcsó. A megírása is pénzkérdés. A kastélynak a története másfél millió forintba került volna a könyvekkel együtt. Én azt mondom, ha megvannak ezek a terveink, és megjelennek pályázatok, akkor van mihez nyúlni.

A falunak mennyire van forrása ilyen fajta beruházásokra?

Úgy hirdettek bennünket, hogy Csongrád megye leggazdagabb települése, úgyhogy attól kezdve a barátaink folyamatosan telefonáltak, mert megjelent a megyei lapban. Kétségtelen, hogy Szeged után, a községek között az egy főre eső, visszakapott személyi jövedelemadó Deszken a legmagasabb. Kezdetben nem támogattam polgármesterünknek ezt a bizonyos falubővítési célját – hogy új lakók jöjjenek –, mert azt hittem, hogy ez majd hátráltatja a településünket olyan szempontból, hogy majd nem épülnek be, nem

válnak deszkivé, majd egy alvó településrész lesz. Nagyon nehezemre is esett, amikor a szavazásra került a sor, hogy legyen fejlesztés arra, vagy sem. Most be kell látnom, hogy milyen nagyon igaz volt, hiszen az öreg településrészen dolgozók keveset hoznak a falunak. Azok, akik beköltöznek, ők a pénzkeresők. Számunkra nagyon fontos, hogy minél több jól szituált egyén, illetve vállalkozó kerüljön ide, akiknek azután vannak gyerekeik, akik óvodába ide járnak, iskolába ide járnak. Igenis szükségünk van rájuk, és hát most meg kell adnom magam, hogy ez valóban egy nagyon jó dolog volt. Ez egy folyamat, amin nekünk nagyon dolgoznunk kell. Úgy látom, hogy ez azért most elindult és mindenképpen jó úton van, abból adódóan, hogy ott egy csomó összejövetel van. A polgármester nem itt tart valami tájékoztatást útépitésről, szennyvízről, hanem ott. Csak ilyen utcagyűlést, és akkor összejönnek a sarkon, vagy az egyik füves udvaron. Ez arra jó, hogy oda könnyebben oda-gyűlnek, minthogy ide bejöjjenek, egyre több ilyen mozgás van. Bízom abban, hogy még jobban be tudjuk vonni őket azzal, hogyha itt a szépítések beindulnak. Elkészült most a kerékpárút egészen a falu végéig, sőt Klárafalváig. Ez is egy nagyon fontos, hogy összeköti az egész falut, és ennek esztétikai rendbetétele, az most egy nagyon fontos feladat.

Vannak az új részről tagjaitok?

Igen, igen. Sőt, az új részről van két házaspárunk. Az nem egy rossz dolog.

Ha fontosnak tartanád annak célját, akkor a közösségekkel részt vennél-e valamilyen megmozduláson, aláírnátok-e protestáló ívet?

Volt ilyen, még az 1990-es években, még a legelején. Kamionparkolót akartak létesíteni a falu szélére, és akkor egy népi kezdeményezést indítottunk, és visszakozott az önkormányzat. Most nincs erre szükség, mert az egyesületünkben van öt képviselő, meg a polgármester. Ha valamit szeretnénk, vagy maga a közösség továbbítja nekünk és ha azzal még egyet is értünk, akkor meg tudjuk ezt csinálni. Tehát ha az egyesületet kérdezed, hogy az egyesület aláírna-e, hát miért írnánk alá, hisz a többsége benne van. Ez most hülyén hangzik, de ez az igazság. Szóval azért azt meg kell, hogy mondjam, hogy ez azért annyira nem jó. Most a legutóbbi választáson már nagyon szerettük volna mi magunk, képviselők is, hogy néhány új ember bekerüljön. Nagyon sokan indultak, olyan harminc képviselőjelölt volt, de egyszerűen a település a régieket választotta be. Pedig mi is szerettük

volna már, ha néhány új bekerül. Ezt én is már egy picit magamon is érzem, ez nem jó. De feladni meg persze nem akarom, mert így látom a kultúrát védettnek, meg a Faluházat is így látom védettnek. Tehát van ebben egy kis önző vonal is, meg nem akarom feladni azt sem, amiben majd húszéves munkám van benne. Viszont nagyon nagy szükségünk lenne az újakra. Éppen most beszélgettünk zárt körben, hogy már most kezdjük el összeszedni azokat az újakat, akiket látjuk, hogy érdekel a falu. Két évünk van, hogy futtassuk meg őket, hogy kerüljenek be a köztudatba, a nevük, az arcuk. Pont egy ilyen hölgyel beszéltem tegnap, nemrég költöztek be. Nagyon érdeklő, hogy a faluban mi történik, folyamatosan olvassa a helyi lapot, a lánya tavaly kiállított a Falunapon. Összefogta azt az új utcát, ahol laknak, hogy árkot építsenek, hogy a vízelvezetés meg legyen oldva. Sikertült arra rábeszélni, hogy írjon a helyi lapunkba. A következő számban bemutatom őket mint családot. Egy faházban laknak, gyönyörűen beparkosítva, tehát példamutató mindaz a környék, amit ott kialakítottak. Tehát azt a kört egy kicsit megszólaltatjuk, és én hiszek abban, hogy bekerül a köztudatba, és mivel majd írogat a Deszki Hírnökbe, reményünk van rá, hogy bekerüljön. Még kell legalább két-három olyan ember, aki egy kicsit másképpen gondolkodik, akik egy kicsit másképpen látják, új információt hordoznak. Szüksége van a faluvezetésnek a megújulásra.

Szél Krisztián

„NEKEM MINDIG VALAMI KÖZÖSSÉGI MUNKÁRA VAN SZÜKSÉGEM”

LOKÁLPATRIÓTA KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

M. J.-né, Anikó (45 éves), Tótvázsony

Először is, arra kérlek, mesélj a családi hátteredről, szüleidről!

M. J.-né, Anikó vagyok, Tótvázsonyban élek, egy 1200 lelkes kisközségben. Mindig is Tótvázsonyban éltem, veszprémi születésű, de tótvázsonyi vagyok. Szüleim fizikai munkások voltak, egyszerű falusi emberek. Anyukámnak – azt hiszem – 7 általános volt, mert akkor még csak ennyi volt, az apukámnak is annyi. Az egy fantasztikus élmény volt, hogy az Apukám abban az iskolában végezte el a 8. általánost felnőtt fejjel, ahová én jártam.

Édesapám gépkocsivezető volt, a tsz alkalmazottja, az anyukám pedig hosszú ideig háztartásbeli, mivel két apró gyerekkel faluhelyen inkább otthon maradtak. Gazdálkodtunk, állataink voltak és kertünk, illetve szőlőnk. Sajnos mindketten nagyon betegesek voltunk én és a fiútestvérem is. A '60-as években az asztmát és a csípőficamot jobbára csak Budapesten tudták kezelni, sokat kellett a szüleinknek utazgatni velünk. Én hétéves koromig többet voltam kórházban, mint a szüleimmel. Annak ellenére, úgymond, nagyon vékonyka, de „talpraesett” gyerekek neveztek a környezetemben. Anyukám akkor ment el először dolgozni – 1977-ben –, amikor kiderült, hogy az apukám gyógyíthatatlan beteg.

Tipikus falusi életet éltük, voltak baromfiaink, tehenünk, mindenféle állat, ami faluhelyen szokás. Gyerekkorunkban megtanultuk, mi az, állatokat gondozni, illetve, ami egy falusi házban szokás. Ami számomra nagyon fontos, hogy az az igazi falusi gyerekkorom volt, azok a hagyományos ünnepek, a húsvét, a disznóvágás, a családi összetartás. Anyukámék hatan voltak testvérek, az apukámék ketten, tehát egy nagycsaládban szeretetteljes légkörben sikerült felnőnem.

A szüleid és a nagyszüleid is tótvázsonyiak?

Igen. Ők is. Most, hogy nagy divat a családfakutatás, most kezdünk ráfigyelni, hogy honnan jöttek az ősünk. Végül is alapvetően azt mondhatom, hogy Németországból, aztán Bánd és Tótvázsony. A rokonság már közel él egymáshoz.

A nagyszüleid?

Nem sok mindent tudok róluk, mivel az anyukám a hat testvérből a legfiatalabb. Legkevesebb 19-20 év korkülönbség van a legidősebb és a legfiatalabb között. A nagypapám – az édesanyám édesapja – nagyon korán meghalt, csak egy fénykép van róla, amint az udvaron régi falusi szokás szerint fel van ravatalozva. Semmilyen emlékem nincs róla. Akkor már a tsz-be jártak, arattak, csépeltek és ilyen közösségekbe jártak... Ez maradt meg. Ami föld megmaradt, az kert.

Nem tartoztunk a vagyonos emberek közé. Az átlagemberek közé tartoztak a szüleim. Nem voltak olyan gazdagok, hogy nagy dolgokat veszítettek volna el. Például, az édesanyám egyik testvére testvére cseléd volt egy gazdag családnál. Azt mondom inkább, hogy az egyszerűbb rétegből származtak a szüleim..

Gyerekkorodban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Hát nagyon érdekes, mert szerintem engem ez a betegség annyira megedzett – mert én nem akaratos, hanem ...ilyen akarás volt bennem, hogy képes vagyok mindenre, képes vagyok mindent megcsinálni. Sajnos nem voltam óvodás, pontosan a betegségem miatt. Az iskolában pedig arra emlékszem, hogy nem a legjobb tanuló, de azért ott a jó tanulók között vagyok. Az, aki mindig, mindenre jelentkezik, mindig mindenben nagyon aktív. Volt a kisdobos-, az úttörőélet, én már voltam Zánkán kisdobosvezető táborban, meg mindenféle néptáncsoportokban, énekkarokban. A falura az a jellemző, hogy saját maguknak kell megteremteni a maguk szórakozását, főleg abban az időben. Ha valamilyen program vagy rendezvény volt, akkor természetesen a jobb tanuló gyerekeket összeszedték, szerepeltették és a szülők, nagyszülők elmentek és meghallgatták őket.

Szeretted ezeket a közösségi tevékenységeket?

Igen... Igen... Nagyon szerettem énekelni. Apukám családja zenész család, az apukám unokatestvére elég híres zenész, de falusi szinten, nem tanult zenész – hanem egy nagyon jó zenész –, aki harmonikázott és klarinétozott. Az apukám is klarinétozott otthon, és nagyon sokat énekeltünk így téli estéken. Csak úgy leültünk énekelni. A televízió akkor jött be, mikor én úgy olyan 6-7 éves voltam.

Középiskolás korodban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Általános iskola után a Kállai Éva Gimnáziumba kerültem, francia tagozatra, ami egy kicsit távol áll tőlem. Más volt az életem, mint a többi gyerekeknek, két okból. Egyik az az, hogy a faluban tartoztam egy fiatal közösséghez, a KISZ-csekhez. Az iskolában is volt – nem tudom, emlékszel-e rá – voltak ezek a különböző országok, Bulgária, Szovjetunió-csapatok és versenyek, és nem tudtam eldönteni, hogy hova tartozzak. Ide is szerettem volna menni, meg oda is, de valahogy engem jobban visszahúzott a szívem a faluba.

A falu jelentette számodra a fontosabb közösséget?

Igen, ide többet jártam és kevesebbet az iskolai jellegű programokra. A másik dolog, amiért kevesebbet az az – nagyon szerettem táncolni és néptáncos voltam –, hogy annak idején a Honvéd Helyőrségi Klubba jártam le táncolni. Ez egy heti, állandó elfoglaltság volt, fellépések voltak, ezáltal már kevesebb időm jutott az iskolában a vetélkedőkre, versenyekre.

Meg az az igazság, hogy 1979-ben halt meg az apu, előtte már két évig beteg volt, és akkor az anyu azonnal munkahelyet keresett, ezáltal sokkal kevesebb időm volt. Gimnáziumba jártam, iskola után naponta mentünk az apuhoz a kórházba ápolni, etetni. Utána visszamentem a Kállaiba segíteni takarítani az anyukámnak. Ezáltal kicsit másképp kellett viszonyulnom a dolgokhoz, mint a többi gyerekeknek.

Középiskola után hogy alakult az életed, hogyan alakultak a közösségi kapcsolataid?

Igen, érettségiztem és nem mentem el felvételizni. A felvételi lapomat beadtam az Óvónőképzőbe Sopronba, de nem mentem el felvételizni. Egyszerűen nem éreztem azt, hogy képes vagyok megcsinálni. Elmentem dolgozni a Postához, és elkezdtem ilyen kishivatal-vezetőnek tanulni. Tótvázsonyban voltam a hivatalban gyakorlaton, aztán bevitték a nagy központba és rájöttem, hogy ez nem nekem való. Utána elmentem a Botev Iskolába a gazdasági irodába dolgozni – a táncolást igazán nem hagytam abba –, de mikor kiléptem az iskolából, akkor már a Honvéd Klubból is kimaradtam, és elkezdtem parkett-táncot táncolni. A Cserhát Étterem tetején volt ilyen foglalkozás. A vezető rábeszélte, elmentem Budapestre C kategóriás tánctanárnak. Tanultam, minden héten mentem táncolni a Cserhát Étterembe, illetve mentem segíteni – akkor még Úttörőházba – az oktatónak gyerekeket oktatni táncra. Elmentem Budapestre és rájöttem, hogy én ehhez kevés vagyok, ott olyan profik voltak, akikkel igazából nem nagyon veheti fel az ember a versenyt, és akkor azt abbahagytam... És férjhez mentem.

A Honvéddal, a Táncegyüttessel akkor szakadt meg a kapcsolatod, amikor elmentél a Cserhátba táncolni?

Nem. A Kállai Éva Gimnáziumnak nem volt külön táncsoportja, de jártunk Helikonra (*kulturális seregszemle Keszthelyen – a szerk.*). Én képviseltem az iskolát a Honvédben. Helikonra jártam, énekkarba jártam... Ezeket így csináltam, de konkrétan pozíciót nem vállaltam, csak a tagja voltam bizonyos csoportoknak, főleg az ének- és a táncsoportoknak.

Mekkora létszámú volt ez a táncsoport?

Hát olyan 30 fő körül.

Mennyire maradt meg a kapcsolatod a táncsoport tagjaival?

Eléggé szétszóródtunk, mert egy részünk kollégista volt, idősebbek voltak nálam. Az igazság az, hogy mire én kimaradtam a gimnáziumból, utána nem sokára a Honvéd Klubor be is zárták. Megszűnt ez az egész.

Mennyiben járult hozzá az életminőséged javításához a közösségi tevékenységed?

Nagyon szép volt. Gyönyörű ruháink voltak, csodálatos csizmánk, és ott tanultam meg, hogyan kell kifesteni magunkat, ha színpadra megyünk. Faluhelyen ez azért annyira nem volt divatos! Mentünk mindenfele. Kalocsait táncoltunk, Mezőkövesden jártunk, mindenfele. Nagyon jó társaság volt, nagyon élveztük, amit ott csináltunk, és hogy ez megszakadt... Utána volt egy hiányérzetem, és akkor a faluban – ez volt talán az első dolog a KISZ-en kívül, amit csináltam – összehoztam egy táncsoportot, a saját szórakozásomra. A korombeli gyerekekkel megtanultunk egy kimondottan tótvázsonyi táncot – német hagyomány, amit annak idején az én nagymamám táncolt legelőször videóra – és elmentünk vele Herendre, nemzetiségi találkozóra.

Hogyan alakultak a közösségi kapcsolataid azután, hogy férjhez mentél?

Férjhez mentem – viszonylag korán – és megszülettem Anikó leányomat, majd felvételiztem az Óvónőképző Főiskolára és levelező tagozaton végeztem el, miközben GYES-en voltam. Egy nyughatatlan gyerek maradtam – szerintem –, ezért kitaláltam azt, hogy nekem valami közösségi munkára van szükségem, így aztán elkezdtem aerobicot tanulni magamtól és meghirdettem a faluban a nők részére. Egy fél évig gyakoroltam, utána szépen elmentem, felmostam a kultúrházat, kipakoltam a székeket és jöttek a falubeliek. Rengetegen voltunk, 40-50 ember, alig fértünk be a kultúrházba. Én fent a színpadon, ők meg lent, és akkor tornáztunk a saját szórakozásunkra.

Hogyan toboroztad a résztvevőket?

Kiragasztottam egy plakátot... Valahogy így kezdtem el. Kitaláltam, hogy nekem valamire szükségem van, mert olyan hiányérzetem volt.

Mi motivált leginkább?

Egyrészt sok energiám volt, másrészt akkor már befejeztem a főiskolát, s maradt időm. Ez az egyik. A másik meg az, hogy engem valahogy vonzanak az emberek, szeretek szervezni, valamit csinálni, és olyan érzésem van, hogy a városban annyi minden van, és hogy ez nekünk is jó lenne. Így jött az aerobic, megtanultam, megszerkeztem, csináltuk, és nagyon jól működött, nagyon sokáig.

Ingyen csináltad?

Természetesen. Én mindent ingyen és bérmentve, soha nem kaptam pénzt semmiért. Azután megszületett a második lányom, és visszamentem dolgozni a helyi óvodába. Egy félétet dolgoztam a nemesvámosi óvodában, egyébként a helyi óvodában dolgoztam. Felépítettük a családi házunkat, átköltöztünk az anyukámtól – a szomszédból –, a saját lakásunkba és ahogy iskolába kerültek a gyerekeim – nem mint szülői munkaközösségi tag, de mint aktív anyuka –, elkezdtem foglalkozni gyerekprogramokkal. Segítettem az iskolában a pedagógusoknak. Úgy képzeld el, hogy ha németórán sütni tanították a gyerekeket, akkor azt nálam sütötték meg, mert hogy az iskolában nem volt gáz. Meg minden, amit el tudsz képzelni. Kitaláltunk valamit – ’90-től lett polgármester a férjem, ’92-től alakult egy partnerkapcsolat egy német településsel –, és mivel faluhelyen nincs a polgármesternek titkárnője és személyzete, minden olyan feladatot én végeztem el, amit mondjuk egy kultúros, vagy egy titkárnő elvégez.

Közösen találtátok ki és szerveztétek meg a programokat?

Igen, így van. Este kitaláltuk, megálmodtuk, hogy most milyen programot lehetne csinálni a faluban, vagy ha a partnerkapcsolat azt mondta, hogy most el szeretne lá-

togatni – ugye ha megjönnek, akkor valamit csinálni kell –, akkor szerveztünk rá programot. Vagy azt mondta a férjem, hogy – akkor még én GYES-en voltam – én otthon vagyok, nekem van szabadságom, nem lehet kívánni az emberektől, hogy szabadságot vegyenek ki, de itt van mondjuk száz ember és akkor meg kellett szervezni, hogy Tihanyba megyünk, Füredre megyünk, most akkor mit csinálunk.

A férjed – a polgármester – is egy közösség-orientált személyiség?

Nagyon érdekes, mert egy nagyon zárkózott ember. Viszont a feladatok nagyon inspirálják. Előtte nem volt hivatal a faluban, ő hozta létre a polgármesteri hivatalt. A rendszerváltás óta polgármester. Nagyon érdekes, mert annak ellenére, hogy nem tótvázsonyi születésű, az emberek megválasztották. Mérnök. A veszprémi Robix vállalatnál – ahol ezeket a Robix kapákat gyártják – gyártási igazgató és igazából „hozzám jött” ... Tótvázsonyi lett. Nagyon szereti a sportokat, és ennek révén került be a tótvázsonyi fiatalok közé. Ő volt a focicsapat vezetője és mindenese, ez alapján megismerték az emberek, és eldöntötték, hogy ő legyen a polgármester.

Társadalmi megbízatású polgármester most is?

Igen, végig. Van egy állása és mellette ő a polgármester. És ezáltal... Én vagyok egy nagyon aktív ember, ő meg egy nagyon megfontolt, meggondolt ember, jól kiegészítjük egymást. Nagyon sokszor együtt találjuk ki a dolgokat és a megvalósítás az én feladatom, mert én vagyok a gyakorlatiasabb, jobban átlátom a dolgokat és könnyebben szervezek.

Milyen közösségi tevékenységekben vettél még részt a faluban?

Amikor a gyerekek felnőnek, mindent ki akarnak próbálni, és nekem ez az elvem, hogy minden lehetőséget meg kell mutatni a gyerekeknek, hogy az életben majd megtalálják a helyüket. Hordtam őket művészeti iskolába hétvégeken, vittem őket rock and roll táncklubba, sőt ennek köszönhetően Tótvázsonyban országos rock and roll versenyt szerveztünk. Épült egy nagyon szép tornaterem, és hogy minél jobban kihasználjuk, egy – sőt kettő – országos versenyt is szerveztünk a faluban. Nagyon nagy sikere volt. Ekkor már

a torna szervezését abbahagytam, de állandóan szerveztem. Volt a rock and roll, a stepp... Mindig valamilyen mozgás, mivel a fiúk állandóan mentek focizni, meg sportolni, ezért figyeltem arra, hogy a nőknek is legyen valami.

Melyik a legfontosabb közösség az életedben?

A Tótvázsonyért Alapítvány. Ezt csinálom 10 éve – a falunak ez az első alapítványa –, főként faluszépítéssel, falusi programoknak a támogatásával foglalkozik. Játsszótereket készítettünk, parkokat, tereket, mindenféle programokat. Ez volt az első, '93-ban alakult, de most már a falunak sok civil szervezete van. Működő szervezetek, amiket egy civil kerekasztalban fogunk össze, hogy egymást tudjuk segíteni, egymás programjáról tudjunk és egymásnak alá ne szervezzünk.

Milyen az alapítványon belül a vezetők és a közösség tagjainak a kapcsolata? Milyen a részvétel a közösségi rendezvényeken?

A vezetőségben nyolcan vagyunk összesen, öt tag és három kuratóriumi tag. Az elején én csak felügyelő bizottsági tag voltam és csak öt éve vagyok aktívan a vezetője. Nem szoktunk különbséget tenni, hogy ki a vezető és ki a FB-i tag. Egyformán kell mindenkinek dolgozni. A támogatottság pedig nagyon érdekesen alakul, mert programtól függő. Mindig meg kell keresni azokat az embereket, akiket ez a dolog érdekel. Hát, ha parkot építünk, akkor általában a nyugdíjasokra számítunk, mert ők még tudnak kapálni és értenek a növényekhez. Amikor karácsonyi koncertet szervezünk – mert minden évben karácsonyfát állítunk a település lakóinak –, és közösen ünnepeljük a karácsonyt, akkor megkeressük a fiatalokat, hogy jöjjenek segíteni karácsonyfát díszíteni, meg szerepelni, megkeressük a nyugdíjasokat, mert ők nagyon finomakat tudnak sütni és azzal meg tudjuk vendégelni a munkásokat. Megkeressük az én szülőgeneráció korosztályomat, mert valakinek meg is kell vendégelni az egész falut. Ott például ilyen 100-150 ember az, aki megmozdul.

Emlékszel a Challenge Day-re? Kettőt szerveztem a faluban. A második fordulónál annyira lelkesek voltak az emberek, hogy szabadságot vettek ki, akkora fantasztikus nagy valami volt, és a harmadiknak már nem mertem nekiállni. Iszonyatosan reklamáltak, hogy szabadságot vettek ki és én nem tehetem meg... Mert vannak olyan

időszakok, amikor az ember elfárad, van olyan, hogy nagyon lelkes, nagyon boldog és egymás után kétszer is hatalmas sikere volt, fáklyás futás volt a falu körül, hajnali kaszálás... És a harmadiknak akkor, valahogy úgy nem...

Vannak-e az alapítványon belül kisebb csoportok, milyen az együttműködés?

Igen, igen. Ez úgy működik, hogy akkor azt mondom, hogy mindenki karácsonyfája: a református templom vagy a katolikus mellé állítunk egy nagy karácsonyfát. Szólok a vállalkozó ismerősömnnek, hogy ha Veszprémbe van fuvarod – érkezett egy 7 méteres karácsonyfa – hozd el. Szólok a tűzoltóknak, hogy segítsétek felállítani. Szólok a fiataloknak, hogy kinek van kedve valamit bütykölni, csináljunk egy játszóházat, hogy legyen mit a fára rátenni. Ez így működik. Amióta van ez a kerekasztal – csak egy pár éve működik –, már kevesebbet kell futni. Leülünk minden hónapban egyszer, és azt mondjuk, hogy gyerekek, erre a hónapra nekem van programom. Ki, miben segít? Van pl. egy német nemzetiségi egyesületünk, van a nemzetiségi dalkörünk és tánckörünk, ugyan most a tánccsoportunk felbomlott, mert a gyerekek felnőttek és elmentek, de elárulom neked, hogy most mi, felnőttek fogunk táncolni. Hogy a hagyomány ne vesszen el, ezért most – átmenetileg, amíg nem tudunk kinevelni egy generációt, aki táncol –, mi vagyunk a folytonosság.

Mi motiválja a résztvevőket?

Elég nehéz ezt másnak a fejével végiggondolni, hogy ki miért jön el. Én egyrészt nagyon szeretem a közösséget. Nekem muszáj mindig valahol ott lennem. Nem igazából azt szerettem, ha engem mutogatnak, hogy én vagyok a vezető – ezt a részt nem szeretem –, sokkal jobban szeretem, amikor meg lehet fogni a kapát, a lapátot, vagy a virágot, a palántát vagy bármit. Szeretek mindenhol ott lenni. Erre mondják azt, hogy minden lében kanál. Szeretem azt, hogy minden jól megy, és ahhoz ott kell lenni.

Ki kezdeményezi a közös programokat? Mindig te?

Van amikor igen, van amikor nem. A fiatalok – akiknek már külön programjaik vannak – csak akkor vonnak be bennünket, ha támaszkodni szeretnének ránk,

szóval tájékoztató jelleggel, vagy ha mondjuk a segítségünket kérik. Például olyan nagy a Falunap, hogy nem győzik egyedül főzni, akkor szólnak nekem és azt mondják, hogy ha be tudnál segíteni, akkor szervezz még egy kondérra való embert.

Te vagy a meghatározó embere a közösségnek?

Igen, ezt is mondhatjuk, de azért én ezt nem szeretem mondani. Igazából ahol éppen – például az óvodában is egy meghatározó ember vagyok, mert ott is egy alapítványnak vagyok a tagja, szervezője a dolgoknak. Az általános iskolában nem, mert onnan már kimaradtak a gyerekek, de amíg iskolások voltak, ott is. Azt hiszem, hogy az embernek az egyéniségéből, személyiségéből fakad, hogy ilyen típusú ember vagyok. Szeretem az embereket és szeretek alkotni. Felvillanyoz az, hogy ha valamit ki lehet találni. De nagyon-nagyon szívesen fogadom, ha valakinek jó ötlete van, s főleg azt, hogyha valaki segít.

Mennyire számíthatsz a közösség többi tagjának a segítségre, közreműködésére?

A fiatalok között akad utánpótlás. Olyan négy-öt évvel ezelőtt kezdtem el a musical csoportot kialakítani. Azért kezdtem el, hogy nyáron ne nagyon csellengjenek a gyerekek. Összehívtam őket, hogy Falunapra készítsünk egy műsort. Azóta is sütünk egy nagy adag lángost, fánkot, összehívom a gyerekeket, és akkor kitaláljuk közösen, hogy mit szeretnének előadni, azt betanuljuk és nagyon boldogok, amikor sok ember megnézi őket. Ezt például már egy fiú átveszi tőlem. Úgy gondolom, hogy nagyon sokszor nem az kell, hogy mindig én legyek ott, csak valamit el kell indítani. Például amikor a tenisztáborot elkezdtük, akkor is csak ez kellett... Azért vagyok könnyű helyzetben, mert hozzám kerül először a szülőnek a gyereke, tehát bennem kell, hogy megbízzon. Ha látja, hogy rám bízhatja a gyerekét, utána már kialakul egy olyan kapcsolat, hogy másban is tudunk egymásra támaszkodni.

Volt olyan cél, amit Te nagyon szerettél volna, nagyon fontosnak tartottad, de valami miatt nem sikerült?

Biztosan. De nem volt olyan maradandó, amire azt mondom, hogy kudarc. Amit szerettem volna az egy Faluház, egy Tájház létrehozása a településen. Ki is néztem a házat, de egyszerűen az Alapítványnak nem volt annyi pénze, és semmiféle pályázatot nem tudtunk pályázni, mert amíg az ingatlan nincs a tulajdonodban, nem pályázhatsz rá. A nagy rendezvényeinket a tornateremben tartjuk, – a faluszintű rendezvényeinket –, a kisebb dolgokra, programokra van egy közösségi házunk, de ilyen kiállító teremnek való nincs. Ez egy nagy kudarc nekem.

Azokat, akik a falu egyéb közösségeihez tartoznak, mi motiválja?

Úgy látom, hogy az emberek szeretnek valahova tartozni. Észre lehet venni azt, ahogy egyre kevesebbet mozdulnak ki az emberek, nagyon-nagyon begubóznak, de hála istennek, falun még azt mondhatom, hogy odafigyelnek egymásra. Odafigyelnek a szomszédra, és ha most van egy nyugdíjas program, akkor hívják egymást, mert jó együtt lenni. Vágynak az emberek arra, hogy közösségben legyenek – szerintem. A fiatalok úgyszintén kívánják a saját korosztályukat. Nem tudom, hogy ez városban hogyan működik, de szerintem kevésbé. Nálunk ez még így van. A másik, hogy megvan a csoportok közötti tisztelet egymás iránt.

Hány civil szervezet működik a faluban?

A legöregebb a Tótvázsonyért Alapítvány. Van az Ifjúsági Egyesület, a Tűzoltó Egyesület, a Sportegyesület Teniszklubbal, az „Őszidő” Nyugdíjasklub, a Nefelejcs Alapítvány, ami a Vöröskeresztből alakult, van a Linda Alapítvány, ami az óvodáskorú gyerekek támogatására jött létre, a Német Nemzetiségi Egyesület, aminek két fő csoportja van: a Dalkör és a Tánccsoport. Jaj, még van a Polgárőrség, ami most alakult.

Az egyesületek tagsága átfedi egymást?

Vannak átfedések, igen. Van, aki a Tűzoltó Egyesületnek tagja és mellette a Polgárőrségnek vagy a Sportegyesületnek is.

Milyen a kapcsolat az egyesületek között? Együttműködés vagy inkább rivalizálás?

Nem jellemző a rivalizálás. Inkább együttműködés van. Annyi az egész, hogy csak a szabályoknak kell megfelelni és kész.

Az esetleges konfliktusok miből adódnak?

Az nem mondom, hogy ez egy „paradicsomi falu”. Például van olyan probléma, hogy a fiatalok sokkal ügyesebbek, mint mi vagyunk. Tehát az Ifjúsági Egyesületnek van teleháza – a falu teleháza –, ahol az Ifjúsági Egyesület él és virul. Nagyon ügyesek és nagyon jól tudnak pályázni. Ők egyszerűen azt szokták mondani – az önkormányzat minden csoportot, minden egyesületet támogat egy alapösszeggel – hogy ők a falutól, az önkormányzattól nem kérnek támogatást, mert pályázattal meg tudják csinálni. Ilyenkor előfordul, hogy a másik nagy pályázóval – a Tűzoltó Egyesülettel –, egy kicsit fújnak egymásra, holott ugyanabban tagok! – hogy ők nyertek, mi nem, mit rontottunk el? Egy ilyen kis településen ez nem igazán fér bele (*a rivalizálás – a szerk.*), nem azt mondom, hogy mondjuk most mindenki szimpatikus mindenkinek, de általában a vezetők, a csoportvezetők jól kijönnek egymással. És ők már azért tudják a csoportjukat kordában tartani.

Volt olyan, hogy meg volt határozva, hány fő mehet el külföldre, és két egyesület is magáénak gondolta ezt a dolgot. Azért nyílt támadások nem szoktak lenni. Esetleg azt lehet hallani, hogy valaki fúj a másikra, aki nagyobb pénzzel gazdálkodik, vagy több lehetőséget fog meg.

Ki a döntőbíró a közösségek közötti konfliktusok esetén?

Ilyenkor – megmondom őszintén – a férjem szokott közbelépni azzal, hogy leül és megbeszéli a két egyesületi vezetővel, vagy elmegy az egyesületi gyűlésre, hogy en-

nek itt nincs igazából helye. Vagy legalábbis nincs értelme egy ilyen kis közösségen belül ebből vizályt szülni.

Van-e kapcsolat más civil szervezetekkel?

Szinte mindegyiknek van. Az Ifjúsági Egyesületnek van nemcsak Németországban, hanem Erdélyben is, a Háromszéki részen. Van kapcsolatuk azonkívül a nagyvázsonyi fiatalokkal és programjaik is vannak a környező települések fiataljaival együtt, például a kapolcsiakkal és egyebekkel. A védelmi programon keresztül kapcsolatban állunk a többi önkormányzatokkal, más csoportokkal, pl. alapítványok az alapítványokkal.

Ki kezdeményezi a kapcsolatfelvételt?

Vegyesen, attól függ. Ha most bennünket hívnak valahova szerepelni, mint nemzetiségi dalkört, ott megismerkedünk a településsel, és a településen keresztül mindjárt megismerkedsz azokkal az emberekkel, akik valamit tesznek egy ilyen csoportosulásban és ha valami olyasmit tesz, ami számodra érdekes, akkor meghívod, és akkor így. Amikor a falu virágosítását terveztük, elmentünk Balatonfűzfő mellé egy településre, és megkértük őket, mondják el, hogyan csinálták ők ezt a falu-virágosítást, és csak ezután álltunk neki.

A kapcsolatok építésében szerepet játszik az, hogy Tótvázsonyban sok német származású ember él?

Ez csak egy szempont. Azért egy alapszál, mert nemzetiségi iskola és óvoda is van. Mindenki úgy van vele – sajnos mi már nem beszéljük a nyelvet, a svábot abszolút nem –, ha már a hagyományt megpróbáljuk az óvodában és az iskolában tanítani, akkor arra törekszünk, hogy a gyerekeink eljussanak az anyanyelvű országba. Általában az iskolára támaszkodnak a települések.

Kik vesznek részt ezekben a partnerkapcsolatokban?

Inkább az Ifjúsági Egyesület és a felnőttek. Ez úgy működött, hogy ez a német település partnertelepülést keresett magának Magyarországon és Tótvázsonyt vá-

lasztotta. Ez 1992-ben volt. Jött egy delegáció, aki megnézte a falut, tájékozódott, és utána döntötték el, hogy ebből lesz egy kapcsolat. Dobel – a Fekete-erdőben van – választott minket, és ez számunkra nagyon kedvező volt. Rendszeresen jönnek nyaralni a faluba privát emberek, és akkor megkeressük egymást. Mi is megyünk ki néha, illetve évenként járnak a fiatalok oda-vissza csoportokban. Tavasszal jönnek a dobeliiek, ősszel voltak a kint a mieink. Az a nagyon jó benne, hogy most már a gyerekek törekszenek, hogy tudjanak németül beszélni, hogy kimehessenek.

Magánemberileg is számíthatnak a közösség tagjai egymásra?

Ez úgy működik, hogy mi így nőttünk fel, hogy figyelünk a szomszédunkra, figyelünk egymásra, sőt olyan emberekre is figyelünk, aki nem a közvetlen környezetünkben van. Egyszerűen annyira együtt élnek az emberek. Ha az anyukámnál reggel nincs kilapátolva a hó, vagy behúzza a kuka, ott a szomszédaszony vagy behúzza, vagy megnézi. Ez a település még azok közé tartozik, ahol az emberek törődnek egymással.

Azt hiszem, azok az emberek jönnek ide ki, akik egy kicsit családiasabban szeretnének élni. Akiknek nemcsak az kell, hogy nagy kertem legyen, ahol a gyerek tud biztonságosan játszani, hanem akik – mert látom, hogy mennek a kisgyerekes anyukák egymáshoz játszani – egymással is törődnek, ezt tapasztalom.

Az új családok is előbb-utóbb valamelyik helyi közösség tagjává válnak?

Szerintem ez a kiköltözött családon is múlik. Van olyan család, aki olyan szinten beilleszkedik, hogy most már ő a fiatalok vezetője. Van aki azt mondja, hogy köszönöm szépen, ha van kedvem elmegyek, vagy inkább ne bolygassanak. Azt hiszem, hogy az embereknek idő kell, amíg beilleszkednek, amíg akklimatizálódnak, amíg teljesen el tudják dönteni, hogy mit szeretnének, illetve hogy milyenek a munkahelyi feltételeik.

Említetted, hogy megalakult a Polgárőrség. Mi volt az oka?

Két okból, az egyik: előfordult, hogy a Tapolcáról végigmenő hullámba [betörések – a szerk.] beleesett Tótvázsony, többek között mi is. A másik meg az, hogy ez is

egy olyan kezdeményezés, amit a környező településeken láttunk, hogy jó dolog. Próbáljuk a gyerekeket megvédeni attól, hogy ne csináljanak rosszat, ne csellengjenek, érezzék azt, hogy felügyelet alatt vannak.

Ki volt a kezdeményező?

Nem tudom pontosan, egy civil embernek az ötlete volt. Egy falubeli kitalál valamit, bemennek az önkormányzathoz és elmondják a polgármesternek, hogy az az ötletünk támadt, hogy... A férjem hívott egy polgárőrt, egy hivatásost, meghírdetük és kint csináltunk egy fórumot.

Hányan jöttek el?

Hát egy olyan 30 ember körül. És ma is 15-20 tagja van. Kettesével be vannak osztva minden este. Benzinpénzt kapnak az önkormányzattól. Megvan, hogy ki megy autóval, kaptak egy feliratot. A másik gond az, hogy este fél 7 után nem nagyon megy a faluba be busz. Ki kell menni a 8-as útra a gyerekekért. Ilyenkor a polgárőrautó is kimegy, és ha valakiért nem megy senki, akkor azt behozzák.

Van olyan ember, akit semmilyen megmozdulásba nem sikerült bevonni?

Ilyen nincs. Ha van is, az ugye nem jön ki az utcára, nem jön ki a közösségbe. Vannak negatív dolgok, amikor az ember megcsinál egy programot, agyondolgozod magad, és azt hiszed, hogy hű de jól csináltad és utána kritikák tömkelege. Akkor szoktam egy jót sírni. Elkecserelem, és azt mondom, hogy soha többet. Rá vagyok én erre utalva? Nem. Akkor mindenki mosolyog a hátam mögött. Utána van egy kis szünet, kipihen magát az ember és újra...

Miért? Mi az igazi motivációd?

Nem tudom. Én egy közösségi ember vagyok. Én ilyennek születtem.

Adni akarsz a közösségnek?

Szerintem biztos, hogy egoista is vagyok, mert a kreativitás, a késznek az öröme, amikor valami elkészül... És most pl. díszpolgár-avatás lesz, és Tótvázsony emlékéremet fogunk négyévente kiadni.

Ki lesz a díszpolgár?

Nem tudom, még csak javaslatokat adtunk be. Az egyik díszpolgár – van nálunk egy református misszió – az a református lelkész, aki az egész életét arra szánta, hogy ezt a missziót létrehozza, megépítse és különböző csoportokat fogad. Ebben vannak sérültek, egészségesek, magyarok és külföldiek. Ez az ember erre tette fel az életét és most, talán két éve vonult vissza. Ő volt az első, aki kapta, a második a férjem volt, aki 12 évig volt a polgármester, utána négy évig nem, és most megint. És most lesz a harmadik.

Hogyan történik a döntés?

Minden civil szervezetnek kellett javaslatot tenni, hatalmas névsor jött össze és majd mérlegelni fognak, hogy ki az, aki megérdemli. Képviselő-testületi döntés lesz. Nekünk csak javaslatokat kellett tenni és indokolni, hogy kit miért gondolunk arra, hogy érdemes lenne erre a díjra.

Mi a legnagyobb értéke Tótvázsonynak?

Mi a legjobb? Nekem, ott élni.

Van-e olyan ok, ami miatt itt hagynád a települést?

Nem hiszem. Nincsen. Nekem ez egy igazi otthon. Annyira szerencsés fekvése van, holott igazából nincsen benne olyan hatalmas érték, mint egy Nagyvázszyban a Kinizsi-vár. Nincsen benne történelmi érték, nincs jellegzetessége a településnek. Mindig azt szoktuk mondani, amikor egy pályázatot kell írni, „úristen, olyan jellegtelen ez a település”, hogy „mit lehet erről a településről írni”. Nem tudsz történelmi

emléket felhozni, Savanyú Jóskán [*bakonyi betyár – a szerk.*] kívül, aki a faluban van eltemetve.

Aki falusiasan akar élni, nem elszigetelődve, mint egy tanyavilág, annak szerintem kedvező. Kellőképpen fejlődik. Igényes emberek élnek itt, ezt akarom kihozni, tehát a lakásuk, az életvitelük azt mondhatni, igényes. Nekem jó. Nem tudom. Biztosan nagyon sok mindent lehetne másként csinálni.

Próbálj meg elvonatkoztatni attól, hogy a polgármester felesége vagy! Szerinted mennyire tudja betölteni az összekötő kapocs szerepét egy civil szervezet az állam és az önkormányzat között? A civil szervezetek mennyire tudnak részt venni a helyi döntéshozatalban?

Több településen voltam, ahol azt mondják, hogy az önkormányzat és a civil szervezet között nincs jó viszony. Szerintem a civil szervezetek és az önkormányzat között azért nincs nálunk probléma, mert megvan a jó viszony. Eleve, ahol egy kisebbségi önkormányzat és egy települési önkormányzat között nincs egyetértés, ott baj van. Ha egy önkormányzat nem támogatja egy civil szervezet ötleteit – és ez nem azt jelenti, hogy pl. mindenben támogatnak bennünket. Most, hogy díszpolgárra kellett javaslatot tennünk, megkaptuk a jogszabályt, hogy minek kell megfelelni, és oda volt írva, hogy az önkormányzat javaslatait kér. Nem biztos, hogy a mi javaslatunkat elfogadja. Mert ez nem a mi hatáskörünk. Próbálnak bennünket olyan szinten tartani, hogy legyünk tisztában azzal, hogy amit teszünk, az szívesen fogadják, de hol ér véget a mi kompetenciánk.

Milyen formában valósul meg a kapcsolattartás az önkormányzat és a település lakói között?

Van heti két fogadóóra, azon kívül bármikor, bárkinek gondja van, vagy telefonon, vagy hétköznapi, vagy vasárnap jön és elmondja. Van, amikor én megyek dolgozni az óvodába, az utcán megállítanak és elmondják, üzennek.

Mennyire van információd arról, milyen fejlesztéseket tervez az önkormányzat?

Azt tudom, hogy új utcásoakat nyitnak, építési tervek vannak. Most pályázott és hála istennek úgy néz ki, hogy nyert, mert már a második fordulónál tart a pályázat – egy új óvodát, bölcsődét, mert van rá igény. Jelenleg egy mentőszolgálati lakás készül, és ami nagyon-nagyon tervben van –, nem tudom, milyen stádiumban van – az egy öregek napközi ellátását biztosító intézmény. Elég sok az idős ember, és azt a magunk bőrén tapasztaljuk, hogy ma már nem engedhetjük meg magunknak, hogy otthon maradjunk és ápoljuk a szüleinket.

Hogyan informálódnak a település lakói az önkormányzat által tervezett fejlesztésekről?

Van helyi újságunk és helyi tévénk. A helyi tévé hetente két adást sugároz és a képviselő-testületi üléseket egy az egyben – vágás nélkül – már a következő adáson leadja. A régi programokat is láthatják, aki nem tud elmenni. Van a helyi újság, ami negyedévente jelenik meg, mivel elég kis település vagyunk. Most a Tótvázsony TV-ben mindennap képiújságszerűen lehet látni a programokat, a fontos információkat.

Milyen típusú emberek az önkormányzat tagjai?

Most az utolsó választásnál volt egy nagy fordulat. Az első 12 évben majdnem ugyanaz a felállás volt. Kicsit nehezen álltak neki az emberek, mert nem tudták, hogy hogyan kell ezt csinálni, mit kell csinálni és most az utolsó fordulónál történt egy nagyobb váltás. Több fiatal jutott be. Amit nagyon jó dolognak tartok, mert egy idő után a fiataloknak át kell venni ezt a helyet. Mindig nagyon odafigyelnek arra, hogy mindkét egyházközösség – a katolikus és a református – tagjai közül is legyen valaki. Azután van, aki a fiatalokat képviseli, van vállalkozó.

Mennyire szoros a képviselőtestület és a civil szervezetek vezetőinek kapcsolata?

Minden évben legalább kétszer be kell számolnunk. Külön, szinte nekünk van a képviselő-testületi ülés nagy része fenntartva, amikor elmeséljük, hogy mit csinálunk, milyen terveink vannak, mennyi pénzből tudunk gazdálkodunk, mire lenne szükségünk, miben kérünk támogatást. Ez nyilvánosan zajlik. Ugyanúgy nyilvános az adás a tévében. Nagyon jó, mert van olyan, hogy valamelyik képviselő rögtön hozzászól, hogy „Hú te, én ezt hallottam, láttam, utánanézek neked...” A másik az, hogy ekkor minden szervezet ott van.. Azon kívül bármikor bemehetünk. Van egy falugazdánk és egy kisbusz, amit ha olyan kérésünk van, a rendelkezésünkre bocsátanak.

Az információáramlással tehát nincs gond?

Nem, ezt nem mondhatom. Kevesen vagyunk ahhoz, hogy melletted megyek el és nem hallanád, ha akarok mondani valamit.

Részt vesznek-e pályázatokon a helyi közösségek?

Törekszünk. Igazából az a gond, hogy az önkormányzat – mint minden önkormányzat – olyan kevés pénzből gazdálkodik, és az intézményeket olyan sok pénzzel meg kell támogatni ahhoz, hogy jól működjenek, hogy bizony pályázatokra van szükség. Most már egy pályázatíró cég segít, mert olyan komoly pályázatok vannak

Van olyan pályázat, amelynek most várható az eredménye?

Az egyikkel a ravatalozó felújítását szeretnénk, mert rossz állapotban van. Van egy útpályázat is, ami sajnos nem nyert, viszont nyertünk egy kisbuszt. Meg egy másik útpályázatot is megnyert az önkormányzat.

Mennyire van jelen van a falu életében a társadalmi, kulturális, gazdasági, kapcsolati tőke?

Biztosan jelen van, de én annyira ezt nem tapasztalom – mert én ehhez kis ember vagyok –, hogy most milyen kapcsolati tőkék mozognak. Nekem inkább ilyen eszmei ez a tőke, mert inkább csak jó ötleteket tudunk egymásnak adni, vagy meghívni egymást egy-egy fórumra, ahol valamit tudunk magunknak szerezni. Önkormányzati szinten... Azt nem tudom megmondani. Biztos, hogy kellenek a kapcsolatok, meg az információ. Azt tudom, hogy mint ember – olyan ember a polgármester –, aki nem él vissza a kapcsolatokkal és nem is engedi, hogy vele szemben ilyet tegyenek. Azt hiszem, azért tud a posztján megmaradni, mert nagyon reálisan kezeli ezt a helyzetet.

Miért hagyott ki négy évet a férjed a polgármesterségben?

Ő is, meg az egész család, mindannyian nagyon megfáradtunk. Nekünk azért nagyon sok plusz munkát jelentett és neki is, illetve 12 év után úgy gondolta, hogy talán lesz egy olyan jelölt, aki frissítést hoz a falunak. Úgy érezte, hogy kiadta magából, amit tudott és úgy gondolta, hogy még több kellene. Ez sajnos nem sikerült. Amikor a négy év letelt, akkor komolyan el kellett gondolkodni azon – bár azt mondta, hogy nem indul többet –, hogyha azt akartuk, hogy megmentsük a falut, hogy megmaradjon az iskola, ha azt akarjuk, hogy további fejlődés induljon, akkor el kell vállalni. Olyankor, amikor az van, hogy ki az első, akkor mindig első a család, addig, amíg nem jön közbe valami munka!

A leányaid mennyire követik a példátokat?

Maximálisan ezt követik. Mi ebbe a nemzetiségi csoportba akkor kerültünk bele, miután Anikó megszületett. Onnantól kezdve az úgy működik, hogy most például 23-án megint megy a dalkör egy hétvégre, wellnnesselni. Minden hétfőn együtt próbálunk, hétvégeken, ha vannak meghívások, akkor elmegyünk szerepelni, és amikor úgy érezzük, hogy együtt lennénk egy pár napot – most a múlt héten egy 50. születésnapot ünnepeltünk – akkor megyünk együtt.

A gyerekeink így nőttek fel velünk, hogy megyünk, csináljuk, most a tornateremben padokat rakunk, most ételt osztunk, pincérkedünk a vendégeknek, most fellépünk, most táncolunk, énekelünk. A gyerekkoruktól kezdve a tánccsoport tagjai, az Ifjúsági Egyesület tagjai, és ugyanazt csinálják, mint mi.

Hány tagú a dalkör?

Most már csak 12-14 fő. Amikor fiatalabbak voltunk, ez úgy működött, hogy eljártunk énekelni, eljártunk fellépni, bálakat szerveztünk, magunknak és a falunak, és elmentünk együtt nyaralni is, és vittük az összes gyerekünket.

A nők és a férfiak egyaránt aktívak?

Mi férj-feleségként, tehát mint házaspár megyünk. Van egy-két hölgytagunk, akinek a férje nem jön, mert azt mondta, hogy olyan borzalmasan énekel, hogy elrontja. De ha elmegyünk közösen nyaralni, akkor ő is jön, vagy ha elmegyünk bálba, vagy szórakozni, akkor ő is jön.

Ha pályázaton nagyobb összeghez jutna a település, mit szeretnél megvalósítani?

Hát a tájházat, nagyon jó lenne, ha valahol meg lehetne valósítani. Meg egy játszógrundot terveztünk. B. Mária meg is tervezte nekünk, de nem volt pénzünk, és nem tudtuk kivitelezni. Az volt benne a nagyon szép, hogy a gyerekekkel csináltattuk. A gyerekeket hívtuk össze, és az ő rajzaik alapján csinálta meg B. Mária. Ezeket mindenképpen megtenném még a gyerekeknek.

A saját számodra?

Magunknak... Nem tudom... Magunknak azt szeretném, hogyha ez a civil élet ilyen maradhatna. Látom, hogy a tíz évvel előtthöz képest azért nehezebb, hogy gyengül az érdeklődés, de még azt mondom, hogy nem rossz. Valahogy ezt szeretném tovább megőrizni. Nem biztos, hogy ehhez pénz kell... Nem biztos. Valahogy

az emberek egymás iránti érdeklődését, egymás iránti szeretetét, a kapcsolatokat szeretném, ha ez legalább ezen a szinten megmaradna.

Véleményed szerint mi az oka a kapcsolatok gyengülésének?

A rohanó élet. Az, hogy az embernek nem elég a normál munkája, mellette még mást is kell vállalnia ahhoz, hogy az életszínvonalát tartsa. Na most az, hogy kinek mi az életszínvonal, az persze más... Azt tapasztalom, hogy a legkevesebb időt fordítjuk magunkra. Tehát azért is küszködök még azzal, hogy legyen torna, legyen jóga, mert úgy gondolom, hogy a nőknek is ugyanúgy kijár a pihenés, a szórakozás, és a legkevesebb időt és energiát fordítjuk magunkra. Ezek a civil dolgok arról szólnak, hogy én azt csinálom, amit szeretek, ami tetszik nekem, amiben jól érzem magam.

Azt szeretném, ha a gyerekeket ránevelhetnénk arra, hogy ez milyen jó dolog, ami most még a kezünkben van... Megtanítottam a saját gyerekeimnek – legalább is remélem –, és hozzák is. Anikó most elkerült otthonról, és félek, hogy ő ezt teljesen le fogja vetközni itt a városban.

Egyrészt ledarálja a munkája, ez az egyik. A másik az, hogy én most tapasztalom, hogy a városban milyen nehéz valakihez tartozni, valamilyen csoportba, szervezetbe bekerülni. Anikónak most még ott van az Ifjúsági Egyesület, mentorál, ő még önkéntesen dolgozik a faluban, de most hogy bekerült *(a megyei önkormányzatnál dolgozik Veszprémben – a szerk.)*, most hol kopogjon be, vagy mit hozzon létre... A lakóhelye... Körülötte idősek laknak, minden második lakás üres... Este jár haza, amikor már behúzódnak, nem ez a korosztály akivel, és igazából nagyon érdekes... Úgyhogy nagyon kíváncsi vagyok, hogy lesz.

Ha fontosnak tartanád a célját, részt vennél-e valamilyen tiltakozó, vagy támogató gyűlésen, megmozduláson a közösségeddel?

Teljesen párton kívüli vagyok, a férjem is. Nem szoktunk politizálni. Ez nem jelenti azt, hogy az embereknek nincs véleményük. Egy-egy választás alkalmával – nyugodtan elmondhatom – inkább a Fidesz az, aki el szokta vinni az eredményeket, de mindenfajta pártnak vannak követői. Azt hiszem az a szerencsés, hogy nincs erőteljes pártirányultság egyik felé sem a településen – sem a civil szervezetek részéről,

sem az önkormányzat részéről. Azt, hogy mint privát ember – mint magánember –, kinek mi a véleménye, azt meg hála istennek nagyon disztingváltan tudja mindenki kezelni. Nem szokott ebből probléma lenni.

Azt nem tudom, hogy mi a jobb, valahová tartozni, vagy... Ezt nem tudom megítélni. Azt tudom, hogy... igen, elolvasom, meg tudok róla, de nem az a típusú ember vagyok. Inkább szerettem mellőzni ezeket a dolgokat. Úgy érzem, hogy én annyira kis ember vagyok, vagy a mi településünk egy olyan kis periféria. Igaz, hogy azt mondják, sok kicsi sokra megy, és mindenki csak egy kicsit tegyen hozzá, és abból lesz valami extrém és való, de én úgy érzem, hogy ehhez kis ember vagyok, kevés vagyok. Ha én a magam módján, a magam részét rendesen becsületesen megcsinálom, akkor azzal többet tudok tenni, mint ha én a százezredik kis pont, valamit annyira... Amit nem is biztos, hogy annyira magaménak tudok... Úgy érzem, ehhez sokkal jobban bele kellene látnom a dolgokba, vagy elgondolkodni rajta.

Mennyire informáltak a közösség tagjai a közéleti kérdésekben?

Az az igazság, hogy az országgyűlési képviselők, H. Zsolt és K. Sándor is rendszeresen szoktak meghívókat küldeni vagy tájékoztatókat tartani. Sem a K-ról, sem a H. Zsoltról nem állítható, hogy pártvonalon le akarja rohanni a települést.

Részt vesznek a közösség tagjai közéleti, politikai rendezvényeken?

Nagyon kevesen. Amikor a választási kampányok voltak, azt lehetett tapasztalni, hogy elég kevesen mentek el. Viszont egy nagyon érdekes dolgot kell, hogy megemlítssek, éppen most falunapon voltunk Vöröstón – ott énekeltünk – utána egy ilyen kis kiülős eszegetős, beszélgetős valami volt, és K. Sándor és H. Zsolt is mind a ketten megjelentek, és nagyon kedves baráti hangulatban beszélgetett mindenki mindenkivel.

Tehát nem az a jellemző, hogy itt most nagyon erős pártirányultságok lennének vagy ilyen vonalak, amiről se jobbra, se balra. Ennek ellenére nagyon precízen betartjuk a választási előírásokat – ezt tudom, mert a választási bizottságban póttag

vagyok –, és keményen ki vagyunk oktatva, hogy mit tehetünk, melyek a szabályok, mert a jogszerűség a legfontosabb.

Mennyi időt töltesz heti átlagban a közösségért végzett tevékenységeddel?

Nagyon változó, nem tudom megmondani. A nyarat – amikor szabadságon vagyok – a tónál töltöttem, *(a falu szélén található tó, amelynek a környezeti rehabilitációját a Tótvázsonyért Alapítvány végzi – a szerk.)* nagyon keservesen ment a munka. Van úgy, hogy eltelik egy egész hét, hogy nem kellett csinálnom semmit. Van úgy, hogy amikor elkezdjük a rendezvényeket, programokat vagy különböző beszámolókat, akkor naponta megyek, és nem nézem az időt, hogy mennyi.

Hogy néz ki a jövő heti programod?

Hát, holnap este megyek, mert pilates tornája lesz a lányomnak, és én nyitok és én vagyok az alappillér ahhoz, hogy a pilates torna működjön. Pénteken talán semmi, – péntek szokott egy ilyen nyugisabb nap lenni. Szombat, vasárnap az általában a családé, illetve vasárnap van a templom – mi falusi templomba járó emberek vagyunk –, tehát vasárnap jönnek az egyházi dolgok. A férjem az egyházi pénztáros, s általában vasárnap csinálja az elszámolásokat. Hétfőn pilates torna, kedden jóga, szerdára az alapítványi ülést hívtam össze, csütörtökön – gyermek- és ifjúságvédelmis vagyok az óvodában – ifjúságvédelmi előadásra kell mennem, meg este megyek megint pilatesre. Végül is mindennapra van valami, de ezt én szeretem és élvezem.

Gergó Zsuzsanna

„KÖZÖSEN MINDEN MEGOLDHATÓ”

NŐEGYLET

Interjúalany:

P-N. Mária (46 éves), Szeged

Kérlek, mondj néhány mondatot magadról és az egyletről!

Rendben. P-N. Marcsi vagyok, 46 éves. Öt évvel ezelőtt alapítottunk egy nőegyletet Szegeden, 13 barátnő együttműködésével. Akkor 12 munkanélküli volt, én egyedül dolgoztam, mára megfordult ez az arány, mindenki dolgozik, jelenleg én vagyok munka nélkül, most hagytam ott a céget, nemrégén, ahol dolgoztam. Volt egy ilyen elképzelés, hogy a közösségünknek valami többet nyújtunk, illetve a családuknak is, és ebből nőtte ki magát ez az egyesület, a Minden Megoldható Egyesület, ami a volt Bécsi Kávézóban alakult meg. Először programszervezésben, programokban valósult meg, az együtt eltöltött idő határozta meg, tehát például a szórakozás, a kultúra, ilyenmi. Így működött, mert erre volt igény. Ez az egyik oldala az egyesületnek, később jött a többi része, ezek a dolgok bővültek ki más, hasznosabb dolgokkal, és formát öltött az egyesület. Azokkal a dolgokkal, amiken alapszik ma. Úgy kezdődött, hogy bizonyos fajta problémák felmerültek, és erre ilyen esteket szerveztünk, amiken meghívott előadók tartottak előadást, illetve lehetett beszélgetni.

Szülői mintát követnél?

Hát bennem már elég korán kialakult a szociális érzékenység, úgy érzem. Édesanyám nagyon messziről jött, az ő életét alapvetően meghatározta, hogy nem mehetett férjhez ahhoz, aki szeretett, így kiszakadt abból a közösségből, amiben nevelkedett. Az apukámat meg '56 után kirakták az egyetemről, így később mellőzött életet élt. Sose tudtuk meg, valójában mi történt, mert azután nem sokkal meghalt. Ő nagyon empátikus ember volt, nagyon fontosnak tartotta a tanulást, ez bennem is megmaradt, sikerült neki átadnia, és én is szeretném ezt most a gyerekeimnek átadni.

Gyermekkorodban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Gyakorlatilag mindenben. Rendkívül izgága gyerek voltam. És érdekes módon mindig vezető voltam. Voltam úttörő meg kisdobos, rajparancsnok. Nagyon élveztem egyébként, és az tetszett, hogy a gyerekkori kapcsolataim természetesen alakultak és szerencsés vagyok, mert egész eddigi életemről elmondható ez. Talán ez a szociális beállítottságom miatt van alapvetően. Mert én azt vettem észre, hogy valahogy én mindig ilyen nyüzsgő típus voltam, és mindig voltak határozott elképzeléseim. És ez másokra jól hatott, illetőleg azt vettem észre a munkáimban, – például 3 évig dolgoztam oktatásvezetőként –, hogy igazából a motivációt tudom átadni. Én abban vagyok jó, hogy ha van egy dolog, amiért lelkesedek, akkor én ezt a lelkesedést tudom nagyon jól átadni.

Milyen közösségek maradtak meg a gyermekkorodból?

Igazándiból az úttörőség hosszantartó volt, és tudjuk miért lett vége. Mondjuk akikkel ott megismerkedtem, azokkal tartjuk a kapcsolatot ma is. Hát volt az énekkar, az is speciális közösség. Meg a sportközösségek. Kosárlabdáztam, meg táncoltam, de azokkal is tartom még ma is a kapcsolatot. Olyan érdekes, mert ezeket már mind nem csináljuk, de a közösséggel még mindig szoros kapcsolatban vagyok. Azt veszem észre, hogy ezeknél a kapcsolatoknál a kapcsolattartás természetesen jött, tehát nem volt benne semmi tudatosság. Nem nagyon szakadtak meg. Néhány barátnőmmel igen, mert viszonylag korán, 18 évesen férjhez mentem, és akkor teljesen a családnak rendeltem alá magam. De ez meg vonzott más közösségeket.

Hogyan alakult a szakmai pályád?

Hát én folyamatosan tanultam, és most, vénségemre járok egyetemre, kommunikáció és magyar szakra. Akkoriban apukám nem nagyon örült, hogy nem megyek egyetemre, de az orvosira nem vettek fel, és a barátnőm anyukája mondta, hogy benyomnak a pártalappal, de én mondtam, hogy így köszönöm, nem akarok és hát eltelt az idő, de most nagyon élvezem, hogy tanulhatok. Rettentően élvezem.

Az egyetem régi titkolt vágyam volt, de a gyerekeim mikor egyetemisták voltak, nem tudtuk volna finanszírozni, hogy én is tanuljak.

A családon kívül melyek a legfontosabb közösségek számodra?

Hát a barátaink. De ez a baráti társaság is érdekesen alakult. Változott folyamatosan. Ugyanis azt vettük észre – mi már ugye 30 éve házasok vagyunk –, hogy amikor rosszabbul megy, akkor úgy leereszt, lelankad az egész. Persze vannak, akik nagyon stabilan megmaradtak mindig. És amikor meg jól megy, akkor mindenki velünk van. És éppen mindenkinek jó ciklusa van. És érdekes, a baráti közösségbe az utóbbi időben a barátok barátai hoztak be új embereket, és ez roppant mód frissíti a társaságot. Így bővültünk.

Formális közösségek?

A másik típusú közösségekbe meg mindig szerettem tartozni. Tehát, nem tudom, annak idején, '91-ben alapítottuk a Szegedi Nők Klubját, ez egy egyesület volt. Mert éreztük, hogy valamit kellene csinálni, mert akkora változások voltak, meg vidéken a nők, hát a szélre lettünk szorítva, a 30-40-es korosztály, és arra gondoltunk, hogy mindenképpen tenni kell valamit, mert magától ez semmiképpen sem lesz jobb. De nemcsak ilyesmi dolgokban voltam benne, hanem a gyerekeknek a sulijában a szülői munkaközösségben vettem részt, az iskolaszékben a szakmai csoportokban... Ja igen, és párttag sosem voltam, most jut eszembe, emiatt majdnem ki is raktak az állásomból. Én abba a pártba, ahonnan az édesapámat kirúgták, mondtam, soha nem szállok be. Szerintem nagyon fontos, hogy ha a civilek hallatni akarják a hangjukat, akkor mindenféle vallás- és pártsemleges módon tegyék.

Most milyen közösségeknek vagy a tagja?

Hát most ugye ez az egyesület, illetve most például Domaszéken van 18 egyesület és csináltunk egy olyat, ami ezt a 18 egyesületet összefogja. És közös programokat szervezünk. És hát ez annyira jó, mert vannak köztük például polgárőrök,

nőegylet, gyerekszervezetek, tehát rengeteg féle embert megmozgatunk. Ezen kívül az egyetemi rádió munkájába kapcsolódtam be, a RádióMihez, tehát ott a stúdióban is dolgozom. Ez egy szabadabb közösség, nem annyira kötött, sok mindenbe van beleszólásunk.

Mennyi időt fordítasz ezekre a közösségekre hetente?

Sokat. Rengeteget. Már a kezdetektől kezdve rengeteg időt. Én csinálom például az egyesület honlapjának frissítését, ami önmagában rengeteg időt vesz el, illetve az összes marketing-kommunikációs feladatot, és a programszervezést is. Ha találok valami jót, rögtön megosztom a többiekkel. Ha valami feladat van, azt általában megosztjuk, általában kisebb csoportokat alkotunk, de én sajnos hajlamos vagyok magamra vállalni mindent, mert bennem van – apukámtól örököltém –, hogy amit csinálok, azt jól akarom. De kezdem megtanulni, hogy másokat is be kell vonni, és ők is ugyanolyan jól meg tudják csinálni, ha nem jobban.

Le kell mondanod valamiről a közösségi tevékenységed érdekében?

Én nem érzem ezeket lemondásnak. Egyáltalán nem érzem annak. Persze, nyilvánvaló, hogy rengeteg időt vesz el. A családomnak rengeteg időt szenteltem, de most? A gyerekeim nagyok már, kirepülőfélben vannak, sokat találkozok velük, de nekik is megvan már a maguk kis élete. A férjem meg, hát igen érdekes és rendkívül szerencsésnek tartom magam, mert mindenben támogat és ami még jobb: mindenhova jön velem. Azt figyeltem meg, hogy a velem hasonló korú nőknél ez nagyon nagy probléma, mert hirtelen elveszítik a fontosság-érzetüket, és rájuk szakad az idő és ezáltal elveszettnek érzik magukat, és ami a legrosszabb, feleslegesnek. Például miattuk is találtuk ki ezt az egyesületet, többek között.

Mennyi ideje létezik ez a közösség?

2004-ben alakult, november 4-én. Már említettem, hogy a volt Bécsi Kávéházban. Nagyon jó ötletnek tűnt akkor, a közös szál az ismeretség volt, mindannyian ismer-

tük egymást, ez nagy segítség volt az indulásnál. Egy öt-hat fős baráti közösség volt az alap és ehhez lazán kapcsolódtak a többiek.

Eredetileg 13-an voltatok, ugye?

Igen, 13-an.

Most hányan vagytok?

Hú, 39-en, igen, 39-en.

Mennyi az aktív tag?

Hát úgy 20 fő aktívan. Amikor vannak rendezvények, akkor rájuk biztosan lehet számítani, és őket lehet mindenbe bemozdítani. Ez azt jelenti, hogy van 4 rendezvényünk egy évben, három vagy négy, igen. Nőnapkor mindig van egy. Ami még nagyon fontos, ez a november 4-ei születésnapunk és az Apák Napja, ez mindig június végén van. És akkor az Egészségnapot azt vagy megtartjuk vagy nem, attól függ, hogy sikerül. És ezekben a tevékenységekben, úgy veszem észre, hogy szeretnek részt venni a tagok, amikor valamilyen fogalom vagy téma köré csoportosítjuk a rendezvényt. Például tavaly a Nők Hete a nő és a környezet, a nő külső és belső, testi-lelki harmóniájával foglalkozott. És nagyon jó, hogy van ezeknek a rendezvényeknek lazulós része, vannak előadások és olyan is van, hogy például mozgunk, tornázunk, ilyenek. Általában koncert, vagy valamilyen kulturális műsor zárja. Ezen nagyon szívesen vesznek részt. Emellett hat-hét munkahellyel van kapcsolatunk, akiknél szokott lenni például sportnap. Azokon programokat biztosítunk, például gyerekeknek kreatív foglalkozás, hennafestés, hastánc, ilyesmik.

Van szükség új tagokra? Hogyan toboroztok?

Van, igen, szükség van. Érdekes, egyébként hullámszerűen alakul ez a dolog. Az elején hatalmas lendülettel fogtunk bele, 27 pályázatot írtunk, ebből 26-ot elutasítottak forráshiány miatt. Pár hónappal később a pályázat majdnem teljes szövegét

láttuk egy másik pályázatban, mert ugye ezek nyílt pályázatok voltak, amit nagyon durvának tartok, de nem adtuk fel a reményt, mert ez az egyik lényege a dolognak. És akkor volt egy nagyon kemény mag, 15-16 fő, és a második és harmadik évben, amikor egyre jobban hangoztattuk, reklámoztuk magunkat, például a sajtóban, rádióban, meg nyilvánosak voltak ugye a programjaink, így rengeteg embert vonzottak, akkor elkezdtek szállingózni az emberek, úgyhogy toborzással nem foglalkoztunk konkrétan. Amikor háromévesek lettünk, akkor érezhető volt, hogy alábbhagyott a dolog, a kezdeti lelkesedés visszaesett, volt, aki akkor szült, vagy valakinek akkor voltak problémás helyzetben a gyerekei. És abban maradtunk, hogy ugye ez egy nőegylet, anyákkal, főállású dolgozó nőkkel, így amikor ráér, azt az időt szánja ránk. Na most ez elég hektikusan szokott alakulni, mert hát ugye a gyerek, a férj, nem lehet pontosan meghatározni, hogy mikor lesz például beteg a gyerek. Ezért mi sem haragudhatunk, ha valaki nem tud megjelenni, mert a család az első. Tudatában kell lenni a korlátainknak. Így amikor háromévesek lettünk, akkor csináltunk egy olyan közgyűlést, ahol kidolgoztuk a stratégiánkat, és például akkor gondolkodtunk el azon, hogy vegyünk fel férfit az egyesületbe. Alapjában véve két nagy csoportra különül el a közösség, a 30-40 évesek, akik például már anyák illetve a 16-24 évesek, a középiskolás, egyetemista lányok, akik keresik még az útjukat. Őket úgy tudtuk „megfogni”, hogy érdekes programokat találtunk ki, például hastánc, pilates, kreatív foglalkozás. Azok a leg... Hogy is mondjam, a leginkább aktív részeink, mert mondjuk a kirándulós klubunkba hat-nyolc ember jár rendszeresen. Tehát ott nem tudunk olyan szívó hatást kifejteni, hogy bárkit be tudjunk vonzani. Most éppen az egyetemi könyvtárral egyezkedünk, hogy lehessen itt a születésnapi rendezvényünk, mert szerintem a fiatalok az a korosztály, akikkel mindenképpen érdemes foglalkozni, mert szerintem a tanult nő különös lehetőségeket rejt magában. Máshogy néz például magára, és tudatosabban szemléli a környezetét is. Hatalmas lehetőségek vannak bennük, mert ötletgazdagok, és ebben mi is nagyon jók vagyunk. És együtt csodákra lehetünk képesek. Szoktunk tartani havonta összejevetelt, ahol semmi mást nem csinálunk, csak ötletelünk. És ebből irritó jó dolgok szoktak kisülni. És az benne a jó, hogy a nők amúgy roppant kreatívan gondolkodnak, és így együtt még jobban előjön.

Milyenek a közösségen belül a kapcsolatok? Vannak kisebb csoportok?

Ez egy nagyon érdekes dolog. Ahogy már említettem, a csapatunk alapvetően egy kemény magból és hozzájuk lazán kapcsolódó baráti közösségből, ismerősökből alakult ki. Nagyon összetartunk, azonban azt vettük észre, hogy amikor olyan célokat tűztünk ki, amik majdnem mindenkinek belefértek az életébe, maximális támogatottság volt, és rendkívül jól tudtunk együttműködni. De amikor már más irányba akartunk elmenni – mert volt egy ilyen időszak, amikor mindenki mást akart –, akkor sokkal nehezebb volt ezt a kohéziót megtartani. Végül is úgy van, hogy tevékenységekhez kapcsolódnak ezek a csoportok. Tehát mondjuk akik has-táncra járnak vagy akik pályázatot írnak, akkor mondjuk a gyerekes programokra járók, kerékpárosok, satöbbi. És akkor ezek mind kisebb közösségek, 3-5-8-10 fős kis csoportok, persze vannak átfedések. És ezek még úgy alakulnak, hogy mindenki behozza a saját ismeretségi köréből azokat, akik erre nyitottak. Hát igen, a hároméves évfordulónkon voltak még erős klikkek. Mert ugye keresték a hibát, hogy miért nem nyerünk pályázatot, miért nem kapunk többet. És mi erre azt mondtuk, hogy mi nem fogunk senkinek sem behízelegni, mert ez távol áll tőlünk. És azt vettük észre, hogy más egyesületekkel szerveződni nem olyan jó dolog, mint ahogyan mi azt naivan elképzeltük, mert bizonyos egyesületek lenyúlják gátlástalanul az ötleteket, a megvalósítás ötleteit vagy akár az egész pályázatot. Szegeden például ezt tapasztaltuk, és nem volt kellemes, mert mindig azt gondoltuk, hogy az ilyenfajta társulásokból csodás dolgok jöhetnek ki, de sajnos csalódnunk kellett. Konkrétan nagyon durva példát is tudnék erre mondani, de ez most nem ennek a helye, úgy hiszem. És akkoriban három-négy ember ki is vált az egyesületből, ez utólag nézve – azt mondhatom – jót tett a csapatnak, mert az akkori állandó feszültség eltűnt. Jóban vagyunk velük, eljönnek programokra, de ők már nem dolgoznak velünk, mert teljesen más irányba akartak elmenni. És egyébként rengeteg csapaterépítő tréninget tartunk, hogy megerősítsük azokat, akik érzik, hogy jó helyen vannak. Akik meg ki akarnak válni, azokat pedig segíteni kell abban, hogy sikeresen elszakadjanak. És akkoriban lettünk ilyen sokan is. Ugrásszerűen 15-ről 30 körüli tagszámra bővültünk.

Ebből a csapatból kik állnak hozzád a legközelebb?

Ez nagyon érdekes. Azt hittem, hogy a legközelebbi barátnőim lesznek a legközelebbi pontok a közösségben is. De nem így lett, tévedés volt. Velük továbbra is nagyon jóban vagyunk, együtt dolgozunk, hatékonyan, de... Azt a fajta motivációt nem tudtam nekik átadni. Hanem – érdekes módon – egy nagyon laza baráti szállal kötődő, nálam tíz évvel fiatalabb hölgy lett a legerősebb támaszom. És érdekes mód, a másik ilyen támaszom a nagyobbik lányom. Mindkettőjüket Adrinak hívják. Ők hasonló korosztály, harmincegy-két éves az Adri, a lányom meg 27. Ők voltak azok a húzóerő, akikkel a legerősebb kapcsolat alakult ki. Nagyon sok dolgot csináltunk együtt. És hát ők azok, akik a leghamarabb bemozdíthatók bármire. Például kapok egy telefont, hogy csináljunk valami kreatív, de csak egy napunk van rá. És ők azok, akik – jelképesen, de – minden további nélkül rááldozzák erre az éjszakájukat. Elvárni itt ugyanis nem lehet, mert ez egy önkéntes munka, tehát vagy jön vagy nem. Sokat gondolkodtam, hogy miért pont az Adrikával alakult ki ilyen kapcsolatom, és azután végül is arra gondoltam, hogy ez azért lehet, mert nagyon hasonlóak vagyunk. Tehát a munkához, az élethez való hozzáállása ugyanolyan, mint az enyém. Az alapértékeink hasonlóan, talán innen eredeztethető. A lányommal pedig hát sok a különbség köztünk. Ő egy rendkívül racionálisan gondolkodó nő. Én például kitalálok mindenfélét, de a megvalósításba már nem gondolok mindig bele, hogy mennyire reális. Ő pedig nagyon racionálisan tud hozzáállni a dolgokhoz, a konkrétumokat nézve. Tehát kiegészítjük némiképp egymást. Itt pont az ellentét, ami mozdít.

Milyen csatornákon kommunikálnak a közösség tagjai a vezetőkkel?

Hát elsődlegesen és leglényegesebben személyesen. A személyes kapcsolatnak óriási jelentősége van. Meg ugye telefonon, és interneten. Van egy honlapunk, ezt nagyon fontosnak tartjuk. Sokan kerestek és ismertek meg minket interneten keresztül. Például a kapcsolattartás egyik fontos színtere az iWiW. Sok barátot találtunk itt. A csajok segítettek megcsinálni a honlapot, mindenki hozta azt a tudást, amit tudott. Az e-mail pedig fontos felület mindenkinek. Elsődlegesen azért a személyes érintkezést tartom a legfontosabbnak.

Mekkora a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Mindent megbeszélünk, ennek a helye a közgyűlés. Pályázatok esetében sokszor szoktunk összejönni, tehát ilyen heti bontásban, megbeszéljük a feladatokat. Egyébként pedig nagyon demokratikus a dolog, tehát úgy szoktuk csinálni, hogy ha valakinek van valami ötlete, megvitatjuk, és a rendelkezésre álló lehetőségeket számba vesszük a megvalósításnál. Tehát mindenki beleszólhat, úgy hiszem, ez más-képp akadozva működhetne csak, így mindenkinek jó.

A tagok mennyire érzik sikeresnek a közösség működését?

Akik... Akik sokat dolgoznak és együttműködnek, azok sikeresnek tartják egyértelműen. Nyilván, akiknek valamilyen szempontból nem tudunk megfelelőt nyújtani, azok nem. Volt olyan távozott tagunk, aki azt mondta, nincs elég program, ami önmagában neveléses, ha végignézzük az elmúlt öt évet. Aztán kiderült, hogy arról volt szó, hogy olyan program nem volt elég, amit ő szeretett volna. Tehát ez egyénfüggő. Neki nem tudtunk olyat adni. De azt gondolom, mondani kell, hogy mit szeretnénk. Az a lényeg, hogy mondjuk meg, beszéljünk róla, így jutunk egyről a kettőre.

A tagok milyen helyzetekben nyújtanak még egymásnak segítséget?

Igen, ez nagyon működik. Akik nem ismerték például egymást, vagy csak látásból, azok nagyon könnyen összebarátkoztak. És jó, mert a közösségen belül azért nagyon sok embertől lehet segítséget kérni és úgy érzem, hogy ők egymástól is mernek. Szóval az egész, hát hogy is fogalmazzak, elég családias. A legelején volt egy riadólánc, hogy ki kinek szól, ha valami baj van, és ez bejött, mert mindenkinek tudtuk a mobilszámát, és a láncon kívül is lehetett ezeket használni. Például olyan szempontból működik a segítség, hogy ha valakinek valami speciális gondja van, például az egyik lány ment esküvőre, és kreatív ajándékot szeretett volna vinni, és felhívta a kreatívunkat, és neki természetesen volt egy csomó ötlete, össze is jöttek, megcsinálták. Vagy ha mondjuk valakinek valami programja van, a legnagyobb örömmel vigyázunk egymás gyerekeire. Meg olyan is előfordul,

hogya valakit például elhagy a férje, a vállunkat nyújtjuk, lelki vigaszt, nemcsak másfajta segítséget.

Milyen közösségekkel működtek együtt a siker érdekében?

Hát próbálunk minél több közösség felé nyitni. Például nagyon jó kapcsolatot alakítottunk ki az Önkéntes Központtal. Aztán a rádióval vagyunk nagyon jó kapcsolatban, a Rádió Plusszal, azzal már évek óta. Általában hozzájuk szoktunk fordulni. Most, az ötödik születésnapunk kapcsán az MR2-vel próbálkoztunk, úgy néz ki, hogy sikerül, bár mondjuk mi egy régiós csapat vagyunk. Szerbiában vannak kapcsolataink, most Horvátországban találtunk, illetve Erdély felé nyitottunk. Most a RádióMiben fogom csinálni a nők műsorát, jövő félévben kezdem, ez nagy lehetőség, még nem tudom, mi lesz a címe. Ez azt jelenti, hogy hetente egy műsor nőkről nőknek. Aktuális témák lesznek, például ilyenek, hogy női kommunikáció. Ilyesmik. Szóval dolgozunk a kapcsolatokon. De annyi igaz, hogy minél kisebb a közösség, annál hatékonyabb. Például itt voltak az erdélyi testvérfalunkból, lövéteiek, és szerveztünk közös programokat egy alapítványon keresztül. És akkor volt kerekasztal-beszélgetés, ahol elmondták, hogy ők például nagyon figyelnek a kapcsolatokra, sokat beszélgetnek, mégis úgy érzik, hogy a mi közösségünk hatékonyabb. Na most Domaszéken pont az a fajta közösség van, ami ideális, kisvárosi közösség, ott pont az a létszám van, akik tevékenyen töltik idejüket, és hatékony az egész. Azért jöttek el a városból, mert az túl idegen volt, túl nagy. És itt megtalálták a számításait. Sok köztük a kisgyerekes család például. A városban ki kell tapogatni, melyek azok a közösségek, akikkel jól lehet együttműködni. Van egy nagyon klassz szabadkai egyesület, a Szabadkai Mérnökök és Műszakiak Egyesülete. Ez 77 férfit takar. Beszélnek magyarul és hát... Egy kiváló csapat. Egy projektben dolgoztunk együtt. Nagyon érdekesen gondolkodnak. Mindegyik tanult ember. Mindig azt mondják, hogy nekünk itt a nagy hazánkban sokkal jobban kellene figyelniünk a közösségünkre. Érdekes, az erdélyiek meg úgy látják, hogy mi csináljuk jobban. Tény, hogy várososon nehezebb. És fontos, hogy ki vezeti a közösséget, és az is fontos – hogy is fogalmazzam meg szépen –, hogy mennyire behízelgő, talpnyaló a modorra ebben a szituációban, és hogy milyen kapcsolatokat épített ki. Mi nagyon kevés forrásból dolgozunk. Teljesen a szponzori hálózatra, és a tagdíjakra építünk. Tehát

némiképp függetleníttük magunkat a pályázatoktól. Mert az elég esetleges, hogy melyiket kapjuk meg.

Milyen a társadalmi megítélése a közösségeknek?

Hát elmondom. Nem mondok nevet, de megtehetném. Szeged egyik vezetőjéről van szó. Két vagy három éve volt, hogy a nőnap rendezvényünk egybeesett a szegedi egészségnappal. Ezt jó alkalomnak éreztük, hogy részt vegyünk. Kaptam időpontot, megjelentem, elmondtam, mit szeretnénk, hogy szeretnénk bekerülni ebbe a szegedi programba. Rám nézett, „Mi ez, nőegylet? Mi az a baromság, ami miatt nőegyletet kell szervezni?” – ennyit mondott. Mondtam neki, hogy azért kell ilyeneket szervezni, mert bár erre már nem volt kíváncsi, elfelejtik, hogy itt speciálisan nagyon nagy probléma van például a munkanélküli nőkkel, vagy azokkal, akik gyesről jönnek vissza. Azt mondta, ez őt nem érdekli, szerinte ennek nincsen aktualitása. Van egy ilyen előítéletesség velünk kapcsolatban. Pedig nem vagyunk véresek, szeretjük a férfiakat, és nem vagyunk feministák. De sokan ezt gondolják egyébként rólunk, gondolom a Nőegylet kifejezés miatt.

Mennyire látod sikeresnek a célok megvalósítását?

Alapvetően az volt a célunk, hogy a nőket visszaintegráljuk a munka világába. És hogy mindenki kiegyensúlyozott legyen, hogy a lehető legjobban tudja megvalósítani a céljait, mindegy, milyen célok azok. A másik alapcél az volt, hogy a harmonikus családi élet feltételeinek megteremtéséhez nyújtsunk segítséget. Én úgy érzem, jó úton vagyunk. A kezdethez képest, például a munkanélküli nők dolgoznak. Most éppen a nemzetközi kapcsolatok felé nyitunk, de mindig újabb és újabb célokat tűzünk ki.

Ha pályázaton nagyobb összeghez jutnátok, mire fordítanátok?

Két nagy célunk van most: egy klubhelyiség létrehozása. Illetve, ami még ennél is fontosabb, hogy egy anyagi alapot szeretnénk létrehozni, egy ösztöndíjat. Azoknak a lányoknak, akiknek nincsen lehetőségük – anyagi okok miatt – a tanulásra. Nekik

szeretnénk egy ösztöndíj alapot létrehozni. És nemcsak fiatalokra gondolok. Most egy ilyenfajta dolgot szeretnénk. Most szervezzük a nőegyleti bulit, aminek a bevételeiből jó lenne elkülöníteni némi pénzt, és annak a kamatából kezdetben finanszírozni egy főt, és ha lehetőség nyílik, később többet. Mert a tanulás nagyon fontos.

Széll Adrienn

„MEGMOZDÍTSAM ÉS ÖSSZESZEDJEM AZ EMBEREKET”

HELYI KULTURÁLIS KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

Név nélkül (33 éves férfi), Tiszakécske

Kérlek, beszélj a családdodról, gyerekkorodról, iskolás éveidről!

Arra gondoltam, hogyha erről beszélünk, akkor egy ellentmondásra fel is lehetne fűzni az én élettörténetemet. Arra az ellentmondásra, hogy most fontos számomra a közösség, de korábban az egyetem közepéig egyáltalán nem volt az. Mindig próbáltam kibújni a közösségből, és már azóta is sokat gondolkodtam azon, hogy mi volt a fordulat, ami ezt teljesen megfordította, megigazította.

1976-ban születtem, apukám akkor még műszakvezető volt a lakiteleki gumigyárban, most üzemvezető Lajosmizsén. Édesanyám Lakitelken akkoriban a gyógyszerárban dolgozott asszisztensként. Ma Kecskeméten dolgozik szintén gyógyszerárban. Nem volt egyetemet végzett ember a családban, és sokáig úgy nézett ki, hogy én sem leszek az. A nyolcadik körüli tanácsstalanságot egy katonatiszt oldotta meg, aki egy a katonai középiskolát jött reklámozni. Ennek hatására, másrészt apukám katonatörténetei és a fegyvermániám hatására választottam a szegedi katonaiskolát. Nem szakiskola volt, hanem gimnáziumba jártunk. Egy katonai kollégiumban laktunk, az egész csak fiúkból állt.

Itt már el tudom indítani azt a szálát, ami a közösségszervezésről szól, mert aki hangszert vesz a kezébe, az óhatatlanul is közösséget szervez, mert összegyűlik a társaság és hallgatják. Itt a gimnázium környékén kezdtem el zenélni, meg már apukámtól is tanultam gitározni, és a kollégiumban zenekart is alapítottunk. Ezeket az éveket annyira nem gondoltam át, de biztos, hogy elég keserűen végződtek. Egyszerűen borzasztóan éreztem magam a kollégiumban, egy nagyon fura, erőltetett életvitel ment ott. És ellentmondásos is volt, mert ezt úgy tervezték el pedagógiailag, hogy ez egyfajta átmenet legyen a katonaelét felé. Igazából mind az

iskolában, mind a kollégiumban kiszuperált, kiöregedett és mondjuk alkoholista is volt.... A tanáraink életvitele és mondjuk hirdetett elvei között szörnyű ellentmondás működött.

Érdekes módon volt ebben hajtóerő is. Hatodikos voltam a gimnáziumban, amikor bennem is és társaimban is forrt a vágy, hogy törjünk ki és mutassunk valamit. Emlékszem egy rajzra is abból az időből, Állománygyűlés volt a címe, hátulról mutatta a hallgatóságot – sokszor volt ilyen állománygyűlés a kollégiumban – és mindenkit kopasznak rajzoltam, kivéve magamat és a cimborámat. Nem lehetett hosszú hajunk, mert az nem katonás. Bár akkor még nem láttam a Hairt, de tisztára az a világlátás volt bennünk, hogy kitörjünk abból, és megmutassuk magunkat, hogy nem vagyunk kockába rakhatók. Ennek el is jött az alkalmá, amikor harmadikosok voltunk. Egy katonai kollégiumok közötti kulturális találkozó volt akkor Székesfehérváron, és szabadon nevezhetett bárki. Zenélhettünk volna, de sem megfelelő hangszereink, sem tudásunk nem volt, hogy kiálltunk, és ezért a másik kategóriát választottuk, a drámát. Összejöttünk egy páran cimborák, megírtuk, összehoztuk ezt a darabot és előadtuk, mint egy eredményt... Másrészt pedig felhasználunk a darabban a zubbonyunkat, a kollégista zubbonyunkat, de úgy, hogy az évfolyamjelzésünket letakartuk fehér szalaggal, sugárjellel. Még abban az évben ott hagytam a kollégiumot. Nehezen szántam rá magam, ha szüleim nem forszírozzák, akkor nem is szánom el magam, mert sok minden ingyenes volt a kollégiumban: a szállás, az ellátás, még ruhát is kaptunk, és aki ott akarta hagyni a kollégiumot, annak szörnyű összegeket mondtak, hogy vissza kell fizetni. A szüleim, akik látták, hogy szenvedek ott, vettek ki abból az iskolából.

Kecskemétre jöttem – hogy ne kelljen kollégiumba járni –, a Bányaiba. Az igazgató azt mondta, fölvesz a gimnáziumba, de nem végzősnek, mert az eredményeim nem elég jók, hanem harmadikosnak. Így jártam a harmadik osztályt, egészen más eredményekkel, mint Szegeden. Egy nehezebb gimnáziumban jobb eredménnyel. Ez a hangulat miatt volt, és hogy máshogyan álltak hozzánk.

Középiskolás korodban tagja voltál-e valamilyen közösségnek?

Van itt is közösséggel kapcsolatos mozzanat, mert azonnal nekiálltam zenekart szervezni, és játszottunk iskolai ünnepségeken, játszottunk saját koncerteken. Itt

kezdődött a közösségből való kibújás, mert Szegeden a furcsa ellentmondásossága a sulinak összekovácsolt minket. Kecskeméten sokkal jobban működött a klikkesedés, három nagyobb klikk élt az osztályban, és én nem akartam csapódni egyikhez sem, és szándékosan kilógtam. Bár javultak az eredményeim, a tanárimnak nem volt bajuk velem. Nem voltam hajlandó együttműködni egyáltalán az osztállyal. Egy példa, amit talán mélypontnak is mondhatok: nem táncoltam szalagavató táncot velük. Viszont iskolai ünnepségen zenéltünk, koncertet rendeztünk, néhány diákkal és a tanárokkal nagyon jó volt a viszonyom, rajzsakkör... szakkörök is jól működtek ekkor.

Megemlítem a magyartanárnőt, P. M. Évát, aki nagyon jó szemmel figyelt fel rám, és már az elejétől buzdított, hogy az irodalom felé induljak el, szinte missziósnak tekintette, hogy menjek egyetemre.

És akkor jött egy újabb nagyváros, vagy egy igazi nagyváros jött már...

Egy olyan Budapest, ahol éltek nem csak a művészmozik, hanem a... Hát a régi jó mozik: a Bástya, Sport, a Bem, melyeknek volt valami jellege, helyek, amiknek volt atmoszférájuk, és ezek megfogtak már akkor is. Nem mondom, hogy azóta, de később érett meg bennem, hogy valami ilyen dologra vágyom, arra vágyom hogy ha szervezek valamit, akkor ne kelljen az emberek után rohángálnom, hanem legyen egy hely, aminek már van története, ami egy biztos pont, ami, ha az én nevemmel is összeköthető, akkor könnyebb összeszedni az embereket, és otthon érezheti magát az ember.

Elsősorban ezek a művészmozik alakították ki bennem ezt a vágyat a saját helyre. Érdekes módon a mozik, de nem a klubok, mert nem szerettem ezekre a helyekre menni, mert ott emberekkel kellett beszélgetni, és ettől már a kecskeméti éveim óta ódzkodtam. Ahogyan elkezdtem kihúzni a közösségből Kecskeméten, ez ugyanúgy rajtam maradt a folytatásban is.. Nagy moziba járó voltam Pesten.

Volt baráti közösség az egyetemi éveid alatt?

Barátom azért volt. Kétágyas szobában voltunk, és a sors összehozott egy nagyszerű fickóval, S. Jánossal. Filozófia szakos, ő is filmőrült. Tehát megvolt a társaság

– ő volt az egyetlen komolyabb barát és a többiekől távol tartottam magam... Ez lassan változott meg. Ezt az egész dolgot a filmek irányították, mint ahogy ezt az egész klubot is, a zene és a filmek. Egyrészt Pesten is zenéltünk, akkor már volt egy Dire Straits Tribute Band. Másrészt meg filmklubot szerveztem, akármilyen mizantróp is voltam. Volt kölcsönzőjegyem, és annyi jó filmet láttam, annyi jó filmet vettem ki az Odeonból, hogy úgy éreztem, meg kell mutatni a többieknek is. „Ismeretlen filmek klubja” címen indítottam, és videón, DVD-n néztük. Erőltetnem kell, hogy bármi más közösségi jellegű dolog az eszembe jusson. Végül is barátokkal voltam, nagyon sok időt elzenélgettem, elcsavarogtam, hogy végül is – ezt nem büszkén mondom – hat év alatt végeztem az egyetlen kis szakomat. Közben azért sok mindent fel is szedtem, részben ezek révén, részben tanárom, H. Iván révén, aki bevett a Balassi kutatócsoportjába, és volt szerencsém a világ első internetes kritikai kiadásának munkálataiban részt vennem. Nagyon jó filológiai munka ez. Részt vettem a nyelvjárási atlasz munkáiban is. Tehát ezek élményszerűen maradtak bennem. A közösségi részhez ennek nincs köze, hanem inkább, hogy ezek a tanárok rengeteget formáltak.

Az egyetem után hogyan alakult az életed, kapcsolataid?

Eljött 2001, ekkor diplomáztam. Elkezdtem munkát keresni. A környéken, Lakitelken először. Úgy kezdtem, hogy volt egy telefonszám a zsebemben H. Bélától (*a tiszakécskei református gimnázium igazgatója és református lelkész – a szerk.*), mert a rokonságában udvaroltam, és mielőtt végeztem volna, felajánlotta, hogy taníthatnék itt, de akkor még ilyen „Budapest eufóriában” azt mondtam, hogy hát én ilyen kisvárosban nem tanítanék semmiképpen. Aztán másfél év múlva úgy jöttem el Pestről, hogy én inkább itt, a szülőföldem környékén... Körbelöttem itt végig, de nem volt állás sehol. És hát a végén felhívtam H. Bélát – érthető módon nem rögtön –, és azt mondta, hogy természetesen igen, áll még az állásajánlat. Most kimaradt másfél év. Akkor még volt katonaság, és nem akartam elmenni katonának, a polgári szolgálatot választottam. Nagyon szerencsés időszak volt, elfogadták a kérésemet, és a népfőiskolára kerültem (*Lakiteleki Népfőiskola – a szerk.*). Az emigrációs gyűjtemény könyvtárába... Borzasztó fontos fordulópontra a népfőiskolai időszak, mert például a Régiposta sem lenne, ha

nem adott volna mintát L. Sándor azzal, amit a népfőiskolán csinál, és azzal, amit mondtam, hogy ne a levegőbe szétszórni, szétaprózni az embernek az erejét, hanem teremteni egy kuckót, és feltölteni azt a helyet.

Ezt ott tanultam a népfőiskolán. Vannak programok, amikre egyébként ki nem mentem volna, pedig csak 4 kilométerre vannak Lakitelektől: például kistelepüléseken tanítók országos találkozója. Ilyeneken vettem részt, mert egyrészt a könyvtárban dolgoztam, másrészt operatörködtem az előadásokon, és nyilván én is végighallgattam. Aztán azt is kérték, hogy írjam le ezeket az előadásokat a videofelvétel alapján, aztán a lakiteleki újságban is jelentek meg cikkeim és az éves beszámolókat is én írtam a rendezvényekről. A népfőiskola egy valódi közösségi élmény, azért mert jól volt szervezve, mert jól ki lett találva.

Decemberben végeztem a népfőiskolán, és évkezdésig betanultam, könyvtáraztam, órára jártam, helyettesítettem. A kécskei közösségi munkám itt kezdődik, mert azért lejöttek a gyerekek körbenézni, hogy ki ez az új arc, néha látták a gitárt a sarokban és akkor megint elkezdtem... A zene önműködő. Úgy fejeztem be az évet, hogy már volt egy iskolai kórus, mert sokat jártak oda és kedvvel énekelgettek ott. Az anyag is adott volt, mert vannak ifjúsági egyházi énekes könyvek, ami sokkal emészthetőbb, amelyeket élvezettel énekelgettek. Református tábor volt azon a nyáron és elhívtak nótafának erre a táborra és... hát akkor már tombolt bennem a munkakedv. Nemcsak zenéltem ott, hanem a gyerekekkel titokban összeraktunk egy színdarabot, amit a végén megmutattunk Béla bácsiéknak, ő volt a táborvezető (H. Béla). Ez egy titkos akciónk volt a gyerekekkel, Dávid király életét adtuk elő megzenésítve, esténként írogattuk ezeket, a strandon próbálgattuk félrehúzódva... Nem azért csináltam, hogy hízelegjek, csak akkoriban ez dőlt belőlem. Ennek köszönhetően tág teret kaptam még az elején, 2003-ban, amikor kezdtem. Működött a kórus, alapítottam irodalmi szakkört, mindezt a saját passziómból. Ez nem fizetett szakkör volt. Ez azért érdekes, mert a keserűség már akkor bennem volt, hogy nem az kellett volna, hogy megköszönjék, hanem az, hogy a takarítónő ne söpörjön ki minket háromkor, ha mi még szerettünk volna egy kicsit beszélgetni. Semmiféle segítséget nem kaptunk, csak egy ilyen „egye fene, csináljátok” legyintéssel engedték, hogy gyerekekkel foglalkozzak délután: irodalomszakkör... színjátszó szakkört is indítottunk, énekkar... Rengeteget voltam akkoriban a gyerekekkel. De ennek nem volt olyan támogatottsága. Könyörögni kellett a teremért, egyálta-

lán rengeteg erőt és kedvet vett el az, hogy ezt nem támogatják. Innentől kezdve oda a falra is tudnék mutogatni, mert 2003-ban már novemberben volt az első koncert. Már mint meghirdetett koncertre szedtem össze a kórust. Ez akkori-ban még úgy működött, hogy a saját cuccomat vittem magammal, az elektromos zongorámat cipeltem ide az iskolába. Tehát nagyon kevés támogatást, elismerést kaptam felülről... Most olyan dolgokat kerülgetek, amiket nem igazán illik ki-mondani, de talán te is ismersz olyan vezetőket, akik aggódni kezdenek, amikor alattvalóik népszerűbbekké válnak, ilyenkor lenyomják őket. Nem hittem, hogy létezik ilyesmi, de megértem.

Aztán tanítani is kezdtem, már teljes állásban tanítottam a színjátszó körrel, iro-dalomszakkörrel és énekkarral, akkor még csak az iskola berkeiben és akkor 2005 végén jött G. József (*matematika-fizika szakos tanár a református gimnáziumban – a szerk.*) barátom az ötlettel, mikor azon panaszkodtam, hogy még egy francos zongora sincs az iskolában, nem tudjuk megtenni azt, hogy gyorsan bemegyünk vala-hová énekelni, ha van kedvünk. Szoktuk mondani – ami nem szép, de az iskolánk kultúrához való hozzáállásának jelképe –, hogy le van csavarozva a pianínó fedele, tornacipő van a húrok között. Józsi azt mondta, hogy ha zongora kell, akkor gyűjt-sünk hozzá pénzt. Ez az első jótékonyági koncert 2006 tavaszán. A plakátján rajta is van... Volt belépőjegy, volt támogatójegy. Kis A4-es lapot küldtünk haza minden gyerekkel, hogy lássák a szülők otthon, hogy ezt és ezt csináltuk, és a munkánk folytatásához szeretnénk segítséget kérni. Hatalmas megmozdulás volt, tele volt a rendezvényterem, 200 ember volt, körülbelül harvanan diákok és tanárok. Ezeket az egyházi ifjúsági éneket énekeltek, de megmozdítottam a néptáncosokat is, őket is kísértük. Énekeltek a tanárok és a diákok is külön. A hosszú, háromórás műsor-ban minden volt, nagyon jó élmény volt nekik is, nekem is. Ezt a zongorát abból vettük... Tehát sikerült. Nagyon érdekes dolog kezdődött, ahelyett, hogy ez tovább nőtt, vagy nőhetett volna... Az ötlet már meg is született bennem, pontosan azért mert, mint mondtam már háromkor kisöportek bennünket az osztályteremből... A következő évben 2007 tavaszán volt a következő koncert, amikor F. is itt volt (*F. György szájharmonika-művész, énekes, hegedűs, gitáros a szerk.*). Akkor már azt hiszem, egy zenés irodalmi teaház indítására invitáltam az embereket. Úgy gondol-tam később, ez hiba volt, hogy ne csak ez az iskola, hanem az egész város mozduljon meg. Hívtam diákokat és tanárokat a másik iskolából: ének, tánc, és gondoltuk,

hogy legyen nagyobb hírverés, ezért hívtuk meg F-t. Ennek a teltházas koncertnek a pozitívuma, hogy az egész város megtudta, mit csinálunk mi. Nem mondhatom egyes szám első személyben, mert vagy negyven ember énekelt már, akkor egy igazi közösségi dolog volt ez. Tényleg én találtam ki mindent a koncertre és én szerveztem meg mindent, de mégis egy közös munka volt. Már akkor nagyvállalkozókat kerestünk meg, ilyen A4-es méretű reklámanyagszerűséggel meghívtunk mindenkit, akit illik, intézményvezetőket. Egy nagy megmozdulás lett belőle, a negatívuma viszont az volt, hogy az Ó-Kécske–Új-Kécske szembenállást a bőromön éreztem meg, mert azok akik az első koncerten – amit itt rendeztünk a rendezvényházban, amiben csak a refisek vettek részt később –, akkor elfordultak tőlem, azt mondták, hogy „Mi ez? Most a másik iskolával is közösködtek, a másik iskola ellenség. Ó-kécske–Új-Kécske, refi–móricz, ez nem passzol össze” (*Az Ó-kécskei református iskolának meg kellett küzdenie a gyerekekért, mikor gimnáziumi osztályt indított a kilencvenes években, mert az Új-Kécske területén fekvő Móricz Zsigmond Gimnázium és Diákotthon akkor már több évtizede nyújtott gimnáziumi képzést – a szerk.*) Nem akartam elhinni, de ez él az itteniekben. A móriczosokban ezt egyáltalán nem láttam. Anélkül, hogy ezt tovább ragoznám, elveszítettem az itteni félig közösséggé formált csapat nagy részét, a tanárokat szinte teljesen. Azonban nyertem másokat. Ma már az óvónők is velünk énekelnek. Úgy ismerkedtem meg velük, hogy ők is hívtak zenélni. Kérték, hogy óvodai évvázrón, vagy karácsonykor kell valami kis ének, az énekhez meg valami kíséret. Végül is így dolgoztunk össze, hogy ők elhívtak gitározni, én pedig hívtam őket énekelni és ők örömmel jöttek.

Ez a városi szintű felbolydulás arra bízott, hogy keressünk magunknak helyet. Először a közösségi ház többnyire szabadon álló időszaki kiállítási termére akartam rácsapni, de T. Erika, a művház vezetője – nagyon helyesen – nem engedte. Kemény vitáink voltak, de most már belátom, hogy jobb, hogy nem közösen osztozunk egy épületen. Így sokkal tisztább. Az ellenállása azért volt jó, mert azt gondoltam, hogy ha ő nem segít, akkor a polgármester majd fog, és egy néhány oldalas kérvényszerűségben fordultam hozzá. Ez segített abban, hogy tisztázzam, hogy mit is akarok Kécskén, és a jövőről is kellett annyit gondolkodni, hogy ha kérek egy termet, akkor azt is gondoljam át, hogy mit is akarok. Ernő (*a polgármester – a szerk.*) annyira komolyan vette ezt a beadványt, hogy azt mondta, hogy ha az a hely nem is jött össze, akkor keressünk nektek másikat. A posta melletti utcában az alapítványi termet mu-

tatta, de az nagyon kicsi volt, és aztán jutott eszébe ez... 2007 februárjában csukták be a postát és csak pár hónapig állt itt üresen, erre azonnal lecsaptunk és nagyon érdekes, a kényszer hoz olyan közösségi lépéseket, amiket nem tennénk meg. Amikor megkérdeztük, hogy hogyan lehet ezt birtokba venni, akkor azt mondták, hogy ezt magánszemélyek nem tehetik meg, egyesületet kellett létrehozunk. Ezt nem léptük volna meg. Ez is segített átgondolni, és ez alapján vittük be az alapelveket is egy az egyben az egyesületbe

Kik voltak a társaid ebben a munkában?

Mikor indult ez a posta, azt a G. Jocival csináltuk ketten. Az alapító tagok igazából az aláíró emberek, hogy meglegyen a mennyiség. A valódi cselekvő tagjai az egyesületnek nem, vagy még nem tagok. Ketten voltunk, akik az elejétől csináljuk. Úgy szedtük össze az aláírókat, hogy körbementünk a tanáriban, hogy „légyszi, szállj már be az egyesületbe, semmivel nem jár, akkor meglesz a megfelelő mennyiség az indításhoz”. Mert bár már az elején énekelt velünk Miklós (*M. Miklós, a Móricz Zsigmond Gimnázium angol szakos tanára – a szerk.*), akkor még nem volt benne a munkában.

Elég hosszadalmas volt a bejegyzése. Már 2007 májusban elindítottuk, és 2007 júliusára lett végleges. Iszonyatosan elhúzódott. Szerencsére voltak olyan rugalmasak, hogy beköltözhattünk, csak néhány dolgot kellett aláírni a polgármesteri hivatalban. Ment közben a gépezet. Sikerült azért támogatókat szerezni, mert pénz nem lett volna. Bár a munkaerő – én meg Joci – dolgoztunk itt, vagy a gyerekeket el tudtuk rángatni. Ez is megfogalmazódott bennünk, hogy nem maguknak finanszírozzák, hanem hogy másoknak legyen. A terveinket összefoglaló kis lapocska ötven vállalkozónak ment ki, és akik fel vannak sorolva, azok segítettek.

Hányan segítettek?

Vegyes, mert benne van a református iskola szülői munkaközössége is, meg K. Pál Gyula felesége is, H. doktor nő is, akiknek nem is ment papír. Öten-hatan segítettek. 2007 szeptemberében volt a második nagy koncert a „Ki a legény a gáton?” – ez

inkább népzenei alapú –, hogy meglegyen a bevétel az építkezéshez. Aztán volt sok kisebb megmozdulás is. Amikor megtlett ez a hely, akkor én is lenyugodtam, és a viszonyunk is rendeződött T. Erikával, a művház vezetőjével. Onnantól kezdve egy gyümölcsöző együttműködés ez, mert feldob egy ötletet, hogy csináljatok egy színházi darabot a színjátszókkal, mert a reneszánsz éve van. „Jó”, leülünk megbeszéljük. Ő adta a helyet, vittek le széket a művház udvarára. Jó az együttműködés, a Régiposta nem riválisa a műháznak, hanem amit ott nem lehet megcsinálni, azt megrendezzük itt, mert ennek sokkal bensőségesebb a hangulata. A „posta” nyitó rendezvénysorozata tavaly november végén bár itt kezdődött, de a december 10-i karácsonyi koncert a műházban volt. És nem csak mondjuk ezt az együttműködést, hanem él is.

És akkor elérünk 2008 tavaszáig. Ez a jövő szempontjából érdekes, mert olyan minőségi csúcspontja volt ez a közös koncerteknek, amit felülmúlni nem tudunk. Szinte most is azon gondolkodom, hogy mi lesz a következő, mi lesz jövő tavasszal. Váltani kell egy nagyot, és ez a váltás annyiban körvonalazódik most, hogy a következő koncertünk egy énekes tehetségkutató... A Megasztárhoz hasonló felkészülős, selejtezős előkészítő szakasznak a zárása lesz.. Annnyiből próbáljuk felülmúlni a most tavaszt, hogy csak magyar dalok lesznek. Idén áprilisban kizárólag külföldi dalok voltak, és érezhető is volt. Azért hiányoznak a magyar dalok... Énekelhető magyar dalok.

Mi volt a célod?

A célom az, hogy megmozdítsam és összeszedjem az embereket, és hogy magam – személy szerint – tudjak ettől távolodni, mert ha túl sokat csinász, sűrűgsz, akkor nagyon sok haragost gyűjtesz. Egyébként sem lennék... Alkatilag sem lennék toladó és örökké szereplő. Pont ezért szeretnék kivonulni. Mondom a gyerekeknek, hogy gondolják végig a koncerteket: már az elején sem megyek ki, nem fogom mint házigazda köszönteni az embereket, hanem legyen az övék teljesen az este. A Beregszászis koncerten is S-né Erzsikét kértem meg, hogy konferáljon. Amikor Bálint itt volt, akkor M. Miklóst kértem meg. Tehát próbálok a háttérbe húzódni, és próbálok, hogy a hely tudjon működni, dolgozni, és ne az legyen, hogy engem látnak, egy sürgő-forgó, örökké szaladgáló, szerepelni akaró alakot.

Visszamenve kissé: beszélne arról, mennyire társaságkedvelő emberek a szülei?

Az általános kép, amit rokonaimnál és ismerőseimnél látok, működik náluk is. A nyolcvanas évek elején még gyakran összejárt a rokonság, a szűkebb és a tágabb is. Még a városi is. A kilencvenes évektől, tehát a rendszerváltás után egyre élesebb volt a különbség mondjuk anyagi helyzet és lehetőség között. Azután először a városi rokonok maradoztak el néhány nagyobb vita után, aztán meg a többsége a családoknak. Most már csak édesanyám szüleivel és testvérével tartjuk, tartják a kapcsolatot.

Említetted, hogy a korábbi közösség-szervezési tevékenységed egy kulturális tevékenység köré szerveződött. Mi motivált ebben?

Nem akartam végtelenül hosszan mondani, 22-23 éves korom körül történt. Az utolsó évben nem vettem fel a koleszba, egy szállón laktam vietnámi srácokkal, akikkel nem tudtam beszélgetni, és akkor hirtelen rádöbbsentem, hogy – bár az egyetem alatt is kihúztam a társaságból, szinte lételemem volt –, a napi kis találkozásnak is milyen ereje van. Borzasztóan szenvedtem, és egyedül éreztem magam a diákszállóban. Pár hónap után visszakerültem, de az orromra koppintottak rendesen.

Ekkor változtál meg?

Igen-igen. Egy kisebb társaság előtt vallottam meg – nem gondoltam volna, hogy ha nem kerülök el pár hónapra –, hogy szükségem van arra, hogy körülvegyenek. Egy kisebb közösségként működött a kollégium, az az emelet.

Ekkor tudatosult benned, hogy kilógsz vagy szerettél kilógni?

Igen, szándékosan lógtam ki. A legegyszerűbben úgy tudnám ezt elmondani, hogy az a Dosztojevszkij-féle figura voltam. Olyan egérlyuk-lakó voltam, nem tudtam örülni mások örömének. Nem voltam valami jó beszédű, tehát nem tudtam sikeres lenni egy társaságban, a legtöbb, hogy ott lehettem velük egy társaságban, és ugyanazt a levegőt szívtuk. Ez a szerep kevésnek tűnt. Önbecsülési problémák voltak, ha

egy szóban akarom összefoglalni. Pedig már akkor hívtak, mondták, hogy gyere zenélni. Ezután a pár hónap után indult meg a változás: hajnalokig beszélgettünk a többiekkel, és akkor legnagyobb öröömömre kiderült, hogy érdekli őket, amiket mondok, be tudok kapcsolódni a társaságba.

Bemutatnád azokat a szűkebb közösségeket, amelyeknek jelenleg a tagja vagy?

Két zenekar, a Régiposta és a Dire Straits Tribute Band. Különbözőek, a Régiposta amatőr zenészekből áll, diákok is játszanak benne. A taglétszám is képlékeny. A Dire Straits már inkább üzleti alapú, tehát fix tagokkal. Az munka, hogy meglegyen a gyümölcse anyagiakban amellet, hogy szeretjük. Vannak ezek a nagyobb szervezést igénylő nagy koncertek, vannak a kisebbek, pl. a karácsonyi, amiből több is van, és vannak pl. megnyitók, amikor én is szerepelek, meg másban is közreműködöm, mondjuk verseket választok, iskolai és városi ünnepségeken... Igen... A művészeti élmény átadása bárhogyan, akár úgy, hogy kiállunk a kórus-sal utcazenélni, hogy hirdessük a koncertet. Az is ebbe tartozik, hogy fotószakkört szervezünk, és nagy fotósok képeit nézzük. Ezek mondjuk azok a művészeti ágak, amelyekben valamennyire befogadóként és cselekvőként és részt veszek. A zenélést nagyon szeretem, a filmeket, a fotózást nagyon szeretem, és ott van a színjátszó kör, majdnem el is felejtettem. Két évig én voltam, aki elintézte, hogy délután le-hessen focizni. Sokáig csak én fociztam a gyerekekkel, később csapódtak oda más tanárok is. Aztán fentről természetesen rátenyereltek és kiadták egy tesitanárnak. Ezt csak azért mondom, mert célom lenne egy tömegsportmozgalom elindítása. A kultúra mellett a sport, mert borzasztó fizikai kondícióban vannak a gyerekek. A szellemhez a testnek is rendben kell lennie.

Te voltál ezeknek a közösségi tevékenységeknek a motorja? Nélküled nem valósultak volna meg?

Ha végiggondolom, akkor... Rossz kimondani, hiszen vannak teljes erőbedobással dolgozó kollégák is, és most ha elképzelem, hogy előttük kimondom, hogy ezekből semmi sem lett volna... A zenés dolgok semmiképpen nem működtek volna, mert nincs, aki zenéljen, aki összerakja a dolgokat zeneileg... A színjátszó

körben egyenrangúak vagyunk, úgy érzem az Erzsikével abban, hogy egyforma mennyiségű jó ötletet dobunk be. Ha én nem csinálom, akkor is működött volna, sőt működött is előtte, mi csatlakoztunk. Tehát valamit összefogok, és ott nem kérkednék azzal, hogy nem működne. A zene viszont nem, olyan formában, hogy széles tömegek számára elfogadhatóan. Rockzenekarok mindig voltak itt, de ilyen nagy örömkoncerteket nem rendezett senki sem.

Te motiváltad a többiek közösségi tevékenységét is?

Ők maguk mondják, ezért nem szerénykedem, hogy igen. Van, aki 55 éves, M. Miklós. A tevékenységének a fénykora a móríczos igazgatóságának idejére esett a nyolcvanas-kilencvenes évek környékén. Mondhatjuk, hogy mára már nem lenne olyan kezdeményező, ha én nem indulok ezzel a sok sürgéssel-forgással. Most itt van, énekel az előadásokon, hoz filmet, aztán beszélgetünk.

Ezek az emberek kívül – akikkel hetente rendszeresen tartod a kapcsolatot – van egy személyes világod, ahol a családot, barátaid, rokonaid, a párod is megtalálható, vagy te abszolút ebben a közösségi létformában élsz?

Érdekes, nem gondolkodtam el ezen... A szüleim mindeképpen benne vannak, lelkileg támogatnak, ők dolgoztak legtöbbet a postán. Amiben tudnak, segítenek.

Az egyetemi évfolyamtársaidal milyen intenzív a kapcsolatod?

Velük egyáltalán nem. Megvan ennek is az oka. Nehezen, sőt egyáltalán nem tudok megtartani olyan kapcsolatokat, akikkel egy szobában laktam, gyakorlatilag együtt éltem, aztán miután ez megszakad fel kell hívni, oda kell menni és két órában kell mesélned... Viszont vannak barátaim a szegedi időszakból, a legelejéből. Érdekes kamikaze módon történik. Beülünk az autóba 10 órakor, és ott vagyok Vásárhelyen két napot. A vásárhelyi barátommal leülünk valahova és beszélünk két órát. Ő is zenész, felvesszük a gitárt a hátunkra, és megyünk. Csak ilyen barátságokat tudtam megtartani.

Jellemezd röviden a kécskei baráti köröd tagjait! Milyen tevékenységet végeztek együtt, miről szoktatok beszélgetni?

Tehát, S. B. Erzsébet: 40-es, irodalmat tanít a „rivális iskolában”. A színjátszót szervezzük együtt. Kizárólag ekkor találkozunk, csak szakmai dolgokról beszélgetünk. B. Márti: az egyik kécskei újságot szerkeszti. 40-es, az 50-hez közelebb. Nagyon készséges, bármilyen megmozdulás szervezésében, az újságban is megjelenteti ezeket... T. Gézáné következik, vele formálisabb a kapcsolat. Ha neki elküldöm a cikket, akkor biztos lehetek benne, hogy megjelenik, ő is hasonló korú. K. Ernő, a polgármester – 50 körül. Annyira baráti a kapcsolat, amennyire egy ilyen jó kedélyű, közvetlen városvezetővel lehet. Ez az ő hozzáállásából adódik. Igyekszik jelezni, hogy személyesen figyel oda, hogy meglegyen a lehetősége a működésnek. K. Márta: Márti néni 60 körül lehet. Akár példaképpen megemlíthetem szervezésben. A róla szóló könyv alapján tudom, hogy fiatalkorától működik, szervez. Amit róla tudok, azt nem tőle tudom, mert személyesen ilyesmiről nem beszélgetünk, de ő valamiféle minta nekem a közösségszervezésben, példa nekem az, amit ő megcsinált. G. József: 45 éves és barát, aki erőt ad, akivel a legszemélyesebb dolgokat is meg lehet beszélni. Aki igazából engem elindított és biztatott. Említettem, hogy amikor én csak morgolódtam, hogy nincs zongora, akkor azt mondta, hogy gyűjtsünk pénzt, hatalmas lépésekhez adta meg a kezdő lökést. M. Miklós: barátság is, közös az érdeklődésünk, a művészet is, két tanár, filmőrültek, zeneőrültek vagyunk. Két egyforma ember, aki jól dolgozik együtt. T. Erika: viszonylag barátinak is mondható a kapcsolat. Átvészeltük azt az időszakot, amikor ellenfelek voltunk. Sz. Péter: 40 lesz nem sokára. Ő a népzenei események mozgatója itt, Tiszakécskén, a citerásoknak a vezetője. Ritkábban, de akkor barátilag beszélgetünk és tervezgetünk műsorokat.

Van két zenekarod. Velük milyen jellegű a kapcsolat? Csak zeneileg vagy barátilag is együttműködtök?

Mindenképpen. Teljes az átfedés abból a szempontból, hogy a Dire Straits Tribute Band négytagú, a Régiposta, ha szigorúan vesszük, akkor hét, de ugyanez a négy benne van a Régipostában is. Laza baráti társaság ez a zenekar. Itt most a laza fontos

abból a szempontból, hogy rengeteget próbálunk és felemésztjük a barátságot. A másik zenekarban meg annyira régiek a barátságok és olyan egyértelmű a cél, hogy az azért egy erős és összetartó társulat. Lényegében azonos a kettő.

Mennyire érzed sikeresnek a tevékenységedet?

Most teszek valamit hozzá – ami bennem van, és most lehet elmondani – , sajnos kicsit elitszerű az egész csapat. A motivációról jutott szembe. Azok, akik már eleve szeretik a művészeteket, benne vannak ebben a baráti társaságba, nem tudok nyitni más felé, és ők is nehezen tudnak másokat behozni. Mert ahogy a népfőiskola, ez is egy néptanító iskola lenne, hogy mindenki élje át a művészet élvezetét. Nagyon sokan vannak, akiknek szükségük lenne erre, de nem tudják, hogy szükségük lenne rá, mert boldogtalan, fásult emberek. Őket nem tudom idecibálni.

Sokszor úgy érzem, hogy inkább barátság tartja össze ezeket, mintsem az érdeklődés. Mikor ülünk itt ötven filmklubon és tudom, hogy ülhetnénk ötvenen is. Tudom, hogy ő a barátom és ő is a barátom. Tehát nem egészen valósult meg a tervem, hogy levegője van, hangulata, és majd jönnek ide átélni valami élményt, ez inkább barátság, és az egyébként is élő érdeklődés tartja össze.

És mi a helyzet a gyerekekkel?

Részen azért is indítottam ezt, hogy mindazt az élményt, amit a suliban nem tudtam átadni a fehér falak között, általános rosszkedvben – gondoltam –, majd átcsábítva ide a gyerekeket ez sikerül, és az irodalomtanításban is a segítségemre lesz. Éppen ez nem működik, tehát nagyon kevés az olyan gyerek, aki erre mozgítható. Volt pedagógiai tervem, vagy módszer is rá, bevontam őket az építkezésbe, mindenféle munkálatokba, de nehezen mozgíthatók. A színjátszók tizenketten vannak, tavaly nyár elején indult a kör. Minden kedden találkozunk másfél órára, szituációs játékokat játszunk és színdarabokra készülünk. Ez a tizenkettő mindig jön. Ha valami ideált meg kell fogalmaznom, akkor ez a tizenkettő a legmelegebb nyári napon is a leghidegebb téli napon is minden héten itt van velünk fél hétig. De azt reméltem, hogy legalább annyi gyerek – aki énekelni megmozdítható –, legalább annyi lesz állandóan itt. Nem mondjuk színjátszóra, vagy hogy szerepeljen, hanem filmre.

Milyen filmeket néztek?

Csupa olyan, amit Pesten ismertem meg. Művészfilm és közönségfilm határa, ami különösebb bevezető nélkül is élvezhető: Jim Jarmusch, Wim Wenders, de lesz Tarantinó-sorozat is, Hitchcock, Tarkovszkij. Voltak itt vetítésen tizedikesek is, nyolcan.

Milyen a kapcsolatot a két iskola tanári karával? És a városvezetéssel?

Talán előbb a tanári karokról. Nem, nem működnek együtt, maguk sem működnek tanári karként, tehát közösségként. Egyáltalán nem jó a kapcsolatom a saját tanári karomon belül, a senki nem lehet próféta a saját hazájában elv gyönyörűen működik. Nem tudnám be pusztán az irigységnek, hogy végül is nagyrészt kiközösítenek, hanem inkább annak, hogy mivel eredmények vannak, én már nem vagyok szerény. Muszáj elmondanom, hogy kilógok ebből a csapatból, amiről úgy érzem, hogy egységesen cselekvésképtelen, motiválatlan, tehát nem közösség. Ezt muszáj volt elmondanom. Nehéz is lenne így összedolgozni a röbbiekkal. Ami jól működik, az a tanulmányi versenyeken javítással foglalkozó tanárok csapata. Egyébként csupa olyan, amit mi szorgalmazunk, tehát én, G. József, Miklós, a másik csapatból S. Erzsike, B. Katica, aki egyébként is nagy közösségszervező. Van egy hamvába holt kezdeményezés. Tavaly a koncert hatalmas lökést jelentett, és terveztem egy *Kultúra és természet* című ifjúsági mozgalmat. Viszonylag jól kitaláltam, hogy a két suliból csapatok alakulnának, akik versenyeznek és közös csapatkirándulást nyernek, motiváció lett volna. Jó lett volna, természetjárás... Találkozás idősebbekkel, riportot csinálni velük, besegíteni a helytörténeti könyv készítésébe, tehát egy csomó feladat lett volna. Idővel elkopott a lelkesedés. Megkerestem a polgármestert, a Móricz igazgatóhelyettesét, a könyvtár és a művház vezetőjét, tanárokat, óvónőket, mindazokat akik tevéleg tudnak közreműködni egy nagyobb ifjúsági mozgalom tervezésében, lebonyolításában. Jelezték, hogy érdeklődnek, benne volnának. A kapcsolatot jellemzi, hogy a saját iskolám tanárai, igazgatói nem, mert nem közösködünk senkivel. Egyébként bármikor bármire nyitottak, úgy értem, nyilván, hogy mi a dolog profilja, amit indítanék, és azért mondják és biztosítanak... Azért érdemes átgondolni a kérdést, hogy milyen intézmény van, ami még közösségként működik. Ha felsoroljuk a

sulit, a művházat, a könyvtárat és a polgármesteri hivatalt, akkor felsoroltam minden intézményt, ami közösségeket képes megmozgatni, és mindegyikkel jó a kapcsolatom. Ebben sokat segített például egy olyan este – idén év elején volt valamikor –, amikor a könyvtár vezetője összehívta az összes közösség-szervező intézményét, hogy hozza el az éves programtervét, egyeztessünk, ne legyenek ütközések hasznos volt, hogy pl. Sz. Péterrel meg tudtuk beszélni, hogy ősszel ne szervezzünk koncertet, hogy ne vonjuk el a Tisza '83 zenekar szülinapi koncertjéről a közönséget. Ha már felülről szerveznek olyat, hogy beszéljünk a közösség-szervezésről, az már jó jel. Azt tudom mondani, hogy jól működik a kulturális élet itt Tiszakécskén. Az egyik legnagyobb gond, hogy nincsen igény. Én ezzel most nem igénytelennek degradáltam a közösséget, hanem... Ez hosszú... Ismered az átlagembert, hogy mennyire mozgatható. Hiába hasadsz meg, hogy kitalálj egy programot...

Varga Attila

„EGY KICSIT JOBBÁ VÁLIK A VILÁG, HOGY MI EZEKKE A DOLGOKKAL FOGLALKOZUNK”

HELYI IFJÚSÁGI KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

T. Sándor (24 éves), Cserkeszölő

Kérlek, beszélj a családi háttervedről, gyerekkorodról!

Egy tanyán nőttem fel, és emiatt kicsit lassan szocializálódtam, mert kevés volt a hatás, az inger, ami ért gyerekkoromban. Általános iskolában visszahúzódó voltam, még középiskolában is, talán még most is egy kicsit. Ez valószínűleg azért volt, mert nem találkoztam elég gyerekkel.

Milyen közösségeknek voltál tagja korábban?

Az általános iskolát Cserkeszölőn végeztem, itt énekkarra, matekszakkörre és focizni jártam. Gimnáziumba Tiszaöldvára jártam. Itt már egy kicsit kinyíltam. Már nem akartam énekkarra járni, csak a röplabda érdekelt. Megnyertük a diákigazgató-választást, ami titkolva és csak fél szavakban elismerve és megköszönve nagyrészt az én érdemem volt. Mindenki azt hitte az utolsó napig, hogy én vagyok a diákigazgató-jelölt, mert én intéztem mindent, én csináltam mindent. Az utolsó nap pedig előtoltuk a lányt, aki a diákigazgató-jelölt volt. A többi csapat elég sok pénzt beleölt a kampányolásba, és mivel nem nyerték meg a választást, ugye ezt elbukták, mi pedig anyagilag még plusszal jöttünk ki a végére, mert sikerült szponzorokat szerezniük, és pólókat, tombolát is árultunk. *No drugs* volt a nevünk és drogellenes kampányt folytattunk. A programban voltak drogellenes kvízek, hívtunk előadókat, akik a különböző drogfajtákról beszéltek. Nagyon örültek nekünk, mert az egész sulit teleraktuk smiley-val, mert a nevünkől (*No drugs*) az „o” betű egy smiley volt. A pólókon is ez volt nagyrészt fekete alapon sárgával, mert a fekete szín a középiskolások közt nagyon divatos. Ebből volt a pluszpénzünk, hogy eladtuk a pólókat.

„Egy kicsit jobbá válik a világ, hogy mi ezekkel a dolgokkal foglalkozunk”

Szerinted mi a legsikeresebb stratégia egy ilyen diákigazgató-választáson?

A folyamatos jelenlét, folyton a topon kell lenni. Nem lehet egy nagyon jól csinálni és utána pihenni. Ez tömegpszichózis. A tömegnek is van viselkedése.

Az egész osztályt be kell ilyenkor vonni, vagy vannak kulcsemberek?

Vannak. Természetesen a csinos lányokat kiállítottuk a sütis, meg a szendvices tálcával és az üdítőkkel. Ők ennek voltak a kulcsemberei, de voltak, akik más csináltak.

Szintén középiskolás voltam, amikor beléptem a Cserkeszőlői Ifjúsági Klubba. Másodikos voltam, amikor megcsináltuk a Tiszazug ifjúságért napot, kaptunk rá félmillió forintot, volt tűzijáték, minden. Akkor az elég komoly volt. Ekkor az ifjúsági klub már másfél éve működött. A rendezvény szervezésekor egy hatalmasat ugrottam, mert fő-fő segítő lettem.

Mi egy ilyen szervezésnek a titka?

Semmi olyat nem szabad kérni senkitől, amit én ne tudnék megcsinálni vagy ne csinálnám meg. Nekem semmi jogom nincs megkérni valakit, hogy takarítsa ki a klubhelyiségben a WC-t, ha én nem csinálom meg. Ha látják rajtad, hogy te is ugyanúgy megcsinálász mindent, akkor ők is másképp viszonyulnak.

Milyen közösségek voltak még tagja?

Mondjuk csocsókör. Úgy csocsókör, hogy minden délután mentünk a helyi szórakozóhelyre, amit Cukinak hívtak és elcsocsóztunk fejenként három ötvenest.

Szokássá vált?

Igen, szokássá vált.

A csocsó miatt jártatok inkább vagy a társaság miatt?

Nem mindenki tudott csocsózni, aki nem tudott, az nézte. Egyébként a társaság miatt.

Volt ezen kívül más közösség is?

Akkor kezdett el kialakulni a mostani zenekar, ami egyébként gimis szerveződésnek mondható, mert akkor még mindhárman oda jártunk, csak három különböző osztályba. Sőt a később csatlakozó barátunk is abba a gimnáziumba járt.

A gimnázium vége felé alakult ki a néptáncsoport, aminek tagja voltam, és ami már nincs, legalábbis hosszú ideje szünetel.

Hogyan szerveződött meg a néptáncsoport?

Egyszer meghívtuk ide Cserkeszőlőbe a tiszakécskei néptáncsoportot fellépni. Ekkor jött szóba, hogy nagyon jó lenne, ha itt is lenne egy. Hirtelen elhatározásból eldöntöttük, hogy szüreti bálra megtanulunk egy valamilyen egyszerűbb táncot. Hat-hét párral megtanultunk egy táncot – körülbelül két hónap alatt –, és előadtuk a szüreti bálon. Annyira fellelkesedtünk, hogy eldöntöttük, ebből lesz egy táncsoport, akik állandóan összejárnak és táncolni tanulnak. Ez ment is egy darabig, aztán megfogyatkozott a társaság, és az lett a vége, hogy alapító tag nem sok maradt a végére. Édesanyám szokta mondani, hogy „én kelletttem ehhez is”. Erre szoktam mondani, hogy „nem, én csak egy követ gurítottam le és utána jött a lavina”. De jó kis lavina volt. Végeredményben azért nem folytatódott, mert a hivatal csak egy tánctanárt fizetett, a néptánc pedig egy társastánc. Általában ketten jöttek, de így fél fizetésért. Ezért nem szívesen jöttek ők sem.

Az egyetemen milyen közösségnek vagy a tagja?

Ott egy dolognak nem voltam hajlandó a körébe betenni a lábam, és az a HÖK (*Hallgatói Önkormányzat – a szerk.*). Láttam kívülről, hallottam róla, és nem tesszik. Nagyon elpimaszodnak azok, akik oda belépnek, és én ezt nem kockáztatom meg. Viszont beléptem a Kollégiumi Tanácsba, így most már tanácstag vagyok.

Indultam a karom titkári posztjáért is két éve, csak nem nyertem meg. Most újra indulhatnék és biztatnak, mert könnyen el tudnám magam fogadtatni a tanáccsal, mert ott voltam a rendezvényeken és aktív voltam. Ja, és egyetemi néptáncsoport is volt, amiben benne voltam.

Mennyi időt fordítasz egy héten közösségi kapcsolattartásra?

A zenekartagok közül legtöbbször én veszem fel a telefont. Körülbelül hetente tíz órát fordítok ilyenekre. Minden hétvégén próbálunk, az úgy négy órát tesz ki. Hétközben ott vannak a kollégiumi feladataim, és közben telefonon is tartom a kapcsolatot az otthoniakkal.

Le kell mondanod valamiről ezek miatt a közösségi tevékenységek miatt?

Egy dolog van, amiről le kellene mondanom, hogy minden rendben menjen, az pedig az alvás. Nem képes a szervezetem nyolc óránál kevesebb alvással hosszabb ideig kihúzni. Mindezek mellett a tevékenységek mellett otthon egyedül vezetek egy hatalmas családi gazdaságot, ami szintén nagyon sok időt és energiát követel tőlem.

Előfordult, hogy egy barát vagy egy barátnő szenvedte kárát az elfoglaltságodnak?

Igen. F. Pisti, vele tartottuk a kapcsolatot, összejártunk, beszélgettünk, de tavaly nyár óta, azt hiszem, nem is láttam.

Miért csinálod, mondjuk az Ifjúsági Klubot?

Akkor vagyok boldog, ha tehetem. Úgy érzem, hogy egy kicsit jobbá válik a világ attól, hogy ezekkel a dolgokkal foglalkozunk. Meg mellékesen mi is jól érezzük magunkat. A táncsoport esetében pedig a sport maga a legfőbb ok a közösség mellett. Minden embernek kell valamit csinálnia, sportolnia az életében. Mozogni kell. Ha melléte még fel tudunk mutatni valamit, hogy „mi ezt csináljuk” – tehát ha el tudunk menni fellépni, az meg különösen jó.

A fő cél maga a társasági együttlét, a többletet pedig az jelenti, amit másoknak adhatsz?

Így van. Hogy büszkékké lehetünk arra, hogy igen, mi ezt csináltuk. A büszkeségről jutottak eszembe a 24 órás vetélkedők, amikről még nem volt szó. Ezek a környező települések ifjúsági klubjai közt zajló vetélkedősorozatok, amelyek mindig 24 órán át tartanak. Sorozatban ötször megnyertük.

Melyik a legfontosabb közösség a számodra?

Az első a zenekar. De ez nem egy egyszerűen megválaszolható kérdés, mert a zenekar az ifjúsági klub keretein belül működik, pontosabban fog működni, mert most éppen átmeneti időszakot élünk. A zenekar azért ilyen fontos, mert mi négyen nagyon összekovácsolódtunk, és ráérettünk arra, hogy együtt zenélni felemelő érzés.

Beszélgjünk az ifjúsági klubról! Hogy jött létre és hogyan működik?

Röviden trónkövetelő vagyok. Volt egy nagyon tehetséges és ambiciózus vezető, és egy vele teljesen összhangban lévő titkár. Ők néha túl sokat vállaltak magukra, és az ifjúsági klub összetétele sokszor nem volt megfelelő az elképzeléseiknek. Akkor a klub körülbelül hatvan tagot számlált, és egy közgyűlésen megjelent úgy húsz fő. Ezt így nem lehetett csinálni. Megunták, lemondtak és új elnököt ültettek maguk helyébe, akinek a megválasztása körül még ma is sok vita zajlik. Ő egy személyben volt a Cserkeszőlői Ifjúsági Klub (*rövidítve: CSIK – a szerk.*). Nem ment a dolog, próbálkoztak, megunták, és most másfél éve a CSIK a romjaiban hever, abból kell felállítani. Októberben lesz egy közgyűlés, ahol teljes tisztújítás is lesz, és én indulni fogok mint elnökjelölt. De valószínűleg én leszek az egyetlen jelölt. Választhatnak, hogy vagy én, vagy én. Tehát lehet Sándor vagy Sanyi. Nagyon sok mindent más-képp kell majd csinálni. A polgármesteri hivatal felé el van rontva minden, az ifjúság felé szintén el van rontva minden. Gyakorlatilag egy vadonatúj ifjúsági klubot kell felépíteni.

Milyen a felépítése egy ifjúsági klubnak?

Egy nonprofit civil szervezet, egy elnök, egy titkár, három elnökségi tag felállásban. Száz forintos tagdíjjal jelképesen. Tehát, ami benne van a nagykönyvben, hogy ilyennek kell lennie. Illetve még közhasznúak voltunk, vagyunk. Van egy bank-számlánk, az első két évben kaptunk félmillió forintot az önkormányzattól, azóta semmit. Ha van valami kis rendezvényünk, akkor az önkormányzat megelőlegezik a pénzt, de számlákkal kell bizonyítani, hogy mire költöttük.

Vannak támogatóik?

Senki.

Nem is kerestek szponzorokat?

Azt kell, hogy mondjam: erre nem volt rátermett a vezetőség. Nem jutottak el arra a szintre, hogy egy ifjúsági szervezet is csak akkor él, ha van valamennyi tőke, amivel rendelkezhet. Úgy gondolták, hogy ez nem szükséges. A tervem ősztől az, hogy úgynevezett pártoló tagokat fogunk keresni. Ők rendszeresen hivatalosak lesznek a rendezvényekre, ülésekre, mintha tagok lennének, de nyilván nem fognak eljönni, viszont, ha akarják, akkor havi pár ezer forinttal támogathatják a szervezetünket. Ez azoknak a meggyőzésére szolgál majd, akik valamiért tartózkodnak a nagyobb összegű támogatói adományoktól.

Hol tartjátok a klub összejöveteleit?

Egy ifjúsági házban, ami a községi bölcsőde tetőterében található. Ezt a helyet az iskola már annyira kisajátította, hogy csak a hétvégén a miénk, mert órákat tartanak ott. Nyáron viszont korlátlanul használhatjuk. Bezzeg annak idején azért hozták létre ezt az egész Ifjúsági Klubot, hogy egy pályázatot megnyerjenek arra, hogy ezt az épületet felépíthessék. Az épületet az önkormányzat tarja fenn.

Milyen a zenekar és a CSIK kapcsolódása egymáshoz?

A zenekar tagjai mind CSIK-tagok, ez magáért beszél. A CSIK-et szekciókra fogjuk bontani: a zenekar fogja képezni az egyik szekciót, a másik szekciót egy tervezett DJ-kör fogja kitenni, mert vannak a CSIK-en belül más zenei érdeklődésűek is. Lenne egy harmadik szekció, amit én viccesen humánerőforrásnak hívok, a maradék. Aztán, ha valakinek van ötlete, hogy mit szeretne csinálni, az további szekciókat, csoportosulásokat eredményezhet.

A zenén van hangsúly a CSIK-ben?

Nem. Mi szerveztünk sportrendezvényt, május elsejét, Magyarország legerősebb faluja vetélkedőt, streetball-kupa volt kétszer is, szemétszedés, Manó-tanya gyerek-tábor már kétszer volt, mikor megvolt a néptáncscsoport, akkor táncházakat szerveztünk. Évente hat-nyolc megmozdulás azért megvolt a nemzeti ünnepekkel együtt. Volt két hagyomány, amit szerettünk volna fenntartani: az egyik a betlehemezés, amit nem sikerült életben tartani, mivel a néptáncscsoport megszűnt. A másik a locsolkodás hagyománya, ami él, mert haveri alapon kezdtük. Ilyenkor beöltöztünk népviseletbe, fogjuk a vödörket, és mivel cserkeiek vagyunk, így langyos gyógyvízzel kiöntjük a lányokat az ágyból húsvét reggelén.

Miben fog változni az új CSIK szerkezete?

Az alapszabályon biztosan változtatunk. Elveszünk, hozzáteszünk. Próbálom orvosolni a kommunikációt az önkormányzat felé, épp nemrég voltam a polgármesternél és elbeszélgettem vele. És javítani kell a kommunikáción a lakosok, a fiatalok felé is.

Mennyi ideje alakult meg a Cserkeszőlői Ifjúsági Klub?

Öt éve, a zenekar pedig négy éve.

Hány tagja van a klubnak?

Most aktívan húsz fő. Hatvan fővel indult, de az már sok volt.

Toboroztok-e új tagokat? Hogyan?

Nem, ez a legnagyobb probléma. Most akarjuk majd felvenni a kapcsolatot a nyolcadikos osztályfőnökökkel. Az általános iskolásoknak szeretnénk egy filmklubot szervezni, állandó, rendszeres filmklubot. Főleg télen nem tudnak a gyerekek mit csinálni. Vígjátékokat vagy oktató jellegű komolyabb filmeket is meglehet velük nézni.

Milyen gyakran vannak összejövetelek a CSIK-tagoknak?

Hetente van zenekari próba, és ennek keretében szoktak jönni a többiek is.

Mi motiválta a tagokat, amikor megalakult a klub?

Akkor minden 18 és 26 év közötti fiatalnak ki lett postázva egy levél, hogy megalakult a CSIK, és majdnem mindenki belépett. Ezért volt az elején hatvan tag. Hogy miért? Én akkor azt mondtam magamban, „jaj de jó, a falumnak tudok abban segíteni, hogy színesebb legyen.” De tudok olyan embert, aki egyszerűen egy közösségbe akart tartozni, mert nem volt egy kifejtett baráti köre. De ez abszolút nem baj, hiszen a CSIK ezért lenne alapjában véve. Aztán vannak, akik érdekből csatlakoztak, egyszerűen egy vezetői posztot szerettek volna a szervezetben belül, mert az olyan szépen hangzik.

Alakultak ki csoportosulások a közösségen belül?

Amikor az első vezetőség lemondott, és épp a második megválasztása előtt voltunk, akkor két pártra szakadt a közösség, mert a két csoport két különböző embert támogatott.

Ki az a három ember a klubon belül, aki a legközelebb áll hozzád?

Ez a három ember pont a zenekar többi tagja.

Milyen sorrendet állítanál fel közöttük? Miért?

Az első Csongi, aki 24 éves, ő a legidősebb a zenekarban.

Miért ő az első?

A lelkesedése miatt. Ugyanazért a dolgokért lelkesedünk mind a ketten. Majdhogynem versengünk, hogy melyikőnk a lelkesebb.

Miről beszélgettek a leggyakrabban?

A legtöbbször zenekari dolgokról: gitárokról, erősítőkről, dobfelszerelésről. Ezen kívül is majdhogynem mindenről.

Kinek a véleménye számít a jobban?

Nálunk demokrácia van. Abszolút demokráciapárti vagyok, de csak kis közösségekben. Viszont nagy közösségekben kell egy erős irányvonal, nem működik a demokrácia.

Gyakran beszélgettek közügyekről, a település aktuális problémáiról?

Igen, szinte mindenről: a politikáról, az olajválságról, tényleg szinte mindenről.

Ki a második sorrendben?

Peti, aki egy évvel fiatalabb nálam. Ő a zenekar gitárosa. Ő komolytalanabb, mint Csongi, ha megbeszélünk valamit, akkor szinte biztos, hogy elfelejti. Még gyerek

egy kicsit, úgyhogy a rangsor a komolytalanság miatt alakult így. A vélemények szempontjából köztünk is demokrácia van.

Ki a harmadik?

Joci, ő a harmadik. Rá jobban lehet számítani, mint Petire, de őt ilyen gyerekségi rohamok szokták megtámadni. Van, amikor nem lehet vele beszélni.

Ki az a három ember, aki a klubon kívül a legközelebb áll hozzád?

Első helyen K. István áll, a munkásom, aki a gazdaságban segít nekem. Vele mindent megbeszélék. Már csak amiatt is, mert mivel együtt dolgozunk, nagyon sok időt töltünk el együtt. Számít a véleménye. Viszont köztünk az alá-, fölérendeltség eléggé meglátszódik, hiszen az alkalmazottam. A második S. Marika néni. Vele sokat szoktam beszélgetni, amikor megyek hozzá takarmányt venni, mert egy tápboltja van. Meg szoktuk beszélni az élet dolgait. Ez is alá-, fölérendeltség, mivel most valószínűleg én fogom a földjeit művelni, tehát egy kényszerfüggőség, mivel ő egy picit függ tőlem. Egyébként egyenlő lenne a viszonyunk, de ilyen sajnálatos anyagi okok miatt ez egy kicsit kezd kibillenni az egyensúlyból. A harmadik D. István, egy nyárlőrinci növényvédőszer-bolt tulajdonosa. Csupa munka, de nagyon jó kapcsolatok ezek. István megállt az út szélén, mikor meglátott, pedig alig ismerjük egy éve egymást. Kollégának tart, mivel agrármérnöknek tanulok. Mikor nála vásárolok, akkor minimum másfél órát beszélgetünk, és okosakat tanulok tőle. Hozzá akarok majd menni gyakorlatra.

Visszatérve a klubra, a tagok milyen módon kommunikálnak a vezetőikkel?

A volt vezetők megpróbálták kialakítani egy olyan rendszert, amelyben felelősök útján lett volna megoldva ez a kommunikáció. Maga az alapötlet nem lett volna rossz, de egy ilyen kis létszámú közösségben még felelősöket kinevezni, és ezzel tovább osztani a társaságot, nem biztos, hogy jó dolog.

A tagok segítenek egymásnak a hétköznapi életben is?

Nem, ennyire nem szoros a kapcsolat sajnos. Azt szeretném, hogy kicsit szorosabb legyen a kapcsolat, és ezt ki tudjuk terjesztetni az egészre. Szerintem a felnőttek világában működik ez a rendszer. A fiataloknál ez azért nem működik, mert náluk nincsenek olyan kaliberű dolgok, amikben segíteni tudnának egymásnak.

Változtatott-e már meg valakit a közösség?

Igen. P. Peti, őt mi tettük olyanná, amilyen. Neki gondok voltak a beszédjével, nem tudott fogalmazni satöbbi, szóval ilyen téren nem állt a helyzet magaslatán. Mondtuk is neki, hogy gondold át, mit mondasz, mielőtt beszélsz. Az ismerkedés nehezen ment neki, és próbáltuk hasznos tanácsokkal ellátni. Ennek hatására megváltozott és új barátokra, barátnőkre talált.

Milyen szervezetekkel, közösségekkel tart fenn kapcsolatot az ifjúsági klub?

A környező települések ifjúsági klubjaival tartjuk a kapcsolatot. A CSIBE-vel (Csépai Ifjúsági és Baráti egyesület), illetve a SZIA-val (Szelevényi Ifjúsági Alakulat).

Vannak közös rendezvényei ezeknek a kluboknak?

A 24 órás vetélkedő az, ami már körbement ezeken a településeken.

Mi most a legfontosabb célkitűzésed a CSIK-kel kapcsolatosan?

Az, hogy a helyi önkormányzattal egy jobb viszony alakítsunk ki, és meg tudjuk őket győzni arról, hogy érdemes az Ifjúsági Klubot fenntartani.

Vannak, akik úgy gondolják, hogy nincs szüksége a falunak erre az egyesületre?

Igen, vannak. Többek között a nyugdíjasklub gondol rólunk mindenféle rosszat. Az ellenszenvük abból adódik, hogy szerintük mi kitűrtük őket a helyiségből, ahol voltak.

Nem értem, hogy mi a problémájuk, mert most egy külön nyugdíjasház áll a rendelkezésükre, és ez a hely amúgy is kényelmetlen volt nekik, mert sokat kellett lépcsőzniük, mivel a tetőtérben van. Továbbá az általános iskola igazgatójával sem vagyunk túlzottan jó viszonyban, mivel az iskolával kell osztoznunk a helyiségen a tanév időszakában. Ő nem egy megrögzött ellenző, csak nyugodtabban aludna, ha mi nem lennénk.

Miért tartod fontosnak a helyi társadalom szempontjából a közösségetek munkáját?

Mindenképpen arra hivatott, hogy színt vigyen az életükbe. Nemcsak a szokásos helyi és nemzeti ünnepek és rendezvények vannak, hanem mi mindig kitalálunk valami új programot többnyire a fiataloknak. El is felejtettem, hogy egy nagy ál-munk egy cserkei modellezőkör megalakulása.

Vannak még hasonló céljaitok?

Igen, a Kihívás Napja jövőre. Abszolút gyerekközpontúnak kell lennünk, tehát segítünk megszervezni a május elseji sportnapot.

Amibe eddig belekezdtek, az eddig mindig sikeres volt?

Többnyire igen. A nyári gyerektábor tanári segítséggel ugyan, de működik, a bet-lehemezés kezd belefulladásba, hogy elfogytak az emberek, de egyébként igen. Most jutott eszembe, hogy van egy ilyen karácsonyi mise utáni süti-, szaloncukor-és teaosztás, amit eddig háromszor csináltunk meg, de a tavalyi évben elmaradt és most újra meg akarjuk csinálni.

Van-e beleszólásotok a helyi ügyeket érintő kérdések eldöntésébe?

Nincs, semmi. Itt is, mint általában az országban, a civil szervezeteknek annyi a szerepük, hogy legyenek.

Azért köztetek is folynak olyan beszélgetések, amelyek a helyi problémákról szólnak?

Persze.

Melyek azok a problémák, amelyek a legfontosabbak most a községben?

Közvilágítás, úthálózat. Nemcsak a fürdőre helyezném a hangsúlyt. A civil szervezeteket támogatnám a néptáncsoporttal az élen, mert azt veszem észre, hogy igény lenne rá, a lakosoknak nagyon tetszenek az előadások. Továbbá építenék egy művelődési házat, egy művelődési központot.

Györe Dávid

„AZ EMBER SZERET EGY KICSIT KÖZÖSSÉGBEN LENNI”

HELYI IFJÚSÁGI KLUB

Interjúalany:

ifj. V. Lajos (22 éves), Dombegyháza

Kérlek, beszélj először a családi körülményeidről, szüleidről, gyermekkorodról!

Valahol itt a környéken nőttem fel nem is olyan messze. Édesapám foglalkozását tekintve állatorvos, édesanyám már jó ideje nem dolgozik, tehát őt háztartásbelinek mondanám, két testvérem van, egy nővérem meg egy húgom. Egyetemi hallgató vagyok, a műszaki egyetemen most leszek negyedéves hallgató.

Milyen családi mintát láttál a közösségi kapcsolatok területén?

Igazából ugye nekem van két testvérem, és az már valamilyen szinten egy ilyen kis közösségnek tekinthető, de alapvetően, amikor úgymond fiatalabb voltam, akkor annyira nem folytam bele ilyen dolgokba... Mert lehet, hogy nem is érdekelt, vagy ha érdekelt is, nem engedtek, én nem tudom.

Milyen iskolai közösségekhez tartoztál?

Már nem emlékszem, általános iskolában mire jártam, de gimnáziumban azért jártam sportkörre, fizikaverseny-előkészítőre, meg ilyenek.

Ezekből a szakkörökből a gimnázium befejezése miatt maradtál ki?

Jellemzően igen.

Van-e esetleg a családon kívül közösség, amelynek most a tagja vagy?

Van néhány. Most egyetemen vagyok, ott van jónéhány, például tevékenykedem egy kari fotóklubban, aminek az a lényege, hogy rendezvényeken fotózunk, meg ilyesmi.

Milyen rendszeres a kapcsolattartás a tagok között?

Szorgalmi időszakban van egy gyűlés hetente, ami 1-2 óra.

Áldozatot kell hoznod annak érdekében, hogy részt vegyél a közösség munkájában?

Hát nyilván, abban az 1-2 órában is tudnék mást csinálni. Volt olyan félévem, hogy kedden mindig zh-m volt, és hétfőn voltak a gyűlések. Ezt tekinthetjük áldozatnak, hogy én ott voltam, ahelyett, hogy tanultam volna.

Fontos az elégedettséghez, hogy tagja legyél egy közösség?

Valamilyen szinten biztos fontos ez a dolog, mert azt nem érzem nagyon-nagyon fontosnak, hogy elmenjek fotózni, mert anélkül is meglennék, de az ember szeret egy kicsit társaságban lenni.

Mi fontosabb: a közösséghez tartozás vagy a fotózás?

Mondjuk azt, hogy a fotózás is legalább annyira fontos.

Melyik a legmeghatározóbb közösség számodra?

Egy ifjúsági klubról van szó.

Beszélgj róla, kérlek!

Ez a közösség formálisnak tekinthető 2004 óta, most lett négyéves. Akik ott vannak, többnyire előtte is ismerték egymást. A tagokat tekintve nézhetjük úgy, hogy vannak

egyszer, akik formálisan jelezték tagsági szándékukat, volt egy nyilatkozat, amit alá kellett írni, ezt tekintve vagyunk ötvenen, az aktív tagok kb. húszan vannak.

Hogyan toboroztok új tagokat?

Konkrét tagtoborzási akciók nincsenek.

Akkor hogyan bővül a klub tagsága?

Valamilyen szinten életkorhoz kötött, van egy alsó korhatár mind az elvi síkon, mind pedig a gyakorlatban, 14 éves kortól ajánlott részt venni ezeken a dolgokon, és akinck testvére, ismerőse tag, azt lehet, hogy érdekli, és akkor eljön.

Milyen gyakran szerveztek összejöveteleket?

Régebben volt ilyen elképzelés, hogy rendszeres összejöveteleket szervezünk adott időközönként, de valljuk be, ez nem igazán jött össze. Ennek több oka van. Igazából akkor vannak ilyen összejövetelek, mikor valami oka van annak, hogy ezt összehívjuk. Ha például valami rendezvény van, kirándulás, vagy valamit el kell dönteni, ki kell találni, hogy mi legyen, hogy legyen. Vagy ha van valami feladatunk, megbeszéljük, ki mit csinál, meg ilyenek.

Van valami formális menete?

Általában az történik, hogy van egy-két-három téma, amiről beszélni kell, nevezzük napirendi pontnak, és ezt valaki előadja, és általában megbeszéljük a dolgokat, és a végén el kell dönteni, hogy legyen, mint legyen.

Milyen a részvételi arány?

Átlagosan mondjuk egy tucat ember. Az aktív tagok több mint fele. Általában 10-12 ember, aki meg tud jelenni egy ilyen akción.

Mi a közösséghez csatlakozók motivációja?

Hát nem is tudom, igazából nagyon sok oka lehet ennek a dolognak. Akik ott vannak, azok többségét az alkotja, akik az eleje óta ott vannak, de azért léptek is be. Ennek az egésznek az indulása azon alapult, hogy hasonló korú embereknek legyen szórakozási lehetősége, mert azok itt viszonylag korlátozottak, és amikor ez a klub megalakult, az volt a célja, hogy lehetőségeket biztosítson ennek a korosztálynak arra, hogy az idejüket eltöltsék hasznosabban vagy érdekesebben.

Tehát a legfőbb motivációt a szórakozási lehetőségek létrehozása jelenti?

Elképzelhető, hogy az. Hogy ez hány embert motivált az elején, azt nehéz megmondani, de sok ember azért jött ide, mert a másik is itt van, akit ő ismer, és hasonló dolgok.

A közösséghez tartozás fontosabb motiváció?

Nyilván kell ehhez egy kritikus tömeg, mert attól, hogy én odamegyek, nyilván nem fogad el mindenki. Ha öten odamennek, lehet hogy három ismerősük is odamegy, és akkor ez így megy.

Kevesen vannak, akik utólag csatlakoztak ehhez az egészhez. Ők olyanok, akik életkoruk alapján nem tehetnék előbb. Olyanok nem nagyon vannak, akik egy-két évvel ezelőtt is csatlakozhattak volna, általában az életkor határozza meg.

Megfigyelhető-e klikkesedés a csoporton belül?

Nem feltétlenül tartom ezt jelentősnek, mert szerintem nem akkora a csoport mérete, hogy ilyen csoportosulások alakuljanak ki, legalábbis nem vettem észre. Ami egy hasonló dolog – és itt meg lehetne említeni –, a lányok és a fiúk között van egy kis ellentét, kisebb szívatások.

Néhány ember van, akik régebb óta ismerik egymást, vagy van három testvér, de nem jelentős, nem okoz konfliktust.

Mesélj a közösségben hozzád legközelebb álló két tagról!

Érdekes kérdés, hát nem tudom. Akkor úgy mondanám, hogy esetleg olyan, akinek jobban számít a véleménye. Ilyenből van három-négy ember, de akkor kiválasztok kettőt. Eredetileg úgy indult, hogy ketten voltunk itt a vezetők, Renáta meg én. Legyen ő az egyik, akiről itt szó lehet. Ismerem már elég régóta, több mint tíz éve, már általános iskolából. Együtt jártunk taekwondóra. Oda jártam négy évig, már onnan ismerem, meg amikor voltak a suliban rendezvények, általában mindketten ott voltunk.

Ketten lennének a srácok közül, de inkább B. Csabi. Ő egy fiatalabb korosztály valamilyen szinten, Reni az, aki viszonylag a közé tartozik (24 éves), ő másképp gondolkodik, mint a többiek.

Miért az ő véleménye a meghatározó a közösségen belül?

Egyrészt a tevékenysége miatt, de leginkább talán a személyisége miatt. Valószínű, tapasztaltam már azt az évek során, hogy ki az, akinek olyan a gondolkodása, véleménye, amire érdemes adni valamilyen szempontból. Mert nyilván mindenkire érdemes, de az egyenlők között is vannak, akinek jobban. Szóval B. Csabi, aki a srácok között a hangadó, ő az, aki talán kicsit összeszedettebben tudja átgondolni a dolgokat. Hallgatnak is rá valamilyen szinten a többiek, mert általában nem jellemző az, hogy olyan nagyon nagy hülyeségeket mond.

Miről beszélgettek a közösségi összejöveteleken?

Az a helyzet, hogy ezeket az embereket régebb óta ismerem, de sajnos mostanában elég keveset vagyok itthon ahhoz, hogy így tudnánk mindenféle dolgokról tárgyalni. Ha valami gyűlés van, természetesen beszélgetünk, de mondhatjuk azt, hogy a kommunikációnak a jelentős részét az teszi ki, amit a csoporttal kapcsolatban beszélünk.

Közügyekről szoktatok beszélgetni?

Elképzelhető, hogy szóba kerülnek ilyen dolgok a beszélgetések folyamán, de egyrészt nem is annyira érint, másrészt annak mindenki tudatában van, hogy ha ezt

mi megbeszéljük, és azt mondjuk, hogy a rózsaszínek sokkal jobbak, mint a zöldek, nem valószínű, hogy nagy befolyással lenne itt a dolgokra. Akár itt, közösségi szinten, nagyobb, megyei, országos szinten meg egyáltalán nem. Tisztában vagyunk a korlátainkkal, szerintem.

A klubban kívül tartozol-e más, esetleg informális közösséghez?

Mondhatjuk, hogy van ilyen egyetemi ismeretség, ami azért félig-meddig formális, félig-meddig nem.

Miért?

Mert vannak, akiket nem azért hív meg az ember egy buliba, mert egy csoportba járnak, hanem mert a barátja.

Kik a legfontosabbak számodra ebből a baráti körből?

Ez nehéz kérdés. Itt azért hölgyeket és urakat egyaránt nem tudnék kiemelni, mert nálunk annyira nem kiegyensúlyozott a nemek aránya, tehát itt a férfiaknál maradtunk. A barátságok úgy alakulnak ki, hogy valamilyen szinten azért szervezett az a dolog, hogy az ember milyen közösségbe kerül. Volt a gólyatábor, ahol bekerültél egy csapatba, aztán a kollégiumban azokkal kerültél egy szobába, egy tankörbe, ahova beosztottak. Tehát ez így eléggé adja magát, hogy utána az lesz a baráti köröd, ismeretségi köröd, akikkel együtt töltöttél nem tudom mennyi időt.

Van egy András nevű, ő is ilyen 22 környékén, ő egyetemi illetőségű, budapesti. Hát tulajdonképpen volt egy ilyen szűkebb csoport, amibe a kollégiumi ismerőseim nem tartoznak bele, de mondjuk ő benne volt. Sok kurzust hallgattam az egyetemen angol nyelven, és ő is ott volt. Jobban a kisebb hallgatói csoportokban ismerkedtünk meg.

A kollégiumban is elég sok barátom van, de legyen mondjuk Balázs, akivel két évet voltunk szobatársak. Onnan ismerem, hogy a legelső félévben már egy szobába kerültünk. Ennek a beosztása nem rajtunk múlt, ez így ki lett osztva. Onnan ismerem. Aztán beléptem ebbe a fotókör dologba, aztán ő is, és onnan is

ismerem. Első, második évben voltunk egy szobában, harmadik évben már nem, de a foratókörből tartjuk a kapcsolatot, meg a kollégiumból is. Én villamosmérnök vagyok, ő meg informatikus, így célszerűvé vált, olyanokkal van együtt az ember, akik ugyanazt tanulják.

Visszatérve az ifjúsági klubra, milyen a szervezeti struktúrája? Hogyan kommunikáltok a tagokkal?

Igazából ez nem tekinthető különösebben szervezettnek. Ha mondjuk felmerül egy téma, amit meg kell beszélni, akkor szólok néhány embernek telefonon, hogy mi a helyzet, és megbeszéljük, hogy mondjuk Pistike szól Jancsikának meg Józsikának, Katika szól Marikának meg Terikének, és körülbelül így mennek a dolgok. Nincs egy ilyen szervezett csatorna. Lehetne, meg volt már róla szó, de ezekre annyira nincs szükség.

Van-e tényleges hierarchia a csoporttagok között?

Amikor egy konkrét döntésről van szó, akkor megszavazzuk, mindenki szava egyformán számít.

Mindenki elmondja a véleményét?

Nyilván nem így van, mert vannak, akik jobban tudják, és vannak, akik mindig hozzácsapódnak valakihez vagy valakikhez.

Inkább a hangadók véleménye számít?

Tulajdonképpen igen, de ez nem szűkíti le annyira a kört, nem vagyunk olyan sokan. Van hat-nyolc ember, aki hangadónak számít, vagyunk mondjuk tizenketten, az már azért az embereknek több mint fele.

Sikeres szerinted ez a közösség?

Az, hogy a tagok ezt hogy gondolják, egy érdekes kérdés. Nyilván oka van annak, ha valaki négy évvel ezelőtt úgy gondolta, hogy ez őt érdekli, belefog, és ők még ott vannak. Ha annyira rossznak tartanák, nem lennének ott.

Elégedettek-e a tagok a működéssel?

Hát nem tudom teljes bizonyossággal állítani, de inkább elégedettek, mint nem. Mondjuk ezt abból tudom leszűrni, hogy ott vannak.

Számíthatnak a tagok egymás segítségére is?

Szerintem igen. Ez abból is fakad, hogy az embereknek a jó része – aki ott van –, régi ismerősök, tehát ez alaphoz így van, de egyébként is így van. Előfordult már, hogy valakinek gondja volt, és számíthatott a közösségre.

A tagok életminőségében hozott-e változást, hogy ehhez a közösséghez tartoznak?

Valamilyen szinten igen. Lehetnek olyanok, akik odakerülnek és kapnak egy példát, egy mintát, akár egy viselkedési módra, vagy hogy egy helyzetben mit kellene csinálni, hogy kellene ezt csinálni.

Fontos-e a kapcsolattartás számotokra egyéb szervezetekkel?

Mindenképpen. Nekünk az önkormányzat elejétől fogva biztosítja a működési feltételeinket, például helyet, ahol összegyűlhetünk, valamit csinálhatunk. Valamilyen szintű anyagi támogatást is kapunk, ami... Anélkül is összejönne mondjuk. Egy szervezetnél vannak dolgok, amik pénzbe kerülnek, és ha nem lenne ez az anyagi támogatás, akkor lehet, hogy tagdíjat szednénk, de az már mindenféleképpen egy olyan dolog, ami esetleg megszüri azt, hogy ki van ott és ki nem.

Zökkenőmentes ez az együttműködés az önkormányzattal?

Igazából ez az együttműködés tulajdonképpen kétoldalú, mert azért, hogy mi kapjuk az anyagi támogatást, meg a helyiséget, elvárások is vannak felénk. Mondjuk rendezvényeken részt veszünk, segítünk, legyen az egy falunap, vagy akármi, jellemzően ott tőlünk nyolc-tíz-tizenkét ember segítkezik. Ez tulajdonképpen egy olyan szituáció, ami nekik is jó, mert egy önkormányzat költségvetésében az a 6 számjegyű összeg nem egy nagy tétel. Ahol mondjuk százmillió forintokról van szó éves szinten – nem azt mondom, hogy semmi –, de nem emiatt fog romba dőlni a költségvetés. Ha csak az anyagi oldalát nézzük, ez nekik jobban megéri. Ha mondjuk azokat az embereket nézzük, akik ott segítkeznek, s ha őket valamilyen módon fizetni kéne, az nyilván nem annyiba kerülne. Vannak elvárások felénk is, vannak nézeteltérések is. Mondjuk egy május elseji rendezvényen az emberek 80%-a nincs itthon, érettségi, meg ilyesmi, és akkor ez nyilván nem megy, de ha az évek sorát nézzük, akkor sikeres az együttműködés.

Mi a véleménye a település lakóinak a közösségek működéséről? Egyáltalán tudnak-e róla?

Vannak, akik tudnak, nyilván vannak – elég sokan –, akik nem. A megítélése vegyes. Vannak természetesen ellenzői is. Tulajdonképpen van egy olyan csoport, akik hasonló korúak, meg ilyenek, és ők is szeretnének ilyenben részt venni, de mondjuk nem jöttek be a dologba, most meg már – vagy azért, mert nem akarnak, vagy azért, mert esetleg van egy ember a klubon belül, akivel nincsenek jóban – nem fognak így utólag csatlakozni, vagy legalábbis azt hangoztatják. Annyit látnak ebből, hogy kapjuk az anyagi támogatást, és elmegyünk nyaralni, meg jól szórakozunk.

Szerinted a társadalom számára miért fontosak a közösségek?

Hát ennek is nagyon sokféle ágazata van. Közösségek. Nyilván az embernek régen is volt egy baráti köre, és akkor ott elbeszélgettek. Manapság ez talán már kevésbé jellemző. Úgymond ezek a spontán közösségek, akik ott laknak egymás tőszomszédságában, megünneplik egymás születésnapját, vagy elmennek együtt a kocsmaiba.

Mostanában ez talán kevésbé jellemző. Az emberek többsége dolgozik, nem ér rá, és abba az irányba mozdultak el a dolgok, hogy inkább ilyen célzott közösségek: ha én mondjuk elmegyek egy aerobikórára, lehet az az oka, hogy sportoljak, vagy lehet az az oka, hogy ott meg tudjam beszélni a Marival azt, hogy mi történt.

A társadalom számára, ha az emberek többet mozognak közösségben, az lehet, hogy fejleszti az emberek együttműködési képességét, másrészt ők boldogabbak lesznek, jobb lesz.

A munkahelyen is hasznos lehet. Azt is nézhetjük, hogy ha valaki nem mozog ilyen közösségben, befordul, akkor valamilyen szinten teher lesz a társadalomnak, mert előbbutóbb ezzel kezelni kell, valahogy neki is be kell illeszkedni az emberek közé, adott esetben nem is tud elmenni dolgozni.

Milyen céljaitok vannak az ifjúsági klubban?

Többféle célunk is lehet. Magának a szervezetnek a célja eredendően az volt, hogy olyan lehetőséget adjon ennek a korosztálynak, ami itt nem állt rendelkezésre – mármint szórakozás szempontjából, közösségi szempontból –, hogy ne csak a szombat esti diszkókban találkozzanak, hanem hogy szervezett keretek között össze tudjanak gyűlni.

Tulajdonképpen ez volt az a közvetlen cél, ami miatt létrejött, de talán az is, – ami az elején még nem volt cél, de ma már az –, nem azt mondom, hogy példamutatás, de van valamilyen differencia aközött, hogy ki hány éves és valamilyen szinten a fiatalok lehet hogy látnak egy példát, hogy mit kellene tenniük adott helyzetben... Mert van olyan, aki ezt otthon nem kapja meg, vagy nem feltétlenül a jó példát kapja meg.

Sikerül elérni ezeket a célokat?

Látok fejlődést néhány emberen.

Milyen mértékben köszönhető a vezetőknek vagy a tagoknak?

Igazából nem mondanám, hogy a vezetőknek köszönhető. Egy vezetőnek az a dolga – én is próbálom azt csinálni –, hogy terelgeti az embereket. Nem mondom azt,

hogy ezt így kéne, vagy úgy kéne, hanem ha van egy elképzelésem, hogy mit hogy kéne tenni, akkor megpróbálom felvázolni, hogy miért gondolom én ezt így. Ha megértik, akkor lehet, hogy valaki elmondja, ez miért nem jó, és akkor én is rájövök, hogy tényleg nem így van, vagy ha azt mondják, hogy jó, akkor úgy történnek a dolgok. Szerintem ebben a vezetőknek annyi szerepük van, hogy összetartják ezt az egészet, ennek a hivatalos kereteit. Mondjuk lehet, hogy ha nem lenne az a pár ember, aki irányítgatja a dolgokat, lehet hogy ez szétesne. Tehát az, hogy ki hova fejlődött, az a közösségben alakul ki.

Van-e valamiféle beleszólási lehetőségek a helyi döntésekbe?

Valamilyen szinten adnak a véleményünkre, de ez meglehetősen korlátozott. Mondjuk abban, hogy ők most mit csináljanak, hogyan csinálják, abba nincs közvetlen beleszólásunk. Tudunk javasolni dolgokat, de nincs erre semmiféle szabály, hogy ezt nekik mennyire kellene figyelembe venni, vagy egyáltalán figyelembe kell-e venni.

Volt már arra példa, hogy figyelembe vették a javaslataitokat?

Volt már rá példa. Általában olyan dolgokba van beleszólásunk, amiben mi is részt veszünk. Egy rendezvényszervezésnél meg vagyunk hívva, mint szervezők, és el tudjuk mondani, hogy előző évben mit láttunk, min kellene változtatni, és azt figyelembe veszik.

Ismered-e személyesen azokat, akik részt vesznek a helyi hatalmi döntésekben?

Igen.

Milyen javaslatod van, amivel a helyi körülményeket javítani lehetne?

Nagyon sok ötletem van, amit meg lehetne csinálni, de mivel ismerőseim körébe tartozók vesznek részt a helyi hatalomban... Így azért látom azt, hogy mennyire korlátozottak a lehetőségek arra, hogy az ember itt bármit is megcsináljon.

Lehetne az emberek közérzetét javítani egy parkkal, de amik tényleg nagy volumenű dolgok lennének: az embereknek munkahelyeket kellene létrehozni. Ez mondjuk egy tipikusan olyan dolog, ami egy ilyen helyen, és ilyen lehetőségek között nem éppen egyszerű dolog. Ötletek a vannak, de ezeknek a megvalósítása jelenleg elég távol áll.

Van-e információd arról, hogy a helyi költségvetésből mire mennyit fordítanak a vezetők?

Igen. Igazából arról tudok nyilatkozni, ami ilyen szemléletmódbeli váltás volt a vezetéssel kapcsolatban. Régebben az volt, hogy a gyorssegély jellegű dolgokat részesítették előnyben. Ha mondjuk munkanélküli lett valaki, akinek van két gyereke, akkor adtak neki 20 000 forintot, hogy az neki jó lesz. De ily módon ez felemésztett olyan erőforrásokat is, amelyekkel hosszú távon esetleg lehetett volna komolyabb dolgokat kiküszöbölni. Ez egy olyan dolog, amire most kevésbé fektetnek hangsúlyt – attól nem lesz jobb valakinek, ha kap két napra ötezer forint segélyt, sőt, talán hosszú távon rosszabb is lesz –, ezzel kapcsolatban, úgy veszem észre, hogy hosszabb távra terveznek. Olyan fejlesztésekre próbálnak erőforrásokat átcsoportosítani, amelyek nem fognak pénzt termelni a következő egy-két évben. Például munkahelyteremtés.

Ha a települések nagyobb összeget nyerne pályázaton, mire költenéd?

Attól függ, hogy ez alatt a nagyobb összeg alatt mennyit értünk. Tehát ha néhány tíz- vagy százmilliót értünk alatta, akkor lehetne parkokat, játszótereket csinálni, ami lehet, hogy az emberek életminőségét nem javítaná, de mondjuk jobb lenne a közérzetük. Mert ez az összeg nem elég arra, hogy mondjuk munkahelyeket teremtsenek.

Mire kellene többet fordítani szerinted?

Hát, nem is tudom. Attól függ, hogy mi a cél. Ha az a cél, hogy a fiatalokat itt tart-suk, akkor olyan vonzó lehetőségeket kell teremteni, hogy itt maradjanak. Ha az a cél, hogy az egyre idősödő településen a nyugdíjasoknak jó legyen, akkor építünk még két idősek otthonát.

Én azt tartom fontosnak, hogy a fiatalokat támogassák valami úton-módon, de nehéz kérdés, hogyan lehetne ezt megoldani.

Ha lenne egy olyan megmozdulás, tüntetés, amelynek célját fontosnak tartanád, részt vennél-e benne a közösségeddel?

Én mindenképpen. A közösségemet nem hiszem, hogy magammal vonszolnám.

De megpróbálnád őket is mozgósítani?

Elképzelhető. De ez nagyon bonyolult kérdés. Ha van egy olyan dolog – és én biztos vagyok abban, hogy ez így jó –, teljes mellszélességgel kiállnék. De azt is mérlegelni kell, hogy a környezetem mit szól ehhez. Ők nem azért vannak abban a közösségben, hogy ha én felbujtom őket, jöjjenek. De ha úgy gondolom, hogy ez a közösség érdeke, akkor elképzelhető.

A jövőre nézve szeretnél-e közösség tagja lenni?

Hát én igazából viszonylag sok helyen vagyok, tovább nem nagyon akarom bővíteni.

Már igyekszem csökkenteni a szerepemet itt ezekben a dolgokban, de szerintem mindig lesz valami olyan dolog, amiben részt veszek.

Érzel-e ahhoz kedvet, hogy vezetőként is jelen legyél a közösségben?

Nem mondanám, hogy megcsömörlöttem a feladatok közepette, tehát elképzelhetőnek tartom.

Turbucz Mariann

„MEGSZOKJÁK AZT, HOGY ITT TÉNYLEG KÖZÖSSÉGBEN DOLGOZUNK”

CSERKÉSZEK KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

Sz. Előd (22 éves), Kecskemét

Mesélj egy kicsit a családról és arról, hogyan került kapcsolatba a cserkészettel!

Rendezett családi körülmények közt élünk, négyen vagyunk testvérek. Én vagyok a legidősebb, és van még három húgom. A Zrínyi Ilona Általános Iskolába jártam Kecskeméten, ötödik osztályig. Azután átmentem a Piarista Gimnáziumba. Ott végeztem el a hátralévő négy osztályt, majd oda jártam gimnáziumba is. Mondhatni, átlagos gyerekkorom volt.

A cserkészettel úgy kerültem kapcsolatba, hogy jött Sz. István atya, aki most is a csapatomnak a parancsnoka, és ötödik osztályban a „piárban” osztotta a jelentkezési lapokat. Otthon mondtam a szüleimnek lelkesen, hogy én is szeretnék cserkész lenni. Ekkor még 30 főből 30-an jelentkeztek, de tudtuk, hogy jó, ha ennek a fele eljön az évnnyitóra, vagy ahol lehet jelentkezni. Szóval hazavittem a jelentkezési lapot, és a szüleim azt mondták, hogy nem. Ők valahol az úttörőséget lárták benne. Nekik még előítéletük volt. Nem volt a családban senki, aki előttem cserkész lett volna. Aztán a következő évben mégiscsak csatlakoztam, akkor már megengedték.

Sokan keverik a cserkészeket az úttörőkkel?

Ma már egyre kevésbé, de még igen. Amikor tévének, rádióknak interjút adok, állandó kérdés az, hogy mondjam el, mi a kettő közti a különbség.

Mi készítetett arra, hogy csatlakozz a cserkészekhez?

Ötödikes-hatodikosként már volt egy képem az idősebb korosztályba tartozó cserkészekről, és ők meséltek arról, hova járnak, mit csinálnak: túráznak, portyáznak

meg különféle foglalkozásokon vesznek részt. Lényegében jó híre volt az egésznek, s abszolút fiatalos lendületet árasztott.

A cserkészlet mennyire köthető az iskolához, ahová jártál?

Akkor még abszolút köthető volt, mert... Azt tudni kell, hogy amikor én beléptem ebbe a csapatba, akkor az még 30-40 fős volt. Minden csapatnak van egy fenntartó testülete, és ez a mi csapatunk esetében a „piár”, tehát teljesen az iskolához köthető. Akkor még szinte csak piaristák voltak ebben a csapatban. Azóta többen vagyunk és vannak más iskolákból is.

Itt Kecskeméten hány cserkészcsapat van?

Három: van egy a „piárban”, egy a „vetési” – ők a Református iskolához köthetők – és van egy városi csapat.

A cserkészlet kötődik szorosabban valamelyik vallási felekezethez, egyházhoz?

A világon a második legnagyobb szervezet a Cserkész Szövetség, azon belül országonként változik, hogy mihez állnak a cserkészek közel. Nyilván megvannak az alapvető hitelvek, célok, mondások. A hit egy olyan kérdés, ami országonként, kultúránként változhat. Egy Baden-Powell nevű ember, aki megalapította a Cserkész Szövetséget, azt válaszolta mikor megkérdezték a könyvéről (*B. P.: Cserkészlet fiúknak – a szerk.*), hogy miért nincs benne a vallás és a hit, hogy: ha kimegyünk a természetbe és védjük az erdőt és az állatokat, abba már benne van a hit és a vallás, így nincs szükség arra, hogy beleírjuk. Magyarországon azért lett vallásos színezetű a cserkészlet, mert annak idején a pesti „piárból” indult el az egész, Sík Sándor és társainak közreműködésével. Németországban, Lengyelországban vagy Csehországban vannak teljesen független, alapítványi cserkészcsapatok, amelyek nem köthetők egyházi iskolához. De ott is megvannak az alapelvek. Nemcsak katolikus cserkészek vannak, hanem vannak reformátusok, protestánsok, buddhisták... Mindenféle.

Nagy cserkésztalálkozókon vannak egyházak szerinti elkülönülések?

Egy ilyen nagy nemzetközi cserkésztalálkozón kb. harmincezren vagyunk és nem is igazán a vallásról szól. Ennyi vallást nem lehet összehozni. Minden vallásnak megvan a találkozó is a maga szentmiséje, istentisztelete, vagy ki hogy hívja.

A cserkészeken kívül milyen közösségeknek vagy a tagja?

Programok tekintetében nem lehet összehozni más komolyabb tagsággal, mert a cserkészlet mindent kiűt. Lehet, hogy az én esetemben ez azért van így, mert én vezető vagyok a csapatban. Ebből adódóan a cserkészletet kell választanom. Ha egy programot megszerveznek, akkor nekem kell vezetni. De nálam is megvannak azok a nem hivatalos iskolai, munkahelyi és egyéb baráti kis közösségek, mint másoknál. Például a hittanos közösség vagy a munkatársaim.

Van átfedés a cserkészek és a többi közösség tagjai között?

A barátaimmal annak idején javarészt együtt lettünk cserkészek, és cserkészek vagyunk még most is. A cserkészeten kívül is lényegében velük vagyok. Nyilván nem csak cserkész témákról beszélünk, hanem sok egyéb másról is. Volt korábban egy kreatív kommunikációs műhely, annak is tagja voltam, és ott is a fele ember cserkész volt. Igazából a cserkészeket mindenhol megtalálja az ember, akár egyetemen, akár főiskolán. Vannak levelezőlisták, és elég csak egy e-mailt írnom a szegedi listára, hogy itt vagyok Kecskemétre, és másnap már kapom a választ a helyi programokról.

A cserkészek révén könnyen létesíthetsz közösségi kapcsolatokat ?

Ez így van. Egyszer mentünk egy balatoni biciklitúrára, és volt egy előre lebeszélt szállásunk, csak útközben lemondták. Ezután írtam a cserkészlistára, hogy a Balaton környékén keresünk szállást, és egyből lett legalább hat hely.

Milyen a szervezeti hierarchiában elfoglalt helyed?

Amikor bekerültem 1994-ben, akkor még olyan 30-40 fős volt a csapat, én mint egyszerű cserkész ténykedtem ott. 2001-2002-ben kaptam egy 10 fős őrsöt és őrsvezető lettem és őket vittem 3-4 évig.

Ez általában úgy néz ki, hogy egy kilencedikes kap egy ötödikesekből álló őrsöt. Eltelik négy év, és az őrs tagjai elérik azt a kort, mire ők is kilencedikesek lesznek, és ők is vezethetnek egy őrsöt. Az őrsvezető pedig leérettségizik és elmegy egyetemre vagy főiskolára. Ez nálam is így volt annyival fűszerezve, hogy a vezetőség közben fölállt és azt mondta, hogy ők családot szeretnének alapítani, és szeretnének más utakon járni és így átadták a vezetőséget. Így belekerültem a pixisbe, mert rám is gondoltak mint vezetőre, és felkértek. Akkor lehetett a csapat már úgy 60 fő. De azt tudni kell, hogy a cserkészlet úgy épül fel, hogy vannak őrsök, amelyek a legkisebb egységek 5-15 fővel, ezt vezeti egy őrsvezető; akkor vannak a rajok, ahol egy rajba tartozik 4-8 őrs; és akkor van maga a csapat, ami összefogja ezt az egészet. Engem egy raj vezetésére kértek fel, egy olyasféle középvezetőnek, ezt csinálom még most is. Egy-két éve pedig felkértek csapatparancsnok-helyettesnek, és ez a kettő együtt párhuzamosan megy.

Ki a csapatparancsnok?

Sz. István atya, ő volt a „piár” igazgatója tavalý.

Milyen feladatokat kell ellátnod a szervezeten belül?

Ezek a tisztségek, rangok annyira nem nyilvánulnak meg szigorúan, mint mondjuk a katonaságnál, vagy akár egy egyesületnél, hogy amit a főnök mond, annak mindig úgy kell lennie. Abszolút demokratikus elvek vannak. Továbbá a teljes vezetőség (a csapatban van öt raj, ezeknek a rajoknak az öt rajvezetője) nagyjából a korosztályomhoz tartozik. Egyedül Sz. atya idősebb, a csapatparancsnok, aki 63 éves.

Milyen a kapcsolatotod a csapat vezetőjével?

Igazság szerint ő egy örök-fiatal ember, aki városi szinten köztisztletnek örvend. Olyan személyiség, aki egy éve kitalálta, hogy neki kell egy laptop és azóta Skype-on tartjuk vele a kapcsolatot. Azt hiszem, ez sok mindent elárul róla. Lényegében ez most úgy működik nálunk, hogy ő a csapatparancsnok, akire felnéznek, és aki erkölcsileg támogatja a csapatot, valamint a szülők részéről egy biztos pontot jelent. A csapatparancsnok-helyettség pedig inkább egy operatív szerepet jelent.

Akkor ő inkább a „köztársasági elnök”, te pedig a „miniszterelnök”?

Igen és a „miniszterek” a rajvezetők, akik segítenek. Erre a hasonlatra már mi is gondoltunk. De ugyanúgy a csapatparancsnok is jön az ötleteivel, viszont a megvalósítás a miénk. Ő elvárja, hogy mindenről tudjon, és néhány dolgot megvétőz, de az nagyon kevés. Előfordul, hogy nagy lelkesedésünkben valamit kitalálunk, akkor ő megmondja, hogy ez nem fog működni, mert sokkal nagyobb tapasztalata van a pedagógiában. És általában igaza van... Van Kecskeméten egy másik csapat, ahol szintén egy idősebb ember volt a csapatparancsnok. Azzal, hogy átadta a vezetőséget egy fiatalnak, szinte szétesett a csapat, mert a srác a baráti köréből válogatta a vezetőségi tagokat.

Mennyire van átjárás a csapatok között Kecskeméten?

Elméletileg lehetne átjárás, de gyakorlatilag nincsen. A mi csapatunknak nagyon jó híre van, ezért innen nem akarnak elmenni. Olyan van, hogy hozzánk akarnak átjönni, de nem annyira jellemző.

Van erre valamilyen szabály?

Korábban volt egy ki nem mondott dolog: Kecskemét iskolái fel voltak osztva mindhárom csapat közt, és a csapatok csak egyes iskolákból toborozhattak, de ma már nincs ilyen. Ezért mondom azt, hogy ma már nem köthető a csapatom teljes mértékben a „piárhoz”, mert a csapat 60%-a „piáros”, a maradék 40% pedig a város 5-6 iskolájából verbuválódik.

Van rivalizálás a csapatok között?

Megvan az egészséges rivalizálás és büszkeség, de nincs tényleges verseny. Jó kapcsolatban vagyunk, és csinálunk közös rendezvényeket, programokat is.

Említetted, hogy főleg ötödikeseket toboroztok. Más korosztályok felé mennyire vagytok nyitottak?

A jelenlegi cserkészpedagógia tudománya az elsős általános iskolástól a negyedikes gimnazista korosztályig terjed. Velük tudunk igazán mit kezdeni. A mi csapatunk kiscserkészekkel nem foglalkozik, csak ötödik osztálytól vannak gyerekek, de a másik két kecskeméti csapatban vannak kisebbek is. Toborzunk kilencedikeseket is. Ez most is megtörtént: elmentünk gimnáziumokba, középiskolákba plakátokkal, felhívásokkal.

Milyen korosztályok vannak a cserkészszervezetben?

Kiscserkészek elsőtől ötödikig, cserkészek ötödiktől nyolcadikig. A kósza korosztály a középiskolások, van a rover korosztály, az egyetemisták, főiskolások, fiatal felnőttek és vannak az öregcserkészek, akik már családos emberek. Jelenleg a magyar cserkészlet nincs arra felkészülve, hogy idősebbeket bekapcsoljon, akik még soha nem voltak cserkészek.

Melyik a legaktívabb korosztály?

Nálunk nagyon aktívak a cserkészek és a kószák. Próbáljuk a rover korosztályt is valamilyen közös mederbe, rajba terelni, de nem egyszerű, mert kevesebben vannak és idejük sincs annyi, mivel főleg egyetemisták, főiskolások. Vannak saját rovereink, akik itt nőttek fel és nem hagyták el a csapatot, őket próbáljuk meg egy rajba tömöríteni, és nekik is megfelelő programokat szervezni. Most kértem fel egy végzős egyetemi hallgatót a rover raj vezetésére. Van egy ilyen pedagógiai kulcsfogalom, hogy a vezetők kiégése. Szeretnénk, hogy a vezetőknek, a rovereknek ne csak az legyen a feladata, hogy a kisebbeket tanítsák, vezessék, ezért szervezünk nekik prog-

ramokat. Most végeztem egy kérdőíves vizsgálatot ez ügyben, ahol arra a kérdésre kerestem a választ, hogy melyek lehetnének ezek a programok. Kiderült, hogy a magashelyi túrák, nemzetközi táborok érdeklik őket. Vannak, akik kimennek külföldre egy hónapra cserkészparkokba. és ott önkéntes munkát végeznek.

Mi a véleményed a cserkészhierarchiáról és a fegyelmezésről?

Sokan mondják a cserkészetről, hogy olyan, mint a katonaság, hogy túl nagy a fegyelem. Én voltam más jellegű. fiataloknak szóló táborban és ott egy napban legalább két óra azzal ment el, hogy arra vártunk, hogy a gyerekek megérkezzenek. Úgy gondolom, hogy a cserkészlet óriási pedagógiai tapasztalattal bír. Egyrészt van a sípszó, ami azért van, mert nagyon messzire elhallatszik. Ha én minden nap ott ordibálnék, hogy sorakozó, akkor a tábor végére hangom se volna. A cserkész gyerekeket hozzászoktatjuk ahhoz, hogy odafigyeljenek a másokra.

Mi a kollektív büntetés módszerét használjuk. Például, ha egy gyerek késik a sorakozóról, akkor nem azt az egy gyereket büntetjük meg, hanem akkor az egész órs menjen vissza és jöjjön újra, hogy szokják azt, hogy itt tényleg közösségben dolgozunk.

Egy héten körülbelül mennyi időt fordítasz a cserkészetre?

Egyfelől vagyok a cserkészcsapatnál, de vannak kerületi és országos megbízatásaim is. Napi szinten tudom mondani: átlagban egy óra. Persze ehhez hozzá kell tenni, hogy egy cserkész tábor tíz napig tart, és akkor mind a tíz napon cserkész vagyok, aztán vannak olyan napok, amikor semmi.

Van ennek anyagi vonzata?

Semmilyen juttatást nem kapok. Tehát ha az anyagi vonzatot nézzük, akkor teljes csőd, mert vannak ilyen óravezető-képző táborok, amiket kerületi szinten tartanak és pénzbe kerül. Van a Magyar Cserkészszövetség, ezen belül vannak kerületek, összesen tizenegy. A nyolcadik cserkészkerületnek – ez a mi kerületünk Kecskemét központtal –, van egy óravezetőképzője és a kerület összes csapatából oda mennek a cserkészek. Egyéves és elég jól felkészítik a cserkészvezetőt, mind tudásban, mind kitartásban, lelkesedésben, lelkiekben.

A rajvezetőknek és a csapatparancsnok-helyetteseknek pedig van a cserkész-segéd-tisztképzés, ami kétéves, és az még komolyabb. Itt már papírt is adnak, hogy milyen pedagógiai és egyéb humán előadásokat hallgattunk. Van már olyan egyetem, ahol oktatják a cserkészet és az azzal kapcsolatos tudnivalókat két kreditért egy előadásban. Visszatérve az anyagi dolgokra, ez a tisztképzés konkrétan 60 ezer forint, amit nekünk kell kifizetni.

Ki az három ember, a legközelebb áll hozzád a közösségen belül?

Elsőként a barátnőm, aki szintén cserkész, de ő a hierarchiában jóval alattam van. Ő húszéves, én pedig huszonkettő. Másodikként Tamás, akivel régóta barátságban vagyunk. Ő most éppen nem vezető a csapatban, ő az, akit felkértem, hogy legyen a rover korosztályon belül vezető és próbáljon ismét ténykedni. Pesten tanul. Közöttünk is van alá-, fölrendeltség, de ez az én esetemben mindenkire igaz, mivel felettem csak Sz. István atya van. De az, hogy én vezető beosztásban vagyok, abszolút nem azt jelenti, hogy csak az van, amit én kitalálok. Teljes demokrácia van ilyen téren. A harmadik Krisztián, akivel ötödikes korom óta ismerjük egymást. Ő is Szegedre járt, mint én, csak aztán otthagya és most dolgozik Pesten. Ezért ritkábban találkozunk, de interneten tartjuk a kapcsolatot.

Ezek a kapcsolatok kiterjednek odáig, hogy a civil életben is segítetek egymásnak?

Abszolút. Lehet olyan akár, hogy egyes tantárgyakból korrepetáljuk egymást vagy akár elmegyünk segíteni szőlőt szedni baráti alapon. Én informatikusnak tanulok és sokszor előfordul, hogy valaki behozza a számítógépét, hogy nézzek rá, vagy szeretne valamilyen weblapot, és akkor mondom róla véleményem. Az a jó ebben, hogy mindenki mással foglalkozik. Vannak köztünk, akik jól értenek a számítógépekhez, vannak, akik inkább művészlelkek, vannak, akik orvosok, ügyvédek lesznek. A kör szinte minden területet lefed, és szinte bármilyen problémát meg lehet oldani.

Szokatok aktuális helyi problémákról is beszélgetni?

Van Kecskeméten egy Városi Ifjúsági és Civil Kerekasztal, ennek mi is tagjai vagyunk. Én már voltam is egy ilyen gyűlésen. Továbbá van az Ifjúsági és Sport

Bizottság, annak a gyűlésén is voltam. Ilyen szinten is bekapcsolódunk a város keringésébe. Elmondjuk a véleményünket.

Mennyire veszik figyelembe a véleményeket?

Igazából van egy alapszabály, hogy a cserkészet politikamentes. Mi hivatalosan, cserkészként soha nem szeretnénk politizálni. De van cserkész, aki politikus, olyan cserkész is van, aki a parlamentben ül jelenleg is. Sőt olyan is van, aki a lengyelországi nagykövetségen konzul. Ennek ellenére mi nem szeretnénk a politikai színtéren szerepet vállalni.

Mi az, amit sikerült eddig elérnetek?

Szívesen támogatnak minket. Lobbizni kellett, de megengedték, hogy egy kiemelten védett helyen, a Romkertben Városi Cserkésznapot rendezzünk. Szakmai kérdésekben is megkeresnek minket más ilyen ifjúsági szervezetek. Városi szinten azt tapasztaljuk, hogy hiába volnának javaslataink, pénz-szűke miatt ezek nem valósulnak meg, sajnos.

Mitől sikeres a lobbitevékenységetek?

Nincsen olyan nálunk, hogy hivatásos lobbizó, de egy-két cserkész és egy-két cserkész szülő bent ül olyan bizottságokban, testületekben, amelyeknek a döntésén múlik a rendezvényeink, terveink sorsa, és bizony ők azért képviselik az érdekeinket. Nekünk sem időnk, sem energiánk a politikai dolgokkal foglalkozni. Úgy gondoljuk, hogy inkább foglalkozunk a gyerekekkel. Ha mi belemennénk ilyenekbe, akkor elveszne a lényeg.

Györe Dávid

„A KÖZÖSSÉG MAG... ÖNMAGA KELT HULLÁMOKAT”

VALLÁSI KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

Sz. Balázs (45 éves), Szeged

Kérem, meséljen családi környezetéről, szüleiről!

Kiskőrösön születtem 1962. november 30-án. Viszonylag nagy családba születtem bele, harmadik gyerek vagyok, de ott lakott, egy háztartásban élt az anyai nagypapám és nagymamám, illetve anyai dédapám és az apai nagymamám is egy jó pár évig. Ingázott, egyik évben nálunk, másik évben pedig édesapám testvérénél lakott. Édesanyám tanárnő, édesapám pedig banktisztviselő.

Milyen volt a családi élet, gyakoriak voltak a családi összejövetelek?

Igen, gyakorlatilag közös étkezések voltak, egy nagy asztalnál kilenc-tizen ültünk. Viszonylag sok rokon is meglátogatta őket abban az időben – azt mondom, gyakran –, mai viszonylatban ez nem annyira gyakori, de a hatvanas években az utazási lehetőségeket tekintetbe véve jöttek a rokonok. Az én szüleim is mentek.

Az unokatestvérekkel mennyire volt szoros a kapcsolat?

Csak apai ágon vannak unokatestvéreim, velük ritkább volt a kapcsolat, ők ritkán jöttek. Én sokkal későbbi gyerek vagyok, mint a többiek, így aztán próbálok visszagondolni, a nővéremnek, meg a bátyámnak több kapcsolata volt velük... Aztán inkább később, főiskola, egyetem, ebből az időből, mert Budapestre került a nővérem.

Az iskolás évek alatt milyen közösségeknek volt a tagja?

Általános iskolába Kiskörösön jártam, középiskolába pedig idekerültem Szegedre, a Kiss Ferenc Erdészeti Szakközépiskolát kezdtem el.

Az első években a kollégium nagyon szigorú volt, havonta egyszer lehetett elmenni, még nem volt szabad szombat, ez egy elég rövid eltávozás volt. Az osztály 98%-a – talán ketten voltak szegediek – kollégista volt. Tehát akkor a kollégiumi közösség, de aztán a későbbi években, már lazult egy kicsit a közeg, és én is jobban ismertem Szegedet. Akkor voltak már más ismerősök is, először az iskolán keresztül más társaságok, aztán pedig az utolsó évekre kijöttem a kollégiumból. Utána pedig egyházi, kis közösségekhez tudtam csatlakozni.

A vallás a családi gyökerekből származik?

Igen, az teljesen családi.

Járt hittanra?

Nem jártam hittanra, az édesanyám tanárnő volt, és ezért az ő munkaköre nem tette lehetővé. Volt olyan időszak, hogy Kalocsára járt át misére, mivel nem volt egy olyan nagy hely, és az igazgató megmondta, hogy lehet járni misére, csak ne a faluban járjon templomba. Aztán egy darabig én is jártam vele – illetve volt, amikor elmentem, volt amikor nem –, míg otthon voltam, és végül is otthon kezdődött a kis közösségi élet szervezése, egy énekkar keretében, meg ifjúsági közösségek szervezése, és közben ugyanez történt itt is, párhuzamosan.

Kik voltak közösség fő szervezői?

Otthon gyakorlatilag én – inkább én meg a bátyám –, a bátyám fontos szereplő volt, de ő már kevesebbet volt otthon. Itt először – a középiskolában – a Táttra téri kórushoz csatlakoztam, illetve annak a közösségéhez. Ezt a társaságot – a kórust – akkor L. Pista vezette. Ő volt a zenei összehangoló, és a kórusban voltak többen,

akik az életet adták. F. Gábor volt az egyik ilyen meghatározó ember, aki később a kulturális minisztériumban volt államtitkár.

Ez a közösség valamilyen formában később is megmaradt?

Az én életemben nem, mert én utána visszakerültem Kiskőrösre. Valamennyire tartottuk a kapcsolatot, de amikor visszakerültem Szegedre, akkor már más közösségbe mentem, egyetemista közösséget kerestem.

Milyen közösségeknek volt a tagja egyetemi évei alatt?

Egy albérleti közösségbe mentem, tehát nem plébániai közösségbe kerültem. A Tímár utcai ifjúsági csoportba, aminek T. Attila volt az egyik oszlopos tagja, én voltam egy generációváltás. Volt egy alapító tagsága ennek a lakóközösségnek, őket kevésbé ismerem, mert váltottuk egymást. Attila volt az egyik ilyen vezérfonál. Együtt laktunk: H. Tamás, B. Imre, A. Laci, meg Pisti, R. Pista, Ez a közösség minden este liturgiát végzett, és hetente voltak ifjúsági, ilyen olvasóköri találkozók. Ez volt az élet. Komoly kapcsolatot tartottunk a plébániai közösségekkel, illetve volt még ezenkívül két jelentősebb albérleti közösség is abban az időben a városban.

Ez a közösség fennmaradt végig az egyetem évei alatt?

Kitartott, meg azt is mondhatom, hogy nagyjából kitart. Ha a vezérfonalat nézzük, kitart mostanáig, bár a társaság az évek hosszú sora alatt lecserélődött, illetve részben összevonódott az utolsó években – családi közösségként – az ugyanakkor működő bulányista közösségből magára maradt családokkal. A bulányista közösség bibliakörként működött és különböző típusú összekapcsolódásai voltak ennek a két társaságnak, akik most itt vannak Szegeden.

Melyek a legfontosabb – családon kívüli – közösségek az ön számára?

Elsősorban vallási közösségekről van szó... Ez nagyjából megegyezik a baráti társaság jó részével. Járunk a Házas Hétvége mozgalomba, aztán van egy ilyen családi kö-

zösség azon a plébánián is, ahol mi élünk. Ez fogja leginkább össze – a plébánia – a baráti közösséget is. Ennek az előzménye – amiről az előbb beszéltünk – az egyetemi élet gyökereiből maradt. Ehhez kapcsolódóan aztán van a férfiaknak – többé-kevésbé megegyező, de mások is járnak oda – egy férfikör, ahova tartozom, és ezen kívül vannak szakmai közösségek, ahova kapcsolódunk: a családterápiás egyesület, azon belül is van egy helyi kis mag. Az egy informális társaság, egy baráti kör. Vannak régi kapcsolataim a keresztény ifjúságimunkás-mozgalomból, ahol sokat dolgoztam, később felnőtt vezetője voltam. Ebből van egy laza baráti társaság, amiből kiöregedtem, bár viszonylag sok baráti kapcsolatot tartunk fenn... Ezek fiatal generációk.

Mennyire válik szét a családi élet és a közösségi élet?

A családi programoknál kevésbé, főleg, hogy ez a baráti társasággal is egybeesik. Nyilván a szakmai vagy a férfikör esetén elválik. Kell egy egyeztetés, de így külön van.

Egy heti időbeosztásban mennyi időt szán ezekre a családon kívüli közösségi kapcsolatokra?

Hetiben nem tudnám megmondani, inkább úgy kéne, hogy havonta. Majdnem mindnek van egy havi rendszeressége. De ha most azt nézzük, hogy gyakorlatilag ez egy baráti kör, akkor hetente, minden vasárnap találkozunk a szentmisén is, utána pedig legtöbbször együtt vagyunk – akkor ez így egy heti program. Nem lehet tudni, hogy mikor formális közösség, és mikor informális. Azt mondom, hogy inkább heti, és van, akikkel egész sűrű kapcsolatot jelent.

Mennyire fontosak ezek a közösségek az ön számára?

A legfontosabbak.

Melyik a legfontosabb közösség?

A plébániai családi közösség.

Melyik plébániáról van szó?

A gyálaréti. Ez gyakorlatilag egy filia, egy filia-közösség.

Körülbelül hány tagja van a közösségnek? Kiből tevődik össze?

Körülbelül tizenkét család. Azért mondom, hogy körülbelül, mert lazán, tehát ha a plébániát nézem, akkor több, ha azt, akik a családos programokban is részt vesznek, akkor kevesebb. Van egy rendszeres évi tábor, ott van egy limitált tizenegy, és attól függően, hogy mennyi gyerek jön éppen, ott még kisebb egy picit a mag. De az nem fedti le egészen a csoportot, tehát mondjuk azt, hogy egy tizenkét-tizenhat család tartozik így bele. Zömében mindenki értelmiségi család, a szülők valamilyen főiskolát, egyetemet végeztek és ilyen szakmában dolgoznak. Nagycsaládok, három, négy- vagy több gyerekesek. Egy része Gyálaréten lakik, egy másik része meg nem.

Milyen közös tevékenységek vannak?

A fő találkozási pont maga a vasárnapi ünneplés. Ezen kívül kulturális programok vannak, amelyet különböző tagok szerveznek. Van egy bibliakör, van egy ilyen úgy nevezett esti kérdés – az is egy havi program, ami egy kultúrával, izgalmas témákkal foglalkozó kör –, ezenkívül... Hát, közös ünneplések vannak még: karácsonykor, költészet napja alkalmával, de gyakran van közös főzés, vagy valamilyen más program.

Hogyan alakult meg a közösség?

Ez tulajdonképpen a Tímár utcai közösség meg a hajdani bulányista közösségből alakult bibliakör maradéka. Miután családosak lettek felvetődött a kérdés, hogy legyen egy ifjúsági mise, ami egy jó ideig itt benn volt a Szent József templomban. Nehézkesen ment, mivel nem lakott itt senki, a gyerekek is kicsik voltak, bonyolult volt a megszervezése, aztán ez így kifulladt. Hogy ne szakadjon meg egészen az az ötlet – mi is ott vagyunk Gyálaréten, a társaság egy része is gyálaréti, az a döntés született, hogy ez ne egy ilyen délutáni mise legyen, hanem az itteni filiában legyen

egy családközpontú, családbarát mise, és aki akar, járjon ebből a társaságból rendszeresen. Ez egy rendszeres elköteleződés lett. Sokan akiknek a saját plébániájukon volt a helyük, nem jöttek át ebbe az új rendszerbe, így szűkült egy kicsit a kör. Volt viszont egy társaság, aki akkor így áttette székhelyét Gyálarétre, és ebből egy állandó közösség lett. Ekkor még külön futott a bulányista bibliakör meg a Tímár utca.

Aztán ez úgy kiüresedett, nagyjából a sokadik gyerekem megjelenése után – amikor a családok úgysem bírták ezt –, és tulajdonképpen már leszűkült egy újra átlátható magga ez a közösség. Akkor kezdődött egy egészen új léptékben való újraépítés, ami mind a mai napig tart.

Ki az a két személy, aki a legközelebb áll önhöz ebben a közösségben?

M. T. András, P. Tamás – most a férfiakat fogom megnevezni –, meg K. Zsolt. Ez a három valamilyen közeli irányzatot jelent és azért inkább így többet mondanék.

Beszéljen róluk, miért ők a legfontosabbak az ön számára?

M. T. András ötvenhat éves – ha jól gondolom –, de lehet, hogy csak ötvenkettő. A kapcsolatunk meg úgy kezdődött, hogy az én feleségemnek volt kapcsolata azzal a bibliakörrel, amit András vezetett. Ez egy hosszú vita volt a családon belül, hogy tartozunk-e a bibliakörhöz, vagy ne. Egy idő után beadtam a derekam, hogy jól van, akkor tartozunk két helyre is, jelentkezzünk be hivatalosan is a bibliakörbe. A szabad programjaikra eljártunk, csak magukra a bibliaköri estékre nem. Ez a barátság nemcsak ebből jött, tehát nemcsak a formális kapcsolat, de ez volt a kulcskérdése. Aztán a bibliakör is úgy kifutotta magát és lassan szétment. Gyakorlatilag egy vagy két találkozáson voltunk. Ebben az időszakban költöztek ki M. T-ék Gyálarétre, és akkor – András egy civil teológus –, vele kezdődött egy hosszabb kapcsolat. Főleg pasztorális kérdésekben egyeztettünk, gondolkodtunk együtt, először plébániai szinten, aztán pedig, mikor már egyházmegyei családpsztorációban dolgoztunk, akkor az egyházmegyei szinten. A gyerekeink szinte egyidősek, ez is mélyítette az Andrással való kapcsolatot. Az én feleségem meg András felesége jó barátnők lettek, a gyerekeink nagyjából párban vannak. Nekünk öt van – a negyediknél volt egy szünet –, de a negyedik és ötödik az megint párban született., S gyerekek sokat

voltak együtt, a családok is sokat bízták őket egymásra. Illetve hát Mesi – vele nagyon-nagyon sokat táboroztunk együtt – nagyon sokat volt a nyári táborainkban. Hosszú nyarakat töltöttünk együtt. András néha eljött, de egyébként is kialakult egy szoros kapcsolat.

Mennyire intenzív ez a kapcsolat?

Mondhatjuk, hogy napi szintű.

Már túlnőtt egy szakmai vagy munkakapcsolat szintjén?

Teljesen, teljesen.

Inkább baráti kapcsolatnak nevezhető?

Inkább a baráti kapcsolatból nőtt ki a szakmai kapcsolat, adódott a helyzet, hogy megvitassuk, illetve együtt gondolkozzunk.

Miről folyt a vita, illetve a közös gondolkodás?

Vitatémák? Hát a közös gondolkodás mondjuk az permanens volt, voltak ennek kulcslépcsői. Az egyik az elsőáldozáshoz kötődő plébániai belső – mondjam botránykő –, mert az ottani plébánossal volt egy hosszú vita, hogy ki lehet, illetve ki nem lehet elsőáldozó. Aztán a gyálaréti közösségnek van egy ilyen sajátos ünnepe, hogy nagycsütörtökön megünnepeljük a széder lakomát – mielőtt konkrétan az utolsó vacsorára, illetve az utána való virrasztásra emlékeznénk –, tehát a zsidó hagyományon keresztül együtt ünnepeljük ezt az eucharisztia alapításának ünnepén, és ennek kapcsán volt egy komoly – egyházmegyei szintű botránykő –, amit így vállalva dolgoztunk meg. Utána pedig már pozitívabb típusú dolgok voltak: az egyházmegyei családpaesztorációs munkaterv elkészítése, az éves tematika összeállítása...

A többiek?

P. Tamás Tímár utcás kapcsolat. A Tímár utca utolsó szakaszában ismerkedtünk meg egymással – egy másik barátunk hozta el, mint egyetemista barátját, aki első-áldozó akar lenni –, a hivatalos felkészítését én végeztem, és utána bekapcsolódtak a Tímár utcás csoportba. Aztán itt maradtak Szegeden mint végzősök, gyerekeik lettek és velük is kialakult egy nagyon-nagyon jó kapcsolat. A távolság miatt azért nem mondhatom, hogy napi, de heti rendszerességgel van kapcsolatunk.

Mivel foglalkozik? Milyen közös tevékenység köti össze önöket?

Biológus, az egyetemen dolgozik ő is. Barátság. Szabadidős programok, együtt töltünk időt, főzünk, együtt vagyunk, beszélünk dolgokról.

Miben számít az egyikük, miben a másikuk véleménye?

Andrásnak nagy szakmai tudása, tapasztalata, meg tekintélye van, Tamásnak meg nagyon-nagyon szeretem a nyílt és a nagyon egyszerű – na most az egyszerűt persze nem a ferencesi egyszerűségben értve –, tiszta keresztény gondolkodását.

Tehát az ön esetében nem válnak szét az informális illetve a formális társaságok?

Gyakorlatilag nem. A legfontosabb esetekben nem válnak szét.

Milyen arányú a közösségben a tagok cserélődése?

Ez nem egy nagyon zárt kör, nem egy olyan típusú kisközösség, mint amilyen volt a Tímár utca, vagy mint mondjuk egy hittan-csoport. Inkább úgy kell elképzelni, mint egy pici plébániát, ahová lehet jönni meg menni. Valamilyen típusú fluktuáció van, de nagyjából a fiatal generációkban – akik jönnek, azok maradnak –, inkább egy lassú emelkedés tapasztalható. Éppen most kezdődött el egy gondolat, hogy az alattunk lévő, mondjuk egy tízzel fiatalabb generációnak kellene egy önálló csoportot létrehozni.

Milyen módon történik a kommunikáció a közösségben?

Alapvetően személyes találkozásokon alapul. Mobiltelefon, van egy nem működő blog, meg e-mail, attól függ, hogy mi... Inkább programcentrikusak az e-mailek.

Mennyire formalizált ez a közösség? Mennyire hierarchizált a döntések struktúrája?

Úgy lehetne mondani, hogy teljes strukturátlanság van, vagy inkább ad hoc struktúrák vannak. Ha van egy program, arra nyilván vannak felelősök és ők strukturálnak.

Milyen kérdések szoktak felmerülni a közösséggel kapcsolatban?

A leggyakoribb témák: vannak tematikus esték – vagy vallási –, a Bibliához kötődő tematikus találkozási fórum. Volt kulturális vagy tudományos téma a nyári táborokban de én azt gondolom, hogy inkább az élet, a napi élet kérdéseivel foglalkozunk.

Hanem?

Hát a lét. A közösség mag, de az sem mint egy téma.

A közösségben létezés a legfontosabb?

Igen, mint egy család, tehát nem téma a családban a család. Van, mert család és akkor jönnek kérdések. Nem találunk ki valamit, nem az a centrum, hogy itt most karitás van, vagy Biblia-olvasás, vagy valami, hanem van egy közösség és aztán hol ebbe az irányba mozdul a csapat, hol abba.

Önnek milyen elvárásai vannak egy közösséggel szemben?

Azt gondolom, az egyik az, hogy egy hely, ahol ismerik és ennek ellenére szeretik az embert, a második az, hogy visszajelzéseket lehessen adni vagy kapni. Ez a legfontosabb.

Mennyire elégedett ön ennek a közösségnek a működésével?

Amikor elégedetlen vagyok, akkor mindig valamilyen más típusú közösséghez szoktam mérni, és rájövök, hogy ez hülyeség. Ha azt nézem, hogy döntéshozatal stb., akkor lehetek nagyon elégedett és elégedetlen is, tehát amiatt, hogy ez nem strukturált, nincsenek mechanizmusai, vagy nincsenek felelősei stb. De másfelől meg azt kell mondanom, hogy van, létezik, reagál, nemcsak reagál, hanem tulajdonképpen önmaga is kelt hullámokat...

Mennyire kezdeményező a közösség helyi szinten? Mennyire ismerik a közösséget?

A kezdeményezések java részében az egyházközség mindig élen áll, vagy bekapcsolódik, vagy maga kezdeményez. A kezdeményezések... Nincs is így... Tulajdonképpen nem formalizálódik a közösség. Mint filia is nehéz formálódni – az anyaegyház sem tudja, hogy akkor most ez egy milyen jogi egység –, tehát, ha ott csinál valamit, akkor azt jogilag az Alsóvárosi plébánia csinálja. Eközben sem emberben, sem időben nem ugyanaz – ez nehéz. Másrészt helyi szinten nem így definiálódnak a szerepek. Bár azt tudják, hogy ezek templomba járó emberek, de nem plébániaként definiálódnak. Ha van költészet napja, vagy van egy karácsonyi műsor, akkor nyilván ott van a plébániába, vagy csinálnak a fiatalok filmklubbot. De hát nem így definiálódik, hogy most akkor megmutatkozunk direkt módon. Inkább a személyi összeesésből adódnak a dolgok. Nem lehet szétválasztani, hogy az ember keresztény, meg ezekben a dolgokban is megjelenik. Nem azért van jelen, mert ezt most a közösség – külön mint közösség – akarja, hanem a tagok önmagukban akarják, és mint falubeliek akarják. Lehet, hogy ott van az egyik fórum, ahol ez megbeszélődik, vagy fölvetődik, vagy ahogy születik, de az is lehet, hogy készként jön be, és csak egy plusz töltést kap.

Miért tartja fontosnak a közösségi tevékenységet – nemcsak a saját, hanem társadalomban, a társadalom életében is?

Azért tartom fontosnak, mert a társadalom mozgósíthatósága és tulajdonképpen a szolidaritás is csak a közösségeken belül fog megmozdulni. Itt a 21. század küszöbén,

egy kommunikációs világban – a tévé-kommunikációnak a lefele menő ágában vagyunk, de van mellette egy csomó más lehetőség, amit régen nem is gondoltak –, ezeregy módon van jelen a mozgósíthatóságban. De hogy az individuumokból az ember ki tudjon lépni, és megtapasztalja a közösségi életet, ami az emberségnek azt gondolom a legfontosabb mozgató ereje –, csak közösségben lehet megtanulni. Ez ilyen értelemben az atomizált családokban, meg a kétkeresős családokban sincs jelen. A kutatások legtöbbször azt szokták kiemelni, hogy mennyit beszélnek a szülők a gyerekekkel, de hogy vannak-e közös étkezések, vagy vannak-e közös platformok, arra azt szokták mondani, hogy a családok zömében nincsen.

Ezért mindenféle közösség, – még akár az ilyen nagyon ridegnek tűnő iskolai közösség is – nagyon-nagyon fontos terep, ahol meg lehet tanulni azt, hogyan működök én mint ember egy közösségben, hogyan hat rám a közösség, hogyan tudok én ott lenni, és hogy abból a belső – tulajdonképpen virtuális világból, amit mondjuk a számítógép, vagy attól elszakadva a walkman dugók közé szorult ember jelent –, hogyan lehet megtanulni valamit a létezésről, azt csak a közösségben lehet. Hogy ne legyen kiszolgáltatott az ember annak a fajta vezetésnek, amit mondjuk egy ilyen nagyon erős egycsatornás kultúra jelenthet, akár az interneten, akár a tv-n keresztül. Ne csak az legyen a közösségi élmény, hogy én is arra nyomtam az sms-t, mint a szomszéd, vagy az osztálytársaim a legutóbbi szavazásnál. Megéletem olyan élményeket, amiket csak hús-vér emberekkel lehet megélni.

Volt egy előző kérdés, amit nem is válaszoltunk meg, hogy nem az mutatja egy közösség működésének a minőségét, hogy konfliktusmentes, hanem inkább az, hogy a konfliktusok láthatóak lesznek, és vannak rá megoldások. Nem a formalizálódás jelenti az odatartozás lehetőségét, hanem a különbözőség és az egységnek a harmóniája, ami állandóan változó, hol az egyik irányba mozdul a dinamika, hol a másik irányba. Néha együtt vagyunk, néha külön... Ennek a kettőnek van olyan dinamikája, ami nyilván súrlódásokat és feszültségeket okoz.

Lehetnek-e árnyoldalai egy közösségben való létezésnek? Mit kell feladni érte?

Ez alapfelfogás kérdése. Most Neo jutott eszembe, amikor odateszik elé a két kapszulát: ez itt a valóság, ez pedig a virtuális világ. Egy virtuális világban minden szép, minden kedves, minden jó, de gyakorlatilag nem élünk. Ehhez képest azt mondani

– ahogy a filmben is lehet látni –, hogy ezt az ízetlen kását enni éveken keresztül, és rettegni és szaladni, hát az döntés kérdése, hogy milyen világ az, amiről álmodunk és amit képzelünk. Én azt gondolom, aki egy közösségben van, ezt az utóbbit választja. Néha egyízű kását kell enni, és most hideg van és nem minden olyan szép és áttetsző. El lehet veszteni egy álomvilágot, azt gondolom.

Mit nyer a közösséggel az egyén?

Hát, hogy a valósággal találkozhat.

Mennyire feltétele egy rendszer demokratikus működésének a civil közösségek megléte?

Anélkül nincs demokrácia, anélkül csak névleges demokrácia van.

Mennyire épülhet be a politika a civil közösségek életébe?

Ha csak politikai tartalmú közösségek vannak, akkor az a demokráciának az elvesztését jelenti, mert akkor egy direkt irányú tevékenység van, nincsen visszacsatolás, nincsen kontroll, a két politikai párt önmagát nem tudja kontrollálni. Egy versenyben ahhoz kéne egy harmadik személy – a civil világ pontosan ahhoz kell –, hogy kritika legyen. A politika számára tehát okvetlenül fontos, hogy meglegyenek a civil szervezetek, hogy teret adjanak a legkülönbözőbb csoportosulásoknak.

Császár Balázs

„JÓ KAPCSOLAT ÉS IGAZI EMBERI VISZONYULÁS VAN JELEN”

ROMA HITKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

M. Attila (35 éves), Hódmezővásárhely

Kérlek, meséld a szüleidről, gyerekkorodról!

A szüleim mindkét részről sokan voltak testvérek, a testvéreik közül már van, aki meghalt. Mivel nagycsaládosok voltak, a szegénység és a rossz szociális körülmények miatt nem volt lehetőségük továbbtanulni. Fiatal koruktól dolgoztak. Édesanyám a korábbi konzervgyárban dolgozott, édesapám pedig – fiatal kora ellenére – be tudott kerülni az akkori Alföldi Porcelángyárba. Hosszú évtizedekig dolgoztak mindketten: 25 illetve 30 éves munkaviszony után az egészségi állapotuk megromlott, leszálalékolták őket. Mindketten rokkantnyugdíjasok. Édesapám már nyugdíjasként még 1994-ben részt vett egy mezőgazdasági képzésen, ami mezőgazdász szakképesítést jelentett.

Az én fiatalkorom már teljesen más körülmények között zajlott. Mondhatni, hogy nagyon jó gyermekkorom volt, hárman vagyunk testvérek. A lehetőségekhez mérten mindent biztosítottak számunkra. Kifejezetten figyeltek arra, hogy ne olyan helyzetben nőjünk fel, mint ők. Törekedtek arra, hogy mindhárman tovább tudjunk tanulni, szakmát szerezve kitörjünk abból a régi, tradicionális, hátrányos életvitelből, amit az ő generációjuk átélt.

Milyen közösségeknek voltál a tagja gyerekkorodban?

Gyermekkoromban jártam egy játszókörbe, ami alsó tagozatban volt. Itt lényegében verseket, prózát olvastunk, tanultunk. Nagy szerepet játszott ez, mivel azóta is közel áll hozzám az irodalom. A versek egy életen át elkísértek, és remélem, a továbbiakban is így lesz ez. Kamasz koromban volt egy nem kifejezetten nagy létszámú baráti társa-

ság, amely szinte napi, heti rendszerességgel összejárt, különféle programok kapcsán. Rendkívül jó társaság volt, nagyon sokféle programot szerveztünk. Megmaradva a realitás talaján próbáltuk kivitelezni azt, hogy ne csak a buli, hanem a műveltség fejlesztése, fontos ismeretek elsajátítása is helyet kapjon. Ez a társaság mintegy három-három és fél évig működött. Ezt követően évente, két évente találkoztunk. Ezek közül az emberek közül sokan nem itt helyben laknak. Az országban itt-ott élnek, sokaknak családjuk van, nagyon sokan elhagyták az országot, kimentek külföldre szerencsét próbálni, egy jobb élet reményében. Két éve volt egy találkozó, ahol csak az emberek negyede jelent meg. Egyéb közösségekben nem vettem részt.

Jelenleg milyen közösségeknek vagy a tagja?

A civil szerveződések közül 1996-ban megalakult a hódmezővásárhelyi Roma Demokraták Szövetsége, ennek megalakulásakor megválasztottak engem a szervezet vezetőjének. Ez immár 12 éve működik Hódmezővásárhelyen és annak közigazgatási területén. Jelenleg is vezető vagyok. Különböző közösségi célú programokat próbálunk, próbáltunk szervezni.

A másik ilyen szerveződés a szó szoros értelmében egészségügyi szervezet. Érdekképviselői szervként működött. Egy országos szervezet volt, a Magyar Izombetegek és Fogyatékkal Élők Országos Szervezete. Más jellegű volt, mint a roma szervezet. Maga az a tény, hogy valakinek van ilyen betegsége, azt jelenti hogy megváltozott munkaképességűvé válik. Ezeknek az embereknek a kizárólagos érdekképviselői szerve voltunk.

Ezen kívül a Roma Polgári Védelem nem olyan régi kezdeményezés. Ez egy hivatalos polgári védelmi szervezet. 2007-ben alakult, illetve fogalmazódott meg ennek az igénye. Ez egy nagyobb jelentőségű program, két része van, foglalkoztatás és oktatás. Az előnye várhatóan az lesz, hogy képes lesz integrálni a részt vevő személyeket a foglalkoztatás és az oktatás révén. Ez a két dolog együttműködve lehet rá képes. Országos szintű program. Egyéb civil szerveződésben nem veszek részt.

Vallási jellegű közösségeket tekintve a hódmezővásárhelyi Hit Gyülekezete ún. roma gyülekezetének vagyok a tagja. Itt azok a keresztények vannak, akik a Hit Gyülekezetének alaptételeit elismerik. Nem kötelezettségről van szó természetesen, ezt szeretném hangsúlyozni. Ez egy heti program, időnként hetente kétszer is van istentisztelet. 80 fő körül van a tagok száma.

Le kell mondanod valamiről ezek miatt a közösségek miatt?

Nem. Mindig is próbáltam olyan feladatokat ellátni, melyek egyéb elfoglaltságaim időben nem érintik. Nem volt még olyan feladat, amit ezek miatt a programok miatt ne tudtam volna ellátni.

Hozzájárulnak ezek a te személyes boldogságodhoz?

Igen. Talán sorrendbe tenném. A Roma Demokraták Szövetségének kapcsán kifejezetten fiatalon vállaltam szerepet a politikában. 22 éves voltam, mikor kisebbségi önkormányzati képviselőnek választottak. A hódmezővásárhelyi roma érdekképviselő nem igazán volt megfelelő, és ez ösztönzött arra minket a szervezet többi résztvevőjével, hogy megfogalmazzunk egy olyan programot, melyet meg is tudunk valósítani és képesek legyünk segíteni másokon. Ezt az utóbbit szeretném kihangsúlyozni: mindig is nagy figyelmet fordítottam mások segítésére, kifejezetten szeretek másokon segíteni. Természetesen nem örülök annak, ha valaki segítségre szorul, de ha ez megtörténik, igenis azt mondom, hogy mindenkinek segíteni kell mindenféle faji és nemzetiségi tekintet nélkül. Szerepet játszik nálam a betegek érdekképviselése, a Roma Polgári Védelem kapcsán pedig az integrálódást elősegítő program nyújthat segítséget sokak számára. Nagyon fontos, hogy nemcsak oktatással, hanem ezen emberek foglalkoztatásával szeretnék jobbra tenni az emberek életét. A munkára való ösztönzésnek bűnmegelőzési szerepe is van.

Melyik számodra a legfontosabb közösség?

Ami legközelebb áll a szívemhez, az a Hit Gyülekezete, illetve az abban való részvétel. Ez egy roma gyülekezet. Most lesz két éve, hogy megalakult. A Hit Gyülekezetének négy éve vagyok tagja. Ennek a dolognak kifejezetten bibliai szemlélete van. A legfontosabb a Jézus Krisztusban való hit és a megváltás. Akik először hallanak erről, nem igazán tudják, miről van szó. Ez egy pünkösdi karizmatikus gyülekezet, egyházként működő szerv, amely több mint 25 éve működik. Már a rendszerváltás előtt is működött, csak akkor kisebb létszámmal. Amióta bekerültem ebbe a közösségbe, mind gondolkodásban, mind a mindennapi élet teendői során másképp viselkedem.

Kifejezett arra gondolok itt, hogy az életszemléletem változott meg. Természetesen nem egy elvont, hagyományos szellemiségtől elérő gondolkodásmódról van itt szó. Ebben a közösségben nemcsak a gondolkodásmódbeli változás a jelentős, hanem a jó kapcsolat és az igazi emberséges viszonyulás van jelen, ami nemcsak az országban, hanem a világban is ritkaságszámba megy mostanában.

Hányan vagytok ebben a közösségben és mennyi az aktív tagok száma?

Akik kifejezetten aktívan járnak – vagyis minden héten eljönnek –, azok száma 20-25 fő. Az összes tag pedig 80-100 fő. Ők esetenként jelennek meg az istentiszteleteken. Közösségformáló ereje is van ennek a szervezetnek. Vannak olyan emberek köztünk – akiket korábban is ismertem –, akik nem a jogi formák betartása mellett élték életüket, és az ő életükben is nagy változást hozott ez a közösségformáló erő.

Ha jól értem, két éve vált ki a roma hitgyülekezet magából a Hit Gyülekezetéből. Miért történt ez?

Helyesbítenék, ezt a kérdést nagyon sokan feltették nekem is és a közösség többi tagjának is. A mi csoportunk a hitközösségből került ki, és a romák maguk alakították.

A romákban fogalmazódott meg ez az igény?

Igen, saját igényből született a dolog, és megfelelő szervezéssel történt, melyhez természetesen az országos főpásztor, N. Sándor is hozzájárulását adta.

Melyek a csatlakozás leggyakoribb motivációi?

Vannak, akik láttak bibliai témájú filmeket, ismerik Jézus cselekedeteit, így például főként a gyógyulásokra gondolok. Vannak olyan dolgok, melyek Jézus segítségével valósulnak meg. Vannak olyan dolgok, amelyek a mindennapi életben jelen vannak, van aki látja, és van, aki nem akar ezzel szembesülni.

Vannak a roma Hit Gyülekezeten belül kisebb közösségek, klikkek?

Kifejezetten ilyen kisebb csoportosulások nincsenek, de olyan programok vannak, mint közös ebéd, a többiek megvendéglése. Ilyenkor összejönnek a közösség tagjai, mindenki hoz magával ételt vagy süteményt, és ezt közösen fogyasztjuk el. Különálló csoportosulások nincsenek.

Mesélj nekem a közösségen belül számodra legfontosabb két emberről!

Az egyik ilyen ember K. Józsi, aki két éve van jelen a közösségben. Ténylegesen a Biblia szerint éli az életét. Természetesen ez nem kötelezettségeket szab, hanem a megfelelő életre buzdít. 34 éves, kétgyermekes édesapa. Régen alkalmi munkából élt, nem tudott elhelyezkedni. Mióta a közösség tagja, aktív munkahelye van. Hozzá az vitt közel, hogy rendkívül igazságos, és igen magas szintű toleranciával rendelkezik.

Találkoztok a gyülekezeten kívül is?

Vele találkozom legtöbbször, hiszen szomszédok vagyunk. A szomszéd épületben lakik. Általános mindennapi dolgokról beszélünk, sokat beszélgetünk Istenről, és Isten munkájáról.

Van valamiféle hierarchia a közösségen belül?

Igazi keresztény szellemiségű emberek között ilyen nincs. Úgy gondolom, ilyennek nem is szabadna lennie. Isten számára minden ember egyforma. Olyan megkülönböztetés nincs, ami mondjuk anyagi vagy egyéb alapon történne.

Milyen gyakran van szó közügyekről, társadalmi problémákról?

Azt hiszem, ezekkel a dolgokkal foglalkozni nagyon fontos – hangsúlyoznám –, hogy itt nem politikáról van szó. Mind a társadalmi, mind az aktuális társadalmi-gazdasági problémákkal fontos törődni. Ennek a jelentősége, hogy az Istenbe vetett

hit átsegít minden nehézségen. Úgy gondolom, fontosak ezek a beszélgetések, még akkor is, ha nem kifejezetten vallási dolgokról van szó. A mindenkori problémák megbeszélését nem zárja ki – azt hiszem – semmilyen közösségben való részvétel... Természetesen szoktunk ezekről a dolgokról beszélni.

És ki a másik fontos személy számodra a közösségen belül?

Ez az illető budapesti, és onnan jár le a hódmezővásárhelyi gyülekezetbe. Mint lelkipásztor van jelen nálunk. Az ő személyisége és szellemisége is sok erőt ad a közösség tagjainak. Egy pástornak a legfontosabb célja, hogy hirdesse az evangéliumot. Ő az a személy, akivel olyan dolgokat tudunk elsajátítani, amire hétköznapi embernek nincs lehetősége. Nekem ezek a dolgok kifejezetten fontosabb. Ő is kifejezetten toleráns és igazságos, és őt illetően sem mondanám, hogy létezne alá-, fölérendeltség köztünk. Egyébként az a személy, aki nem is szereti az ilyen megkülönböztetéseket. L. Zoltánnak hívják és 42-43 éves. Jó családapa, minden egyes beszélgetéskor emlegeti a családját, ami a helyi gyülekezet szempontjából azért fontos, mert olyan tanácsokat ad a helyes gyereknevelésről, melyek mindenképpen jó hatással vannak azokra, akiknek van gyerekük. Kifejezetten építő szellem és egyéniség, akinek már a személye miatt is többen vannak ebben a közösségben.

Meghatározó tagja a közösségnek?

Igen, abszolút.

Vele beszéltek társadalmi kérdésekről?

Minden témakörrel szó esik. Próbálja ösztönözni a gyülekezet tagjait, hogy vigyázzanak, melyek azok a lépések, amelyeket meg kell tenni az aktuális problémák kapcsán. Azt gondolom, fontos pástorként azt is elmondani, ami minket, embereket itt a Földön érinthet. Nem hiszem, hogy ki van az kötve, hogy egy pásttor szigorúan hitbéli kérdésekről beszélhet csak.

Van olyan ember, aki a családon és a gyülekezeten kívül nagyon fontos számokra?

Természetesen van, a legfontosabb mint barát, budapesti és H. Tamásnak hívják.

Roma származású?

Nem, nem roma származású. Vele – mivel pesti – ritkábban találkozunk. Nem tagja a gyülekezetnek, de nagyon keresztény személyiség. Nagyon fontos ez, mert a beszélgetéseink, találkozásaink alkalmával sokat tudok meríteni belőle. Négy lánygyermek édesapja. Gyermekkorában sajnos egy véletlen baleset folytán elveszítette az egyik lábát. Nagyon sok problémával kellett megküzdenie, melyekkel a keresztény szellemisége által sikerült megküzdenie. Rendkívül fontos számomra az ő véleménye, javaslata. Az egészségügyben dolgozik egyébként. Kifejezetten építő szellemű és gondolkodású emberről van szó, aki az ésszerű javaslataival képes arra, hogy kivezessen az ismeretlenből.

Hol találkoztok?

Én gyakran járok Pestre, ott szoktunk, ám ezt nem mindig sikerül összeegyeztetni. Vannak közös helyeink. Minden nyáron, de legalább minden másodikon lejárók Hévízre, ide együtt szoktunk menni, szokott jönni a családja és együtt nyaralunk. Nagyon jó kis programokat szoktunk összehozni. Összességében nem sokat találkozzunk, de telefonon tartjuk a kapcsolatot.

Mennyire stabil a gyülekezet tagsága?

Vannak aktív tagok, és mindig vannak újak. Általában egy ideig jönnek, aztán elmaradoznak, néha aztán újra elkezdnek járni. Inkább állandó tagok vannak, kicsi a cserélődés.

A közösségen belül hogyan tartjátok a kapcsolatot?

Szinte mindenki mindenkivel tartja a kapcsolatot. A telefonos kapcsolat is rendszeres. Vannak olyan személyek, akik vidéken dolgoznak és hétfőjére járnak haza, velük pénteken az istentiszteleten találkozunk, meg telefonon beszélünk.

A tagoknak mekkora beleszólási lehetősége van a döntésekbe?

Igazából minden javaslat elfogadása vagy elvetése attól függ, hogy ésszerű-e. Nem csupán arról van szó, hogy valaki alkot egy véleményt és az van.

Vannak hangadók a közösségen belül?

Vannak. Nem irányító jelleggel, de van olyan, aki inkább hangot ad azoknak a véleményeknek, ami megfontolásra érdemes.

Olyan is van, aki akadályozni próbálja a döntéseket?

Olyan személy nincs.

Mennyire ítéled sikeresnek a közösséget? Mennyire vagy elégedett vele?

Az elmúlt két év alatt nagyon sokat elért a közösség. Elég jó közösség formálódott ki. Olyan változások történtek, mint például eszközbeli fejlesztések: műszaki dolgok, egyéb tárgyi eszközök. Ezt saját magunk finanszírozzuk meg, egyéb támogatást nem kapunk. Önfenntartóak vagyunk. Talán mondhatom, hogy példaértékű, amit elértünk.

Számíthattok egymásra a hétköznapi problémáitok megoldásában is?

Kifejezetten. Vannak olyan személyek, akik rossz szociális körülmények között élnek. Az átlagnál rosszabb vagy kifejezetten rossz körülmények között élnek. Feljűk mindenki próbál segítséggel lenni. Akár háztartási berendezésre van szükségük, akár valaki ki szeretné festeni a lakását, ezt csoportos társadalmi munkával szoktuk megoldani.

Összességében elmondható, hogy a tagok életében minőségi javulást hozott a közösségen való részvétel?

Mindenképpen. Akik már régóta vannak jelen, azoknak tényleg hat a mindennapi életükre a közösség. Kiemelném azt az alapvető szemléletváltást, ami a részvételnek köszönhető.

Van más közösség is, amivel együttműködtök?

Kifejezetten nincs. A Hit Gyülekezetének a többi egységével és szerveivel vagyunk kapcsolatban. A szegedi belvárosi és a budapesti közösséggel a legszorosabb a kapcsolatunk.

Szoktatok tőlük segítséget kapni?

Szoktunk segítséget kapni, ami abban nyilvánul meg, hogy az új és a leendő tagok számára folyóiratokat, könyveket és Bibliát biztosítanak.

Van olyan személy, aki betölti az összekötő kapocs szerepet a helyi és a budapesti gyülekezet között?

Igen, ő a korábban említett L. Zoltán, aki már csak azért is alkalmas erre, mert Budapesten él. Ha értékelni kellene a kapcsolattartó munkásságát, akkor az kimagasló.

Mi a véleménye a gyülekezetekről a környezeteknek?

Olyan emberek számára, akik ateista életmódot folytatnak, ez egy szekta. Ez nem igaz. Kívánom, hogy legyen részük egy ilyen közösség tagjának lenni, és legyen módjuk meg tapasztalni azt a szemléletváltást, amit ez hoz. A külső szemlélők véleményében kifejezetten negatív előtérbe helyeződik az a vélemény, hogy ez nem a kereszténységről szól, hanem másról. Olyan rossz jelzőkkel illetik a gyülekezetet, ami már – én úgy gondolom – súlyos.

Melyek az általatok vallott legfontosabb értékek?

Úgy gondolom, hogy keresztény értékrend nélkül az emberek bűnös életet élnek. A közösséghez tartozó emberek olyan értékeket vallanak, mint az igazságosság, a jó cselekedetek, a bűn nélküliség.

Mi a legfontosabb cél, amit szeretnétek elérni a közösséggel?

A közösség számára az a legfontosabb, hogy minél több ember vallja ezeket az értékeket. A rossz cselekedetek, a rossz társaság és a bűn mellőzése. Nagyon fontos, hogy nem a tárgyi és anyagi eszközök a legfontosabbak számunkra, hanem az értékrendváltás.

Mennyire látod ezt megvalósulni?

Kifejezetten örülök ennek a kérdésnek. Az emberekből kiveszni látszik a közösségi szellem, a közösségi értékek. Ez a közösségi erő elveszett. Nincs meg az egységre való törekvés. Bármennyire is elszomorít ez, a hitem által bízom abban, hogy ez megváltozik, és megpróbálják keresni a közösséghez tartozáshoz vezető utat.

Részt veszel-e a helyi döntések előkészítésében? Tudod-e befolyásolni ezeket a folyamatokat?

Úgy gondolom, hogy fontos az embernek, hogy részt vegyen ezekben az ügyekben. Sajnos nincs befolyásom ezekre a dolgokra, de véleményezni szoktam. Magasabb szinten mozog a politikai erő, mint a társadalmi erő.

Ismersz valakit a helyi döntéshozók közül?

Igen, természetesen.

Vannak ötleteid, amelyekkel javítani lehetne a helyi körülményeken?

A foglalkoztatási arány javítása az elődleges szempont. Ennek megvalósítását tartom a legfontosabbnak. Olyan integrálódást elősegítő programra van szükség, amely segíti a helyi romák beilleszkedését, és helyzetük javítását eredményezi. Úgy gondolom, hogy ebben a kérdésben még a jó vélemények is erejüket veszítik a mindenkori

politikai erővel szemben. A mindenkori városvezetés nem partner a jó gondolatok elfogadásában és megvalósításában. Ezek csak úgy érvényesülhetnének, ha a politikai háttér engedékenyebb lenne.

Nagyon fontos ezen kívül, hogy azokat a szélsőséges erőket is háttérbe kellene szorítani, amelyek itt helyben is jelen vannak. Ehhez a rendvédelemre is szükség van. Nem véletlenül említettem ezt, hiszem a város polgármestere a Honvédelmi és Rendészeti Bizottság elnöke, ezért úgy gondolom, ő ebben a legkompetensebb.

Az oktatásra is nagyobb figyelmet kellene fordítani. A mindenkori ifjúság oktatására is, de a felnőttképzésre is. Ezáltal megszűnnének azok a nézetek, melyek szlogenként jelen vannak itt is, és az egész országban is, hogy a cigányok csak segélyből szeretnek élni és nem szeretnek dolgozni.

Egy olyan összetársadalmi közösségi programot kellene megteremteni, amely összehozza és megismerteti egymással a romákat és nem romákat. Ténylegesen megismerni egymást, egymás értékrendjét, mert ezt a többségi társadalom nem ismeri. A roma kultúrának nem eltűzött ápolására is nagyon nagy szükség lenne. Ebben a városban magasabbnál magasabb szintű kulturális események vannak, – elég csak megemlíteni az igen neves és nemzetközileg is jelentős őszi tárlatot, ahol több kultúrát is bemutatnak. A roma kultúrát itt is bemutatathatnánk.

Mennyire látsz bele a város költségvetésébe? Mire kellene többet vagy kevesebbet költeni?

Általam nem ismeretes hogy mekkora költségvetéssel működik a város. A programok bevezetése annak a függvénye, hogy lehetne-e ezek megvalósítására támogatást szerezni.

Ha fontosnak tartanád a célt, részt vennél-e a Hit Gyülekezetettel megmozduláson, tüntetésen, aláírnál-e protestáló ívet?

A Hit Gyülekezettel semmiképp. Efféle politikai demonstráción eddig sem vett részt, és úgy gondolom, ezután sem fog. Megvan a maga véleménye az élet dolgairól, a társadalmi kérdésekről, de ebben a tekintetben semmilyen szerepet

nem vállal. Egyéni szinten – ha olyan esemény történik, mint az elmúlt időben a Tarka Magyar, a szélsőségek visszaszorítása, és tényleg az alkotmányos jogok betartatása történik egy civil összefogás eredményeként –, akkor mindenképp.

Budai Zsanett

„VAN EGY KÖZÖS ÜGYÜNK, VAN EGY KÖZÖS CÉLUNK”

ZSIDÓ FIATALOK ÖNSZERVEZŐDŐ KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

Név nélkül (28 éves nő), Budapest

Először arra kérnélek, mesélj egy kicsit a gyerekkorodról, illetve arról, hogy gyerekkorodban melyek voltak azok a közösségek, melyek meghatározó szereppel bírtak az életedben.

Gyermekkoromban a legmeghatározóbb közösség az iskola volt. Ezen kívül semmilyen más közösségben nem vettem részt, vagy legalábbis nem emlékszem ilyenre.

Mivel foglalkoznak a szüleid?

Apukám a HVG-nek volt az egyik alapítója, majd főszerkesztő-helyettese, anyukám egy kerületi nevelési tanácsadóban dolgozik, nővérem pedig kultúrantropológiával foglalkozik.

Szüleid jártak rendszeresen különböző baráti vagy egyéb társaságokba? Milyen mintát kaptál ebből a szempontból otthonról?

Amikor még kisebb voltam, rendszeresen volt nálunk otthon hétvégenként vendég meg ismerős gyerekek. Aztán később – már nagyobb kamasz koromban – igazán sokat dolgoztak a szüleim, így nem mondhatni, hogy rettenetes nagy társadalmi életet éltek volna.

Mit csináltál délutánonként, iskola után?

Középiskolás koromban egy órára laktam a gimnáziumtól. Bementem reggel nyolckor, kijöttem délután háromkor, és tekintve, hogy fent laktam a Szabadság hegyen, délután négyre hazaértem, és onnan igazából már nem nagyon mentem semerre. Nem éltem nagy társadalmi életet.

Szakkörökre jártál?

Nem, semmi ilyenre.

Az elmúlt évekre visszatekintve milyen közösségekben tevékenykedtél?

Körülbelül húszéves lehettem, amikor belecsöppentem egy zsidó kulturális szervezetbe, a Maromba, a barátaim révén. Velük elkezdtünk különböző programokat szervezni, azzal a céllal, hogy egy kicsit másfajta programokat szervezzünk, mint a többi zsidó szervezet. Így összehoztunk különböző fesztiválokat, ahova különböző előadásokat, koncerteket, kiállításokat, ilyesmiket is szerveztünk. Amikor befejeztem az egyetemem – a Marom hatására –, azt gondoltam, én valami civil szervezetnél szeretnék tevékenykedni, illetve különböző programok szervezésével akarok foglalkozni. Gyakorlatilag az összes civil szervezetbe, ahol tevékenykedtem, úgy csöppentem be, mint egy munkahelyre. Először dolgoztam a Társaság a Szabadságjogokért nevű szervezetnél, onnan átkerültem a Kendermag Egyesülethez. A Kendermag Egyesület után dolgoztam az Akropolisz Egyesületnél, amivel egy nemzetközi fejlesztési fesztivált hoztunk össze, amelyben húsz civil szervezet vett részt. Onnan átkerültem a TÁP Színházhoz mint asszisztens. Most pedig egy cégnél dolgozom, egy reklámügynökségnél, meg a K. nevű kávézóban programkoordinátorként.

Említetted, hogy a Marommal a barátaid révén kerültél kapcsolatba. Ez inkább formális, hivatalos szervezetet jelentett számodra, vagy inkább egy baráti társaságot?

Ez egy baráti társaság volt. Gyakorlatilag abban az időszakban folyamatosan együtt voltunk, és közösen gondolkodtunk azon, hogy mit érdemes csinálni. Egyáltalán nem voltak ennek hivatalos keretei.

Korábban is működött ez a szervezet?

Amikor bekapcsolódtam, gyakorlatilag akkor kezdett formálódni. Akkor kezdett oda-gyűlni csomó olyan ember, akikkel utána közösen dolgoztunk, és szerveztünk fesztiválokat, szemináriumokat, előadásokat. Zsidók és nem zsidók, akik érdeklődtek ez iránt.

Honnan jött ez az igény?

Nem tudom, hogy mások hogy voltak ezzel. Én az akkori barátom révén csöppentem ebbe bele, és a motiváció az volt, hogy másfajta programokat hozunk össze, mint amilyeneket a hasonló zsidó szervezetek. Szerettük volna megmutatni, hogy nem attól zsidó program valami, hogy Hanuka Fesztiválnak hívjuk, s közben cigányzenekarok, meg Besh O Drom meg ilyenek lépnek fel. Hanem attól zsidó fesztivál, hogy várunk rá zsidókat, meg nem zsidókat, de azokat a programokat, amiket oda szervezünk, azokat azért zsidó tartalommal próbáljuk meg feltölteni úgy, hogy az gyakorlatilag számunkra is élvezetes legyen. Tehát ez motivált bennünket, meg nyilván az is, hogy szerettem azokkal az emberekkel együtt tevékenykedni. Sok időm is volt az egyetem mellett, amit erre tudtam áldozni.

A későbbi munkáid során a különböző szervezeteknél, ahol dolgoztál, mennyire motivált az, hogy közösséget építs? Inkább a közösségépítés vagy a pénzkereseti lehetőség motivált?

Mindegyik egészen más volt. Ha a K-ról beszélünk például, a K. kávézóban, amikor elkezdtem dolgozni, gyakorlatilag már ismertem az ott lévő emberek nagy részét. Ott az motivált, hogy egy kaotikus helyzetből hogyan tudom megoldani azt, hogy egy viszonylag működő struktúrát felépítsek, vagy legalábbis a programok tekinteté-

ben ne legyen borzasztó nagy kavarodás. Tehát közösséget építeni nem kellett, mert ezek a közösségek lényegében már léteztek. Ha veszem a Kendermag Egyesületet, ez is már egy működő közösség volt, mikor én belecsöppentem. Ők már nagyon régi jó barátok voltak, én voltam egy új ember, aki olyan szempontból valóban kilógott ebből, hogy nem jártam velük együtt főiskolára, meg nem ismertem őket évek óta úgy, mint ahogyan ők ismerték egymást. Az Akropolisz Egyesület már egy munkahely volt. Ott már nagyon erősen kellett koordinálni azt, hogy hús civil szervezet kijöjjön egymással. Tehát mindegyik egy egészen más történet. Nálam igazából ezek munkahelyek voltak. Nem az volt, hogy bizonyos célokért küzdök, hanem feladatokként tekintettem rájuk, amiket meg kell oldani.

Említetted, hogy a Maromnál sülve-főve együtt voltatok... Mennyire szólt ez az egész önmagatokról és mennyire arról, hogy itt most valamilyen feladatot azért el kell végezni?

Annyiban szólt rólunk, hogy nyilván nem csináljuk, ha nem élvezzük, másrészt engem érdekeltek azok a szemináriumok vagy előadások, amiket én magam megszerveztem. Nekem mindig az volt a célom, hogy olyan fesztivált szervezzek, amire én magam is elmennék. Az sosem érdekelt, hogy vadidegen embereknek ez mennyire izgalmas, az viszont igen, hogy a saját barátaimat, ismerőseimet – akik távol álltak ettől – bevonjam ebbe, pusztán abból a célból, hogy megmutassam nekik, mi az a dolog, ami ebben az egészben engem elkezdett érdekelni.

Melyik közösségi részvételed, tagságod tekinthető a legmeghatározóbbnak?

Most egyértelműen a K-os, de ez igencsak összefonódik a maromos társasággal.

Fontos neked az, hogy egy közösség tagja vagy?

Persze... Jó, ha az embert olyan emberek veszik körül, akiket ugyanaz érdekel, mint őt magát, és ugyanazzal a dologgal mindketten szívesen foglalkoznak. Jó, ha ülünk egy kávézóban a nap végén, és nem unottan beszélgetünk, hétköznapi dolgokról, hanem, mindig van egy érdekes téma. A K-ban is az a jó, hogy bemegy oda az ember, és olyan

emberek vannak ott, akikhez lehet, korábban nem is volt semmi köze, de onnantól kezdve, hogy valakinek itt munkája, feladata van – amiért nyilván azért kap valami minimális pénzt is. De nem ez a lényeg, hanem az, hogy ezt szeretem is csinálni, meg ez az a hely, ahova eleve is járnék. Több közöm lett igazából azokhoz az emberekhez, mert van egy közös ügyünk, van egy közös célunk, vagyis van egy kávézó, ahova szeretünk járni, amit szeretünk csinálni, és szeretjük, ha jó programok is vannak ott.

A programokon kívül is szokatok találkozni?

A K-ban mindig, mindenki ott van. Egy csomó emberről azt sem tudod, hogy kicsoda, de amikor már ötödszörre ültök egy asztalnál, akkor szóba elegyedtek egymással, és így alakulnak ismeretségek, barátságok.

Körülbelül milyen nagy ez a közösség? Ha az aktív tagokra gondolsz...

Körülbelül negyven-ötven emberből áll. A programszervezésben vagyunk körülbelül hatan, és akik még ott dolgoznak, vannak körülbelül tizen-tizenöten, meg azok, akik mindig odajárnak.

És a Maromban, a Kendermagban hányan voltatok, vagytok?

A Kendermagban volt tíz-tizenöt ember, akik eljártak gyűlésekre, és volt körülbelül öt-hat aktív ember, akik ha valamilyen esemény volt, akkor rávehetőek voltak arra, hogy ingyen, önkéntesként dolgozzanak. Ha jól emlékszem én három vagy négy hónapon keresztül kaptam pénzt a Kendermag Egyesülettől, utána már én is önkéntesként dolgoztam. A Maromban körülbelül öt-hat ember volt, akik aktívan szerveztek akkor, amikor én odakerültem. Pillanatnyilag egyre kevésbé veszek részt a szervezésben, a programokra még el szoktam menni. Most már ez az egész professzionalizálódott. Van három fizetett alkalmazott, de azért vonnak be önkénteseket továbbra is, hogy jól működő szervezet legyen, egyre nagyobb költségvetéssel és egyre nagyobb projektekkel.

Hogyan történik a Maromnál, illetve a Kendermagnál az új tagok toborzása?

A Maromnál nagyrészt a K-ból meg a bulikból, mivel az ismerősök hozzák az ismerőseiket. De ebbe a részébe annyira már nem látok bele. A Kendermagnál meg ez mindig egy nagy problémát jelentett. Rengeteg fiatal jelentkezik be e-mailen, hogy szeretnének jönni és segíteni. Tehát ott inkább az volt a probléma, hogy nem nagyon tudtuk bevonni az embereket, mert mindenki önkéntes, mindenki dolgozik mellette, nincs igazából egy kialakult struktúra. Évközben minden héten van megbeszélés, de nincs egy iroda, ahova ezeket az önkénteseket mondjuk be lehetne hívni, lehetne velük beszélgetni, hogy kinek mi legyen a feladata. Volt, hogy megjelentek húsz-huszonegy éves fiatal gyerekek, eljöttek ezekre a gyűlésekre, ahol egy összeszokott társasággal találkoztak, amibe ők már nem tudtak integrálódni. Mióta én eljöttem, egy-két új ember, ha érkezett. Soha nincs pénz semmire, és ha valamilyen feladatot el kell végezni, akkor ismerősöket hívunk fel. Tehát nem nagyon próbálkozunk a toborzással. Volt, hogy volt sok munka, plakátozás meg ilyesmi, akkor tudtunk toborozni tagokat, de utána ezeket sem tudtuk igazából megtartani, pont emiatt a rendszertelen működés miatt, meg hogy nincs erre egy ember, aki tényleg csak ezzel foglalkozna.

A három szervezet valamelyikénél létezik amúgy aktív toborzás vagy csak az érdeklődők jelentkezésére hagyatkoztok?

Amikor mondjuk a Maromnál tevékenykedtem, akkor az aktív toborzást úgy végeztem, hogy minden barátomat elrángattam, mondjuk vidéki szemináriumokra. Ha szerveztem egy fesztivált, akkor mindenkinek ötvenhatszor elmondtam, hogy gyere el, és akkor ők ott voltak, de inkább résztvevőként. A Kendermagnál, meg ha volt valami esemény, mondjuk egy tüntetés, akkor arra az időre a kisebb feladatokra, mint például a plakátozásra, szemétszedésre, volt egy listánk meg rengeteg ismerős, így őket kértük meg, hogy segítsenek. Ilyen alkalmakkor ezeket mindig meghírdettük, és mindig elég sokan jelentkeztek. De nem tudtuk folyamatossá tenni a kapcsolatot, mert nem volt rá energia.

Miért távolodtál el végül a Kendermagtól?

Mivel nem kaptam érte pénzt, egy idő után már nem tudtam vele annyit foglalkozni. Mindig voltak mellette más munkáim.

És a Maromban lévő tagság hogyhogy megmaradt?

Ez annak köszönhető nagyrészt, hogy lett a K., ami helyet adott a Maromnak. Vagyis a K-t a V. Sz. Kht és a Marom hozta létre közösen, az ő pénzükből lett az egész hely felújítva és talán ez adott segítséget ahhoz, hogy ott rendszeresen lehetnek programok. Meg ott volt elejétől kezdve egy olyan ember, akinek csak az a dolga, hogy ezzel foglalkozzon, és aki fel tudta azt építeni, hogy egy idő után fizetni is tudjon *(a későbbiekben I. H – a szerk.)*.

Szerinted mi motiválja az embereket akkor, amikor csatlakozni szeretnének a három szervezet valamelyikéhez?

A Kendermagnál nyilván a szimpátia és a felháborodás a jelenlegi drogtörvények ellen. Sokan nyilván azért, mert érintettek, mert ügyük volt belőle, és olyan procedúrákba ütköztek bele, amik teljesen feleslegesek és teljesen értelmetlenek. Nyilván tizenhétéves gyerekeknél még arról is szó van, hogy menő dolognak látják a Kendermag Egyesületet. A K-ban meg az motiválja az embereket, hogy működötünk egy helyet a városban, ami jó, amit mi jónak gondolunk. Most is például rengetegen festik teljesen ingyen a K. falait, a jövő heti nyitásra.

Mesélnél egy kicsit arról, hogy milyen kapcsolat van a tagok között a K-ban?

Úgy gondolom, hogy a K. sok embernek olyan, mint egy nagy család, ahova este elmész és jól érzed magad. Nyilván vannak párok, akik itt ismerték meg egymást. Meg vannak, akik jóban vannak, és persze vannak, akik rosszban. Én nagyon kedvelem az emberek nagy részét, nyilván sokszor felidegesítenek, amikor nem tudok haladni abban, amit szeretnék csinálni, mert az ő lelki életükkel kell foglalkoznom.

Sokszor fáradt vagyok hozzá, de én azt szoktam mondani, hogy ez olyan, mint egy kommuna. Az ember odamegy este úgy, hogy előtte nem is hív fel senkit, hogy akkor találkozzanak a K-ban, mert tudja, úgyis talál ott ismerőst, mert mindenkit ismer. Leül, beszélget emberekkel, aztán hazatér a saját kis életterébe.

Klikkesedés mennyire jellemző?

Megvan, hogy ki kivel van jóban. Nyilván az is megosztja a társaságot, hogy pultban dolgozol vagy a programszervezésben. Én nyilván azzal a pultossal jobb viszonyban állok, aki a koncertszervezője is a K-nak, mint azzal, aki csak a pultban dolgozik. Nyilván ez nagyrészt csak abból fakad, hogy több közünk van egymáshoz, több közös ügyünk van együtt, amit esetleg át kell beszélni. Örült nagy konfliktusok azért nincsenek...

Elég sok közösséggel volt dolgod eddig. Szerinted a klikkesedés úgy általában minek köszönhető? A csoport elér egy méretet, és ez automatikusan bekövetkezik, vagy az érdekkonfliktusok miatt?

Nyilván vannak emberek, akik szimpatikusabbak egymásnak, mint mások. Tehát nem érzek emögött semmilyen törvényszerűséget.

Most arra kérnélek, hogy nevezd meg a K-ban két olyan embert, akik úgy érzed, hogy a legközelebb állnak hozzád. Majd megkérnélek, mesélj egy kicsit róluk, hány évesek, miért kerültél hozzájuk közelebb...

Van Csaba, ő 28 éves. Azért kerültem hozzá közelebb, mert nagyon szeretek vele együtt dolgozni. Ő az a fiú, akit az előbb is említettem, hogy a pultban dolgozik, de közben koncerteket is szervez, illetve rengeteg dologban segíti az én munkámat. Nagyon szeretem azt, hogy ennyire lelkesen vesz részt a munkában. A K-ban azért elég sok konfliktus fakad abból – most volt például egy megbeszélés, ahol néhányan sérelmezték ezt, hogy itt egy hierarchia lett kialakítva. Vagyis azt sérelmezték, hogy kialakult egy olyan helyzet, melyben úgy tűnik, a programszervezők a többiek felett

állnak a hierarchiában. Ezt az érzést én nyilvánvalóan nem szeretném táplálni senkiben. Én azt gondolom, hogy van egy munkamegosztás és egyáltalán nem értékeesebb az én munkám, mint amit ők elvégeznek. Az egyik fiú azt sérelmezte, hogy odahoztam egy lányt, aki kiállításokat szervez, viszont ezt ő is nagyon szívesen csinálná, de neki nem szólt senki. Én azt mondtam erre, hogy pont az a lényeg, hogy ha valaki ott akar lenni a programszervezésben – és Csabán látszik ez a legjobban –, akkor ott lesz a programszervezésben, és ott lesz a program-megbeszéléseken is. Mindenkinek akkora lesz a jelentősége a különböző munkákban, amekkora munkát ebbe a dologba befektet. Annak, hogy ő semmilyen jelét nem adta annak, hogy szeretne kiállításokat szervezni, mi meg hónapokon keresztül szenvedtünk azon, hogy valakit találjunk, ne Csaba csinálja még ezt is, amikor már annyi minden ráhárul. Tehát ő ezt sérelmezte, de nyilván, ha ott lett volna, hallotta volna azt, hogy jelenleg erre a feladatra nincsen ember. Csabában meg pontosan azt szeretem, hogy nagyon sokáig egyáltalán semmi pénzt nem kapott azért, hogy programokat szervezzen. Aztán én kellemtelenül kezdtem magam érezni emiatt, s úgy döntöttem, megfelezem vele a fizetésemet. Tehát ő önkéntesen csinálja ezt a dolgot, nem nyavalyog, mert van egy víziója, amiért hajlandó nagyon sok energiát befektetni. Nem azon kesereg, hogy ő miből van kihagyva, hanem nagyon jelentős ember a K-ban, pont azért, mert nagyon sokat beletesz.

Ismerted őt korábban is, vagy a K-ban ismerted meg?

Ismertem valamennyire, de inkább csak látásból. Úgy lettünk jóban, hogy együtt kezdtünk el dolgozni. A másik ember, aki közel áll hozzám az Tamás. Ő is 28 éves. Őt még a Maromból ismerem, vagyis együtt csináltuk még a Maromot, körülbelül nyolc évvel ezelőtt. Ők akkor jöttek a haza a barátnőjével Izraelből, rengeteg ötlettel. Gyakorlatilag az ő ötletük volt ez az egész. Ők kezdték el mondani, hogy szervezzünk fesztivált. Azóta már sokszor szereztünk egymásnak különböző munkákat, és most a K-nál is ez úgy alakult, hogy mint a Maromnak most már a vezetőjével, együtt dolgozunk. Ez nem egy felhőtlen munkakapcsolat, mert engem borzalmasan zavar, hogy a megbeszéléseken mással foglalkozik, mert annyi dolga van, hogy folyamatosan csörög a telefonja, illetve a különböző e-mailjeire válaszol a megbeszélések közben, de hát őt imádom. Vele tehát nem dolgozni jó együtt. Bár neki is

van egy – számomra elég szimpatikus – víziója arról, hogy például, most amikor a K. már két éve nyitva tart, el kéne gondolkodni azon, hogy ilyen helyet akarunk-e. Másképpen fogalmazva most már van egy rutin a programszervezésben, a kávézó működtetésében is, és esetleg végig kéne gondolni, hogy miben lehetne újítani, miben lehetne változtatni, hogy ne fáradjon el ez a dolog. Az ő ötleteit és gondolatait nagyon szeretem.

Találkoztok a K-n kívül is?

Tamással igen, Csabával csak ha összefutunk valahol. Meg hát a K-ba járunk, csak most nyáron a K. zárva van, de általában ott találkozunk. Mondjuk, ez nem jelenti azt, hogy csak a K-ról beszélgetünk, de sokat beszélünk arról is.

Miről szoktatok még beszélgetni?

A Tamással szoktunk a magánéletéről is, kivel mi van, barátnőjéről, munkáról, egyéb munkákról, a Marom ügyeiről, ami nem feltétlenül ér egybe a K. ügyeivel. Csabával meg leginkább a belső dolgokról, vagyis mi hogy legyen, mit hogy csináljunk.

Amikor beszélgettek, mondjuk egy munka kapcsán vagy egy probléma kapcsán, hogy érzékeled, kinek a véleménye számít inkább?

Azért is mondom, hogy ők állnak hozzám a legközelebb, mert hasonló dolgokat gondolunk. Én nem érzek egyáltalán semmi fajta hierarchiát. Nemcsak a mi kapcsolatunkban, hanem az egész K. működésében nem érzek hierarchiát. Úgy gondolom, hogy igenis vannak dolgok, amiket valakinek el kell döntenie, és én ezeket a döntéseket elfogadom. Ha el kell döntenie, hogy milyen színházi előadások legyenek, akkor erre van egy ember, I., aki a V. Kht-nek a vezetője. Attól kezdve, hogy ő az összes pályázati pénzt, amit a színház megnyer, gyakorlatilag a K-ra fordítja, akkor onnantól kezdve – úgy gondolom – megszabhatja azt, hogy egy hónapban hány színházi előadás legyen, akkor is, ha mások inkább koncerteket szeretnének. Vagyis neki nyilvánvalóan vétőjoga van. Nekem ezzel igazából nincsen problémám, mert ettől függetlenül én úgy érzékelem, a dolgok azért átbeszélődnek, és nem erő ala-

pon dőlnek el. És úgy gondolom, hogy ha I. intézi az összes hivatalos ügyet, akkor nekünk el kell fogadni a döntését olyan kérdésekben, hogy az APEH-hel, vagy a különböző ellenőrökkel kapcsolatban hogyan lépünk, és hogyan próbáljuk meg megakadályozni azt, hogy a K-t bezárják.

Szélesebb társadalmi közügyekről szoktatok beszélni?

A megbeszéléseknek elég nagy százaléka szól erről, de ezeket próbálom még csírájában elfojtani. Nagyon szívesen megbeszéltem ezeket a dolgokat bárkivel, vagy megbeszélhetik egymás között a megbeszélés után, de nekem munka után nincs igazából erre időm és energiám. Főleg most, hogy a K. felkerült a kuruc.infóra, sok szó esik arról, hogy tényleg idejönnek-e a megnyitóra, vajon mi fog történni, ilyesmi. Meg azért, hogy rengeteg civil szervezet hozza oda a programját, gyakorlatilag folyamatosan szó van arról, hogy mik vannak, meg mik történnek. Sőt az, hogy a K-nak a fennmaradása is felvet olyan politikai kérdéseket, hogy most az önkormányzat bezárhatja vagy sem, mi történik a városban, miket bontanak le, miket építenek, mi maradhat nyitva, mi záródhat be. Vagyis ezek a dolgok folyamatosan érintik a K. működését.

A K-n kívül van még valamilyen közösség, amelyekkel sok időt töltesz együtt?

A munkahelyem. Ha bemegy az ember a munkahelyére az nyilván egy egészen más közeg, ahol egészen más dolgokról beszélget, mint amiről a K.-ban, még ha mindkettő ugyanúgy munkadolog is. De ebben a két közegben mozogok alapvetően.

Hogyan látod, mekkora a K. fluktuációja?

Minimális. Nagyon kicsi. Gyakorlatilag ez a csapat, például akik a pultban dolgoztak a K. előtt már az E-ben is együtt dolgoztak. Ez az egész csapat együtt jött át az E-ből. A programszervezésben résztvevők is ismerték egymást már az E-ből. A közönségnél is azért egyértelműen beállt a dolog, vagyis nagyjából mindig ugyanazok jönnek el minden este. A zenészek is sokszor ugyanazok, mert sokuknál csak mi adunk lehetőséget arra, hogy játszhassanak. Tehát ez egy olyan közösség, ami valamennyire bővül is, de igazából mondhatni azt, hogy beállt. Előfordul mondjuk

olyan helyzet is, hogy van valami koncert, és akkor több olyan ember van, akit még nem is láttam, de egy sima hétköznapi este alapvetően ugyanazok az emberek jönnek el. Tehát nincs olyan nagy változatosság ebben.

Térjünk vissza egy kicsit a K-n belüli hierarchiára? Az I-n kívül nincs is más szint?

Én nem érzek semmiféle hierarchiát. Sőt engem kifejezetten zavar, amikor valaki azt gondolja, hogy én egy hierarchiában fölé helyezem magamat. Nekem ilyen szándékom nincsen. A hatékonyság érdekében azonban kell, hogy valamilyen struktúra működjön. Egy borzalmas nagy demokráciában, ahol mindenki mindenkinek mindent megmondhat, és nyolcvan ember véleményéből jön össze az, ami ténylegesen történni fog, az a hétköznapiakban sajnos nem működik. A kávézónak is van egy üzletvezetője, de ő is ugyanolyan keményen dolgozik a pultban, mint bárki más, tehát ebben nincs hierarchia. Azért, ha az ott dolgozó emberekkel akarok valami információt közölni, akkor elmondom az üzletvezetőnek. Ebből adódik, hogy sokan sérelmezik, hogy nekik nem szólt senki. Ezek ilyen napi problémák. Én azt gondolom, hogy a hatékonyság érdekében, ha nem is hierarchiára, de valamilyen struktúrára szükség van. Egy olyan szerkezetre, amelyben ki van jelölve az embereknek a feladata, és megvan, hogy ki mivel foglalkozik. De nem lehet szerintem mindig mindent mindenkivel megbeszélni, mert akkor nem történik semmi, vagyis nagyon-nagyon sok energia kéne ehhez.

Hogy érzed, mekkora beleszólásod van a K. ügyeibe?

A programszervezésben szerintem igencsak le vannak osztva a feladatok. Ha például bejelentkezik egy zenekar, hogy ők szeretnének jönni játszani, akkor általában hasonló az elképzelésünk, hogy kiket szeretnénk hallani. Bárki előállhat ötlettel, hogy milyen koncert legyen, milyen előadás legyen. A színházhoz az a két ember ért, aki a színházat szervezi. Nem is jut eszébe nagyon másnak ebbe beleszólni. De igencsak hasonlóan gondolkodunk és hasonló az ízlésünk, és én úgy érzem, hogy bárki hozhatja az ötleteit.

Vannak formális intézmények a K-n belül?

Gyűlések. Minden héten egyszer van egy programmegbeszélés. Tehát addig semmilyen program nem fix, amíg nem beszéltük meg itt a megbeszéléseken. Én szervezem például a civil szervezetek programjait, és kapok a héten sok e-mailt, hogy ezt szeretnénk, azt szeretnénk. Viszont én nem tudok addig semmire igent mondani, amíg ezeken a megbeszéléseken nem vitatom meg ezt a többiekkel. Persze általában úgy döntünk, hogy jöhetnek, adunk helyet a programnak, megkapják ingyen a K-nak egy részét, a technikát, vetítést vagy amit szeretnének. Itt beszéljük meg a heti teendőket, a programfüzetet összeállítjuk, ilyesmi.

Kik vannak jelen az ilyen gyűléseken, megbeszéléseken?

Régebben csak a szervezők, de nemrégén a pultosok szóvá tették, hogy úgy érzik, ők ebből ki vannak zárva. Így az új évadban már úgy szervezem a megbeszéléseket, hogy értesítsek erről mindenkit.

Szerinted van olyan ember a K-ban, aki valamilyen oknál fogva akadályozza a közös munkát?

Vannak nehezebb természetű emberek, akik megsértődnek mindenre, meg mindenrel bajuk van, meg semmi nem tetszik nekik. De azért rájuk sem mondom azt, hogy bárcsak elmennének, mert nélkük meg nem lenne ez az egész teljes.

Szerinted mennyire sikeres a K. mint közösség?

Én úgy gondolom, hogy sok ember nagyon magányos lenne, vagy sokkal magányosabb lenne, nem találná a helyét, ha nem lenne ez a hely. Úgy gondolom, hogy sikeres ez a hely, egyrészt a programok szempontjából, hogy olyan alternatív társulatok jönnek, akik szerintem elég jó dolgokat csinálnak. Én is olyan vagyok, hogy nincs időm arra, hogy megszervezzek magamnak egy színházat, de ha már úgyis ott vagyok, akkor lemegyek megnézni egy előadást. Tehát ez is sikeres, mert azoknak az embereknek, akik ritkán járnak színházba, a K. által lehetőségük van arra,

hogy ezt gyakrabban megtegyék. Koncertek tekintetében is úgy gondolom, hogy sikeres, mert olyan zenekaroknak próbálunk helyet biztosítani, akiknek nincs esélyük arra, hogy ebben a városban fellépjenek. És sikeres a civil szervezeteknek, mert ide könnyebben eljönnek az emberek és részt vesznek az ilyen programokon. Én mondjuk nem látok annyira bele, hogy a civil szervezetek által létrehozott beszélgetések mennyire vonzanak külső embereket. Azt is el tudom képzelni, hogy a jelenlévők már eleve az ő tagjaik, szimpatizánsaik. Mondjuk a Védegyletes beszélgetéseken azért ott szokott lenni ötven-hatvan ember, ami azért elég szép szám. És lehet, hogy szívesen jönnek a K-ba, mert tudják, hogy utána összefutnak még egy csomó ismerőssel, utána sörözgetnek. Tehát én sikeresnek ítélem meg ezt a K-s közösséget.

Elvárhatsz-e, és ha igen, milyen segítséget a K. tagjaitól?

A munka oldaláról azt, hogy ezek az emberek végezzék a feladatukat. Emberileg meg abban segítenek, hogy amikor nagyon rossz passzban vagyok, akkor azért ez a társaság nagyon sokat segít. Itt azért foglalkoznak egymással az emberek. Van, hogy ez az egész átcsap egy nagy téli depresszióba, ami szörnyű, de közben meg az egész egy védőháló.

Tudsz mondani példát, amikor valaki sokat segített?

Konkrét példát nem tudok mondani. De itt a mindennapok olyan jól telnek. Az ember munka után nem hazamegy és ül egyedül egy lakásban, hanem beül ide és emberek között van, beszélget ezzel-azzal, és meghallgatja, hogy kivel éppen mi történik.

Azzal, hogy részt vesztek ebben a közösségben, érezhető-e valamilyen változás a te, illetve a tagok életminőségében?

Úgy gondolom, hogy azoknak, akiknek ez nem egy esti tevékenység, mint mondjuk nekem, hanem ott dolgoznak pultosként és azokat a napokat, délutánokat, hétvégéket is ott töltik, amikor éppen nem dolgoznak, és ha azt tartjuk értéknek, hogy valamit azért kezdjen is magával az ember, csináljon valami hasznosat, jusson előre és legyenek ambíciói,

meg építsen karriert, ha ezt gondoljuk fontosnak az életben, akkor úgy gondolom, benne tartja őket az, hogy egy biztonságos közegben vannak, amiben mindenki segít mindenkinek, akár munkáról, pénzről, barátságról legyen is szó. Tehát alapvetően jóindulat van az emberekben egymás iránt, de közben meg lehet, hogy ha ezek az emberek nem ebben élénének, akkor már rég egészen máshol tartanának. Lehet, hogy nem lennének boldogabb emberek, de lehet, hogy lenne rendes nyolcórás munkahelyük, ahová be kéne menniük. Mindenki azt látja maga körül, hogy de hát ott van az X. is, aki elvégezte az orvosi egyetemet, aztán mégis pultosként dolgozik a K-ban. És lehet, hogy nem lenne boldogabb orvosként, csak ha egyszer ez a hely véletlenül nem lesz, meg mégiscsak öregszünk, azért aggasztó, hogy kivel mi lesz. Tehát egyrészt nagyon jó, hogy van ez a közösség, másrészt úgy érzem, sok ember kicsit beleragad ebbe az egészbe, mert így a kényelmesebb.

Ebből a szempontból különbözik a K. a Maromtól vagy a Kendermagtól?

Abból a szempontból mindenképpen, hogy a Kendermagnál mindenkinek megvan emellett a saját élete. Fontos dolog az életükben, hogy ezért küzdjenek, de van mellette egy életük. Van párkapcsolatuk, van munkájuk, vannak egyéb barátaik. A K. meg gyakorlatilag egy élettér, vagyis munka, párkapcsolat, minden egy helyen. Vagyis nem nagyon van kilátás ebből, mármint kifelé látás, úgy értem. Ilyen szempontból mindenképpen különböznek egymástól. A Kendermagban nincs például egy fizikai hely. Van olyan, hogy emberek külön-külön találkoznak, és jóban vannak és feljárnak egymáshoz, meg beszélünk telefonon, de nincs az a folyamatos, mindennapos együttlét. A K. viszont egy fizikai hely, vagyis ott ez az alap. Az köti össze az embereket, hogy egy helyen tartózkodnak. A Marom esetében meg volt egy nagy összetartozás érzés, ha például három napra elutaztunk Nagyváradra, vagy Temesvárra, ahova szemináriumot szerveztünk, meg elmentünk meglátogatni a helyi zsidó közösséget, meg előadásokat hallgattunk. Nyilván, ha három napig együtt vannak emberek, meg ugyanazokat az előadásokat hallgatják, ami mondjuk érdekli is őket, illetve ugyanazok az élmények érik őket, ez azért összehozza az embereket. De utána ezek az emberek mindig szétszóródtak, aztán megint összekovácsolódtak egy időre és ez így ment.

Voltak, illetve vannak-e a Maromon belül konfliktusok? Esetleg az eltérő származásból vagy eltérő motivációkból fakadóan?

Konfliktus nem. Problémát egyes emberekben biztosan okozott. Én azonban úgy gondolom, hogy pont ez volt az érdekes benne, hogy mindenki erősen reflektált arra, hogy mit keres ebben a dologban. Én is, aki mondjuk zsidó származású vagyok, mégsem volt semmi közöm ehhez az egész dologhoz olyan húszéves koromig. Nyilván én is folyamatosan reflektáltam arra, hogy mit is keresek ebben a dologban, engem mi érdekel, ugyanúgy, mint például az én nem zsidó barátaimat. Szerintem ez tartotta össze az embereket, hogy érdekelt mindenkit ez az egész, illetve hogy mi is a saját helye ebben a dologban.

Szerinted a K-nak, mint szervezetnek mi a célja?

Nekem az a célom a K-val, hogy ez a hely maradjon meg, mert ez az a hely, ahol jól érzem magam. Ide szeretek menni, itt szeretem az embereket, ez az, ahol otthon érzem magamat, illetve ahol jó programok vannak. Munka szempontjából meg az a célom, hogy örülök neki, hogy azt látom, segíték. Mielőtt odamentem, teljes káosz uralkodott, mert a programszervezők között nem igazán létezett kommunikáció. Erre kellett egy ember, hogy legyen valaki, aki összefogja ezt az egészet, és biztosítsa, hogy az információ megfelelően áramolhasson.

És mint intézmény?

A K. igazából a Maromnak a helyszíne. A Marom célja pedig nagy vonalakban a zsidó kultúrának és hagyománynak az újraélesztése, megismertetése.

És neked miben rejlik a K. sikeressége?

Abban rejlik, hogy vannak különböző programok, amikhez a K. hozzá tud járulni azzal, hogy helyet biztosít nekik, lehetőséget ad, és egyelőre úgy tűnik, hogy van is ezeknek közönsége. És nyilván szomorú, amikor egy színházi előadáson három ember jelenik meg, de ebből meg le kell vonni a konzekvenciát, hogy valószínűleg

nem jó darabot választottunk. Mert a siker nekem mégiscsak az, hogy a programokon sokan ott vannak, és hogy létezik Budapest belvárosában egy kis közösség, ami összetart. És gyakorlatilag minden egyes olyan szituációban, amikor felmerül, hogy a K-t esetleg bezárják, akkor még jobban összetart. Amikor meg ezek a fekete felhők elmennek, akkor kicsit széjlebb húz a társaság, de folyamatosan mindig összerántódik a dolog, amikor az egésznek a léte veszélybe kerül. Ez akkor is fennáll, ha valamilyen támadás éri a K-t, mint ez a zsidózás – mert azért ez mégiscsak egy zsidó hely –, de azért ilyen helyzetekben mindenki hirtelen ott van.

Van olyan külső szervezet, akivel a K. szoros kapcsolatot tart?

Ilyet nem tudok mondani. Csak azokkal a civil szervezetekkel tart kapcsolatot, akikkel szimpatizálunk. Nyilván több segítséget adok egy olyan civil szervezetnek, mint például az Óvás Egyesület. Tehát több segítséget nyújtunk egy ilyen szervezetnek, akár csak saját ismeretség kapcsán is, mint például egy olyan civil szervezetnek, akit annyira például nem értünk... Mindig volt egy ilyen célom, hogy olyan fesztivált, olyan tüntetést szervezzek, hogy olyan dolgot csináljak, olyan zenekarokat hívjak, úgy csináljam meg az egészet, hogy ha kívülről lennék, az a program számomra is vonzó program lenne, és én is elmennék. A K-ban pedig azért jó dolgozni, mert én oda járok. Nem azért kezdtem oda járni, mert ott dolgozom, hanem, mert amúgy is ezen a helyen lennék. Én nem szeretnék a Gödör programszervezője lenni és nem lennék a Trafónak a programszervezője sem, vagy bármelyiknek, mert az olyan idegen lenne tőlem. Én a K.-ban szeretek lenni.

Mennyire öncélú neked a K.?

Nyilván van benne öncélúság, mert munka után nagyon szeretek beülni oda a laptopommal, és jó monoton feladatokat elvégezni, mint például a programfüzet összeállítását, vagy a program leadása különböző programfüzetekbe. Ez egy teljesen jó kikapcsolódás estére, hogy közben emberek nyüzsögnek körülöttem. Közben ezzel-azzal beszélgetek, közben egy olyan tevékenységet folytatok, ami jó érzéssel tölt el, mert hasznosnak érzem magam. Tehát sok siker és sok jó élmény ér benne, ami persze sokszor rólam szól, nem arról a nemes célról, hogy itt most egy közösséget

építünk. Ha van valami, ami nem rólam szól, az az, hogy ha látom, hogy valakinek van valami problémája, és elmondja nekem, és utána azt mondja, hogy de jó volt veled beszélgetni, vagy munkát keres, és én szerzek neki munkát, tehát engem ez érdekel. Ennél nagyobb fogalmakban nem tudok gondolkodni, mint az, hogy ott van egy másik ember is, és nagyon szívesen segítek neki, ha megtehetem, és tudok is segíteni.

Kellett-e a K-hoz megmozgatni esetleg valamilyen gazdasági-, társadalmi-, politikai stb. tőkét?

Nem, semmilyenet.

És I-nek?

Biztosan. Ahhoz, hogy így beköltöztek emberek ebbe az épületbe nyilván kellett valamilyen kapcsolatok. Felmerül az a kérdés is, hogy az épület kulcsa hogyan került hozzá. De én a K. indulásakor még nem voltam, tehát egy éve már működött a K., mikor én elkezdtem a programszervezésben részt venni. Így én ezekbe annyira nem látok bele.

A konfliktusokon kívül van valamilyen kapcsolata a K-nak a helyi önkormányzattal?

Nem nagyon tudom, de onnantól kezdve, hogy a V. Sz. az összes pénzt különböző állami szervezetektől kapja, és programjait a K-ban tartja meg, onnantól kezdve okoz ez egy érdekes szituációt.

Szerinted van-e arra lehetőség, hogy a helyi döntéshozók egyszer komolyan veszik a K-t?

Egyelőre nem zárják be, tehát azért komolyan veszik. Azt, hogy odafigyelnek-e a tevékenységére, a mi szempontunkból lényegtelen. Minket csak békén kell hagyni. Tehát ilyen szempontból mások vagyunk, mint például a Kendermag Egyesület.

Nekünk nem kell, hogy komolyan vegyenek minket, csak annyi kell, hogy ne zárjanak be. Tehát mi inkább hátrafelé lépkedünk a támadások elől, minthogy támadnunk kellene.

Hol tudnád elhelyezni a K-t? Szerinted a kerület, a belváros vagy esetleg Budapest életében vesz inkább részt?

Szerintem azok életében vesz részt, akik oda járnak. De azért úgy gondolom, ezek az emberek inkább a belvárosban laknak. De egész Budapestnek is egy nagyon fontos helye.

Kalocsai Janka

„ÖSSZEFOGNI AZ EMBEREKET... ÉS VALAMI SZERVEZETHÉZ KÖTÖDNI”

HAGYOMÁNYŐRZŐK KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

Á. Mihály (22 éves), Szentes

Mesélj kérlek, a gyerekkorodról, családi hátteredről!

Á. Mihálynak hívnak, Szentesen születtem 1986. július 12-én. Egy öcsém van. Nagyon sokáig kint éltünk tanyán, Kajánújfalu környékén, Szentestől nem messzire. Ötéves koromban költöztünk Szentesre.

Édesapám, édesanyám, hála istennek élnek, együtt is vannak, ahogy ezt a mai világban el lehet mondani, szerencsére. Most Szentesen lakom, a Rozgonyi utcában, a Kísérben. Édesanyám érettségizett takarítónő, édesapám pedig lakatos és nem a szakmájában dolgozik, hanem biztonsági őrként.

Egy egyesületet vezetek, ami elég sok gonddal jár.

A szüleidre mennyire jellemző a közösségi élet?

Jobbára barátokkal járnak össze, kisebb csoportokba nem igazán, nem szeretik. Megvan a saját gondjuk, de a barátokkal összejárnak. Amúgy beszélgetni nagyon szeretnek.

A szüleid jelenleg tagjai valamilyen egyesületnek?

Nem tagjai semmi ilyesminek.

Te korábban milyen közösségeknek voltál a tagja?

Hát én nagyon sok helyen jártam életemben. Jobbára a sport az, ami vitt folyamatosan. Mielőtt elkezdtem haditornáskodni, azelőtt úsztam meg dzsúdóztam, 3 évig

dzsúdóztam meg szintén három évig úsztam. Utána később rádiózni kezdtem, ahol Pollákos éveim – ott tanultam tovább – alatt maradtam is, és folyamatosan rádióztam. Ott egy rádiót vezettem.

Miért hagytad ott ezeket a régebbi kisközösségeket?

Jobbára mindig folyamatosan két dolgot biztosan csináltam. Amíg egyetlen egy dolog volt, amit folyamatosan csináltam az a dzsúdó volt, élsportszerűen csináltam, de nem jött be, mert én nem olyan típusú ember vagyok, aki komolyabban sportol, ez látszik is rajtam...

Nos, miután abbahagytam, utána folyamatosan két dolgot csináltam párhuzamosan, mert így tudtam lekötni magam.

Iskolában milyen szakkörökbe jártál?

A rádiózáson kívül más igazán nem volt.

A lakóhelyeden vagy az utcában összejártál valakikkel?

Nem igazán. Ami később jött az életembe, az a kerékpározás. Ott is volt egy egyesület, amit létrehoztunk, de az is sokkal később jött létre, így gyerekkoromban nem igazán jártunk össze a szomszédokkal. Nem voltak olyan idős gyerekek, mint én. Később az pedig már igazából nem konkrétan lakóhelyemhez kötött, de a városban volt ez a kerékpáros dolog is. Az utcában volt egy-két srác, aki csatlakozott, de le is morzsolódtak, nem olyan típusú emberek voltak a környéken, hogy... Inkább csak úgy a városban voltak barátaim ismerőseim, akikkel úgy összejártam.

A kerékpáros egyesületből azóta már kiléptél?

Hát az sajnos nem teljes mértékben jött létre úgy, ahogy én szerettem volna, ezért én ebből a körből kiléptem, és utána ez sajnos fel is oszlott teljesen.

Mi volt a baj, miért nem működött?

Ott igazából morális problémák jöttek elő. Szakítottam a barátnőmmel, ő volt az első, aki kilépett, ő tagja volt ennek a dolognak, aztán később a legjobb barátom azért lépett ki, mert neki dolgoznia kellett, tehát így az élet nagyobb dolgai elvitték a hangsúlyt.

Ez egy baráti egyesület volt, ahol kicsit komolyabban is vettük, versenyekre is jártunk, de sajnos megszűnt az edzések folyamatos leépítésével ez a dolog, és úgy döntöttem, hogy én is kilépek ebből a keretből.

Most milyen közösségeknek vagy a tagja?

Most egyetlen közösségnek vagyok a tagja, a Hunyadiak Örökében Dél-Alföldi Regionális Középkori Hagyományörző Egyesületnek, ez minden időmet leköti.

Ez egy bejegyzett hivatalos szervezet?

Lassan hivatalossá válunk, még egyelőre nem bejegyzett egyesület. Munkáját régóta folytatja, de a papírjaink sajnos vissza lettek fogva, a megyei bíróság egyelőre még nem fogadta el, így újra kell csinálni, de ami késik, nem múlik, lassan elkészülnek azok is.

Mennyi időt fordítasz átlagosan hetente a közösségért végzett tevékenységre?

A hét napból minden nap 12 órát folyamatosan. Ennek az egyesületnek a koordinálása jobbra minden időmet felemészti.

Miről kell lemondanod emiatt?

Nagyon sok mindenről le kell mondani ilyenkor. Le kell mondani a kerékpározásról, amit az ember nagyon szeret. Különböző mellékes dolgokról, különböző sportokról, ami ugyanúgy felemészti az energiát meg az időt, erről mind le kell mondani.

Sok esetben esetleg le kell mondani a túlórai pluszpénzről a munkahelyen, mert nem bírunk bent maradni. Azok az emberek, akik egy-egy egyesület vezetésével foglalkoznak, nem tudnak... Csak azzal. Minden időt felemészt. Sőt még annál is többet, tehát nagyon sokszor szabadságot kell kivenni arra, hogy tudjon működni az egyesület.

Fontos számodra, hogy ennek az egyesületnek a tagja vagy?

Igen, és ezt fontosnak tartom. Összefogni embereket, meg kivonni őket a nagyvilágnak a legrosszabb dolgaiból. Gondolok itt a drogra, az alkoholra meg ilyen apróságokra, amiket manapság nagyon nehéz visszaszorítani.

Ezek szerint ez az egyesület most a legfontosabb neked?

Jobbára a legfontosabb az életemben.

Mikor alakult az egyesület?

Maga a közösség már több mint nyolc éve létezik különböző nevekkal. De most januárban alakultunk azzá, amit elsoroltam, és ha minden igaz, akkor még egy pár száz évig létezünk. Remélem.

Hányan tartoznak ebbe a közösségbe?

Most per pillanat ez az egyesület 25 főt számlál, ebből van 7 lány és az összes többi az fiú, van 4-5 apródunk, akik 9 és 16 év között vannak. A többiek pedig azok az emberek, akik folyamatosan viszik ezt az egyesületet előre.

Mennyire aktívak a tagok?

Hát akik ezt folyamatosan csinálják, úgy, mint én, és ezt komolyan veszik, ez egy hat ember. Akik mellett vannak és folyamatosan tudnak segíteni, és ha szólok nekik, akkor mindig ott vannak mellettem.

Hogyan szoktatok új tagokat toborozni?

Az új tagok toborzása a legnehezebb, mert az emberek nem tudják, hogy mi ez, és amíg nem tudják, addig nem figyelnek rá. Később, ha megtetszik nekik, akkor eljönnek. A toborzás nem könnyű, a felvétel már könnyebb, a későbbi megtartás viszont a legnehezebb.

Propagálad ezt az egyesületet szélesebb körben?

Szokásom az, hogy megjegyzem az embereknek, hogy ha látok egy jó mozgást benne, vagy látom, hogy neki volna ambíciója egy kis színészethez, vagy költészethez, ami hozzá tartozik ahhoz az életstílushoz, amit én próbálnék előrevinni. De nem mindenütt fontos ez nekem, hogy kihangsúlyozzam, hogy ennek a dolgnak a tagja vagyok, vagy hogy én ezt csinálom, mert nagyon sok esetben nem foglalkoznak az emberrel, hogy ha azt mondja, hogy én ennek meg ennek a tagja vagyok, meg ezt meg ezt csinálom. Sajnos ez a világ így működik, de ettől függetlenül nagyon szeretném, ha minden emberben megmozdulna valami, amikor egy bemutatónkat lát. Ez egy olyan dolog, amivel észreveszi, hogy ez a világ régen igenis létezett, az emberek így gondolkodtak, és a mai embernek is így kellene gondolkodnia.

Milyen gyakran szerveztek összejöveteleket?

Az összejöveteleink egy része – jobbára fele – különböző kulturális szervezetekkel való társulás. Ezek igazából olyan részvételt kívánnak, ahol csak haditornászok, tehát csak az egyesület meg a másik egyesület tagjai találkoznak. A másik része pedig egy olyan rész, ahol úgymond bemutatókat szervezünk, és ott a mindennapi ember is láthatja azt, amit mi csinálunk. Ezeknek a sűrűsége igazából a pénzünktől függ. Az egyesület pénzszerzési lehetősége elég kevés, de ahogy erőnkből és pénzünkből telik, mindenféleképpen célunk, hogy sokkal többet találkozzunk más emberekkel.

Milyen helyszíneken szoktak lenni ezek a találkozók?

Vannak meghatározott helyszínek meg időpontok, ebből egy párat mindenki ismer. Visegrád volt az egyik legfontosabb helyszínünk, ahol mindig ott vagyunk és mindig helyt állunk. Ezen felül van Debrecen, Diósgyőr. Szoktunk Hódmezővásárhelyre menni, Ópusztaszeren is voltunk már bemutatózni. De voltunk kisebb helyeken is, mint Fábiánsebestyén, Kajánújfalu, nagyon sok helyen, ahol falunapok vannak. Vagy egy lovasbemutatóval, vagy pedig egy egyszerű bemutatóval.

Támogat benneteket a szentesi önkormányzat, a polgármester?

Egyelőre szponzorunk egyetlen egy van, a PMV Kft., ezen kívül más egyelőre nem szponzorált még minket. A város nem nagyon tudja, hogy létezünk, bár csináltunk már neki bemutatót... Ígértek nekünk segítséget, de még eddig nem kaptunk. Na most ezekkel a dolgokkal én mindig úgy vagyok, hogy ha segítséget várok, akkor csak akkor hiszem el, ha konkrétan már ott van a kezemben. Addig nem vagyok hajlandó foglalkozni velük. Ez egy farkastörvény. Sajnos ez így működik, jótékonykodni ebben a világban csak akkor lehet, ha fel akarom tenni az egyesület létezését.

A tagok milyen arányban vesznek részt ezeken a tornákon, fellépéseken?

A tagok nagyon szeretik ezeket a fellépéseket. Igazából ez az életük, egy haditornász élete ebből áll. Bemutatókból meg fellépésekből. Mindenki úgy veszi ezeket a bemutatókat, hogy ha ő ott lehet egy bemutatón, akkor dagad a melle, tehát jól érzi magát, és ő azért hajt az edzéseken, meg a különböző dolgokban, és a való életben is, hogy megtehesse azt, hogy mindenféleképpen ott tudjon lenni minden egyes bemutatón.

Mi a csatlakozók motivációja?

Hát a mostani tendencia az, hogy azért lépnek be az emberek ezekbe az egyesületekbe, mert szeretnék megtanulni használni a fegyvereket. Másodsorban,

hogy valami szervezethez kötödni, ismerősöket, barátokat szerezni, esetleg barátnőt. Mindig vannak ilyen különböző dolgok, de ezeket nem nagyon lehet kiszámítani... Azt látjuk, hogy szeretnék megtanulni a fegyvereket forgatni. Ezen felül valószínűsítem, hogy a közösségnek is van egy makro creje.

Kialakultak a közösségeken belül kisebb alcsoportok? Vannak klikkek?

Igen-igen, vannak. Ezekkel vannak is problémák. A klikkesedés ez egy olyan probléma, hogy megoldani nem lehet, sőt egy jó klikk, ami azt jelenti, hogy ez egy előrehúzó csapatrész, ami megfogja a többieket és elkezd húzni őket folyamatosan előre, akkor meg hagyni kell ezt folyamatosan működni, a másik meg saját magától megszűnik. Tehát a rossz oldala előbb-utóbb eltűnik. De mindig szokott lenni. Egy csapaton belül mindig több kisebb csoport van.

Ki az a két ember, aki a legközelebb áll hozzád az egyesületben?

Elsősorban azokat az embereket tartom fontosnak ezen az egyesületen belül, akik mindig segítenek nekem. Az egyik D. Zoltán, akinek bármikor szólok, mindig ott van mellettem, és mindig megcsinál mindent, amire kérem. Hát most már a harminchoz közeledik. Igazából ő a legidősebb tagunk is, meg a legtapasztaltabb is.

A másik pedig az alelnököm, Sz. Attila, aki szintén nagyon keményen oszlopos tagja ennek a csoportnak, és a felkészítéseket mindig ő végzi. Ezen felül vannak még – tehát nem csak kettő –, hatot biztos fel tudnék sorolni.

D. Zoltán miben segít neked?

Segít a programszervezésben, a különböző fegyverek előállításában, mert itt ebben az egyesületben erről is szó van, hogy a kreativitást fel kell használni a tanultakat.

Mindamellettt ő a legnagyobb mankóm abban, hogy el tudjunk járni bizonyos helyekre tárgyalni. Neki van jogosítványa, nekem viszont még nincsen.

Az egyesületen belül kinek a véleményére hallgatnak inkább?

Igazából a tagok nagy részének mindig bizonyos tanácsra kell hallgatnia. Mert nálunk ugyanis az alapszabály meghatároz egy hatfős tanácsot. Ez egy nagy újdonság, amit nem is akarnak nagyon elfogadni, és emiatt van sajnos konfliktus a megyei bírósággal, mert nem akarják elismerni, hogy ilyen létezik.

Szeretnénk létrehozni egy ilyet az egyesületen belül. Muszáj, mert három ember nem tudja az egyesület dolgait elvégezni. Ehhez kevés.

Létezik közöttetek függőségi viszony?

Igazából teljesen egyenlők vagyunk, mert ő tud nélkülem is, meg én is tudok nélküle is tárgyalni, tehát az egyesületen belül mindenki tudja a saját feladatát meg a másét is.

Vele gyakran beszélgetsz közügyekről, vagy a település gondjairól?

Szóba szoktak jönni, és általában – mivel elég rossz az anyagi helyzetünk mindketőnknek – egy elég negatív téma.

Meg tudnál nevezni két olyan embert, aki nem az Egyesület tagja, de közel áll hozzád?

Mindenképpen tudnék természetesen. Vannak az egyesületen kívül is nagyon jó barátaim meg ismerőseim.

Aki közelebb áll hozzám, az utcabeli ráadásul, mondhatnám azt, hogy szomszédom, nagyon jó ismerősöm. Vele is folyamatosan összefárunk, beszélgetünk mindig, de az egy kicsit más. Ott is szó esik mindenről. Imre pontosan 25 éves.

Hogyan kerültél vele kapcsolatba?

Régebbi biciklis ismerős, a múltamból. Vele azért van folyamatosan beszélgető kapcsolat, mert kicsit több, mint haver, de kevesebb, mint barát. Egyrészt ott lakik

a szomszédban, másrészt régóta ismerem, harmadrészt pedig egy olyan ember, akire azt mondom, hogy érdemes szánni időt és beszélgetni vele. Sok témában egyezik a véleményünk, tehát jókat tudunk beszélgetni.

A beszélgetésekben is előjönnek a mindennapi társadalmi gondok?

Igen, igen. Sajnos sokat beszélgetünk ezekről a dolgokról, szintén egy negatív jel jön elő, mindig egy olyan dolog, hogy azt mondjuk, hogy sajnos ez ellen nem tudunk mit tenni.

Imrén kívül tudnál még mondani valakit?

Igen, mondhatnám legjobb barátomat, Sz. Norbertet, akivel nagyon sokat szoktunk politizálni. Ugye sajnos a politika mindig előjön, szokták mondani a külföldiek a magyar emberre hogy... Mi próbáljuk itt megalkotni a törvényeinket, nem sikerül, még annak sem, akinek igazából kellene, de azért megüljük a törvényeket keményen.

Gyerekkori barátod?

Ő már lassan gyerekkori barátom, tehát már ismerem 18 éve, és mindig is teljesen ellentétes véleményünk volt egymásról meg a különböző dolgokról. Tehát igazából ezért vagyunk nagyon jó barátok, mert mindenről teljesen ellentétes véleményünk van.

Mit szoktatok még együtt csinálni?

Együtt megyünk gondolkodni különböző helyekre, könyvtárba együtt járunk, sok könyvet kiolvasunk. Mostanában eléggé keveset szoktunk eljárni, de rengeteget járok hozzá, és ha olyan van, dumálunk, vagy leülünk megnézünk egy filmet.

Most már ezek is kezdenek halványodni sajnos, mert mindenki dolgozik, változtak az idők, úgyhogy ezek is csökkennek, de azért még tart.

Az egyesületen belül milyen gyakran cserélődnek az emberek?

Cserélődni ritkán cserélődnek, ha elmegy mondjuk egy, akkor bejön helyette egy új, a létszám 25 főnél nem szeretném, hogy nagyobb legyen, maximum 30, mert nem lehet ennyi embert koordinálni.

Hát, aki megharagszik, az megharagszik, mert esetleg olyat mondanak neki, vagy a többiek megsértik, hogy nem tudja elviselni.

Sajnos ezzel számolni kell, hogy egy közösségben több ember is kimondhatja a véleményét a másikra, meg ki is mondja, anélkül, hogy én tudnék róla, ezeknek a cserélődéseknek meg változásoknak élébe nem tudok menni, elő szokott fordulni.

Hogyan kommunikálnak a közösség tagjai a vezetőkkel?

Ez változó dolog, mert az internet szabadságával elég sokan próbálkoznak jelentkezni nálam, vagy MSN-en, mert ha nem tudunk találkozni... Vannak olyan tagjaink is, akik Szeged külvárosából járnak be, és főleg iskolaidőben vannak.

Nyáron MSN-en tudunk beszélgetni velük, de amúgy e-mail formájában is sokan szoktak írni, vagy egyszerűen lejönnek, vagy felhívnak.

Mekkora a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Komoly beleszólásuk van, egy egyesületet koordinálni csak úgy lehet, hogy taggyűléseken, közgyűléseken felvetünk bizonyos dolgokat, és arra ők szavaznak. Az ő beleszólásuk borzasztó fontos. Bármit kitalálok, én saját magam nem tehetem meg, hogy azt mondom, hogy most ez így lesz, ehhez a tagokat mindenféleképpen meg kell kérdezni. Soha nem dönthetek egyedül.

Vannak hangadók a közösségen belül?

Vannak, akik előszeretettel beleszólnak a különböző mondandókba, meg úgy próbálják összefogni a különböző dolgokat, hogy ki mit mondott, és akkor azt összegyűrják egy kis galacsinba és a fejemhez vágják, ez előfordul, de hála az égnek ebben a közösségben borzasztó ritkán.

Mindenki képes, hajlandó megszólalni és mindenki elmondja a saját véleményét, és ennek nagyon örülök, mert nincs az, hogy valaki nem tudta elmondani amit akart.

Folyamatos a tagok között az információáramlás?

Igen, bár ez probléma. Ez a kapcsolattartás folyamatos orvoslás alatt van. Amiatt nem tudott működni, hogy vannak ezek a klikkesedések, amikről már beszélünk, és valaki nem hajlandó a másikkal beszélni bizonyos dolgok miatt, és akkor nem adja át azt az információt, amit én szerettem volna, ez sajnos előfordul.

Ezt mindig a véletlenre próbálom ráfogni, hogy azért nem tudta elmondani, mert nagyon sok esélyt adok nekik arra, hogy változzanak, de próbálják egymás között átadni az információt.

Vannak olyan emberek, akik akadályozzák a közös munkát?

Nincsenek. Ilyen embert nem tudnék felsorolni, hála az égnek.

A tagok mennyire tartják fontosnak a közösség működését?

Hát most már egyre jobban. Szerencsére most már azt mondhatom, hogy egy sikeres évadot tudhatunk magunk mögött. Az évad a nyarat jelenti jobbára, áprilistól egészen augusztus, szeptember végéig. Most már hála istennek mindenki látja, hogy ez az egyesület működőképes, ez nem egy halott dolog, az emberek tudnak oda koncentrálni, ahova kell és nincs probléma, mindenkinek tetszik az, amit csinálunk.

A tagok segítik egymást?

Igazából itt a felkészültségen múlik sok minden. Tehát a tanárokat, akik tanítják őket a különböző technikákra, azokat mindig saját magunk közül választjuk ki. Ők könyvből megtanulják, hogy mit kell csinálni, és átadják a tudást.

Ha esetleg valaki valamit jobban tud, akkor nagyon szívesen meghallgatjuk. Ezek a korok már rég elmúltak, eltelt 500 év azóta, mióta ezeket a dolgokat csi-

nálták, ezeket a vívástechnikákat kitalálták és leírták, lehet, hogy hibásan írták le, esetleg ez is benne van, ami értelmetlen és összefüggéstelen, tehát mindig szükség van az újabb tudásra egy esetleges véletlenre.

Volt már olyan hogy egy 17 éves srác odajött – három hónapja volt ott nálunk – és azt mondta, hogy ő szerint ez a bizonyos tánc lépés nem helyes. Megkérdeztük, hogy miért, megindokoltattuk vele, és ő azt mondta, hogy táncolt hosszú ideig. Akkor mondtuk neki, hogy jó, akkor szeretnénk ha innentől kezdve beszállnál a táncoktatásba. Azóta is folyamatosan ő tartja.

Érezhető-e, jelent-e a tagok életminőségében változást a közösséghez tartozás?

Én azt mondom, hogy sokat várok el azoktól az emberektől, akik egy kicsit rosszabb színvonallal jönnek oda. Volt köztünk olyan srác, aki már elég komoly alkohol-problémákkal jött oda, 21 éves. Ez egy elég komoly dolog, már a 40 éveseket sem szeretem úgy látni, hogy éjjel nappal isznak.

Az a lényege a dolognak, hogy próbáljuk segíteni őket. Segítjük őket, és neki is sikerült megváltoztatnia a kapcsolatát a barátnőjével, minden rendben van köztük, nincsenek problémák, nálunk is tökéletesen helytáll, mostanára szinte vezető emberré vált. Ennek nagyon örülünk, ezeket úgy értem, hogy a közösségnek tudhatom be, nemcsak saját magamnak, mert nem biztos, hogy én segítettem át ezen a dolgon hanem egy másik ember, de mindenféleképpen nekünk köszönheti.

Van köztünk olyan is, aki valaha drogozott, megváltozott és manapság nem drogozik. Most már csak ezt csinálja. Tehát vannak olyan hatásai, amire azt mondhatom, hogy szükségünk volna segítségre az államtól, hogy igen, mi is kapjunk abból a kiskosárból, amit más már megkap, mi meg nem kapunk meg, mert mi is beletartozunk abba a közösségbe, aki segíti ezeket az embereket átjutni a holtpontra.

Az egyesületekben a csapat ügyein kívül a személyes gondokat is megbeszélitek, megosztjátok egymással?

Igen, például amire ma készülünk, aminek te is szemtanúja lehettél, hogy húst vásároltunk, meg ilyen apróságok. Szoktunk szervezni különböző programokat. Szervezünk egy kis étkezést, egy kis jó hangulatot, vittünk le zenét, dobokat és jól érezzük magunkat.

Ezt nem úgy kell elképzelni, mint egy hippi tanyát, hanem ez egy olyan közösségi élet, amit az emberek teljesen elfelejtettek már. Amit valaha úgy neveztek, hogy kukoricatörés, ez nálunk hasonlóan működik, csak kukorica nincsen. Figyelünk egymásra.

Milyen szervezetekkel, közösségekkel tartod szükségesnek az együttműködést a siker érdekében?

Hát a siker érdekében nagyon szeretném, ha a jövőben együtt tudnék működni különböző táncszervezetekkel, akik jobban meg tudnának tanítani bennünket különböző lépésekre, illetve kapcsolódni olyan szervezetekhez is, akik tudnának segíteni nekünk egy kis pénzszerzésben. Mert sajnos ennek szűkében vagyunk, másképp ezt nem lehet folytatni. Azon felül nagyon szeretném, ha csatlakoznának olyan szervezetek is, civil szervezetek, például vannak ezek a karikaforgatók. Nagyon szeretném majd, ha csatlakoznának olyanok is, akik gyerektábort szeretnének működtetni komolyabb szinten. Már jelentkezett olyan is, akivel egy tanyát üzemeltetnénk együtt és egész nyáron folyhatna egy általános gyerektábor. Illetve még kézműveseket is nagyon szeretnék csatlakoztatni.

Milyen a kapcsolat ezekkel a szervezetekkel, intézményekkel? Hogy keresitek fel őket?

Hát ez a felkeresés nem is igazán bonyolult. Például vegyük a kézműveseket, akiket bárhol megtalálunk különböző vásárokon. Az ember felkeresi őket és beszél velük. A helyszínen nagyon segítőkészek, aztán amikor egy kicsit később rátérünk a lényegre, már nem annyira szeretnének beszélgetni velünk, de ettől függetlenül vannak olyan emberek meg szervezetek, akikkel tartjuk a kapcsolatot és segítenek minket és mi is segítjük az ő munkájukat. Működik ez a fajta módszer, amit már nagyon régen kitaláltak, ezt úgy hívják, hogy beszéd, meg lehet oldani és ki kell nyitnia az embernek a száját és a szemét és figyelni kell.

Az elutasításnak szerinted mi lehet az oka?

Ennek több oka is lehet. Először is van egy olyan oka, hogy régen egy másik szervezethez csatlakozott nagyon sok ember az én szervezetemből, és előfordulhat, hogy

volt olyan szituáció hogy azért utasítottak el, mert azt mondták, hogy ha az az ember nem jön bemutatózni, akkor mehetünk. Nálunk ez nem így működik. Ha az az ember nem kell, akkor nem kell az egyesület sem, a szervezet az fontos. Tehát nekem nem mondhatja azt egy polgármester, hogy nem akarja látni a Jóska Pistát, azért, mert az ott volt előtte, és az este berúgott a múlt évben. Akkor nem kell az én egyesületem se, és akkor nem foglalkozom vele. Én nem hívom többet, és ha majd esetleg szüksége van ránk, akkor majd megkeres.

Ezen felül rengeteg helyre megyünk még, úgyhogy igazából nem nagyon szoktam fennakadni azon, hogy ha esetleg nem kell elmenni valahova, mert akkor nem kell kuncsorognunk.

Betöltheti-e az összekötő kapocs szerepét a közösség az egyén és az állam vagy más magasabb szintű struktúrák között?

Igen. Működhetne a közvetítő szerepe, ha mindenki elfogadná. Ezek a szervezetek régen, a sportegyesületek, a különböző kisebb szervezetek mind arra jöttek létre, hogy a kapcsolatot megpróbálja megerősíteni az országon belül.

Nem sokat olvastam utána, tehát nem vagyok egy teljesen olvasott ember ilyen téren, nem sokat tanultam erről, de egy biztos: az emberi kapcsolatokat csak úgy lehet javítani, hogyha ezeket megbeszéljük és megpróbálunk segíteni a másikon.

Sajnos, most amit látunk, az az, hogy az állam megpróbálja hátráltatni ezeknek az egyesületeknek a működését. Mindenféle dolgokat, különböző adókat vetnek ki rájuk. Megpróbálunk túlélni, működni, de ha nagyon nem megy, utána maradunk barátok. Ha nem sikerül, akkor nem megy, de szerintem be tudná tölteni ezt a szerepet, mindenféleképpen.

Mit gondolsz, az állam miért akadályozza ezt?

Erre a kérdésre már – megmondom őszintén – tényleg nem tudok válaszolni. Ha bele tudnék látni egy bizonyos ember fejébe, akkor biztos, hogy jobb lenne. Nem tudom, hogy ki az, akit meg kellene ezzel kapcsolatosan keresni, hogy ez miért van, de sajnos van. Nem tudom, hogy miért akarják ezt, vagy hogy miért nem tetszik ezeknek a szervezeteknek a létezése, ezeket már végképp nem tudom megmondani.

Milyen az egyesületetek megítélése, hogyan fogadják az emberek a munkátokat?

Az emberek fele nagyon szereti, a másik része pedig viszolyogva fogadja. Nem tudja, hogy most ez jó vagy rossz. Nem is csodálkozom. Ezt a világot valamelyest megmérgezte a drog meg a pénz, már ők sem tudják, hogy miben higgyenek, vagy min gondolkodjanak el jobban. De amikor vége van egy bemutatónak, akkor mindig odajönnek gratulálni. Ha látják, megmutatjuk, hogy mit tudunk, akkor az emberek tényleg hálásak is. Nemcsak azon vesszük észre, hogy most fizettek nekünk, mert olyan borzasztó összegeket nem szoktunk kérni sosem, de az nekünk már bőven elég szokott lenni, ha látjuk hogy odajön egy ember, és azt mondja, hogy hú gyerekek, ez nagyon szép volt!

Volt egy-két alkalom, amikor kint voltunk egy helyen bemutatózni, Szegváron, és ott volt egy kazal fiatal meg két idős mama. És a két idős mama úgy tapsolt, hogy fölötte az összes többinek. Hihetetlen volt, és utána odajörtek gratulálni a lányoknak meg a fiúknak hogy minden nagyon szép volt, hogy ők már nagyon régen láttak ilyet. Lehet, hogy szegénykémék még sosem láttak ilyet, de azt mondom, ez akkor is jólesik az embernek, amikor elismerik a munkáját.

Melyek a legfontosabb értékek a csoport számára?

A legfontosabb értékeink az összetartás, ezt nagyon becsülöm a srácokban, és a tudásuk. Az a jó, hogy aki hozzánk jön, az borzasztó fogékony lesz a történelemre, nagyon kezdi szeretni, meg a fegyvereknek a megismerésére. És én büszke vagyok arra, hogy ezek az emberek tudnak fegyvert forgatni.

Évszázadok óta ilyen fegyvereket nem is használtak, azt sem tudják az emberek, hogy mi az, és mi be tudjuk mutatni. Ez tők jó.

A bemutatókon kívül milyen céljaitok vannak még?

A legfontosabb célom az, hogy végre össze tudjak hozni egy olyan közösséget, ami saját magától is működik, nélkülem. Nekem csak egy olyan szerepem legyen benne, hogy lássam, hogy ők működnek. Ez most nem a pénzre értendő, mert nagyon sokan azt hiszik, hogy én azt szeretném, hogy ez úgy működjön, hogy nekem folyik a pénz, ők

meg csinálják, nem. Ebből majd előbb-utóbb szeretnék kilépni, mert ebből ki fogok égni, mert ez így működik a vezető embereknél, ha normálisan végzik a dolgukat.

Azt szeretném látni, hogy mindenki mindenkivel ismerős, haver, barát, tehát az összes ilyen hagyományörző egyesület, mindenki karöltve dolgozzon azon, hogy egy létező, egy működő, egy igazságos lovagrendet létrehozson Magyarországon.

Sajnos most nem ezt látom. Létezik lovagrend Magyarországon, de nem azt látom, hogy ez az igazság elvén működne.

Mit gondolsz, mikorra fogjátok ezt elérni, mikorra lehet mindebből valóság?

Hát szerintem lesz már két gyerekem, mire ezt elérjük. Pedig most még nem tartok ott, hogy szeretnék.

A siker milyen mértékben múlik a vezetőségen, illetve a tagokon?

Komoly mértékben múlik a vezetőségen. A tagok végzik a dolgukat. Ők sohasem bánthatóak azért, mert valami nem úgy jött össze. A vezetőség dolga az, hogy kinevelje a legjobb embereket, a húzó embereket, meg létrehozza azt az esélyt, hogy valakinek legyen ideje meg módja, hogy ezeket a dolgokat megcsinálja. És ne kerüljön neki egy vagon pénzbe.

A célok elérése érdekében milyen mértékben kell megmozgatnotok a kapcsolati tőkéteket, pénzforrásaitokat, ismeretsegeiteket?

Ez egy folyamatos dolog. Az ismeretséget azt mindig elő kell venni. Hogy valamilyen célt elérjünk, hogy az a cél megvalósuljon, előbb-utóbb ahhoz komolyan meg kell mozgatni minden ismerőst, minden szálát, fel kell dolgozni, hogy kinek milyen ismeretsege van, hol van ismeretsege, azon felül komoly pénzekbe kerülnek bizonyos dolgok.

Van egy társszervezetünk Szerbiában, egy baráti szervezetünk, a jó az, hogy velük közösen tudtuk megalkotni ezt a baráti szerződést, és működik is közöttünk, ezekhez viszont pénz kell. Hogy valaki külföldre tudjon kivinni egy 25 fős társaságot, ahhoz komoly pénzek kellenek. Ott számolni kell egy 90-100 ezer forintos útiköltséggel, és akkor szerintem még nem is mondtam sokat. Ebben még az étkezés nincs benne.

A csapatotokban vannak magasabb iskolai végzettségű emberek, akik tudásukkal is segítik az egyesületet?

Igazából van egy nagyon jó ismerősünk, aki ugyan csapattagként nem szerepel, de tiszteletbeli tagunk, ő pedig K. Valéria, aki a jogi dolgokat szokta intézni. A csapat nagy része őt nem ismeri személyesen, én vagyok az, aki folyamatosan jár hozzá, hogy ha bármi problémám van, valamit nem értek a papírokkal, amiket küldözgetnek, akkor hozzá megyek.

Ő egy olyan ember, aki ingyen és bérmentve segít olyanoknak, akik nem tudják megfizetni ezeket a dolgokat. Ennek nagyon örülök. Természetesen az egyesület is mindent megtesz, ha esetleg valamit kér. Igazából mi mást nem nagyon tudunk felajánlani azon kívül, hogy segítünk, csak a fizikai erőnket tudjuk felajánlani sokszor.

Van-e a csapatotoknak valamilyen érdekérvényesítő képessége?

Nem igazán.

Ismersz-e valakit személyesen azok közül, akik részt vesznek a helyi hatalmi döntésekben?

Hát ez egy jó kérdés. Ismerek olyat, de sajnos ő nem az a típusú ember, aki segítene bármiben is.

Hiába van a tűz közelében, nem segít nektek?

Így van.

Milyen javaslatod, ötleted van, amellyel javíthatnátok a helyi körülményeken?

Nekem már akkor is lett volna javaslatom, sőt egy olyan tervzetem volt benyújtva még a kerékpáros egyesületem létezése, vagyis előkészítése idején, volt egy olyan feltevés, hogy ugye nagyon sok a kerékpáros itt a városban, és valljuk be, hogy elég

komolyan tönkre tudnak tenni bizonyos épületeket, szobrokat, parkokat azzal, hogy ugrándoznak rajtuk, meg a sportjukat próbálják űzni, felkészülni a versenyekre.

Na most létre lehetett volna hozni egy olyan versenypályát, ahol mindenki el tudott volna helyezkedni azon a szinten, amit szeretett volna csinálni. Ez működött volna, de befektető nélkül sajnos nem jött létre. A múlt héten kaptam egy olyan hírt, hogy valószínű, hogy létre tudom hozni jövőre ezt a pályát.

Lehetne olyan parkot létrehozni, ahol az emberek megtalálnák végre – pl. a fiatalok –, ami érdekli őket. Különböző kurzusokat tartanék arról, hogy miért fontos a sport nekik, vagy hogy miért lehet fontos az, ha továbbtanulnak. Az érdeklődésüket kellene megfogni, és azt hiszem, hogy tudnék rá orvosolható dolgokat.

Volt olyan időszak, – még a régi korszakban – amikor elkezdtem ezt a hagyományörzést, valamikor hat évvel ezelőtt. Jártam be iskolákhoz, full vasba, nagyon érdekes volt, mert megszeppenve néztek bennünket a harmadikos-negyedikes diákok, és amikor bementünk egy felsőoktatási intézménybe, ott is bizony megszeppenve néztek bennünket a hallgatók. Először is azt gondolták, hogy kik ezek az idióták, akik negyven fokos melegben ilyen ruhába beöltöznek, de később, amikor elkezdtek faggatni bennünket, akkor rájöttek, hogy ez nem egy idióta dolog, és utána lett közülük tagunk. Ez nekünk egy toborzó, de megpróbálnánk egy kicsit más irányba fordítani a világot, bár egy fecske vagyunk ezen a nagy égen, de ettől függetlenül hátha sikerülne.

Az lenne a célotok, hogy mindenkit – ha nem is kimondottan hagyományörző egyesületbe – valamilyen közösségbe integráljatok?

Igen, igen. Nem akarok olyan ember lenni, mint édesapám, hogy azt mondjam, hogy hú, de jó volt az előző rendszer, mert nagyon jól tudjuk, hogy nem volt jó, de ez se jó.

Azt viszont tudni kell, hogy abban a rendszerben élt egy olyan dolog, amivel a gyerekeket meg tudták fogni, le tudták őket kötni. Ilyenek voltak a különböző KISZ-táborok, ezt mindenki tudja. Én nem éltem benne, tehát én nem tudom, hogy mi az, kisdobosnak lenni, de tudom milyen dobolni, mert azt meg szerettem.

Úgyhogy azt mondom, ezek az egyesületek felválthatják az ilyen különböző KISZ-táboroknak a helyét, és ezt az űrt be tudják tölteni. Talán ha lekötjük az energiákat, akkor nem fognak a drogokhoz nyúlni.

Kinek szoktad elmondani ezeket a javaslataidat?

Elég sokat hangoztatom őket, de sajnos úgy látom, hogy nagyon halk vagyok. Ha nincsen pénzed ebben a világban, nem tudsz előrébb jutni egy tapodtat sem. És addig, míg nem tudom érvényesíteni azokat a dolgokat amiket egy egyesület tud csinálni... Azért egy egyesület vezetőjeként már volna egy kicsi hatalmam, abból a szempontból, hogy meg tudnék jelenni olyan helyeken, ahol már én azt mondhatom hogy ennek az egyesületnek a vezetője vagyok, és én ezt meg ezt szeretném, meg így meg úgy szeretném. Akkor megpróbálnék keresni valami lehetőséget, hogy létrehozam azt a dolgot. Ott már úgy egy kicsit könnyebb.

Így magánemberként hiába mondok én bármit. Az, hogy itt beszélgetünk ezen a helyen, amiről azt hittük, hogy csendes és közben hangos, de erről függetlenül ez így működik az életben is, én azt hiszem hogy hangos vagyok, de közben csendes.

Szerinted ha az emberek bele akarnának szólni a helyi döntésekbe akkor nem is lenne rá lehetőségük, ha nem egy bejegyzett egyesületként működnének?

Igazából lehet, hogy egyesületként sem tudunk beleszólni bizonyos döntésekbe, vagy sehogy sem, de mégis így egy kicsit könnyebb, már a lelkének is az embernek hogy azt mondhatja, hogy én ennek tagja vagyok. Nem lógok a világban. Tehát beleszólni nem biztos, hogy bele tudunk, de megpróbálni megpróbálhatjuk.

Ez olyan, mintha forradalmat szeretnénk csinálni egyedül. Egyedül sose fog menni. De ha van 100 ember, aki mellénk áll, akkor azzal már el lehet kezdeni.

Arról van-e információd, hogy mire mennyit fordítanak a város vezetői?

Erre nem nagyon van rálátásom.

Ha Szentes pályázaton nyerne egy nagyobb összeget, mire fordítanád?

Van egy-két ötletem. Alapjában véve jó lenne az utakra fordítani még többet, mert az is fontos, de nagyon jó lenne, ha fordítának pénzt arra hogy más egyesületek is érvényességet kapjanak. Ha ilyen pályázatot nyernének, mint például egy interregionális pályázat azzal, hogy fejlesszük a külföldiekkel a kapcsolatot, akkor bizony nem csak a vízilabdásoknak kellene adni pénzt, hanem adni kellene a dzsúdósoknak is, mert ők is kapcsolatban vannak például a hollandokkal. Például ha lehetek egy kicsit hazabeszélős, akkor nekünk is, mert mi meg a szerbekkel és a románokkal vagyunk kapcsolatban, tehát mindenkire oda kellene figyelni. Mert ott vagyunk, mert látszódunk, tudják, hogy létezőnk, csak nem figyelnek ránk oda.

Az egyesületek szeretne bekapcsolódni a helyi döntésekbe?

Vannak bizonyos tagjaink, akik szeretnék ezt, vannak, akik nem. Én azt mondom, hogy nem mindenki született politikusnak, és döntsének azok, akiknek döntenüik kell, de jól döntsének. Nem feltétlenül kell az embereknek döntenüik, mert a politikusok ezért vannak, ők ezért tanultak, de ha döntenek, akkor viszont ne csak a saját zsebükbe döntsének, hanem döntsének másoknak is.

Ha fontosnak tartanád annak célját, részt vennél-e közösségeddel megmozduláson, tüntetésen, aláírnál-e protestáló ívet?

Erre azért nem válaszolok most egyelőre úgy, hogy pozitív legyek, mert sajnos volt egy ilyen egyesület nem olyan régen, most is meg vannak, csak perben vannak szerencsétlenek, mert voltak egy olyan tüntetésen, ahol az ő érveiket lehetett volna érvényesíteni, de a hatóság közbelépett, és mindegyiküket letartóztatta. Nem szeretnék ebben a cipőben járni semmiféleképpen, de azt mondom hogy ha lenne egy olyan dolog, amire én azt mondom hogy igenis ezért nem jár fővesztés, akkor biztos, hogy kiállnánk.

Benedek Dániel

„NEM TUDOM ELKÉPZELNI, HOGY NE CSINÁLJAK KÖZÖSSÉGI DOLGOKAT”

KÖRNYEZETVÉDELMI KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

Név nélkül (27 éves nő), Szeged

Arra szeretnélek kérni, mesélj a családról, környezetedről!

Család... Hagyományos családról van szó, apa, anya együtt élnek, van egy bátyám. Abból a szempontból meg nem hagyományos, hogy apa politikus, anya meg közgazdász. Most meg tanár. Közgazdaságtant tanít a gimiben. A gimiben, otthon.

Hol laktatok?

Orosházán. Ők még most is ott laknak.

Te most már tartósan ideköltöztél?

Még mindig otthonomnak nevezem Orosházát, de most már az egyetem óta eltelt... Hét, már nyolcadik éve lakom Szegeden. És azóta mindig itt laktam Szegeden, sosem költöztem el, nem mentem albérletről albérletre. Szóval ezt most már tekinthetem otthonnak.

Mennyire volt jellemző a családdodra, hogy társaságba járnak?

Nem volt nálunk soha nagy vendégjárás, de azért fogadtak vendégeket. Olyanok voltak, hogy családi szalonasütések, nagy banzáj, vagy apa barátai jöttek kártyázni, meg ilyen névnapozások... De olyan nagyon nem, mondjuk házibulikat nem tartottak.

Tartoztak-e valamilyen formális közösséghez a szüleid?

Hát apa igen. Nem tudom pontosan, de talán a kilencvenes évek közepétől kezdve a párt az egy elég erős közösség. Anya meg... Hát, nem annyira, anya nem.

És te, jártál-e gyerekkorodban szakkörre?

Ja, mindig. Jártam úszni, úgyhogy az úszó egyesület már eleve. Éveken keresztül jó volt a csapat. Aztán jártam rajzszakkörbe, akkor egy időben egy ilyen... DÖK (*diák-önkormányzat – a szerk.*), nem voltam tag, de beszálltam ott kicsit a munkába. Meg hát a kocsmahaverok, az is egy fix közösség volt egy jó pár éven keresztül.

Tartod-e a kapcsolatot velük?

Néhány emberrel tartom. Bár a kocsmatársaság egészen megszűnt, miután elkerültem Szegedre. Nem rögtön, de úgy szépen lassan leépült. Most már háromhetente vagy havonta járok haza, akkor meg nem az az elsődleges, hogy elmenjek a kocsmába... Meg nincs is rá idő.

Az úszást miért hagytad abba?

Mert egy szint után az ember látja, hogy most érdemes-e tovább versenyszerűen edzeni – mert mi olyan csoport voltunk, ahol versenyszerű edzés folyt – látod, hogy vagy-e olyan sikeres, hogy felnőtt kategóriában menjél tovább országosra, vagy látod, hogy nincs sikerélmény, meg semmi extra. Meg hát a többiek is abbahagyták. Nem került ki közülünk nagyon profi úszó, és akkor szépen lassan 14-15 éves korunkban mindegyikünk azt mondta, hogy elég volt.

Ez a kapcsolat is megszűnt, vagy működik még?

Hát, részben összejártak a közösségek, mert akivel abban a csapatban jóban voltam, azok... Mondjuk kocsmában is összejártunk, meg egyetemen évfolyamtársam volt az egyik srác... Szóval, nyomon követjük egymás életét.

Most milyen közösségeknek vagy a tagja?

A Védegyletnek. Ez ilyen furcsa, mert a szegedi csoport, az egy közösség – meg van a pesti csapat, ami egy másik, és most már egy ideje oda a pestiekhez is szoktam menni. Illetve hát vannak az ilyen szervbiz találkozók, amikor a pesti központi csapat összejön, és most már oda is szoktunk járni. De az teljesen más, mint a szegedi. Aztán meg van a thai chis csapat, meg a munkahelyi közösség. Hát, az egyetemi barátok... Szakkoli – szakkolis voltam végig egyetem alatt – az egy halódó közösség most. Már nem nagyon járunk össze.

Addig tartott, amíg egyetemisták voltatok?

Igen. Virtuális közösségként létezik, van egy levelezőlistánk, azon van mozgás, meg tudunk egymásról, ki mit csinál, de a legtöbb ember elment Pestre, vagy akárhova. És ez is ilyen távolsági okok miatt... De lehet, hogy ha itt lennénk Szegeden, akkor sem találkoznánk annyit.

Ezek közül a közösségek közül melyiket tartod a legmeghatározóbbnak az életedben?

A Védegylet egyértelműen, mert ott van egy közös célunk. Mert a thai chi közösség olyan szempontból másfajta közösség, hogy ott mindenki magáért van, a thai chit mindenki magáért csinálja, csak együtt haladunk ezzel a csoporttal – de abba, mint közösségbe nulla energiát fektetnek. A Védegyletbe, oda kell energiát fektetnem.

Beszéljünk egy kicsit a Védegyletről, inkább talán a szegedi csoportról!

2005 óta létezik, ha jól emlékszem. Mármost... Hát, legkorábban szerintem István 2003-ban kezdett el tevékenykedni, akkor is volt már egy szegedi csoport, de ez igazából csak István volt, úgyhogy ezt talán még ne nevezzük csoportnak. 2005 januárjában volt a legelső nagyobb találkozó. Én utána rögtön kimentem Spanyolországba 5 hónapra, tehát a kezdetekkor nem voltam itt, azóta vagyok benne. Nem lehet tudni, hogy hányan vagyunk. Nincs ilyen, hogy tagság, nálunk olyan, hogy tagkönyv nem létezik. Levlistán vagyunk, nem is tudom, hasraütésre úgy tizenöten, de ebből most kábé öten írunk rend-

szeresen, tehát most nagyon kis mikro lett a közösség. És hát van a holdudvar, ami végül is informálisan szerintem a közösséghez tartozik. Például Ádám (*az interjúalany barátja – a szerk.*) is benne van, olyan emberek, akik hivatalosan nem Védegyletesek, de azért ott vannak rendezvényeken, segítenek. Tehát mondjuk 15-20 ember.

Milyen gyakran vannak rendezvények? Milyen a részvétel?

Általában igazodunk az iskolai évhez. Magyarán nyáron nincs semmi. Ha sikerül, akkor csinálunk filmklubot, félévenként, kéthetente. Aztán most úgy tűnik, hogy idén lesznek egyéb estek, beszélgetős estek is. Talán azok is kéthetente, de ebben nem vagyok biztos, lehet, hogy havonta. Teljesen változó, hogy mennyien vagyunk. Ha ilyen divatosabb témájú filmet vetítünk, akkor ott vannak hatvanan, aztán a filmvetítés után elhúznak negyvenöten.

Milyen motivációból csatlakoznak emberek a csoporthoz?

Fogalmam sincs. Nem tudom, talán akkor, ha egyéni szinten eljutnak oda, hogy már úgy érzik, valamit csinálniuk kell, valamit csinálni akarnak. De egyébként nem tudom.

Kialakult-e informális, személyes kapcsolat a tagok között? Vannak-e domináns, vezető személyek?

Hát alakultak ki barátságok. Mondjuk annyira nukleáris ez a csapat jelenleg, hogy igazából nincsenek ilyen nagyobb csoportok. Most én egy kicsit kihúzó, mert kábé egyedül vagyok csaj, a fiúk azok egy kicsit többet szoktak találkozni, mondjuk kocsmázni, meg ilyenek. Nem azért, mintha engem nem hívnának, csak én az utóbbi időben – tavasz, nyár folyamán – megpróbáltam kicsit tehermentesíteni magam a Védegylettől. Úgyhogy én ezekben nem voltam most benne, de vannak olyan srácok, pl. D. Laci, ő mondta, hogy barátokra talált itt a Védegyletben. Nem tudom, jó kapcsolatban vagyunk, meg... Nem csak a Védegyletről szokott szó lenni. Nem tudunk úgy beszélgetni, hogy most akkor csak a napirendi pontokról vitázunk. Nem mondom, hogy mindenki a közeli barátom, meg legegységjobb barát, de szerintem informális kapcsolat is van köztünk. De olyan ember nincs, akit itt ismertem meg. Szerintem már majdnem mindenkit ismertem valahonnan.

Hogyan szerveződött a csoport?

Szerintem volt olyan, aki formális indíttatásból kereste meg. Vannak is. Most is jött egy srác augusztusban. Írt Istvánnak, hogy most költözik Kaposvárról Szegedre, és szeretne becsatlakozni. Még nem tudjuk, hogy mi lesz belőle, de eljött az egyik alkalomra.

Milyen témákról szoktatok beszélgetni? Politizáltok?

Hát a közügyek meg a politika egy kicsit összeecsúszik a tevékenységgel. Ez simán belefér, hogy elkezdünk ilyenekről beszélni. Általában, ha helyi ügyekről van szó, akkor az önkormányzat szidása egy gyakori téma. Hát, sportról, most volt az olimpia, István meg Gyuri nagy rajongók, és akkor mindig kivesézik, hogy mi hogy volt. Nyaralás, csajok, pasik, ilyenek.

Van-e domináns, véleményformáló tagja a közösségnek?

Vannak. Igen, nálunk ez mindig problematikus, mert nincsenek lefektetett szabályok, hogy most akkor mikor van egy dolog eldöntve. Ez már kezdődik egy találkozó megszervezésénél. Valaki felveti, hogy legyen egy találkozó, és akkor mindenki bedobja, hogy neki mikor jó. Persze sosincs olyan időpont, ami mindenkinek jó, és akkor most mi van, hogyan döntünk? Egyszer csak valaki kérdésfeltevés formában megfogalmaz egy javaslatot, és ha a többiek nem ellenkeznek, akkor az lesz. Általában aki felteszi ezeket a javaslatokat, azt mondanám én véleményvezérnek, akire hallgatnak, meg nem mondanak neki ellen. Ő sem mondja, hogy akkor most úgy lesz, csak így kérdés formájában fölteszi, és akkor lesz valami.

Ez a döntéshozatali mechanizmus érvényesül a konkrét szervezési kérdésekben is?

Elég gyakran igen. Az ilyen nagyon operatív dolgoknál, ott mindig – legalábbis én úgy érzem – van egy kis konfliktus, amikor nagyon operatívak akarunk lenni. A pont végződésű mondatok nekem nem mindig szimpatikusak... Mert azzal leszögezzük a dolgokat.

Milyen csatornákon kommunikáltok még?

Internet, levlista, ha sürgős dolgok vannak, akkor telefon meg személyesen. Gyakoriak a személyes találkozások.

Milyen gyakran találkoztok?

Ez hektikus teljesen. Amikor vannak ügyek, akkor gyakrabban. Meg az is, hogy ki találkozik. Amikor helyi ügyekben intézkednek, önkormányzatnál, meg ilyen helyeknél, akkor István meg Gyuri mondjuk minden nap találkoznak, és megbeszélik a teendőket. Ilyen nagy Védegyletes találkozó Szegeden már régen nem volt, utoljára tavasszal. Az most már nagyon érik. Van, mikor hetente, van, mikor havonta, van, mikor naponta – hát ilyen változó ez.

Mennyire ítéled sikeresnek a szervezet működését? Mennyire érte el a kitűzött célokat?

Szerintem az már talán sikerként könyvelhető el, hogy egyáltalán még létezünk, tekintve azt, hogy olyan célokat... Igazából, nem is fogalmaztunk meg magunknak célokat, amikor elkezdtük! Csak inkább, inkább olyan ügyek vannak, meg témák, amikben úgy érezzük, hogy egyszerűen nem lehet nem cselekedni, nem tethetjük meg azt, hogy nem teszünk semmit. Ebből egy nagy frusztráció is fakad, mert mindig csak begyűjtjük ezeket az infókat, hogy mi az, amivel tenni kéne valamit, akár aktívan, akár valami ellenében, és szerintem nagyon kevés dologban vagyunk sikeresek. Jellemző ránk ez az önirónia, hogy sosem értékeljük túl a tevékenységünket, de az siker, hogy nem esett szét a csapat. Mondjuk most is valamilyen szinten egy válságban vagyunk, mert a levlistánk tagjainak a nagy része nem ír már hónapok óta, úgyhogy egy-egy emberen múlnak a dolgok. De szerintem most úgy tűnik, hogy ezt meg tudjuk oldani. Lelkesedés még mindig van bennünk...

Kapcsolatot tartotok-e más szervezetekkel?

Igen. Például a SZIN kapcsán, a Tudatos Vásárlókkal. Aztán van a zöld szervezetnek egy mozgalomlistája, azon szerintem többen is rajta vannak, én konkrétan nem, de a Védegylet mint egyesület szinte az összes nagyobb civil környezetvédő szervezettel kapcsolatban van.

Elsősorban az országos Védegyletről van szó?

Elsősorban az országos Védegyletre gondolok, de – mondom, ebben nem vagyok biztos – István, Gyuri, D. Laci is rajta vannak biztosan ilyen listákon. Helyben? Hát, helyben annyira nem. A Csemetét azt tökellennek tartjuk – már elnézést a kifejezésért – de szóval nem... Azokban az ügyekben, amikben kellene, nem nagyon állnak ki, nem nagyon mutatkoznak. Szóba állunk velük, nem arról van szó, csak nincsen velük olyan komolyabb kapcsolat.

Van-e valamilyen kapcsolat a várossal?

Hát a várossal van... Hát ez a folyamatos cseszegetés.

Ki konfrontálódik kivel?

Hát inkább mi velük. A Védegylet több ügyben is bejelentkezett mint ügyfél, véleményezési joga van, meg el kell hívni tárgyalásokra. Véleményeztünk egy integrált városfejlesztési stratégiát, meg én nem is tudom, mit még. Látszat-együttműködés van. Az önkormányzat szeretné, hogyha mi mint civil szervezet megjelenünk, és ők ezt fel tudják használni, hogy ők milyen jól egyeztetnek. De közben meg folyamatosan megy a levelezés arról, hogy hol nem veszik figyelembe a véleményünket, vagy nem értesítenek ki időben dolgokról. Tehát ez nagyon konfliktusos.

Mennyire tudtok szakmailag kompetensen hozzászólni a városi ügyekhez?

Igazából az a véleményünk erről, hogy bárki szakértő, tehát bárki hozzászólhat ezekhez a stratégiákhoz, hogyha belegondol, meg olvassa. De ha akarjuk, akkor meg tudjuk indokolni, hogy miért vagyunk mi szakértők. Van köztünk egyetemi tanár, mérnök, kertésztechnikus, én közgazdász vagyok, tehát ha akarunk, akkor fel tudunk úgy is tűnni, mintha egy nagyon szakértő testület lennénk. Nem akarunk így feltűnni. Ha muszáj, ha erről van szó... Ha belegondolok, én úgy emlékszem, hogy mikor ilyen véleményeket beadtunk, akkor csak annyit írtunk oda alá, hogy Védegylet Szegedi Csoport, tehát semmit, hogy milyen titulus.

Mennyire tartod fontosnak a helyi társadalom szempontjából a tevékenységeket?

Hát nem tudom... Biztosan fontos. Nem szoktam ezen nagyon gondolkodni. Az, hogy egy filmklubot megszervezünk, hogy milyen hasznossága van annak, fogalmam sincs. Biztos hasznos, hogy egyáltalán lehetőség van bekapcsolódni, meg ha keresztülviszük a dolgokat. Látja az önkormányzat, hogy van egy-két ilyen figyelő szervezet, aki miatt nem lehet minden disznóságot megcsinálni. Ilyenekre tudok gondolni. Nagyon nem egyértelmű számomra, hogy ha egy filmklubot megszervezek, akkor azzal kiben mi indul el, és lesz-e annak valami foganatja.

Melyek azok az értékek, amelyek mentén úgy érzed, hogy csatlakoznod kell egy ilyen jellegű szervezethez?

Hát, nekem olyan a hozzáállásom igazából, hogy nem tudom nem csinálni. Nem érezném teljesnek az életemet, ha csak a saját dolgaimmel foglalkoznék, akár saját belső lelki fejlődésről van szó, akár munkáról, vagy családról. Nem, nem tudom elképzelni, hogy ne csináljak közösségi dolgokat, mert egy csomó mindent nem lehet csinálni egyedül, meg nem csinálja meg helyetted senki. Az önkormányzat sem azt a funkciót látja el, amit el kéne. Úgyhogy ez nekem ilyen muszáj-dolog, meg hát látom, meg vannak az információk, hogy hol lenne szükség segíteni, és akkor úgy érzem, hogy muszáj csinálni. Most a Védegyletben próbáltam min-

dent leépíteni tavasszal és nyáron, de aztán csak visszamásztam bele, mert nem volt, aki csinálja.

Mennyire próbálsz bevonni a barátaidat, kollégáidat a közösségbe?

Mostanában ezzel kapcsolatban kezdek kicsit változni, mert régebben semmit, senkit, abszolút semmit nem agitáltam, nem is árultam el, nem is tudták. Mondjuk munkahelyen, baráti körben volt olyan, hogy az egyik barátnőm mondta, hogy hú, hallottam-e már a Védegyetről, mert olyan jó, és hogy be akar lépni, és akkor én mondtam, hogy hát, fél éve már ott vagyok, csak nem mondtam... Most egy kicsit ez már változik. Munkahelyen is, közvetlen munkatársaimnak is mindig elmesélem, mi van éppen a Védegyletben, meg mit csinálok. De agitálni – továbbra se agitálok senkit. Mert nem lehet – meg szerintem nem is jó – az emberek nem veszik jó néven. Ezek ilyen kényes dolgok. Mert úgy tűnik, mintha én számon kérném az embereken, hogy ők mért nem, hogy szabadidejüket miért nem áldozzák fel ilyen tevékenységek oltárán.

Volt-e már konfliktusod a környezetben valakivel a közösségi aktivitás miatt?

Szülőkkel. Igen-igen, nekik a Védegylet az ilyen ambivalens... Kicsit mindig összehúzzák a szemöldöküket, ha kimondom azt a szót, hogy Védegylet. Igazából szerintem örülnek neki, hogy csinálok, de folyamatosan kritika alá veszik ezt az egész dolgot. Most már nem látják, hogy mennyi időt töltök vele, meg egyáltalán mit csinálok, de ha szóba kerül, azért mindig van egy kis vita arról, hogy hát... nem értenek vele egyet.

Ismersz-e valakit személyesen a város döntéshozói közül?

A munkám során rendszeresen szoktam találkozni városvezetőkkel, mondjuk az alpolgármesterrel. A városvezetési iroda vezetője szokott még jönni ülésekre, vele voltunk Münchenben, szakkiállításra is. Három napig együtt voltunk csoportban... Ennyire személyes.

Ki tudnád használni ezeket a kapcsolataidat?

Nekem ez nagyon gáz lenne. Legalábbis úgy gondolom. Emiatt soha nem is megyek el ilyen lakossági fórumokra, meg ilyenekre, mert ezt gáznak érzem. Ez egy elég konfliktusos dolog, hogy a munkahelyemen dolgozok egy bizonyos munkakörben, és mellette meg ugyanakkor rohadtul kritizálom a munkájában. Ez még nem lejátszott kör nálam. Úgy érzem, hogy az lenne a legkorrektebb, ha megmondanám neki, hogy én márpedig ezt így és így gondolom, és az én munkámban őt mint embert el tudom fogadni abszolút, de jó lenne, ha el tudnék menni lakossági fórumra és ott el tudnám mondani a véleményem, csak erre még nem vagyok képes.

Van-e konkrét ötleted, javaslatod, ami segítene a városi problémák megoldásában?

Hát... Biztos lenne... De ez így annyira tág... Biztosan lenne, de most nem tudok így hirtelen konkrétumot mondani... Ha rá lennék állva az ügyre, mondjuk, akkor a biciklizést – mert ugye nap mint nap biciklizek én is, és látom, hogy hol vannak a gázos szituk. Mondjuk abban persze hogy lenne javaslatom, hogy mit vagy hogy kéne csinálni, vagy hogy nem kéne csinálni.

Előfordult már, hogy ötletedet, javaslataidat megpróbáltad valamilyen formában kommunikálni?

Nem. Azért, mert szerintem nem ez a legjobb formája az érdekérvényesítésnek. De most gondolkodok azon, hogy belépek a kerékpáros klubba. Azért is, mert hogyha biciklizünk Szegeden, akkor az egy jó érdekérvényesítő szervezet. Meg gondolom, hogy ott benn, ott van fórumuk, zajlanak már beszélgetések, és úgy gondolom, először megkeresem a szövetségeseket, azokat, akik hasonlóan gondolkodnak, együtt így többet lehet elérni, meg egyáltalán tájékozódni kéne, hogy mik a nyitott kapuk. Mik azok, amik már eleve megvalósulnak, mert akkor nincs értelmé tépni a száinkat...

Melyek azok a területek, amelyekre a város érdekében szerinted több forrást kellene biztosítani?

Nem is a forrásról van szó elsősorban, hanem az információról. Az a baj a városvezetéssel – és ez nem csak ennek a városvezetésnek a baja, hanem általában így működnek most a dolgok, szerintem bármelyik városban –, hogy néhány ember, néhány „szakértő” találja ki a fejlesztési koncepciókat, plusz azok a vállalkozók, akik megjelennek a városban, és ajánlanak valamit. Ezek alakítják az egész városnak a jövőjét, a nagy fejlesztések, az összes koncepció tulajdonképpen néhány embernek az agyából pattan ki. Az lenne jó, ha az megvalósulhatna, hogy ebbe időben közösségek és egyének is bekapcsolódhassanak. Tehát ilyen részvételi várostervezés legyen. Erre aztán tényleg lehetne pénzt fordítani, de igazából a szándék lenne a fontos, hogy az meglegyen. Mert most folyamatosan abból vannak a konfliktusok, hogy kitalálnak valamit, és akkor már régen ki van találva, meg folyamatában van a dolog, amikor mi egyáltalán tudomást szerzünk róla. És akkor persze folyamatot megakasztó zöldek vagyunk, meg akadékoskodók, de hát egyszerűen a kitalálás annyira partikuláris, ha ott nincs éppen akkor egy ember, aki azt a fajta gondolkodást beleviszi, amit mi szeretnénk, akkor az úgy nem lesz olyan.

Szerinted hogyan kellene megvalósulnia egy közösségi döntéshozatalnak?

Erre már vannak technikák. Most konkrétan? Ez eleve egy időigényes folyamat lenne, de már vannak városok, ahol ez működik. Nagyon sok fórumot kellene csinálni, népszerűsíteni azt, hogy az emberek vegyenek részt a közösségüknek a tervezésében. De hát mondjuk egy ilyen nagyon durván passzivizált közösségben nem fog az embereknek maguktól eszükbe jutni, hogy én szólhatnék valamit, gondolkodhatnék, lehetne valami ötletem, hogy mi legyen városi szinten. Mert egy lakótelepen, azt el tudom képzelni, hogy gondolkodnak abban, hogy legyen-e játszótér, de nem csak abban kéne gondolkodni. Fórumok, több információ, használható honlapok, meg időben elkezdni a tervezést.

*Hány embert mozgatna meg az, ha lehetősége lenne beleszólni a döntéshozatalba?
Mennyire érdekelné az embereket?*

Nem tudom, ez attól függ, hogy milyen útvonalakon vannak elérve. Mondjuk, ha egy kisgyerekes családot úgy szólítunk meg, hogy a gyereke jövőjéről van szó, hogy milyen városban nő fel, akkor lehet, hogy felkapja a fejét. Szerintem mindenki rá tudna jönni arra, hogy miért fontos neki. Ez nyilván nem érdeke senkinek, hogy erre pénzt költsön, hogy népszerűsítsük a részvételi tervezést. El tudom képzelni azt is, hogy nagyon sokan rákapnának erre, mint ahogy Nyugat-Európában már tök természetes, hogy valaki egy vagy két ilyen civil szervezetnek a tagja, és rendszeresen önkéntes munkát végez. Tehát el tudom képzelni, hogy lesz egy ilyen idő, csak nem tudom, mikor...

Hári Péter

„EGYRÉSZT AZ EGÉSZSÉGMEGŐRZÉS, MÁSRESZT A TÁRSASÁG A CÉLUNK”

TERMÉSZETVÉDELMI TÚRAKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

N. I. (74 éves), Pécs

Kérem, beszéljen a gyermekkoráról, családi körülményeiről, szüleiről!

A gyerekkoromról annyit, hogy... Hogy tulajdonképpen nagyon szép, jó gyerekkorom volt 15 éves koromig. Apám állatorvos volt, anyám gyógypedagógiai tanár, és van két húgom. Egy olyan tipikus középosztálybeli család voltunk. Megvolt a mindennapi szűkület, nem dúskáltunk, nem jártunk Monte-Carlóba, de ami köllött, az megvolt.

Milyen közösségekben vett részt fiatalabb korában?

Kifogtam a cserkészlet utolsó évét, egy évig voltam kiscserkész.

Miért maradt ki ezekből a közösségekből?

A cserkészletet megszüntették, aztán utána folytatták '51-től kezdve – úgy szoktunk mostanában emlegetni, hogy „katakomba” cserkészlet. Voltak cserkészvezetők, akik megbízható gyerekeket megpróbáltak összefogni, és a cserkészlet szellemében tovább nevelni, tehát csináltak táborokat. Ezekben én már inkább mint vezető vettem részt és ezt csináltuk sokáig, '60... valameddig. Én gyakorlatilag '54-ig, mert '54-ben érettségiztem, és elkerültem Pécsről. Akkor kiestem a modellezésből is.

Jelenleg milyen közösség életében vesz részt?

Elsőként mondanám talán a Pécsi Túrakerékpáros Klubot, amit én alapítottam '91-ben, és aminek azóta az elnöke vagyok. Már többször le akartam mondani, de nem enged-

nek. Aztán tagja vagyok Pécsváradon a Vár Baráti Körnek, ami egy nagyon jó társaság, – egy aktív egyesület –, amiben a város színe-java benne van, meglehetősen nagy létszámú társaság. 200 körül van a létszám, ami Pécsvárad 4000-es kisvárosában egy jó létszám. Aztán tagja vagyok a nyugdíjasklubnak szintén Pécsváradon.... Ja, hát az egyházközségnek vagyok a világi vezetője, a Római Katolikus Egyházközségnek Pécsváradon... Egy fontosat kifejejtettem, a Baranya Megyei Természetbarát Szövetségnek is tagja vagyok és így ezen keresztül a Magyar Természetbarát Szövetségnek, sőt hát elnökségi tagja most már a harmadik ciklusban, mert a kerékpáros természetjárás is az MTSZ-hez tartozik. Ilyen értelemben én itt a megyei közgyűlésben a kerékpáros turizmusnak az összefogója, felelőse, vagy nem is tudom, mije vagyok.

A Pécsi Túrakerékpáros Klub elnökeként hetente átlagosan mennyi időt fordít a kapcsolattartásra?

Ezt még sosem számoltam ki. Ez nagyon időfüggő, mert kezdjük ott, hogy... Mi most kimondottan a kapcsolattartás? A tagokkal való kapcsolattartás? Vagy a más egyesületekkel való kapcsolattartás? Ez naponta előforduló probléma. Illetve nem probléma, hála istennek legtöbbször, mert gyakorlatilag állandó e-mail kapcsolatban vagyok az elnökségi tagokkal. Nem mindenkivel, de a tagok is elég sűrűn keresnek különböző dolgokkal. Hogy ez átlagban naponta mit jelent, ezt nem tudom megmondani. Tavasszal például, – amikor a nyári programot állítjuk össze –, akkor ez naponta jelent legalább fél napot.

Ezt nemcsak én csinálom egyedül. Amikor kezdődik a szezon, akkor van néhány túravezető – mert csináltunk pár évvel ezelőtt a klubban kimondottan ilyen túrakerékpáros túravezetői tanfolyamot –, ezt elvégezték körülbelül tízen, ebből mondjuk öten vannak azok, akik aktívak és tényleg vezetnek túrát, de hát ez azt jelenti, hogy azért nekem is jut belőle. Nyáron el szoktunk menni – hát régebben kéthetes, most újabban már csak egyhetes – vándortáborba sátorral. Ennek a megszervezése, kitalálása mindig az én reszortom. Ezen kívül vannak kétnapos, háromnapos túrák, egynapos túrák. Úgyhogy mondom, nagyon nehéz ebből átlagot számolni, sosem gondolkoztam még rajta. Mert hát lévén, hogy nyugdíjas vagyok, nem annyira kiszámítható az időm, mint a többieknek, akik mind dolgozók. Egyedül én vagyok ilyen úri helyzetben – már idő szempontjából legalábbis –, és ezért is igyekszem minél több munkát magam elvégezni. Két alelnököm van – hárman vagyunk az elnökségben –, az egyiknek három, a másiknak

négy gyereke van, és mind abban a korban. Becsülettel csinálják, amit csinálnak, de hát nem lehet őket akármeddig terhelni...

Le kell-e mondani valamiről azért, hogy a klub feladatait el tudja látni?

Azt hiszem, hogy nem... Mert én gyerekkorom óta nagyon szeretek biciklizni. És tulajdonképpen az, hogy én itt a klubnak a dolgait intézem, azért ez az esetek döntő többségében kedvemre való, szívesen csinálom, hobbiból csinálom. Ha nem ezt csinálnám, akkor csinálnék valami mást, mert rendkívül rossz véleményem van az olyan emberekről, akik unatkoznak, és nem tudják a szabadidejüket kitölteni, mert ez olyan fokú szellemi szegénységet jelent, ami már bünszámba megy. Úgyhogy tudnék mást csinálni. De ezt szeretem csinálni, ezt csinálom most már 17 éve, és nem érzem úgy, hogy ez nekem különösen nagy teher lenne. Nem mondom, néha vannak olyan feladatok, mint egy pályázati elszámolás, vagy ilyesmi, amire nagyon oda kell figyelni, rengeteg adatot kell összegyűjteni, szóval... Vannak olyan dolgok, amik tényleg terhesek tudnak lenni, de ez végül is... Általában... Mondom, én ezt szívesen csinálom, bizonyos szinten ez a hobbim.

Saját elégedettségéhez mennyire járul hozzá az, hogy ennek a közösségnek a tagja?

Tulajdonképpen... Tulajdonképpen fontos. Azelőtt ez nekem nem tűnt föl, amíg mondjuk dolgoztam. A Pollack Mihály Műszaki Főiskolán tanítottam, ott voltam docens, onnan mentem nyugdíjba, ott is már csináltam ezt, mert hamarabb kezdtem a klubot, minthogy nyugdíjba mentem. Most, mióta nyugdíjas vagyok, azóta érzem úgy, hogy ez jó, és hogy ez ad valami... Önelégültséget? Nem jó kifejezés rá, de nem tudok jobbat hirtelen, tehát van egy olyan érzésem, hogy nem élek hiába, csinálok valamit, ami másoknak jó. És akkor ez bizonyos szempontból megnyugvást meg nyugodt lelkiismeret ad.

A pécsi bringás klubnak körülbelül hány tagja van?

Ez elég változó. Tudniillik, ha azt számítjuk, hogy hányan vannak, akikre valamilyen munkát rá lehet sózni – tehát effektíve valamit csinálnak a közösség érdekében –, akár

túrát vezetnek, vagy ilyesmi, akkor ez 5-6, maximum 8 ember. Ha azt számolom, hogy... Akik tagdíjat fizetnek, az olyan 40 és 50 között váltakozik az elég rapszodikusán, mert vagy elfelejtik befizetni a tagdíjat vagy mit tudom én. Jönnek közben újak, de ez effektíve nem jelent nagy növekményt, mert annyian le is maradnak. Évente 1-2 fő gyarapodást jelent. Olyan 40 és 50 közötti létszám között szokott lenni, ha azt nézem, hogy mennyien vannak olyanok, akik rendszeresen eljárnak a túráinkra. Ha azt számítom, aki évente legalább egyszer eljön velünk túrázni, akkor az jóval száz fölötti létszám.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Tulajdonképpen nem toborzunk. Azért, hogy új tagokat szerezzünk, azért nem toborzunk. Nem azt mondom, hogy zárt társaság, mert mindenkit szívesen látunk, aki jön, és túrázik velünk egyszer-kétszer, és ha úgy látjuk, hogy ez egy olyan ember, aki nem lógna ki a sorból, és azt mondja, hogy ő be akar lépni a klubba, akkor minden további nélkül föl vesszük. Van egy újságunk, a KerékVáros című újság – ez kéthavonta jelenik meg –, ingyenes újság. Aki érdeklődik a programunk után, megtalál bennünket, ha akar. Van egy, sőt most már két honlapunk az interneten, az egyik az úgynevezett hivatalos honlap – tehát ahol van egy kis ismertetés magáról a klubról –, és fönt van mindig a KerékVáros újságnak a legújabb száma. Ott van az egész évre szóló programunk, azt mindig úgy február vége, március eleje felé összerakjuk dátumszerűen, útvonalszerűen, túravezető... mindennel fixen.

Ezen kívül van egy másik honlapunk, egy inkább blog jellegű – a másik alelnök csinálja –, ott elsősorban a már lezajlott túrákról van egy kis beszámoló, hogy hol jártunk, merre jártunk, mi volt az érdekes, és rengeteg fénykép. Valamikor a tavasszal vagy nyár elején indult ez a blog jellegű, ahhoz képest olyan 3000 körül tart valahol a számláló...

Gyarapodni fog?

Annyian kukkantottak bele, biztos gyarapodni fog, és én tulajdonképpen ettől várom, hogy jelentkezzenek új emberek. Közhasznú egyesület vagyunk. Ennek következtében én nem mondhatom azt, hogy a túrára csak az jöhet el, aki klubtag,

mert a közhasznúságban benne van az, hogy bárki... Egy biciklijének kell, hogy legyen az illetőnek, mert a klubnak nincs biciklije, de azon kívül nem tehetek más megkötést... Ha egy kempingbiciklivel jön egy félrészeg alak, akkor azt azért nem vesszük el magunkkal, mert avval úgyis csak baj lenne már 10 kilométernél. De a túráink nyitottak, és az új tagjaink általában úgy verbuválódnak, hogy valahonnan hall a túráról, eljön egy túrára, akkor ha az tetszik neki, akkor eljön még egyre, és a harmadiknál már általában becsatlakozik a klubba.

Milyen gyakran szerveznek összejöveleteket: túrákat, közösségi esteket?

Túrákat gyakorlatilag kéthetenként, minden második szombaton. Közösségi összejövetel... Hát van évente két nagy összejövetelünk, ami teljesen nyílt, és újságban, rádióban, imitt-amott meghirdetett. Tavasszal – amikor az éves közgyűlésünket is szoktuk tartani – akkor van egy, amit szezonnyitó estnek szoktuk nevezni. Itt általában felkérünk valaki előadót, tehát valami biciklis témájú előadás szokott lenni, vagy a várostól jön valaki, aki a tervekről beszél. Akkor van tulajdonképpen az éves túraprogram nyilvános ismertetése. Tehát ez egy ilyen, hogy úgy mondjam, nagy rendezvény... És szokott lenni ősszel – úgy szeptember végén, októberben – megint egy ilyen nagyobb rendezvény. Ezt általában a Nagy Lajos Gimnázium nagy előadótermében szoktuk tartani, ahol az éves dolgokról számolunk be, általában diavetítés.

Volt egy próbálkozás német mintára, hogy a hónap bizonyos napjában kocsmában csináljunk kerékpáros törzsasztalt. Ezt a németeknél láttam, az ADSC-nél, az Allgemeine Deutsche Fahrrad Clubnál. Náluk ez bevett szokás, egy korsó sör mellett megbeszélik a dolgokat. Ezt próbáltam itthon is meghonosítani, de nem jött be. Nem lett népszerű, nem jöttek el az emberek, mert... Az egyik azért nem, mert ott olyan bagószagú lesz, hogy utána két napig érzi. Volt arról szó, hogy elmegyünk valami nemdohányzóba, akkor oda meg a dohányosok nem akartak jönni, szóval nem vált be, na ez a lényeg.

A gimnáziumon kívül hol van még összejövetel?

Van egy közösségi irodaház, ami az MHSZ székháza volt annak előtte, ott van egy irodahelyisége a Nagycsaládosok Országos Egyesületének, és mivelhogy mind-

két alelnököm tagja, ezért velük van egy olyan egyezségünk, hogy minden szerdán délután a miénk a helyiségük. Az elnökségi üléseket – kicsit időzjelben mondván – mindig ott tartjuk, és esetleg az olyan rendezvényt, ami nem tart különösebben számat nagy népszerűsége. Tavaly télen elkezdjük például a Rockenbauer-féle *Még egymillió lépés Magyarországon* vagy ilyesmi... Ezt megszereztük DVD-n, és ebből olyan kéthetente egy vagy két részletet megnéztünk. Hát erre jött 8-10 ember, és ezt valószínűleg következő télen majd megint folytatjuk... Tehát ezt szoktuk ott tartani, de a hivatalos címe a klubnak az egyik alelnöknek a lakáscíme, mert nincs állandó klubhelyiségünk, mert anyagilag nem állunk úgy.

Az ösztáagságnak körülbelül mekkora hányada szokott részt venni az összejöveteleken?

A tavaszi összejövetelen olyan 80 százaléka, meg plusz azért szokott lenni legalább ennyi érdeklődő is. Ez a törzsasztalos dolog nem jött össze, a túrákon, nagyon változó, ott olyan 20 és 30 közötti létszám szokott lenni, ami szerintem nem rossz. Aztán van olyan rendezvényünk – június első szombatján van hagyományosan most már 15 éve körülbelül – a *„Kétszer 100 kilométer Baranyában”* című országúti teljesítménytúra, ott volt már 130 résztvevő. Olyan huszan szoktak lenni körülbelül, akik a 200 kilométeres távra vállalkoznak, és olyan 100-110, aki a százat tekeri végig.

Elsősorban kik és miért csatlakoznak az egyesülethez, melyek a motivációk?

Szerintem nagyon sokfélék a motivációk. Mert a motivációban különböző elemek szerepelnek. Szerepel egy olyan, hogy közösség, hogy valaki valamilyen közösségbe akar tartozni. Ez nem jelent okvetlen klubtagságot, tehát ez a közösség hiány vonatkozik magára a biciklizésre, ugye egyedül biciklizni az egyrészt marha unalmas, másrészt rendkívül veszélyes, az autók miatt. Hogyha tizen-húszan megyünk együtt, akkor azért az sokkal kevésbé veszélyes, mert azért az autósok ennyi biciklistával már nem mernek kikezdeni. Aztán van olyan, akinek a mozgás hiányzik, tehát azért biciklizik, mert nem akar elhízni, tehát hogy úgy mondjam, egészségügyi okokból. Ez a kettő összefügg, mert az is azért talál ránk előbb-utóbb, mert egyedül nem szeret biciklizni, és akkor inkább eljön velünk. Tehát azt hiszem, alapvetően ez

a két alapmotívum – egyrészt az egészségmegőrzés, másrészt a társaság. És a kettő valamilyen összefüggésben.

Van-e a tagok között tényleges kapcsolat a sportegyesületen kívül is?

Van, tudom, hogy van. Aztán hogy mennyire, hova járnak szórakozni, azt nem tudom, de van több ilyen kisebb, hogy úgy mondjam baráti társaság. Lehet, hogy ez kicsit túlzás, tehát vannak olyan klubtagok, akikkel itt ismerkedtem meg a klubban, és együtt mennek biciklizni. A nagykőrösi aranykerék túrakerékpáros klubbal van például bizonyos szintű kapcsolatunk – nemcsak hivatalos szintű, hanem a tagok között is –, tudok olyanról, hogy ketten-hárman elmentek Nagykőrösre, mert ott volt valamilyen kerékpáros rendezvény, és az ottani haverok meghívták őket. Vannak olyanok, akik nagyon sokat túráznak a klubbúrákon kívül is, és itt a klubban ismerkedtek meg. Most szeptember 13-án lesz a harmadik klubházasság itt Pécsváradon.

Kérem, beszéljen arról a két személyről, aki a legközelebb áll önhöz a klubtagok közül!

Tudnék mondani több nevet is. Először mondjuk Csongor... Csongor nagyjából az én legnagyobb fiammal egyidős, tehát olyan 40-45 körül lehet.

Miért került hozzá közelebb, mint másokhoz?

A családot ismertem korábban is, és volt velük kapcsolatom. Őt konkrétan nem, az édesapja viszonylag korán elköltözött Pécsről Budapestre, és ő ott élt, ott járt egyetemre, és egyetem után jött haza Pécsre. A konkrét megismerkedésünk úgy történt, hogy az egyik fiammal elindultunk, hogy elmegyünk a Zengőre. Akkor még Pécssett laktunk, és ott a Rákóczi út végén, a 48-as téren a villanyrendőrnél megálltunk a Trabanttal, és mellettünk állt biciklivel Csongor. Laci fiam váltott vele két szót, aztán zöld lett, mentünk. Mi eljöttünk Pécsváradra, itt egy kicsit csellengtünk a városban, a várban, és utána gyalog indultunk fel a Zengőre. Mikor fölértünk, a kilátó oldalának neki volt támasztva egy bicikli, hát Csongor volt. Azóta vagyunk

kvázi baráti viszonyban Csongorral és a családjával. Tulajdonképpen az elsők között volt, aki csatlakozott a klubhoz, és azóta is rendszeresen csinálja. Ő a mindenes a KerékVáros újságnak – a mindeneset úgy értem, hogy ő találta ki, ő szerkeszti, tördeli, viszi a nyomdába, hozza el a nyomdából és terjeszti – sőt a rossz nyelvek szerint még írja is –, ami azért jó. Szerintem jól csinálja. Már egyszer tele volt vele, és azt mondta, abbahagyja, de aztán sikerült rábeszélni, hogy ne hagyja abba. Hát nem egy nagy dolog ez, éppen tegnap jött az utolsó szám egy ilyen A/3-as papír félbehajtvva, be is hozom...

Miről szoktak beszélgetni Csongorral, amikor találkoznak?

Nagyon sok mindenről. Ő a klubban a precizitás. Ő az, aki odafigyel a különböző egyesületekre, közhasznúságra, vonatkozó törvényekre meg rendeletekre, amiket én tényleg lezserül kezelek sokszor. Ő az, aki mindig zörög, hogyha valami nem stimmel, és hogy csináljuk meg, vagy ne így csináljuk, hanem úgy csináljuk, ez adja a leggyakoribb témát. Akkor a KerékVárosban megjelenő cikkek, stb... Aztán a különböző programok, és hát azonkívül a családi dolgok, ilyesmi. Ő is nagyon szereti Pécsváradot. Pécssett lakik, mert a gyerekek ott járnak iskolába, meg ő is ott dolgozik a Regionális Vízműnél, de vett magának egy kis telket itt Pécsváradon, és ha jönnek ki, akkor általában azért be szoktak ugrani hozzánk pár percre. Tehát úgy családilag is jó kapcsolatot ápolunk.

Önök között van-e függőségi viszony Csongorral, valamelyikük véleménye jobba számít-e a másikénál?

Függőségi viszony nincs. Papírforma szerint van, tehát a klub hierarchiája alapján elvileg van, ezt azonban nem szoktam sohasem a klubtagok felé, illetve főként nem az elnökségi tagok felé éreztetni. Ennek ellenére tekintettel egyrészt a meglehetősen nagy korkülönbségre, másrészt arra, hogy kerékpártúrázás terén azért nekem több és nagyobb múltra visszatekintő tapasztalatom van, ez ad egy bizonyos tekintélyt. Ami nem egy kikényszerített tekintély, vagy egy kötelezővé tett tekintély, hanem ebből adódó bizonyos tekintély, tehát ha véleménykülönbség van közöttünk, és nem tudjuk egymást meggyőzni – bár mondjuk ez viszonylag ritkán fordul elő –, akkor

ennek az szokott a vége lenni, hogy azt mondják, legyen az, amit én mondtam De ez nagyon ritkán fordul elő, mert végülis egy demokratikus vezetés van a klubban. Most ezt a demokráciát nem úgy értem, mint ahogy ezt Magyarországon értik általában, hanem az eredeti értelmében; együtt csinálunk, amit csinálunk és egymást meghallgatva és egymás véleményét figyelembe véve közösen alakítjuk ki azt, ami-
ben éppen állást kell foglalni.

Közügyekről szoktak beszélgetni?

Nem nagyon. Azon kívül, hogy szidjuk időnként a kormányt, konkrétan nem.

Ki lenne a másik személy?

Hát sok lehetne még, a másik lehetne Józsi, ő egy 50... valami ilyen körüli.

Őt honnan ismeri?

Őt a klubból. A klubhoz csatlakozott, még eléggé az elején, aztán valahol eltűnt a süllyesztőben – gondolom munkahelyi, vagy mit tudom én milyen problémák miatt –, egy évig vagy két évig is talán nem jelentkezett, egyáltalán nem adott semmiféle életjelet magáról, aztán egyszer csak föltűnt megint, és azóta a leglelkesebb túrázó. Ő az, aki minden túrán ott van, aktív túravezető, nemcsak, hogy vezet túrát, hanem ki is talál túrákat.

Önök között van-e függőségi viszony?

Hát nézd, ez a bizonyos korból adódó tekintélytisztelt Józsiiban is megvan, ami persze nem zárja ki azt, hogy kerek perec megmondja a véleményét, hogyha valami nem tesz neki. És erre volt is már több precedens – sőt elnökségi tag is volt egy időben –, csak aztán lemondott indokolás nélkül, de azóta is jó barátságban vagyunk. Néhanapján, – nem azt mondom, hogy túl sűrűn –, de túrázunk együtt klubtúrán kívül is, össze is járunk. Hogyha erre biciklizik, akkor benéz hozzám, hogyha én járok bent Pécsen, akkor én is meglátogatom. Ki szoktuk cserélni a fotóinkat egy-egy nagyobb túra után.

Beszélgetni miről szoktak? Közügyekről? Társadalmi problémákról?

Vele néha szoktunk politizálni, de viszonylag ritkán, mert nem mindig értünk egyet, és ennek következtében én inkább nem kezdem ezt a témát, mert nem ér annyit, hogy ezen netán véletlenül összevesszünk. Mondjuk nem valószínű, hogy összevesznénk, mert egyrészt elég konok ember – nem lehet meggyőzni főleg ilyen politikai szempontból –, de egyébként jóban vagyunk, akkor meg minek keressünk torzalkodási felületet.

Ki az a két ember, aki a legközelebb áll önhez az egyesületen kívül?

Ez elég nehéz kérdés. Volt egy nagyon jó barátom, akivel első elemiben egy padban ültünk, meg még talán másodikban is, aztán utána elég sokáig nem találkoztunk. Aztán a középiskolában megint egy padban ültünk, és ez végleges lett, összejártunk, jóban voltunk, és mindenfélét... Gyerekneveléstől kezdve a politikáig mindent megtárgyaltunk, de sajnos tavaly meghalt, úgyhogy azóta nem igazán van olyan, akivel úgy tényleg mindent meg lehet beszélni.

Úgy egyébként nagyon sok ismerősöm van, ahol én vagyok, az eléggé nyüzsgős. Egyrészt a természetbarát szövetségen keresztül, másrészt a kollegák – földmérő mérnök vagyok egyébként –, tehát a földhivatal... Rengeteg ismerősöm van. Van öt gyerekem, rajtuk keresztül is van egy csomó ismerősöm, nagyon széles az ismeretségi köröm, de tulajdonképpen olyan, akivel őszinte baráti kapcsolatban lennék, tehát akivel összejárnánk, vagy akár az utcán egy udvariassági „hogya vagy”-on túl sokkal tovább jutnánk, nem nagyon van most. Pláne azzal, hogy én kiköltöztem ide Pécsváradra – igaz, annak már 12 éve –, azzal kicsit elvékonyodtak az addigi szálak. De addig se volt ezen az egyen kívül olyan igazi nagyon jó barátom... Volt nekem komoly baráti társaságom – komoly, hát viszonylag nagy –, csak aztán a gyerekek születése zilálta valahogy szét a társaságot...

A közösségen belül a vezetők, illetve a tagok milyen módon kommunikálnak egymással az egyesületi összejöveteleken kívül?

A leggyakrabban használt kommunikációs csatorna az az e-mail, mert a legtöbbször van számítógépe, és az a legegyszerűbb. Ha én akarok valamit, akkor ráklikkelek a listára, és mindenki megkapja, akit gondolok, hogy érint vagy érdekel a dolog. Vagy

jön más kerékpáros egyesülettől valami programkiírás, akkor az ilyeneket szoktam szétküldeni, főleg ha sürgős. Meg hát ha valakinek valami hasfájása van, akkor ők is legtöbbször e-mailen jelentkeznek, de van, amikor telefonon, van, amikor sms-ben, ennyi. Tulajdonképpen nincs kialakult forma.

Milyen a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Most attól függ, hogy miről van szó...

Mennyire vonja be a vezetőség a tagokat az egyesületet érintő döntésekbe?

Úgy van nálunk is, mint a legtöbb civil szervezetnél, egyesületnél, hogy a két közgyűlés között az elnökség dönt dolgokban. Olyan horderejű dolog emlékezetem szerint még nem fordult elő, amire az alapszabály előírná azt, hogy rendkívüli közgyűlést kell összehívni. Egyébként az elnökség a saját... Tehát hárman összedugjuk a fejünket és eldöntjük, mi van, részt vegyünk-e valamilyen pályázaton, vagy ne vegyünk részt, vagy ki írja meg a pályázatot, vagy tavasszal a túraprogram összeállítása. Szerencsére mindig másfél-kétszer annyi túraötlet van, mint amennyi belefér a túraszezonba. Anyagi dolgokban, hogy állunk pénzüleg, mire költsünk, mire ne költsünk, ilyenek vannak, ezekről én mindig beszámolok a tagoknak a következő taggyűlésen és a tagság vagy elfogadja a beszámolót, vagy kérdez. Ez neki joga, és ezt a jogát mindenképpen akceptálni szoktuk.

Volt már – az túlzás, hogy szokott –, vita anyagi dolgokban, hogy mennyi pénze van a klubnak, mire költötte, miért arra költötte, miért nem a klubtagokra... szóval ilyen vita volt már közgyűlésen, más dolgokban... Nincsenek nálunk olyan nagy horderejű dolgok, amik... Ugye a tagság legnagyobb része túrázni szeret, és ha van túra és ott ők jól érzik magukat, akkor ezzel részükről az úgy le van zárva. A háttérmunka nem igazán érdekli őket... Mi történik két túra között, vagy mennyit köll ahhoz dolgozni, hogy eljöhessen túrázni egyáltalán.

Vannak-e a közösségen belül, akik akadályozzák a közös munkát?

Hát... Előfordul. Előfordul. Itt van például, hogy konkrétumot is mondjak, ez a Józsi, akit emlegettem. Vele kimondottan jóban vagyok, de neki is vannak néha

olyan időszakai, amikor már azt szoktuk mondani, hogy na jól van, a Józsi megketyent. Amikor teljesen izévé válik, teljesen passzívva, sőt ellenségessé bizonyos dolgokban, és akadékoskodóvá. De ez nem tart nála sokáig, és akkor utána megint nincs vele semmi baj évekig. Nyilván másoknál is van ilyen, csak azt talán nem veszem észre, mert nem találkozok vele olyan gyakran.

Józsi sem szándékosan, nem mondom egy szóval sem, hogy direkt tesz keresztbe, csak hát mindenkinek vannak nehezebb időszakai, meg könnyebbek, hát ezt be kell látni. Aztán van sajnos olyan tagunk is, aki szellemileg nem egészen komplett, hát aztán az tud azért csinálni marhaságokat, a legnagyobb jóindulattal – mármint az ő saját legnagyobb jóindulatával –, és ezzel időnként rendkívüli módon fel tud bosszantani, de hát ő is egy ember, és most mit csináljon vele az ember, hát...

A közösség tagjai mennyire tartják sikeresnek a közös munkájukat, a túrákat, az összejöveteleket?

A túrák általában tetszenek a jónépnek – aki ott van persze, aki nincs ott, az nem mond véleményt –, akik ott vannak, azok többnyire jókedvűen és úgy mennek haza, hogy na de jó volt, és hogy máskor is. A tagok nagy része ezen kívül nem nagyon csinál semmit sem, tehát ilyen értelemben munkáról nem beszélhetünk.

Milyen helyzetekben várnak illetve nyújtanak a tagok segítséget egymásnak és a vezetőségnek?

Hát egymástól... Akkor adok-kapok alapon a tagság nagy része nagyon szolidáris, ha mondjuk túra közben műszaki probléma, defekt vagy ilyesmi van, akkor.

Én nyilván koromnál fogva már nem az élbollyal szoktam nyargalni a túrán, és azért mindig zokszó nélkül megvárnak, még soha nem vágták a fejemhez, hogy hát miért nem maradok otthon, hogyha nem bírom a tempót? Ilyen szempontból a tagok közötti viszony jónak mondható. Mit várnak az elnökségtől és mit adnak... Az elnökségtől a tagság nagy része azt várja, hogy jó túrákat szervezzen. Ezt meg is kapják, és általában elégedettek is vele, nem szokott reklamáció lenni, hogy most akkor miért így, meg miért úgy, meg miért nem amúgy. Jó, mi is próbálko-

zunk nyilván olyan túraprogramot összeállítani, hogy mindenki megtalálja benne a kedvére valót.

Aztán sokszor megfullad a dolog olyanban, hogy amikor valaki jön egy ilyen ötlettel, hogy hát jövőre nem ilyen túrát kéne csinálni, hanem olyat, vagy mit tudom én milyen, akkor mondjuk neki, hogy tudod mit, akkor szervezd meg, ahogy te szeretnéd, add be, és akkor berakjuk az éves programba. Na itt akkor általában el van vágva a dolog. Szóval amikor már csinálni kell valamit, akkor már nem megy. Tisztelet a kivételnek, mert van olyan is.

A tagok életminőségében megfigyelhető-e valamilyen változás? Beszámolnak-e arról, hogy jobban érzik magukat így, hogy sportolnak?

Erre nem tudok konkrét választ adni. Egyrészt azért nem, mert tulajdonképpen, aki már hozzánk eljön, vagy eljut, az már többnyire azért jut el, mert rájött arra, hogy neki mozognia kell, mert jobban érzi magát. Azt nem a klub tevékenységének, vagy a klubban végzett tevékenységének tudja be, hanem annak, hogy elkezdett biciklizni. Erre nem tudok konkrétumot mondani. De, egyet!... Józsi feleségét például, aki nem biciklizett azelőtt, aztán Józsi apránként, az évek alatt rászoktatta. A felesége most már rendszeresen jár munkába biciklivel, meg kapott is valamit ezért, most volt a közlekedési minisztériumnak egy ilyen akciója, hogy munkába kerékpárral, erre jelentkezett, és kapott is valami ajándéktárgyat. Most teljesen fel van lelkesedve.

Milyen szervezetekkel tartják a kapcsolatot? Kikkel működnek együtt, kikkel tartják fontosnak, hogy együtt dolgozzanak, programokat szervezzenek?

Elsősorban a Magyar Természetbarát Szövetséget kell megemlítenem, illetve azon belül a Baranya Megyei Természetbarát Szövetséget. Aztán az MTSZ-nek van egy olyan félig-meddig önálló kerékpáros szervezete a Magyar Túrakerékpárosok Országos Szövetsége, ami a kerékpáros túrázókat vagy kerékpáros természetjárókat fogná össze, hát csak... Szóval rendkívül sok tisztázatlan körülmény van, többek közt például az, hogy most az MTSZ-szel milyen a viszonya. Van velük kapcsolatunk, itt rendeztük '96-ban az Országos Túrakerékpáros Találkozót.

Más vidéki biciklis klubokkal, egyesületekkel tartják a kapcsolatot?

Valamilyen szinten igen. A Magyar Túrakerékpáros Klubbal is, és amint már emlegettem, a nagykőrösiekkal van kapcsolatunk és a szekszárdiakkal. Kaposváron eléggé döcögős a dolog, de egy-két személyes jellegű kapcsolat van a nagykanizsaiakkal, zalaegerszegiekkel. Minden kapcsolat más-más szintet jelent,

Felmerülnek problémák ezekben az együttműködésekben?

Közös rendezvényünk nincs semelyik egyesülettel, úgyhogy ez eleve kizárja a problémák felmerülését, mert itt a kapcsolat nagy része gyakorlatilag abban merül ki, hogy programot cserélünk, és akkor vagy elmegyünk a másiknak a programjára, vagy nem.

A közösség be tudja-e tölteni ön szerint az egyén és más felsőbb szervek között az összekötő kapocs szerepét?

Szakmai szinten mindenképpen. Mint egyesület van kapcsolatunk a város vezetésével. Időnként ottan nyüglődünk, hogy csináljanak már valamit a kerékpáros közlekedés ügyében, mert bár eredetileg mint kerékpáros túraszervezet alakultunk, de az idők során a kerékpáros érdekvédelmet is föl kellett vállalnom, mert nem volt más. Kapcsolatban vagyunk a város megfelelő műszaki szervezeteivel, és általában ki is kéri a véleményünket, amit aztán vagy akceptálnak vagy nem.

Milyennek látja a közösség külső társadalmi megítélését hogy látja? Van erről információja?

Tulajdonképpen van. Végül is elég régóta vagyunk és nyüzsgünk már. Az MTSZ részéről elismerik azt, hogy mi itten komolyan dolgozunk, a város – amíg nem kerülünk pénzbe –, addig szintén elismeri, hogy itt vagyunk, és ki szokta kérni a véleményünket. Meg majdnem minden évben szoktam kapni december elején valami medált, Pécs város tömegsportjának a szervezésében nyújtott munkáért... Szóval általában azt mondom, hogy pozitív a klub megítélése, a sajtó részéről is – már ha

egyáltalán hajlandóak velünk foglalkozni. És tulajdonképpen az emberek részéről is, akik tudnak rólunk, vagy akikkel beszélgetek.

Személy szerint miért tartja fontosnak a társadalom szempontjából a közösségi munkáját? A saját közösségi munkáját, illetve az egyesület tevékenységét...

Ha a saját közösségi munkámról van szó, akkor azt tudom mondani, hogy számomra az egy jó érzés, hogy csináltam valamit. Vagy csinállok valamit. Csinállok valami olyat, ami más embernek jó. Részemről talán ennyi. A klubot ahogy nézem, akkor ott végül is azt pozitív dolognak tekintem, hogy az én munkám a klubon keresztül hat... Hogy a klubtagoknak lehetősége nyílik arra, hogy szervezett formában biciklizzenek, a szabadidejüket ilyen módon töltsék el. A biciklitúránk mindig olyanok, hogy nemcsak egy edzés, hanem ha valahova elmegyünk, ott mindig valamit megnézünk, a kultúra, a környezetismeret is benne van. Ez az egyik oldala. A mások oldala pedig az, hogy bizonyos érdekvédelmi funkciót is felvállaltunk, és tartjuk a kapcsolatot a Pécs Városi Önkormányzattal, de az utóbbi időben harkányi meg kistérségi csapatok is megkerestek biciklis ügyekben. Egyrészt véleményt kértek, másrészt a pályázatok újabban elő is írják, hogy civil szervezetek szakmai véleménye kell az adott projekt megépítéséhez, vagy a pályázáshoz, tehát ezt mindenképpen úgy érzem, hogy pozitív, előre viszi a dolgot, másrészt az szerintem egyértelmű, és csak a legszemellenzősebb autósok vitatkoznak azon, hogy a testmozgásra szükség van.

Mozgás az kell, rendszeres mozgásnak a kerékpározás szerintem egy nagyon jó – főleg a szív és vérkeringés szempontjából – az egyik legjobb sport. Nem mindenkinek van arra pénze, hogy teniszpályabérleteket fizessen. Jó, a bicikli is elég drága, de... Azt egyszer kell megvenni, aztán...

Akkor gondolom, ez az egyesületnek az egyik célja is?

Ez az egyesületnek az egyik célja is, amit mondom – erről az elején beszéltem –, hogy mi különösen nagy izét nem csinálunk, tehát nagy hírverést meg ilyesmit, inkább csöndesen, saját példánkon, az újságban, a honlapon keresztül próbálunk terjeszkedni.

Céljaik eléréséhez milyen külső forrásokat szükséges megmozgatniuk? Részt vesznek pályázatokon?

Ha az anyagi oldalát nézem, ott mindenképpen szükség van a pályázatokra, mert viszonylag magas – évi 2000 Ft az éves tagdíj –, diákoknak kevesebb, nekik 500, azt hiszem. Ez tulajdonképpen a postaköltség.

Pályázni szoktunk az NCA-nál... Ez a Nemzeti Civil Alap, azt hiszem. Fenntartási támogatást eddig még mindig kaptunk. Sose annyit, amennyit kértünk, de valamennyit azért mindig kaptunk. Ez azért éles dolog, mert a pályázat úgy van megfogalmazva, hogy a klub előző évi költségvetésének a maximum 50 százalékára pályázhatok. Amennyiben mást forrást nem tudok felhajtani, akkor ez... akkor ez mindig a fele. És akkor előbb-utóbb elfogy. Szoktunk pályázni programokra, ott kevésbé vagyunk sikeresek. Minden évben van a vajdasági magyarokkal egy közös programunk, és arra most nekik fogyott el a pénzük. Eddig általában ők csinálták, most idén kérték, hogyha tudunk, akkor segítsünk hozzá. Pályáztunk, de nem kaptunk semmit. Úgyhogy most, amíg voltak környezetvédelmi pályázatok, azokon viszonylag lehetett – mondjuk ott sem nagy pénzeket –, a nagy pénzeket a nagy emberek teszik zsebre, ottan ilyen kis senkiknek, mint amilyenek mi vagyunk nincs esélyünk se. Ilyen néhány százezer forintot végül is lehet kapni, mondjuk amíg voltak ezek a KAC, meg ilyesmi, környezetvédelmi pályázatok, azokon általában nyertünk. Illegális szemétkerakó helyek földelítése... ilyesmi címen, ezt csináljuk azóta is, csak most már ingyen... Az EU-s pályázatok nem jöhetnek szóba, mert ottan csak nagyobb falatok vannak és még nem sikerült partnert találni – igaz, hogy olyan nagyon nem is nyüzsgöttünk ez ügyben –, mert az annyira macera, hogy nem éri meg. Aztán a Wesselényi-alap, ahonnan korábban rendszeresen kaptunk a programunkra pályázatot... De az is meghalt. Elvileg létezik a Wesselényi-alap, alapítvány, csak pénzt nem lehet tőlük kapni. Vagy legalábbis nekünk nem sikerült az utóbbi három évben.

Külső, hogy úgy mondjam szponzori segítséget nem szoktunk igénybe venni. Nincs elég vastag bőr a pofámon ahhoz, hogy házaljak különböző cégeknek, vigyázzba álljak a szőnyeg szélén, hogy kapjak 50 000 Ft-ot. Ez nem az én asztalom. Kénytelen voltam megcsinálni akkor, amikor csináltuk Pécsváradon az Országos

Túrákerékpáros Találkozót, mert ahhoz valahogy össze kellett szedni a pénzt. Akkor nagyrészt a pécsváradi cégeket igyekeztem megpumpolni, végül is összejött annyi pénz, hogy meg lehetett csinálni. De normál körülmények között ezt nem csináljuk. Sikertől egy viszonylag, – hát nem azt mondom, hogy nagy pénzt, de hát korábban a sikeres természetvédelmi pályázatokból sikerült némi – tartalékot képezni, ami még egyelőre tart. Sokáig nem fog már tartani, hogyha ez a rendszer marad, szóval apad, nem tudjuk szinten tartani az anyagi helyzetünket semmiképpen sem. Aztán hát egy elég nagy csapolás ugye ez az újság. Erre megint szoktunk pályázni és hát hol bejön, hol nem. Amikor utoljára bejött, akkor abból a pályázati pénzből három évre előre megvettük a papírt. Van egy viszonylag jó kapcsolatunk a Pécsi Környezetünkért Közalapítvánnyal, úgyhogy a korábbi elnök vagy főtákar jóvoltából a városháza nyomdájában ingyen kinyomtatják. Ez a manus már rég elment onnan, nincs is a város alkalmazásában, de mi hallgatunk, mint nyúlszar a fűben, és csinálják. Ha azt is fizetni kéne, az egy elég komoly summa lenne. Úgyhogy az ember ügyeskedik, mert rá van kényszerítve.

Résztvesz-e a klub a helyi döntések előkészítésében?

Erre most hirtelenjében azt mondtam volna, hogy részt, de minek? Például Pécsen volt egy pályázat – kimondottan civilek részére, az EKF-el kapcsolatban –, egy ötletpályázat, hogy mit lehetne, mit kéne 2010-ig megcsinálni. Erre adtunk be azt hiszem öt pályázatot a város – sőt kimondottan a belváros – kerékpáros közlekedésének a megoldásra. Az ötből azt hiszem, hogy három kapott díjazást, 100 000 Ft-ot, úgyhogy végül is nem egy nagy pénz, de a megvalósításról hallani sem akarnak. Pedig biciklis szempontból nézve nem voltak rosszak ezek az ötletek. Hát ennyi.

Ki szokták kérni a véleményemet Pécsen például, amikor néha nagy nehezen rászánják magukat valamilyen kerékpáros létesítményre, aztán vagy figyelembe veszik, vagy nem.

Konkrétan van módja befolyásolni az egyesületnek a helyi döntéseket?

Konkrétan nincs, nincs.

Őn ismeri-e személyesen a döntéshozókat a városban?

Ha Pécs-et vesszük, akkor momentán konkrétan nem, mert hát az a baj, hogy az én korosztályom, akik között voltak ismerőseim, azok ...

Akik most vannak, azok fiatalabbak, azokat... Jó, mondjuk van köztük olyan, akit ismerek, de nem olyan szinten, hogy velük ilyen dolgokat meg tudnék beszélni.

Van-e valamilyen javaslata, ötlete, amellyel javíthatnák a helyi körülményeket?

Ötletem, az mindig van. Van egy, most hogyha már kerékpárról van szó. Csináltunk '98-ban egy konkrét megvalósíthatósági tanulmányt Pécs város kerékpáros közlekedésének a megoldására. Ezt be is adtuk annak idején az önkormányzatnak, az önkormányzat egy határozattal el is fogadta, azzal, hogy a megvalósítására nincs pénz, de amennyiben a mi általunk leírt útvonalak mentén valami munka történik, – valami miatt ott útfelújítás –, akkor ezt a mi programunkat figyelembe kell venni, ami persze nem történt meg azóta sem. Tehát számtalan ötletünk van, be is adtunk, meg időről időre meg is újítjuk részleteiben, de ha nem csinálnak vele semmit, akkor nem foglalkozunk vele. Egyes részleteit szoktuk újra és újra beadni, írásban például, amikor van a Critical Mass, ahogy most újabban hívják. Akkor szoktuk a petíciót átadni a polgármesternek, ha hajlandó átvenni. Szóval igyekszünk őket befolyásolni, de konkrét befolyásunk nincs.

Ezeket a javaslatait el szokta mondani valakinek?

A hivatali apparátusban a városrendezési főosztályvezetővel vagyok olyan viszonyban, hogy neki szoktam időnként előadni az ötleteimet, de ő ugye döntés-előkészítő, nem döntő, nem végrehajtó hivatalnok.

Tudja-e, hogy Pécs-et mire mennyit fordítanak?

Konkrétan nem.

Ha lenne befolyása a döntésekre, akkor mire költene többet vagy kevesebbet a városban?

Hát ezt így nem tudom megmondani, mert nem tudom, hogy mire mennyit költenek. Tudom, hogy kerékpáros közlekedésre nagyon ritkán és nagyon keveset, tehát mindenképpen az lenne a javaslatom, hogy arra költsenek többet, mert mindent a szentnek maga felé hajlik a keze. Nyilván én ebben a témában tudom azt, hogy mi kellene, mi lenne a legsürgősebb, tehát ide kérnék több pénzt. Konkrétan nyilatkozni most nem lehet, mert nem tudom, hogy mire mennyit költenek. És mindig azon sírnak, hogy nincs pénz, amit ugye ebben a szocialista rendszerben nem kell egész komolyan venni, mert ott a pénzek nagy része elmegy kezek között, – amennyire én tudom, bár hát erre sincsenek konkrét adataim –, veszik föl évről évre a kölcsönöket a nemzetközi bankoktól, és ennek semmi látszatja nincs, eltűnnek. Legalábbis a jelentős részük. Ettől kezdve az egész gazdasági téma komolytalanná válik, és így nehéz véleményt mondani, illetve a véleményt ott kellene kezdeni, hogy kevesebbet a zsebbe és többet a közösségnek. Innentől kezdve máshogy lenne az egész dolog. Ez egy elég nehéz kérdés.

Lócai Balázs László

„EGYÜTT VAGYUNK, EGY KÖZÖSSÉG, FENNTARTJUK A HAGYOMÁNYOKAT”

SPORTKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

Név nélkül (27 éves férfi), Szeged

Bevezetésképpen, kérlek, beszélj egy kicsit a gyermekkorodról, a szüleidről, a családotdról!

Mind a két szülőm programtervező matematikusként végzett itt Szegeden a JATE-n, mind a ketten ezzel is helyezkedtek el. Rendszerváltáskor alapítottak egy céget, de anyukám akkor még máshol dolgozott. Úgy '90-ben indult a cég, apa azóta is ott van, sőt lassan tíz éve ő a cégvezető. Anyukám meg olyan 8 éve dolgozik itt, előtte bankokban dolgozott, meg postán, azok is számítógépes munkák voltak. Kiskoromban elég sokat kirándultunk. Van egy bátyám és hétvége így négyesben kirándultunk sokat, biciklizgettünk sokat a Tisza parton, fent a töltésen. De nyáron úgy jártunk, hogy nagyobb társaság, tehát más családok is, ahol voltak gyerekek, és általában így mentünk nyaralni, túráztatni. Ők apáéknak voltak a barátai, egyetemi csoporttársai, meg ilyesmi. Egyébként én nem mindig Szegeden laktam, de szüleim igen. Én Veszprémben tanultam az egyetemen, meg Bécsben laktam egy rövid ideig, meg Londonban, aztán Pesten.

Gyerekkorodban milyen közösségekhez tartoztál?

Valami sport mindig volt. Igazán komolyan soha nem sportoltam, de mindig valahova eljártam. Eleinte dzsúdózni, meg karatézni, meg ilyesmi voltak, aztán kondizni jártam egy darabig. Ezeknél soha nem annyi volt, hogy elvégeztem a dolgomat és hazamentem, hanem ott is azért kialakult egy közösség mindig, jóban lettem emberekkel. Később már az is volt, hogy elmentünk együtt bulizni

onnan a kondis társaságból. Aztán pár éve, most már három éve körülbelül csináljuk ezt a focicsapatot, az FK Szegedet, de párhuzamosan én szurkolótáborokba járok már tizenöt éve. Olyan '93 környékén kezdtem és azóta folyamatosan. Voltak közben ilyen mellékvágányok is, például a görhokis társaság, ott is egy rendes csapat volt.

Az előbb már említetteken kívül még milyen családon kívüli közösségekben vesz részt?

A cég, a munkahely? Mert olyan szempontból azt is egy közösségnek érzem, mert a logisztikai osztályon, ahol én dolgozom, ott elég jó a viszony, van, amikor elmegyünk bulizni, kéthavonta egyszer, vagy ilyesmi. Ez egyfajta csapatépítés, nem hivatalos, teljesen magunktól szervezünk ilyen összejöveteleket, néha még kiterjesztjük az osztályon kívülre is. Ezen kívül a görhoki is szokott lenni nyárra, mert a jégpályára járunk, és ott máskor ugye jég van. Ez heti egy vagy két alkalom, attól függ. Meg a foci ugye, az FK Szeged, amit csinálunk. Az meg elég nagy közösség, mert a szurkolókkal együtt, mikor hogy, de bőven számolva olyan 100 főt jelent. A csapatban vannak úgy huszonöten, a szurkolók meg olyan bő harvan-hetvenen, többnyire összefonódik ez az egész. Ez olyan értelemben formális közösség, hogy amit én a klubért teszek mint alelnök – mert alelnöke vagyok a klubnak –, arra lehet egy picit mondani, hogy formális. De hát végül is haveri alapon szerveződött ez az egész. És ha egy meccsen én kimegyek a szurkolók közé, és ott vagyok, akkor az meg egy informális dolog teljesen. Tehát formálisnak azért ezt elég erőltetetten lehet nevezni.

Körülbelül mennyi időt fordítasz hetente a közösségi tevékenységre?

Ha a csapatedzés is ide számít – az két edzés, ami három-három óra –, így minden-nel együtt, mert utána még leülünk beszélgetni, az eddig hat, plusz a meccs, ami ha nincs különösebb buli utána, akkor az úgy összesen tíz egy héten. És akkor néha még segédkezni kell, vagy főleg átigazolási időszakban be szokott az jönni, hogy én vagyok a felelős az új játékosok papírjainak intézésében. Akkor azért többet, tehát az ilyen extra munka, de átlagban úgy durván tíz óra hetente.

Jár-e lemondásokkal ez számodra?

Azt mondom, hogy hét közben annyira nem. De minden sportolás jár valamilyen lemondással, és ha nem ezt csinálnám, akkor csinálnék mást. Ilyen szempontból nem jár lemondásokkal. Mondjuk olyan szempontból igen, hogy nekem minden hétvégém ezzel megy el. Főleg, hogy ha idegenbe megyünk, akkor utazni kell. Ilyen szempontból jár lemondásokkal, mert tölthetném mással is az időt, barátnővel, családdal, bármivel.

Mennyire tölt el elégedettséggel a közösségi tevékenység?

Szeretem csinálni, mert ha nem szeretném, akkor nem lennék ott. Ilyen szempontból elégedett vagyok, hát a csapat szereplésével már nem mindig vagyok elégedett.

Akkor az FK Szeged a legmeghatározóbb közösség az életedben?

Igen az. A régebbi baráti társaságom most már egy kicsit szétszéledt, nagyon sokan kint vannak külföldön, meg erre-arra az országban. Annak már olyan nagyon rendszeresen nem vagyok tagja, úgyhogy mondhatni most már igen, az FK az, ahova leginkább tartozom. Ez a csapat most kezdi a negyedik évet a megye III-ban. Ez lényegében a legalsó osztály. Még vezetjük a bajnokságot négy forduló után. Hosszú még a bajnokság, de most még jó ránézni a tabellára.

Említetted, hogy körülbelül 100 fős a közösség. Mennyire aktív a tagság?

Ez attól függ. Mert szerintem az, aki végigkiabál egy meccset, azért az is tesz valamit. Mert itt összefonódik a klub a szurkolóival, ezt nem lehet így szétválasztani. Valamilyen szinten mindenki tesz érte, nyilván valaki többet, valaki kevesebbet. Például az elnökünk, ő nagyon sokat. Ő játszik is, másrészt meg a csapat ügyeinek a 70-80 százalékát szerintem ő intézi. Én például elég keveset tudok besegíteni a munka mellett, én inkább ilyen átigazolási szezonokban szoktam segídezni. Összességében mindenki tesz valamit, van egy pár ember, aki nagyon sokat és azok inkább a vezetőik. Én azért nem sorolom az első háromba magamat, de mondjuk talán az ötben benne vagyok.

Hány fő a vezetőség?

Hivatalosan hét fő az elnökség, de hát ebből eleve három ember nincs is Szegeden, ők ilyen tiszteletbeli alelnökök. Aki dolgozik a klubért, az mondjuk olyan öt fő, aki nap, mint nap, hétről hétre az öt fő, ebből négy alelnök.

Milyen stratégia alapján toboroztok tagokat?

Az a helyzet, hogy van tagdíj, ez háromezer forint per hó és ez a költségvetésnek olyan 30 százalékát teszi ki. Nekünk az jó, ha sokan vagyunk. Ha valaki hozzánk le akar járni, akkor bárki lejárhat, ha nem rí ki a közösségből, vagyis nem viselkedik kirívóan, nem bomlasztja a közösséget. Bárki lejárhat hozzánk edzeni háromezer forintos tagdíj fejében. Az más kérdés, hogy aki nem tud focizni, az nem kerül be a csapatba. Körülbelül így néz ki a dolog. De általában ugye ismerősön keresztül jönnek. Mostanában történt olyan is, hogy az interneten van fórumunk és ott két vagy három gyerek is úgy jelentkezett be, hogy szeretne valahova lejárni focizni. Mondtuk nekik, hogy jöjjenek le, ha van kedvük, akkor hozzánk lehet jönni. Most járnak is. Nem is akarnak nagyon a csapatba kerülni, csak lejárnak edzésekre. Tehát a keret így külsősökkel együtt, az mondjuk így 30 fő, a játékoskeret olyan 23-24 fő, és ebből azért többnyire olyan tizenhatan szoktunk lenni.

A szurkolók is fizetnek tagdíjat?

A szurkolók nem fizetnek, legalábbis akik nem járnak edzésre, de van közöttük egy pár, aki jár. Az más kérdés, hogy ilyen szempontból egy picit elválík a közösség, de a szurkolóknál is szokott gyűjtés lenni, ha valamilyen koreográfiára gyűjtenek. De ez nem szokott összemosódni a csapatkasszával. Én igazából mind a kettőhöz tartozok. Valahol egy közösség, de mégis egy picit azért két részre szakad. Például az összejövetelek is úgy vannak hirdetve direkt, hogy csapatbankett, van amikor meg az egésznek – úgy szoktuk mondani –, az FK családnak. Abszolút jóban vagyunk egymással. Van például minden évben – hagyomány lett belőle, most harmadjára rendezzük meg – egy év végi bankett. Baktóban az egyik játékosnak van egy kiskertje, és akkor oda szurkoló, játékos egyaránt meg van hívva. Ott például

a csapat vendégeli meg a szurkolókat, amit a csapatkasszából fedezünk. Egy nagy bográcsolás, kaja, pia, tehát mindent áll a csapat és ezzel az egész éves szurkolást kívánják megköszönni.

Milyen gyakran csináltak ilyen rendezvényeket?

Ilyen spontán bulik minden szombati meccs után alakulnak, és akkor együtt bulizik szurkoló, játékos. Amúgy meg szervezni úgy szoktunk, hogy minden nyár elején egy, nyár végén egy, tél elején egy, tél végén egy. Tehát négy ilyen alkalom, végeredményben a szezonnyitók és a szezonzárók, ezek mindenképpen. Emellett szokott például olyan lenni, hogy szurkoló-játékos meccs, ilyen barátságos meccs. Ez is szokott ősszel egy lenni, meg tavasszal és akkor nagypályán játszanak egymás ellen a játékosok és a szurkolók. Utána meg mindig van egy főzés, kaja, pia meg ilyenek.

A rendezvényeken milyen a részvételi arány?

Például a tavalyi évzárón olyan ötven-hatvanan voltunk. Azt kell tudni, hogy meccsre úgy átlagban körülbelül ugyanennyien járnak ki. Tehát azt a 100 főt úgy kell érteni, hogy valaki eljön erre a meccsre, a következőre meg lehet, hogy nem. De ha veszed az egész közeget, akkor körülbelül olyan 100 fő jönne ki, de annyian nem vagyunk szinte sosem egyszerre jelen.

Melyek a közösséghez csatlakozó fő motivációk?

Egyfelől azt mondom, hogy a csapathoz azért, mert focizni akarnak, meg a jó hangulat miatt. Hogy a szabadidőt értelmesen tudják eltölteni, nemcsak az, hogy döglenek a tévé előtt, mozognak és kint vannak a friss levegőn. Másrészt, ha a szurkolókat nézem, sokan abszolút a buli kedvéért, meg hát az, hogy ez egy nemes cél, hogy Szegeden fenntartani a kék-fekete színeket meg ezt a klubot. Ezzel a klubbal az állandóságot akarjuk képviselni. És szerintem sokan azért verődnek ide, mert szimpatikus nekik ez a nézet.

A közösségeken belül szerveződnek-e kisebb csoportok, klikkek?

Persze, természetesen. Azt mondtam eleve, hogy legfőképpen úgy toborzunk játékosokat, hogy valakinek a valakije, vagy ilyesmi. És nyilván aki hívja a haverját, az azért szorosabb viszonyban lesz vele.

Mekkora a tagok körében a fluktuáció?

Természetesen itt is van fluktuáció. Vannak elég fiatalok is, akik ideverődnek és nekik ez csak egy jó buli, esetleg nem fogják fel ennek a mélységét. Itt vannak egy-két évet, kijárnak meccsre, és aztán elfogja őket a diszkóláz, vagy bármi, aztán inkább azt választják. Igaz, a régiek közül is van, aki kikopik, eltűnik egy időre, aztán újra visszajön. Vannak állandó tagok. Persze, ha jobban megy a csapatnak, akkor többen vagyunk.

Milyen csatornákon keresztül kommunikálnak a vezetők a tagokkal?

Telefon, van kör-SMS, amin a csapattagok, kerettagok értesítést kapnak. Akkor van honlapon keresztül elérhető fórumunk, ott is vannak hivatalos üzeneteink, heti program meg ilyesmi.

A tagoknak mekkora a beleszólási lehetősége abba, hogy mi történik a klubbal?

Van ez a hétfős elnökség és ez még kiegészítve egy-két olyan taggal, aki nagyon régóta benne van ebben a közegeben, ők a döntéshozók. Azt mondom, hogy durván olyan tíz ember.

Vannak konfliktusok?

Inkább olyan mondvacsinált konfliktusok vannak többnyire, de persze mindig vannak. Valaki állít valamit, ami nem biztos, hogy úgy van, és ezzel behergeli a többieket, ilyen műbalhék ezek. Nagy balhék nem jellemzőek.

Mennyire tartják a tagok sikeresnek a működést?

Ez szerintem eléggé változik tagonként. Aki – és most nem tudom, hogy jól fogalmazok-e –, aki intelligens, az sikeresnek tartja a működést, aki kevésbé, az meg azt mondja, hogy nem. Aki felfogja, hogy ennek az egésznek mi a célja, az lehet, hogy feléri ésszel, hogy itt mondjuk nem az az elsődleges, hogy miként szerepel a csapat például, hanem hogy együtt vagyunk, egy közösség, fenntartjuk a hagyományokat, a szegedi focinak a hagyományait és ilyen szempontból meg csak sikeres lehet ez az egész. Nyilván az is célunk, hogy minél jobban szerepeljen a csapat, de hogyha esetleg nem úgy jön ki a lépés, akkor azt azért nem éljük meg katasztrófaként. Egy megye II-t, azt azért elbírna a klub, az cél mindenképpen.

Milyen egyéb szervezetekkel, közösségekkel tartjátok a kapcsolatot?

Más csapatokkal főleg. Nem járunk el együtt bulizni, hanem inkább ilyen munkakapcsolat, focival összefüggő dolgok. Van egy szegedi klub, a Tisza Volán, amivel szorosabb az együttműködés. A vezetők rendszeresen találkoznak és sokszor a meccsek után a játékosok is eljönnek, és akkor együtt mulat a két csapat meg a szurkolók. Persze ott van a más szurkolótáborokkal való kapcsolat az országban. Mondjuk ez inkább jellemző. Nem is tudom, hogy lehetne kifejezni, de úgymond elnyomott kisebbség vagyunk így, mi ultrák, ma Magyarországon. Mindig egyre durvább törvényeket hoznak ellenük, egy eléggé összetartó társadalom lett ez az ultra társadalom, ez a szurkolói társadalom Magyarországon. Ne értsd félre, nem a huligánokra gondolok, hanem az ultrákra, akik mindenhova elkísérik a csapatot, a szívügyük a klub. Ez egyfajta összetartás. Most már, ha valaki csinál valamilyen balhét meccs alatt, akkor úgy büntetik, mintha megölt volna valakit szinte. Jól van, most egy picit túlzás ez, de nagyon durván büntetik, köztörvényesként kezelik.

Más intézményekkel esetleg valamilyen kapcsolat?

Pályázataink vannak különböző intézményekhez benyújtva, amin nyertünk is szép pénzeket, de akiktől nyerjük, azokkal nem tartjuk a kapcsolatot. Az önkormányzatnál is volt bent pályázatunk, és olyan szinten tartjuk az önkormányzattal a kapcsola-

tot, hogy tőlük kapjuk végül is a pályákat, de a polgármesterrel nem szoktunk azért együtt inni. A pályákért is fizetünk, igaz, egyéb kapcsolatok révén valamennyivel támogatnak bennünket, de azért fizetünk rendesen.

Szerinted mennyire tudja betölteni egy közösség az összekötő kapocs szerepét az állam és az egyén között?

Jó kérdés. Lehet olyan például, hogy az önkormányzat összehoz egy jó csapatot, mondjuk focicsapatot, és ezen keresztül formálja a közösséget. De fordítottn is igaz lehet, hogy ha én mint egyén, illetve többen kitalálunk valamit, például egy foci-csapatot szeretnénk, ami öregbíti Szeged hírnevét, akkor szerintem azért lehet hatni valamelyest, bár olyan nagyon komoly dolgokban nem hiszem. De ezt már a közössége is válogatja. Nekünk van például mozgalmunk, ami kicsit FK-n kívüli dolog, de azért nem hivatalosan mégiscsak benne van 100 fős közegben, azért benne van, mint egy kisebb mag, összefonódik abszolút. Szóval van a Szeged Labdarúgásáért mozgalom, vagy egyesület, ami pont ezért jött létre, hogy Szeged város labdarúgását és pályáit megmentse. Ez pontosan erről szól, hogy az önkormányzatra egy ilyen nyomást gyakoroljunk, hogy ne lehetetlenítse el a foci feltételeit itt Szegeden. Voltak tüntetéseink a városban, amelyek teljesen békésen zajlottak, végigvonultunk a Kárász utcán énekelve, és azt hajtogattuk, hogy futballt akarunk. Vannak ennek a mozgalomnak is vezetői, akik komolyabban is beleásták magukat a dolgokba, rendes beadványokkal, követelésekkel fordultak a város vezetőihez. Ezek elég ritkán találnak nyitott fülekre, de azért szép lassan talán, kezdünk közelebb kerülni hozzájuk, és talán nem kezelnek minket teljesen kívülállóként most már. Erre jó példa, hogy a múlt hétvégén volt egy ilyen találkozó focisurkolók, kézilabda-szurkolók, focisták és kézilabdások között, és oda eljött Ű. István is, aki a városnak egy prominens politikusa, leültünk és beszélgettünk vele és úgy tűnt, – legalábbis ő azt ígérte –, hogy támogatni fog bennünket a pályák megmentésében.

Szerinted milyen ennek a közösségnek a társadalmi megítélése?

Szerintem nem túl jó. Pontosán az ilyen – nem azt mondom, hogy primitív – megnyilvánulások miatt, mert nem feltétlenül azok. Ha végigvonul az ember az utcán éne-

kelve, meg ordibálva, hát... Meg a szurkolók közül azért vannak olyanok, akik nem mindig gondolják meg, hogy mit csinálnak. Ez nyilván nem vet jó fényt a társaságra, ugyanakkor vannak pozitív visszajelzések is. Tehát nem mondom egyértelműen azt sem, hogy negatív, de azt sem, hogy pozitív. Hallottam már olyat is, hogy csűrhenek neveztek bennünket, meg néha azért vannak olyanok, akik tényleg így is viselkednek, de azért én azt gondolom, hogy többnyire itt normális, értelmes emberek vannak. Nem azt mondom, hogy tudósok, meg nagy gondolkodók, de értelmes emberek.

És ti hogy kezelitek ezeket a konfliktushelyzeteket?

Van, aki próbálja ezt normálisan, kulturáltan elintézni, megbeszélni, van, aki kicsit agresszívebben. Ezt is embere válogatja. Az utóbbi években – talán ezt mondhatom így – eléggé lenyugodott a társaság. Régebben volt egy-kettő ilyen nagyobb balhé is, ilyen nem nagyon fordult elő az utóbbi egy-másfél évben. Mintha egy kicsit kulturáltabb lenne a közeg, talán. Legalábbis nem annyira agresszív, mint volt.

Mennyire akarjátok a közösségeket szélesíteni?

Annak örülnék a legjobban, ha lenne egy jó focicsapat Szegeden, és akkor kijárna tízezer ember. Akkor szinte mindenki tagja lenne ennek a közösségnek, mert a foci tartaná össze. De mi különösebben nem erőlködünk azon, hogy hatalmas taglétszámunk legyen. Szoktunk plakátolni meccsek előtt, szerte a városban, tehát valamilyen törekvés van, de nem hirdetjük magunkat a rádióban meg a különböző tévékben. Szívesen látunk bárkit. De egy megye III-as focicsapat a mai magyar futballvilágban, az nem egy túl vonzó, ez inkább egyfajta elhivatottság. Futballhíradót is csinálunk, ez egy pár oldalas kiadvány a szegedi érdekeltségű meccsekről, amit a hazai meccsek előtt osztunk szét. Ez is egy új dolog. Ilyen szempontból van egy kis szélesítési szándék. A Tisza Volánnal már annyira erős a szál, hogy most lesz kettős rangadó, és mi játszunk a Volán előtt úgymond előmeccset. Azt szeretnénk, hogy az ő és a mi szurkolóink teljesen összefonódjanak, ezáltal is bővítve a közeget. Jelenleg a Volán a város elsőszámú focicsapata, és az idősebb fociszurkolók még a Volánra járnak egyelőre. Meg értelemszerűen a Volánban focizók szülei is kint vannak a meccseken. Akik azért szintén egy jó pár száz fős közeg, összességében lehetnek ennyien.

Ha az önkormányzat segítségével létrejönne egy szegedi focicsapat, fel tudnátok sorakozni mellé?

Van egy-két feltétel, aminek teljesülnie kéne, de szerintem igen.

És akkor mi lenne az FK-val?

Ha úgy látnánk, hogy komoly a koncepció, és nem csak egy olyan, hogy csinálnak egy focicsapatot és idehívna mindenféle szedett-vedett játékost, hanem van mögötte egy felépített hosszú távú terv, akkor azt mondanánk, hogy jó. Mi ezt az FK-t úgy is alapítottuk, hogy addig akarjuk fenntartani, amíg nincs egy reprezentatív csapat, amely a hagyományokhoz méltó szinten van. Ha lenne egy komoly koncepcióval felépített csapat, akkor utána az FK-nak már nem lenne létjogosultsága gyakorlatilag. Vagy szerepelhetne egy fiókcsapatként, tartalékcsoportként, ahol a fiatalok kapnának szerepet, akik nem férnek be esetleg a nagy csapatba. Ez akkor derülne ki.

Te mennyire látod sikeresnek a céljaitok megvalósulását?

Én abszolút sikeresnek tartom. A cél, amit kitűztünk, az abszolút teljesül. Mondhatom azt, hogy akit egy kicsit is érdekel a sport a városban, az tud a klubról. Megismerte mindenki és már az országban is sokan. Sokan jeleznek vissza nekünk. A Videotonnak, vagyis a Fehérvárnak az egyik baráti köre volt lent játszani meccset azért, hogy felhívja a város vezetőinek a figyelmét, hogy milyen mélyen van a szegedi labdarúgás, hogy segítsen minket ebben a mozgalmunkban.

Kik szervezik ezeket az eseményeket?

Van a szurkolótáboroknak is egy-két vezéralakja, aki ezeket szokta szervezni, aki tartja a kapcsolatot a többi szurkolóval. De nem kell ehhez feltétlenül vezérnek lenni, hiszen vannak összefonódások, tehát a kapcsolati tőke az működik. Ráadásul az interneten most már elég könnyű a kapcsolatot tartani, például a Debrecennel, a Fehérvárral vagy bármelyik területével az országnak, nemcsak az országnak, hiszen van például moszkvai szurkolónk is. Rendes orosz koma,

itt tanult Szegeden és szokta olvasni a fórumunkat, nem nagyon tud magyarul, így angolul szokott beírogatni.

Mennyire használjátok a különböző kulturális, gazdasági, kapcsolati tőkéteket a célok eléréséhez?

Mondjuk a közösségnek jó pár tagja szokott nagyobb összegeket adni. Aztán említettem, hogy pályázatok útján jutunk még nagyobb pénzekhez és most már az adó 1 százalékát is lehet hozzánk utalni. Van egy szponzorunk, aki havi 40 000 forinttal támogatja a csapatot. Hogyha gazdasági tőkéről van szó, akkor körülbelül ennyi. Persze vannak bennfentes ismerősök, de azt nem lehet megmondani, az nem publikus. Pályabérlésnél kihasználjuk rendszeren, de pályázatoknál is volt hátszél például. A célunkat, hogy Szegednek egy normális futballcsapata legyen, lehetne jobban segíteni ezekkel, hát az egy nagyon hosszú folyamat. Támogatók bevonása mindenképpen fontos lenne, de ahogy már említettem, azért manapság nem olyan vonzó befektetni a fociba, főleg úgy, hogyha mélyről kell indulni, úgy meg pláne. De az is nagyon fontos, hogy akik a szegedi fociért tenni akarnak a városban – akárki, legyen bárki –, azokkal kapcsolatban álljunk bármilyen módon, akár baráti, csapattársi vagy bármilyen ismeretsséggel. Tehát a volános edzőktől kezdve a volános vezetőkhöz, bárki, azzal kapcsolatban álljunk és mind tudják, hogy mi miért vagyunk és mit akarunk. Persze működnie kell valamilyen lobbis tevékenységnek is, voltak ezek a megmozdulások, felvonulások, tüntetések, amiket már említettem. Volt aláírásgyűjtés is a szegedi pályák megmentéséért, amit nagyon sokan alá is írtak, nyilván én is aláírtam. Ilyenfajta célért simán kapcsolódunk, ha más szervezi, akkor is, nem kellene ehhez az feltétlenül, hogy közölünk szervezze valaki.

Széll Krisztián

„EGY RÉTEGET VONZ MAGÁHOZ A TÁRSASÁGUNK”

HOBBIKÖZÖSSÉG

Interjúalany:

P. I. (41 éves, férfi), Szeged

Kérlek, mondj pár szót magadról, szüleidről!

P. I. vagyok, Szegeden, 1968. január 4-én születtem. Az édesanyám háztartásbeli volt. Én már nyolcadik gyerek voltam, elég késői, ezért ő már nem is nagyon dolgozott. Az édesapám az akkori Szegedi Hangszergyárban volt fejlesztőmérnök, de még gyerekkoromban nyugdíjba ment.

A szüleid milyen közösségekben vettek részt?

Annak idején, – ez még ugye a hetvenes években volt – területi lakófelügyelő volt az édesapám. Tehát elég nagy mozgás volt nálunk, mert ő jegyezte be, hogy ki költözött, hova költözött, mikor és honnan ment. Az olvasás szeretete tőlük maradt meg számomra.

Milyen fiatalkori közösségekben vettél részt?

Gyakorlatilag általános iskolában már indult a rajzszakkör, abban folyamatos tag voltam. Iskolán kívüli dolog a Galaktika Sci-fi Klub volt, amelynek 11-12 éves koromtól, tehát 1980-tól kezdve tagja voltam.

Ezek közül a közösségek közül melyik működik még ma is?

A Galaktika Klub működött a legtovább, olyan 1992-ig, 1993-ig. Ennek utódja, illetve közreműködője az alkotótábor, a Szefantor, a Szegedi Fantasztikus Alkotótábor.

Illetve három éve újból megalakult ez a sci-fi klub, főképp film- és tudományos klub működési körrel.

Milyen családon kívüli formális közösségekben vesz részt?

Nyilván első sorban vannak a munkahelyi közösségek. Az mondjuk nálam elég szabad dolog, mert van egy bt.-m, és azon keresztül szerződéses viszonyban vagyok a cégekkel. Ott is vannak havi gyűlések, tehát ez az egyik közösség. Ezen kívül nyilván van baráti társasága az embernek. Továbbá a Nova Klub, ami egy sci-fi klubszerűség. Van a tábor, ami megint egy kicsit más közösség átfedésekkel. A magyarországi sci-fi életben is van egy laza közösség, aminek már közel harminc éve, 1980 óta részese vagyok. Mindenkit ismerek, és tágabb-közelebbi viszonyban vagyok mindenkivel. Van egy szűk rész, körülbelül tíz-tizenöt ember, akivel folyamatos kapcsolatban vagyok. Tehát ez is egy külön közösség. Én azt hiszem, hogy ennyi, ez a négy-öt van.

Mennyi idő fordítasz átlagosan hetente a közösségi kapcsolattartásra?

Hát szerintem egy öt-tíz óra megvan hetente, ha hozzáveszem az internetes kapcsolattartást is. Telefon, internet, illetve a szegediekkel nyilván a személyes kapcsolat is megvan.

Le kell mondanod valamiről a közösségi tevékenységekért?

Mivel az idő az, ami manapság a legkevesebb az embernek, ezért rangsorolni kell, hogy most mire szánom az időmet. Nyilván arra szánom, ami a legfontosabb: a közösségi élet, a barátok, klub, ez a fontos. És ennek érdekében mondjuk más dolgokat háttérbe helyezek.

Mennyire fontos a közösségi életed saját elégedettségéhez?

Teljesen.

Melyik számodra a legfontosabb közösség?

Az alkotótábor, azt emelném ki, hiszen idén már a huszonegyediket rendeztük, ebből az utóbbi tizennégyet én csináltam. Én voltam a fő szervezője, szponzora. Tehát ez már egy hagyomány, egy rendszeresség az életemben. Már a gyerekem is úgy építi fel a nyarát, hogy a tábor egyértelmű dolog neki. Erre fordítok időben is a legtöbbet, hiszen ezt évről évre meg kell szervezni, biztosítani kell a háttérrel, előadókban, anyagi feltételekben. És magában – mert ez egy alkotóház – az ottani körülmények befolyásolásában is nagy szerepem van.

Hányan tartoznak ebbe a közösségbe?

Hát olyan 40-50 ember az, aki rendszeresen megjelenik.

Hogyan toboroztok új tagokat?

Még az elején nehezkesebb volt, hiszen ezt valahol meg kellett hirdetni. Fórumokon, annak idején, mikor még nem volt internet, elég nehéz volt. Mivel, ez már egy 21 éves dolog, hirdetésre már semmit nem kell fordítanunk. Szájhagyomány útján terjed, mindenki ismerősöknek, egyebeknek szól. Van egy felső korlát, 55 fő, aminél többet nem is tud befogadni ez az alkotóház. Ott mozgunk mindig alatta egy kicsivel, épp még kényelmes létszámban. Tehát nem kell hirdetni semmiféle szinten, terjed a híre.

Milyen gyakran szerveztek összejöveteleket?

A táboron kívül nyáron, amely egy tíznapos főtábor. Általában van a vidékieknek egy évben két utótábornak nevezett dolog. Vidéken én a Szegeden kívülit értem, tehát ebbe Pest, Veszprém, Sopron, Győr, Eger is benne lehet, mert az ország nagyon sok tájáról jönnek. A szegediekkel a klubon keresztül is tartjuk kétheti rendszerességgel a kapcsolatot.

Kéthetente mennyi időre és hol találkoztok?

Kéthetente ez maximum 3-4 óra. A Bálint Sándor Művelődési Házban, Újszegeden, egy kis terem van számunkra biztosítva, maximum 15 fő, aki el szokott jönni.

Milyen pozíciót töltesz be ebben a közösségben?

Én vagyok a háttér, a szervező. Egy-két ilyen névleges vezető is vagyok, mondjuk, de inkább a háttér. Mert már fiatalabbakat néztem ki, hogy vezessék ezeket az eseményeket.

Kik csatlakoznak ezekhez a közösségekhez?

Akik a sci-fit szeretik, hiszen ez egy sci-fi tábor, és sci-fi klub, az egyesületünk is erre próbál alapulni.

A tagok között van tényleges kapcsolat?

Igen, itt baráti kapcsolat is van, lazább kapcsolat is. Van, akiknek csak egy nyári program az, hogy lejárnak ide, olyan közösségbe, amit szeretnek. De én azt mondom, hogy ebből a 40-50 emberből harminccal rendszeres kapcsolatot tartunk, ha máshogy nem, az interneten keresztül, de mindenféleképpen rendszeres a kapcsolat.

A tagok a vezetőkkel személyesen és Interneten tartják a kapcsolatot?

Ez egy országos dolog, tehát a személyes találkozás ritkább, az internet a fő kapcsolódási pont, illetve a telefon.

A tagoknak mekkora a beleszólása a közösséget érintő döntésekbe?

Mindig várjuk a javaslatokat, tehát teljes körű beleszólásuk van. Például ha szeretnének egy új előadót meghívni, alkotónapnál, a programoknál meg tudják határozni, hogy ők mit szeretnének épp most, diafestést, agyagozást vagy bármit. Teljes beleszólásuk van a dologba. Ez egy közös elhatározás, egy rendezvény.

A tagok egymás között is kommunikálnak?

Természetesen, nem csak rajtam keresztül megy az információ. Az interneten van egy-két fórumunk, ahol mindenki mindenkivel beszélget. Illetve nyilván a pestiek szorosabb kapcsolatot tartanak, sűrűbben találkoznak egymással. Veszprémből is legalább vannak öten vagy hatan, akik a saját kis külön csoportjukat jobban istápolják. Nyilván ez a távolság függvénye, hogy ki melyik csoporttal van sűrűbb kapcsolatban.

Vannak olyan tagok is, akik akadályozzák a közös munkát?

Nem igazán. Az emberi konfliktusok egy tíznapos eseménynél mindig megvannak, de nem számottevőek. Akadályozást én nem mondanék, inkább a szokványos emberi konfliktusok; ha üdülni elmegy két család, már ott is előfordulnak. Ez meg tíz nap, ötven ember, itt nyilván több van belőle, de nem jellemzőek.

A tagok mennyire elégedettek a közösség működésével?

Az idei felmérésünk alapján – akár szóbeli, akár netes felmérésben – mindenki száz százalékgig elégedett volt.

A tagok nyújtanak segítséget egymásnak?

Igen, száz százalékgig. Itt megint hangsúlyozom ezt a helyi jelleget, tehát ha Pestre költözik valamelyik olyan ember, aki jár a táborba, az nyilván nem Szegedről fog segítséget kérni, hanem a pestiektől. A magánéletben ezek a segítségék folyamatosan működnek. Mivel ezek baráti kapcsolatok is.

Érezhető a tagok életminőségében változás a tagság következtében?

Olyan szinten érezhető, hogy a legtöbb, a 60 százaléka ennek a közösségnek már legalább 10-11 éve visszajár, van, aki régebben. Az újak – ugye az életkorfüggő – van, aki 22 éves, ő 15 éve nem jár még ide, ő csak 7 éve jár, de talán életminőségbeli változás az is, hogy ha két üdülést terveznek nyárra, abból az egyik biztosan a tábor.

Tudom, hogy sokat jelent nekik, és pozitívan tudnak távozni. Nem jönnek szívesen, hogyha nem okozna nekik ez valamilyen plusz dolgot.

Kapcsolatban áll-e más szervezetekkel a közösségetek?

Alapvetően egy sci-fi táborról beszélünk. Magyarországon a sci-fi élet a rendszerváltás után, mint bármilyen más közösségi élet is, egy kicsit parkolópályára került, de mára már talán élesztjük föl. Van egy újság, egy havilap, azzal kapcsolatot tartunk, ez a Galaktika. Van olyan táborlakó, aki a szerkesztőség tagja, tehát egész közvetlen kapcsolatot tart. Van egy Avana nevezetű sci-fi egyesület, azzal is jó pár átfedés van, jó pár táborozó annak a tagja. Illetve talán rajtam keresztül is, én már a HungaroConra rendszerváltás előtt is jártam, azóta is járok. Illetve a Zsoldos-díj bizottságban benne vagyok, ami egy irodalmi zsűri. Ami Magyarországon sci-fi élet: a könyvkiadás, lapkiadás, egyesületek, klubok, abban mindegyikben van átfedés a táborral, mivel a tábor országos. Ez egy rétegműfaj, a sci-fi egy rétegtársaságot vonz magához. Innentől kezdve egy tízmilliós ország amúgy sem nagy, ennek a rétege még kisebb, mindenki ismer mindenkit.

Ezek az együttműködések zökkenőmentesek és folyamatosak?

A zökkenőmentességet száz százalékig nem mondanám, emberi konfliktusok vannak, de azt mondom, hogy elég jól kezd működni ez a dolog. Az utóbbi négy évben nagyon nagy fejlődés volt.

Milyen a közösség külső megítélése?

A közösség külső megítélése téves. Magának a science fictionnek a megítélése téves, hiszen mondjuk egy angolszász területen ezt igen komolyan a posztmodern irodalmak közé sorolják, és a díjazás, a megítélés is inkább ott van. Nálunk még mindig az ufó és a Csillagok háborúja, tehát inkább negatív megítélése van a sci-finek. Mondjuk a hollywoodi filmeknek is köszönhetően.

Mesélj két olyan emberről, akik ebből a közösségből a legközelebb állnak hozzád!

Legyen az egyik Karcsi, 50 éves. Ő még régen – amikor 1980-ban beléptem a Galaktika Klubba – ennek volt a vezetője. Tehát ő is alapvetően szereti a sci-fit. A tábort ő alapította meg, az azóta eltelt 28 év alatt igazából baráti kapcsolat is kialakult közöttünk. Tehát több mint két tag közötti viszony, baráti kapcsolat, hetenkénti összejárással, egybekkel, a családok összejárnak folyamatosan.

Miről beszélgettek vele a leggyakrabban?

Mindenről. A heti rendszerességű barátság azt feltételezi, hogy nincsenek tabutémák, tehát az életben bármiről beszélgetünk.

Közügyek is felmerülnek?

Közügyek, persze, politika, azt nem tudjuk elkerülni hosszú távon.

És a másik személy?

Legyen Sanyi, 39 éves, ő is a sci-fi élet oszlopos tagja, 1988 óta. Egy európai sci-fi rendezvényen találkoztunk, akkor kerültünk közelebb. Magyarországon a legkomolyabb sci-fi író, és vele is baráti viszonyt ápolok. Nála a messzeség egy kicsit korlátozó, bár Budapesten lakik, havonta egyszer találkozunk, azon kívül neten és telefonon tartjuk a kapcsolatot. A családjaink is ismerik egymást, összejárunk néha, gyakorlatilag ugyanaz, mint az előző.

Ez a két ember a baráti társaságodba is beletartozik?

Igen, mindenképpen.

Miért tartod fontosnak a társadalom szempontjából a közéleti munkádat?

Dicsérjem magamat? Ebben nem vagyok túl jó, de azért próbálkozom. Ez a közösségi munka – rétegműfajról beszélünk – ennek a közösségnek az érdeklődési köre. Családosan jelennek már meg a táborban az emberek. Ötven ember minden évben jól érzi magát. A kisközösségek építik fel a társadalmat, tehát a családdal indul. Aztán vannak az úgynevezett kis civil közösségek, akik nem különböző politikai pártokhoz csatlakoznak, vagy csak érintőlegesen. Ez is kisközösség, azon belül a tábor is, illetve a klub is, ami működik Szegeden, és erre mindenféleképp van igény. Innentől kezdve én úgy gondolom, hogy ez pozitív hatással van a magam nagyon kis hangyányi szintjén a társadalomra.

Melyek a közösség legfőbb céljai?

Hogy jól érezzük magunkat. Ez egy kicsit túl általános, de valójában azért a cél, hogy hasonló érdeklődési körű emberek bizonyos időn keresztül egy helyszínen jól érezzék magukat, és talán még a saját területünkön – ami a sci-fi –, előrehaladni tudományos előadásokon. Magának a műfajnak az elismertsége mindenképpen egy jó cél nálunk. A magyarországi sci-fi alkotók, akár írók, akár rendezők, rajzfilmek semmivel sem rosszabbak, mint a külföldiek. Ezeknek az elismertetése mindenképpen fontos dolog, és a közösség megítélésében is fontos, hogy pozitív szerepet kapjon. Amiben most a sci-finél inkább egy pozitív jelen és jövőkép kialakítása a fő mozgatóerő.

Látsz változást a célok megvalósításában?

Látok. Azért mondom, hogy a rendszerváltás után nagyon parkolópályára került a dolog, utána nagyon összerosódott jó pár nem kellő fórummal, például Csillagok háborúja, természetgyógyászat meg különböző ezoterikus valós vagy szélhámosságok. Eltelt ugye 15 év a rendszerváltás után, a nagy ellentétek kisimultak. Most már nagyobb együttműködés van magán a sci-fi táboron belül is. Úgy gondolom, hogy kifelé is egyre elismertebbek vagyunk, hiszen egy szegedi, egy pesti, de egyre több egyetemről jönnek a hírek, hogy ott szemesztereket vesznek fel a sci-fi művészet,

filmművészet, irodalom iránt érdeklődök. Budapesten külön tanszéke van ennek, az ELTE-n, S. Margit vezetésével, aki a Zsoldos-díj Bizottság elnöke.

Ezek a sikerek milyen mértékben köszönhetők a vezetőknek, illetve a tagoknak?

Szerintem 50-50 százalék. A vezetők szerepe is nagyon fontos, hiszen ők szabnak meg bizonyos irányokat, ők azért irányomják a bélyegüket a társaságokra, szerveződésekre, de tagok nélkül nem megy a dolog. Ha a tagok negatívan állnának hozzá a dolgokhoz, akkor nem jutnánk sehova. Itt a tagok között – most mondhatnám a hagyományos dolgot, hogy a takarítónőtől a gyárigazgatóig – ez valójában így is van, van gyárigazgató, bankigazgató, egyszerű segédmunkás, van pék, van ápolónő, mindenfajta, van fül-orr-gégész közöttünk, minden rétegből vannak, és összeköt mindenkit ennek a dolognak a szeretete.

Céljaitok megvalósításához kulturális, társadalmi, gazdasági tőkéket is meg kell mozgatnotok?

Idén fordult elő először, hogy az alkotótábor pályázott, nyert is Szegedtől 50 ezer forintot. Idáig önerős dolog volt – főképp én voltam a szponzora –, de most már önjáróvá vált. Más országos rendezvények is szoktak igényelni támogatást, és kapnak is. A kulturális alapból szoktunk kapni támogatást, és ez nem rendszer- vagy kormányfüggő, ez már az utóbbi 10-12 évben működik. Nem sok támogatást, de mindig kapunk rendezvényekre.

Ha felmerülnek a közösségen belül konfliktusok, ezeket hogyan oldjátok meg?

Mint bármi más közösségen belül, vagy tudunk hatni egymásra pozitív irányba, vagy nem tudunk. Nem minden konfliktust lehet megoldani.

Vannak a társaságban hangadók?

Igen, természetesen. Minden közösségben vannak központi emberek, akik szervezik, akik jobban odafigyelnek a dolgokra, akik szeretnék saját véleményüket átvinni a töb-

bieken. Mindenhol vannak egyszerűen csak tagok, akik csak élvezni akarják az egészet, tevékenyen nem akarnak részt venni benne, de nagyon szívesen veszik a dolgokat.

A helyi ügyeket illető döntésekben mennyire tudsz részt venni?

Helyi ügyekben talán az egyesületen keresztül. Mert működik egy egyesületünk is, ami most már ezt a tábort támogatja a programjával. Egyéb közösségi rendezvényeken is részt veszünk a városban, akár egy iskolai pályázaton, akár bármilyen kitelepülés napon. Nemsokára lesz a Mátyás-templomnál egy kulturális ifjúsági rendezvény, amelyen mi is részt veszünk. Minimális szinten így tudunk beleszólni a döntésekbe, ahova elmegyünk segíteni. Illetve az alkotóházzal, ahol működünk, ott azért meghatározó szerepünk van. Nagyon kis szinten – ha politikailag nem is, de talán gazdasági szinten – minimális dolgokra tudunk befolyást gyakorolni. Például, ha ifjúságtámogatásról beszélek, amibe mi bele tudunk folyni.

Van olyan javaslatod, amely javítana a helyi körülményeken?

Azt látom, ha több aktív ember van, akkor jobban mennek a dolgok. Most a város, hogyha tízmilliót, vagy százmilliót vagy egymilliárd forintot szór kulturális dologra, akkor se lesz jobb a helyzet. Akkor lesz jobb a helyzet, hogyha egyre több ember vesz benne részt, tevékenyen. Nemcsak az, hogy elmegyek egy rendezvényre, és állok a nézők közt, hanem meg is szervezni, anyagi erőforrásokat is lehet a városon kívül is felhajtani. Ez régi dolog, hogy az államtól várjuk itt a mannát, hogy lehulljon, és azt majd szétosztjuk, az már régen nem működik. Én is körbejártam itt vállalkozókat, cégeket, boltokat, egyebeket, hogy támogassák a rendezvényeimet. Én azt mondom, hogy bizonyos szinten sikeresen. Ezt ugyanúgy mindenkinek végig kell járni, és ha egy kulturális rendezvény lesz a városban, jobban foglalkoznak a fiatalokkal, több esélyük lesz, jobban látják a világot. Én azt mondom, aktív emberek kellenek hozzá, nem felső intézkedés.

Megosztod a javaslataidat valakivel?

Igen, amikor eljutok fórumokra. Ilyen volt például a Bartók Művelődési Központ, amikor még működött, akár a Bálint Sándor Művelődési Ház. Ott vannak más civil szervezetek is, néha leülünk, és ezeket át szoktuk beszélni. Aztán valaki hallgat rám, valakire én hallgatok, valahol alakulnak a dolgok pozitívan.

Hogyha a saját településed nagyobb összeghez jutna, mire kellene fordítania?

Tisztaság, zöld terület, ez lenne a két legfontosabb dolog.

Részt vennél-e közösségeddel valamilyen megmozduláson, tüntetésen, petícióátadáson?

Nem.

Szoldán Zita

„BARÁTI KÖR ÉL A BORRENDEN BELÜL”

BORLOVAGREND

Interjúalany:

Név nélkül (58 éves férfi), Szeged

Kérem, mondjon pár mondatot eddigi életútjáról!

1950-ben születtem Szegeden, most volt a születésnapom, tegnapelőtt. Az I. számú Általános Iskolába jártam normál tagozatra, majd német tagozatos gimnazista voltam a Radnóti Gimnáziumban. Felvételi előtt dolgoztam programozóként (számítógépekkel), egyetemre pedig Németországban jártam. Műszaki egyetemre '76-tól '81-ig. Közgazdász-mérnöki diplomát szereztem. Érdeklődési köröm a matematikai modellezés, szimuláció-elmélet, differenciál-egyenletrendszerek. Kultúrfelelős voltam ötven embernek, sok rendezvényt szerveztünk, jó volt a diákélet. Hazajöttem, majd '81-től elvégeztem egy szakosítót a Közgazdasági Egyetemen. Az első szakosító volt az informatika-számtechnika – az öt féléves volt –, azután elvégeztem egy másik szakegyetemet, a komplex tervező-elemző szakközgazdászt. Így két szakosítóval fejeztem be a közgazdasági pályát. '86-ban doktoráltam, '97-ben kandidáltam. Ez a tudományos része az életemnek.

Elhelyezkedtem a Tisza Volánnál. Elemző közgazdász voltam, számítás-technikát oktattam, majd '91-ben kikerültem Németországba, a Volán „Join...” nevű cégéhez, Essenbe, ott dolgoztam. A német cégnek voltam a szaktanácsadója '99-ig. 2000-től saját szállítmányozási cégem van. Jelenleg is ebben dolgozom, próbálom annak gyakorlati részét megvalósítani, amit tanultam az egyetemen. 1980-tól az egyetemen tanítok, három kurzusom van, illetve docens vagyok. Snitt!

Visszatérve pár kérdés erejéig a gyermekkorhoz: diákkorában tagja volt-e valamilyen közösségnek?

A gyakorló iskola volt a grund, ott fociztunk, verekedtünk iskola után, gimnazista korunkban pedig a németországi nyári munkák, egészségügyi világtalálkozók, diáktáborok azok, melyek kötődnek a diákélethez.

Milyen családon kívüli közösségekben vesz részt jelenleg?

Ami meghatározó számomra, az a Rotary Klub. Ott 53 rotarysta találkozik hetente. Ez meghatározza az életemet minden szempontból, sokat tanul az ember.

Másik része a sport, a squash, heti háromszori squash, ami szintén nagyon meghatározó számomra, ebből alakultak ki szűkebb baráti körök, sportbarátságok, illetve a Szent Vince Borrend.

Mennyi időt fordít átlagosan hetente a közösségi kapcsolattartásra?

A Rotary heti 5-6 óra, a borrend havi szinten egy-két délután, a squash meg három-négy óra intenzív sport.

Le kell-e mondania valamiről közösségi tevékenysége érdekében?

Nem kell lemondani. Úgy kell szervezni az ember életét, hogy ne kelljen.

Fontos az ön számára ezeknek a közösségeknek a tagsága?

Persze, hogy fontos, én választottam. Illetve a Rotaryba engem választottak.

Melyik a legmeghatározóbb közösség?

A Rotary mindenképp, társadalmi szinten, egészségügyi szinten viszont a squash, de ez két különböző horizont.

És a Borlovagrend?

A borlovagrendnek öt-hat éve vagyok tagja (vagy lehet, hogy már kicsit több is), ez a Szent Vince Borlovagrend. Magában foglalja Szeged, Békéscsaba, Csongrád ill. Gyula bortermelő embereit. Vannak közöttünk borhírvivők, mint például én, aki pártolom a borrendet, én fotózni szoktam, mások termelik a szőlőt, megint mások feldolgozzák (borászkok), illetve vannak külső tagok, akik csak szponzorálják az egész társaságot.

Hányan tartoznak ebbe a közösségbe?

287-en vagyunk borrendi tagok, ezek közül sajnos csak egynegyede, aki tényleges borász.

Mennyire aktív a tagság?

20% az aktív. De sokan kiöregedők, nem járnak el egészségügyi okok miatt, vagy más életmódba fogtak.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Baráti kör él a borrenden belül, aki szőlőbirtokkal rendelkezik, vagy aki szereti a bort, vagy a bornak a jó hírért viszi külföldre, belföldre.

Milyen gyakran szoktak összejöveteleket szervezni, milyen körülmények között találkoznak?

Attól függ. Januárban van vicevesszővágás, amikor kiemelnek egy szőlőtökéből egy szőlőszálat, ezt kettévágják. Ekkor a borász meg tudja állapítani, hogy az adott évben milyen termés lesz. Ez januári ünnep. Van a Szent Márton-nap – a borfolyás ünnepe –, amikor a hordókból az első flaskát megtöltik, illetve minden hónapban több borrendi rendezvény van Szekszárdon, Villányon, Csongrádon, Kiskőrösön. Mindenhova el lehet menni.

Ezekon a rendezvényeken mekkora a tagok részvételi aránya?

Minimális. 5 és 20 fő között maximum.

Kik és miért csatlakoznak a közösséghez, melyek a legfőbb motivációk?

Egyrészt külső tagok, akik szeretik a bort, akiknek van borgyűjteménye. Én is rendelkezem egy bizonyos flaskagyűjteménnyel, mert szeretem a jó bort. Van, aki termeli a bort, azért jár, hogy tanuljon a többiektől. Van, aki feldolgozza a bort. A többiek pedig – akik barátokon keresztül beléptek a rendbe –, nem biztos, hogy tartják a kapcsolatot.

Ki az a két személyt, aki a legközelebb áll önhöz ebből a közösségből?

Van egy nemzetközi borász barátom, aki 66 éves. Ő rotarysta is, tehát több szinten is szoktunk találkozni, sőt, más lovagrendben is együtt vagyunk. Ő sokat mesél, tanít minket a borok összehasonlításáról, ő az egyik kiemelkedő. A másik barátom pedig egy szőlőtermelő, aki 60 év körüli, az ő borospincéjében nagyon sokat tanultam a bor dekantálásáról, megismeréséről. Mind a két úriemberre tisztelettel nézek, megemelem a kalapomat.

Milyen csatornákon keresztül kommunikálnak egymással, illetve a tagok a vezetőikkel?

Van vezetőség, aki egy „nagymester” – egy 70 év körüli úriember –, ő fogja össze a borrendet. Máshol „marshallnak” hívják. Van egy titkárság, és alatta van a pórnép, azok vagyunk mi. E-mailen, levélen keresztül, illetve telefon a kommunikáció módja.

Mekkora a tagok beleszólása a döntésekbe?

A szegedi ünnepek alkalmával, például a vicevesszővágás, ahol javaslatot szoktunk tenni, máskor pedig, ha bárhova utazunk, akkor információt kapunk. Más döntés nincs egy borrendben. A szőlő termelését nem tudjuk befolyásolni.

A közösségen belül van-e olyan, aki akadályozza a közös munkát?

A közös munkát az információ visszatartásával lehet akadályozni. Ez jellemző, de gondolom, minden közösségben. Itt bizonyos kiemelt, szponzorált utaknál van, amikor bizonyos réteg „lenyúl” egy-egy utat, de bárki saját pénzen el tud menni és én általában – amíg tehetem –, saját pénzből megyek.

Mennyire tartják sikeresnek a tagok közösségük működését, mennyire elégedettek?

Összességében pozitív a működésünk. Negatív, ha tájegységeket nézünk. Szegeden nincs jó bortermő vidék Ásotthalmon, Mórahalmon kívül. A bortermelés elmegy Csongrád irányába, és bizonyos bortermelés, szőlőtermelés tekintetében a csongrádiak a meghatározóak. A szegediek pedig inkább pártolók.

Milyen helyzetekben nyújtanak a tagok segítséget egymásnak a borlovagrenden kívül?

Az idősebb generációt utaztatjuk, buszt rendelünk, illetve ha én megyek bárhova, szólok a tagoknak, hogy szívesen elviszem őket. Ez egy baráti gesztus a többiek felé, illetve, ha borra van szükségem, akkor ők nagyon segítőkészek.

Érezhető-e a tagok életminőségében változás a közösséghez tartozás eredményeként?

Ha valaki borrendi tag, lehet, hogy a büdzséjében van változás, mert lehet, hogy a sörről áttér a borfogyasztásra. Más lesz az italfogyasztása – a jó borok irányába megy el –, másféle ételeket fogyaszt (inkább sajt irányába). Fontos, hogy ha szivarozunk, akkor a borfogyasztás után szivarozunk. Bizonyos dolgokat kizárunk az életünkéből. Így a cigaretta.

Milyen egyéb szervezetekkel, közösségekkel tartanak kapcsolatot?

Van a Szent Vince Borrend – mint két megye borrendje –, van egy bortanács Budapesten, ahol tagok vagyunk. Ott informális kapcsolatok vannak. Egymás rendezvényeire eljárnak, illetve ők jönnek Szegedre. Szállást, ételt biztosítunk számukra.

Mennyire zökkenőmentes az együttműködés ezekkel a közösségekkel?

Itt közös érdek van.

Betöltheti-e az összekötő kapocs szerepét a közösség az egyén és az állam, vagy más, magasabb szintű struktúrák között?

A szervezet nem kapcsolódik a politikához. Egy-egy ünnepre kapunk pénzt a várostól, illetve bizonyos rendezvényekre, de én nem vagyok hajlandó politizálni a borrenden belül. Ez másról szól.

Milyen a közösség külső megítélése?

Pozitív.

Vannak-e ellenzői az ilyen típusú közösségi munkának?

Vannak klikkesedések, mint például Gyulán, ahol önálló, aktívabb borszéket alapítanak, de ez a saját döntésük, saját borteremő vidékükön, egy borrenden belül úgy döntenek, ahogy akarnak. Ezt akceptálni kell, és el kell ismerni.

Miért tartja fontosnak a társadalom szempontjából közösségi, közéleti munkáját? Melyek az önök által vallott legfontosabb értékek, célok?

A közösség célja a Csongrád megyei szőlő és a létrehozandó bor megismertetése megyén, országon belül. Ne csak az legyen, hogy a villányi borok jók. Az alföldi boroknak is van szépsége, bája és finomsága.

Mennyire látja sikeresnek a célok megvalósítását?

Vannak városi rendezvényeink, Pusztaszeren rendezvényeink, oda bárki ingyenesen eljőhet, és ingyen fogyaszthatja a bort, illetve zsíros kenyeret ehét hozzá.

A siker mennyiben köszönhető a vezetőségnek és mennyiben a tagoknak?

A siker – maga a szervezés – köszönhető a titkárságnak, meg azoknak a borászoknak, akik hoznak ingyen bort, és vendégül látják Szeged vendégeit.

A célok megvalósításához milyen mértékben kell megmozgatni kulturális, illetve gazdasági tőkéjüket?

Részből szponzoráljuk a borrend működését, illetve azoknak a tagoknak, akik részt vesznek, van politikai kapcsolatuk, tehát akár a várostól, a megyétől kaphatnak támogatást egy-egy rendezvényre.

Maga ez a tevékenység milyen külső-belső konfliktusokhoz vezet, és ezeket hogyan oldják fel?

Az, hogy ki honnan hoz pénzt, magánügy. A felhasználás a legfontosabb. Nem kérdezzük meg, hogy milyen kasszából érkezik a pénz, ha az rendesen le van dokumentálva (kasszán keresztül), akkor ez engem nem befolyásol. Nincs piros, meg nincs zöld pénz.

Részt vesz-e a helyi döntések előkészítésében?

A borrenden belül én egyszerű baka vagyok, így javasolhatok. Javasolni szoktam.

Milyen mértékben fogadják meg a tagok javaslatait?

Mindenkiét meghallgatják. Ha valaki valamit szeretne egy rendezvényen belül, azt meghallgatják.

Milyen javaslata, ötlete van, amivel javítani lehetne a helyi körülményeken?

A passzív tagokat ki kellene zárni a közösségből. Aki borász, annak meg kéne emelni a tagdíját elismerésben, és aki csak hírvívő, borhívő a renden belül, annak az aktivitását más formában kéne megnevezni.

Van-e ezek megvalósításához elégséges forrásai a helyi közösségnek?

Igen, van. Ezek nem óriási összegek. Finanszírozása egy rendezvénynek, illetve egy találkozóznak.

Tudja, hogy mire mennyit fordítanak, mit szerveznek a lakóhelyén a vezetők?

Igen.

Ha egy pályázaton települése nagyobb összeghez jutna, mire fordítaná?

Ez nem biztos, hogy ide kapcsolódó dolog, de lehet pályázatot beadni egy borrendnek, viszont pályázatírók nincsenek a borrenden belül. Maguk a borászok adhatnak be pályázatot, de ezek borrenden kívüli, borünnepet érintő dolgok.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne-e közösségével valamilyen megmozduláson, tüntetésen, aláírna-e protestáló ívet?

Nem. Nem politizálok.

Márkus Kata Nóra

„BARÁTI TÁRSASÁG VAGYUNK, JÓL ÉREZZÜK MAGUNKAT EGYÜTT”

ROTARY KLUB

Interjúalany:

K. Béla (65 éves), Szeged

Kérem, meséljen a gyerekkoráról, iskolás éveiről, szakmai pályafutásáról!

'44-ben születtem Sövényházán, az a mai Ópusztaszer. Tanyán laktunk, hatéves koromig, amikor aztán kulákok lettünk és elvették mindenünket. Akkor a család beköltözött Szegedre. Nagyon nagy szegénységben éltünk, én gyakorlatilag az utcán nevelkedtem, éltem. Öten voltunk testvérek. Én vagyok a legfiatalabb. Gyakorlatilag nem volt miből élnünk, mert édesapám agyvérzés miatt már akkor egy pár éve rokkant volt. Velünk élt még a nagymamánk, aki 90 éves koráig élt, akkor volt mondjuk 80 éves. Abból éltünk, amit a bátyám, meg a nővérem tudott dolgozni.

Az általános iskolát már itt Szegeden jártam, a Dózsa György illetve Zalka Máté Általános Iskolában, a Csongrádi sugárúton. Ezek ilyen közepszerű, gyengébb iskolák voltak (akkor is voltak már jobb iskolák). Nem voltam kiemelkedő tanuló, főleg humán érdeklődésű voltam. Irodalom, költészet, ezek a dolgok érdekelték. Aztán amikor elvégeztem az iskolát, miután még mindig szegények voltunk, a szüleim azt mondták, hogy humán iskolába nem mehetek. Inkább oda, ahol pénzt lehet keresni – meg nem is vettek volna fel humánba –, így kerültem a textiltechnikumba. Oda jártam öt évig. Miután elvégeztem, elkezdtem dolgozni, mert kellett a pénz a családnak is. Ez egy sorsfordító pont volt a számomra: az érettségim az elnök B. Tamás volt, aki tán egyszer volt kereskedelmi miniszter is, és ő egy tipikusan olyan ember volt, aki a kapcsolatoknak a professzora volt, a kapcsolatokért élt. Ő vitt bele engem is – humán érdeklődésű gyereket – abba, hogy menjek, ismerkedjek, szervezzek, mindenütt vegyek részt, ahol csak emberek vannak.

Ő nyilvánvalóan arra törekedett, hogy az országban mindenki megismerje a nevét, és ezért mindent megtett, és engem is ő segített. Ő beszélt rá, hogy menjek egyetemre, így mentem el a Műszaki Egyetemre. De idegen volt számomra, mert a humán érdeklődésem továbbra is megmaradt. A műegyetemen is a pályatévészteretek körét vezettem, ilyen esztétikai köröket, színjátszó csoportban voltam és amint lehetett, a tanári szakot is felvettem ugyanitt. Főleg a munkapszichológia iránti érdeklődésem miatt, amit már itt Szegeden technikusként alkalmaztam. A főnököm az ergonómia iránt érdeklődött, G. professzornak – talán hallott róla Szegeden – lettem asszisztense, így az üzemben az ergonómiai körülmények vizsgálatában segéderőként hasznosított.

Aztán a barátaimat – ott az egyetemen – is elcsábítottam, hogy jöjjenek tanári szakra, és az az érdekes, hogy bár hatan voltunk, ebből egy sem maradt igazán mérnökként a pályán. A szobatársam a műegyetem pszichológia tanszékének a vezetője, egy lány barátom a Rókus kórházban klinikai pszichológus, a harmadik egy főiskola vezetője Pécsen, de ő is a tanári pályát választotta.

Aztán ez az érdeklődésem – hogy máshogy látom a dolgokat –, ez mindig megmaradt, így amikor egyetem után mérnökként visszakérültem Szegedre, a textiliparba mentem vissza. Akkor is mindig irodalmi, pszichológiai érdeklődés jellemzett, egy kicsit másként szemléltem a dolgokat, mint a többi ember. Haladtam fölfelé a ranglétrán: fejlesztési osztályvezető voltam, aztán nemzetközi osztályvezető, aztán igazgató, illetve közben befejeztem a mérnök-tanári szakot, elvégeztem a mérnök-közgazdász szakot, és akkor elküldtek egyéves felsőszintű menedzserképzőre. Ez is egy fontos állomás volt. Ezután igazgató lettem, aztán vezérigazgató-helyettes, de közben már a rendszerváltás közeledett. Még egy lényeges pont volt: ebben az időben nem nagyon tudtak az emberek nyelveket, én pedig elég korán, rögtön az egyetem után megtanultam németül, és ennek révén sokat utazhattam, mert engem vittek tolmácsolni. Aztán megtanultam angolul is, amit persze életem végéig tanulok. Ezek segítettek előre a pályán.

Amikor a rendszerváltás közeledett, a textiliparnak egyre rosszabbul ment, és az is látszott, hogy a magyar nagyvállalati rendszer meg fog szűnni. Elhatároztam, hogy nem várom meg a végét. Hiába voltam vezérigazgató-helyettes – még egy nagy csapás volt, hogy én voltam a vezérigazgató-várományos, de a pártvonalak révén egy pártembert neveztek oda ki. Elhatároztam, hogy újrakezdem a nulláról. Egy külföldi cég

ügynökeként kezdtem el dolgozni, azonban bekövetkezett a rendszerváltás, én pedig rájöttem, hogy ha már liberalizált lett a külkereskedelem, alapítok egy kft-t. Ebben különböző vállalatoknak importáltam gépeket, gépalkatrészeket, elsősorban a kábeliparnak és a Szegedi Kábelgyárnak. Ez ment '90-től '95-ig, '95-ben privatizálták a kábelgyárat – megvette a Siemens –, és utána egyből be is csukta. Akkor még úgy dolgozgattam, de úgy nézett ki, hogy '96-'97-től nem dolgozom tovább.

Ekkor keresett meg a Pick vezérigazgatója, akivel jó barátságban voltam, hogy nem lennék-e a Picknél vezérigazgató-helyettes, tulajdonképpen a belső struktúra szerinti hűskészítmény igazgató. Minden hozzám tartozott a vágóhídon kívül. Mindenféle termékgyártás, külkereskedelem, marketing és a többi. Ebből főleg a marketing tetszett, azt szerettem csinálni, mert filozófiailag ez állt hozzám a legközelebb. Ezt csináltam három és fél, négy évig, amikor a Picket is privatizálták. Megvette egy tőzsdei befektető, aki csak azt nézte, hogy hol lehet a pénzt kivenni. Nem értettem egyet az intézkedéseivel, de hát ő volt a tulajdonos, így az lett a vége, hogy egy év után megváltunk egymástól. Azután a régi kft-m – ami, mielőtt a Pickhez mentem, félig-meddig aludt –, nos ismét itt próbáltam tevékenységet keresni. Egy ágazat folyamatosan megmaradt közben, de ez nem igényelt sok munkát. Egy holland cég számára konfekcionáltak Magyarországon bér munkába női divatruhákat idősebb hölgyeknek.

Ez gyakorlatilag már húsz éve megy. Egyre rosszabbul, egyre kevésbé, így nem igazán igényel munkát, talán napi két órát. Hajdanában én voltam a magyar exportőr, nekem fizettek, én fizettem tovább a magyaroknak, de miután az EU-ba bekerültünk, itt erre már semmi szükség nincs, csak a korábban szerződött jogok alapján nem hagyhatnak ki. A másik az, hogy nem tudnak nyelvet, a harmadik pedig, hogy itt a konfliktusokat is kezelni kell tudni a belföldi és külföldi partner között. Volt olyan, hogy ha ki akartak hagyni, összeengedtem őket, és akkor megszakadt a kapcsolatuk. Tudni kell a konfliktusokat oldani. Mind a mai napig ezt csinálhatom, napi két-három óra munkát jelent. Ezen kívül minden nap uszodába járok, biciklizek, sportolok, Rotaryzom.

És a közösségi élet?

Már az egyetemen – de hangsúlyoznám, hogy ez a sorsfordító ismeretségből, kapcsolatból adódott, mert ugye nem volt apám már akkor régóta – egy olyan emberrel talál-

koztam, aki rendkívül markáns egyéniség volt. Igazi közösségi ember, tulajdonképpen a zsidó kultúra tradíciói szerint élő ember, és ő ébresztett rá engem a kapcsolatok fontosságára. Mindez befolyással volt arra, hogy mindig is dolgoztam a közösségért. Értem ez alatt, hogy amikor KISZ volt, akkor a KISZ-ben, amikor párt volt, akkor a pártban, és amikor a pártvilág teljesen unszimpatikus lett számomra, ezzel egy időben megtaláltam a Rotaryt, ami egy teljesen humanitárius szervezet, és azóta is itt dolgozom. Voltam elnök is, most jelenleg a déli régió alkormányzója vagyok, ami azt jelenti, hogy az itteni klubokat, kilenc klubot segítem, a munkáját próbálom koordinálni.

Az egész életemben mindig a barátaimnak köszönhettem mindent. Magamat soha nem tartottam különlegesen tehetségesnek, de nagyon szerencsésnek igen. Ez a szerencse elsősorban az, hogy mindig nagyon tehetséges barátaim voltak, és ennek révén kaptam az élettől a legtöbbet. Amikor én osztályvezető, igazgató, vezérhelyettes voltam, mikor önálló kft-s lettem és sikerre vittem és nagyon jól ment, ez mind-mind az emberi kapcsolatoknak, barátságoknak köszönhető, és igazándiból én soha nem mérlegettem ebben, mindig bárkiért bármit megtettem volna, de valahogy mindig többet kaptam. Így jött ez össze.

Kérem, beszéljen a Rotaryról!

Ez egy humanitárius szervezet, 1905-ben alakult Chicagóban. Négy-öt chicagói gyáros alapította abból a célból, hogy jót tegyenek az emberekkel, segítsenek a rászorulókon. Azóta elterjedt a világban. Jelenleg 1 300 000 tagja van, azt hiszem, hetven valahány országban van jelen. Magyarországon ma 42 Rotary Klub van, 1000-1100 között van a tagok száma. Alapvetően baráti közösségek ezek, a mi klubunk most 52 főből áll, talán az első három legjobb klub között van az országban.

12 millió forintnyi jótékonyági projektet csinálunk meg egy évben, és ezt a pénzt mi adjuk, illetve szedjük össze. Próbálunk segíteni a rászorulókon, első sorban bizonyos elvek, elképzelések szerint. Nevezetesen, hogy mi adunk, eszközt adunk, vagy pedig tevékenységgel járulunk hozzá a dolgokhoz, nem pedig átutaljuk egy alapítványnak, aki ezt elköltségeli és eltűnik a pénz. Például: veszünk egy klímaberendezést és átadjuk a vakok intézetének vagy felújítjuk a padlózatát az épületnek. Akadálymentesítettük a fogadalmi templomot – oda egy rámpát építettünk –, tehát általában konkrét dolgot adunk, és ez a tevékenységünk egy része.

A másik, ami nagyon fontos, ez a baráti kapcsolat. Tulajdonképpen ötven barátja az embernek semmi más módon nem lehetne, és ez az ötven ember, mikor összejövünk minden héten egyszer, ez a legjobb szándékkal jön oda, a jobbik énjét hozza. Lehet, hogy kint a világban ezek nagyon kemény üzletemberek, de amikor összejövünk, akkor a jószándék hoz össze bennünket, hogy segítsünk másokon és ebből fakadóan egészen máshogy viszonyulunk egymáshoz. Ez egyébként az egész világra jellemző, mert Rotary-jelvényt hordunk. Bárhol a világon, hogyha megjelenünk és látja a másik, hogy kint van a jelvény, oda jön, és megkérdezi: „Szevasz, mi van, hogy vagytok, mi van nálatok, miben segíthetek?” Gyakorlatilag olyan, mintha az embernek egy korlátlanul beváltható csekkje volna bárhol a világban.

Ezt miért csináljuk? Egyrészt, mert baráti társaság vagyunk, jól érezzük magunkat együtt. A másik, hogy minden embernek van olyan szükséglete, hogy jól tegyen, segítsen másokon. Megy az egy darabig, hogy meglegyen mindenem, minél többet szerezzek, de ha már ez megvan, mindenkiben van egy igény, hogy valahogy segítsen. Még talán egy kicsit önzőbb céllal, ha megfogalmazom, az is benne van, hogy nagyon kifejlődött a kéregető ipar. A kft-met is, de egyébként is lépten-nyomon találkozunk az ember azzal, hogy adományt kérnek a korzónak, a szívbeteg gyerekek operációjára és ilyesmikre. Az ember nagyon nehezen mond ilyenkor nemet, mert talán mégiscsak arra megy a pénz, mégiscsak kéne segíteni. De azáltal, hogy Rotary tag vagyok, és tudom, hogy x. összeget befizetek egy évben és abból ezek és ezek a dolgok valósulnak meg, én megteszek a rászorulóknak és másoknak, amit kell, ettől kezdve engem nem érdekel, hogy ki mivel jön, és az igaz vagy nem igaz vagy trükkös, mert én úgy érzem, hogy ami feladatom vagy elvárásom önmagammal szemben a jótékonyság irányába van, azt megteszem.

A Rotaryhoz még visszatérve annyit, hogy az 1000 tag a föltétele annak, hogy egy országban a Rotary önálló kormányzóság legyen. Ez azt jelenti, hogy van egy kormányzó Magyarországon, aki összefogja. Úgy kell ezt felfogni, hogy a klub a minden, minden a klubért van. Ha vannak fölsőbb elnökök, világelnökök, meg ilyesmik, azok mind azért vannak, hogy a klub munkája jobb legyen.. Történetesen most a governore pont Szegedről került ki, L. Jenő, a Főszer tulajdonosa. Én is úgy lettem alkormányzó, hogy ő kért föl, hogy segítsen a munkáját és a déli régiót vigyem. Ezt azért mondom, mert a pénznek, amit mi összeadunk, egy kis része befolyik egy kisebb világkasszába, amiből világprojekteket finanszíroznak. Ha ügyesek vagyunk, mi is tudunk olyan

projekteket csinálni, amihez visszakapunk támogatást. Tehát vannak ilyen központi dolgai is. Minden héten egyszer van ülésünk, találkozónk.

Van egy Rotaract nevű ifjúsági szervezet is, amelyik lényegében hasonlóan tagozódik. A Rotary segíti a kluboknak a létrejöttét, – kicsit utánpótlás is, lányszervezet-jellege is van –, mi is próbáljuk segíteni anyagilag is. A Rotaractnak is vannak önálló projektjei. Gyakorlatilag a szegedi Rotaract – vitán fölül tudom állítani, hogy – a legjobb az országban. Nekik is önálló költségvetésük, önálló pénzforrásaik vannak és nyilván mi is segítünk. Nem csak intézményesen, hanem klubtagjaink is, külön-külön. Például a Printkeres Rotary-tagunknak a két lánya Rotaractos, természetes, hogy ő is ad. A Szilánk tulajdonosa is Rotary-tagunk, ő is nyilván besegít, minden karácsonykor van egy hontalan-étkeztetési program, mikor háromszáz főnek kiosztanak gulyáslevest. Ehhez én szoktam az asztalokat kölcsönadni. Zoli fiam Rotaract-elnök volt egy időben, és azóta is még visszalátogat. Ők többet tesznek a tevékenységükkel; például itt az Agyagos utcai gyermekotthont látogatják, meg ilyenek. Nagyon jó banda, óriásikat buliznak mindig.

Hogy lehet bejutni a klubba?

Aki szeretne, megkeresi őket. Van egy elbeszélgetés, és akkor be lehet lépni. Gyakorlatilag ők hármas jelszó alatt dolgoznak: Jótékonykodunk, tanulunk és bulizunk.

Több száz fős véradásokat szerveznek, nagyon ügyesek. Ott is ugyanez a lényeg, hogy a belső harcok, a politika be sem tudja tenni a lábát az ajtón (a Rotaryba sem). Sejtéseink vannak, hogy különböző emberek különböző oldalon állnak, de senki nem veszi magának a bátorságot, hogy ezt kifejezze, vagy érvényre juttassa, vagy ennek megfelelően beszéljen.

Volt-e valami különösen fontos közösség az általános-, középiskolában, amit még kiemelne?

Ez a humán érdeklődés volt. Nagyon érdekes, hogy ahhoz, hogy az ember sikeres legyen, szükséges, hogy a gondolatait ki tudja fejezni, és én már kisgyerekként is aránylag többet olvastam, mint a társaim, ez a humán érdeklődésből fakadt. Ezt szerettem elmesélni. Már az általános iskolában az történt, hogy felső tagozatban,

rajzórán, mindenki ott rajzolta a köcsögöt meg az almát stb., és hogy csönd legyen, valakit kiültettek, hogy meséljen. Ez rendszerint én voltam. Ez már az első rövid periódus után kezdtem úgy olvasni, hogy majd azt hogyan mesélem el.

A másik a versmondás volt, melyet szintén elég korán elkezdtem. Mindig én voltam a szavaló a békegyűléseken, az iskolai ünnepségeken, és ennek egyik legfontosabb tényezője az, hogy megtanultam kiállni a közönség elé, elmondani akár amit megtanultam, vagy akár saját gondolataimat is. Én ma is csodálkozom, hogy akárhányszáz fős közönség elé kell kiállnom, egy pillanatra sem érzek lámpalázat, hogy elmondjam amit akarok. Ez a közösségi lámpaláz – amit én aránylag fiatal korban le tudtam győzni –, ez is segített abban, hogy szerepeljek, és ezen keresztül több emberrel tudok kapcsolatba kerülni.

Van-e olyan formális, informális közösség, melyet említésre méltónak tart? Természetesen a Rotaryn kívül.

Egy kisebb közösség, az Izraeli-Magyar Baráti Társaság, melynek tagja vagyok. Azt hozzá tenném, hogy érdekes módon az életem során a legtöbb meghatározó ember és a barátaim nagy része zsidó ember volt. Én egyébként római katolikusként nevelkedtem, de furcsa, hogy valahogy ez a kultúra... Amint említettem, az első főnököm is zsidó ember volt, a legjobb barátom, aki a mai napig az, L. András, aki a Mazsihisznek a főnöke, meg izraeli konzul Szegeden, a dékáni hivatal vezetője az orvosi egyetemen. Ő is zsidó ember... Valahogy ehhez a zsidó kultúrához van bizonyos vonzódásom... Azt mondhatnám, hogy a szociális érzékenységem nagyobb, és a zsidó kultúrának a szociális érzékenysége nagyon fontos eleme. Ebben a közösségben, társaságban vagyok benne. Ez azt jelenti, hogy eljárók rendezvényekre, találkozókra.

Hetente összességében mennyi időt szán ezekre a közösségekre ?

Ebből súlypontilag a Rotary a legnagyobb, pláne, hogy alkormányzó vagyok. Ezzel gyakorlatilag minden nap foglalkoznom kell, valamit mindig csinálni kell. Alkormányzóként kilenc klubbal kell törődnöm, hogy a létszámjelentéseket csinálják, megtervezzék a következő évüket, hogyan ápolják a barátságot – mert azért, hogy a baráti hangulat meg közösség megmaradjon, tenni kell. Ha nem teszek, akkor meg-

szűnik a klub maga és a humanitárius dolog nem tudja egyben tartani. Kialakult egy munkamegosztás, én a német kapcsolatrendszerért ápolom. Van Fuldában egy Rotary Klub, amely most fog bennünket meglátogatni (27-en jönnek a mi klubunkhoz) a halászléfesztiválra. Négynapos programot csinálunk nekik: pusztaprogram, halászszeves program, városnézés meg egyebek. Ilyen szervezési munkák vannak.

Le kell-e mondania valamiről a közösségi tevékenysége érdekében ?

Nem érzem azt, hogy valami ellenében teszem ezt, hogy valamit ez által elveszíténék. Sőt, azt mondhatom, hogy ha ez veszne el, az volna számomra nagy veszteség és lemondás.

Még azért egy dolgot mondanék: a család. Van a szűkebb család, de van egy bővebb is. Az én testvérem, a feleségem testvérei, az ő gyerekeik, unokáik, mely mindösszesen 55 fő. Én vagyok abban az anyagi helyzetben, hogy meg tudom szervezni, hogy minden évben összehozzam a családot. Minden évben, augusztus első hetében összejövünk, de ehhez is kell szervezőmunka. Jössz-e, nem jössz-e, és... sajnos, eléggé keserűen tapasztalom azt, hogy valahogy az internet felelőtlenne tette az embereket. Egy megírt e-mail fele annyit nem ér, mint régebben egy elküldött levél.

Korábban – amíg mindenkinek levelet küldtem – mindenki visszaigazolt, hogy igen, ott leszek és jövök, most pedig egy csomó embert újból fel kellett hívni, hogy „no de biztos, de miért nem?”.

Tehát akkor a család és a Rotary.

Igy van, a család és a Rotary. Ezen kívül utazunk, az az életünk fontos része. Van Kőszegen egy házunk, nagyjából ugyanezt tudja, mint ez a ház. Azt is csak rendben kell tartani, füvet kell nyírni, egy hónapban egyszer egy pár napra el kell menni oda. Ez még fontos része az életnek, ezen kívül pedig az utazás.

Ki az két ember, aki a legközelebb áll önhöz a Klubban?

Ugyancsak tag a gyermekkori jóbarátom, L. András, vele mindig együtt vagyunk. Tag a nagyon régi jó barátom, B. Vilmos, aki a Pick vezérigazgatója volt, most az

MNB monetáris igazgatótanácsának a tagja. Ez a két ember, aki kifejezetten személyes jóbarátom, akikkel Rotaryn kívül is rendszeresen találkozunk, együtt utazunk.

Milyen az információáramlás a Rotaryn belül? Mekkora a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Hetente egyszer találkozunk, csütörtökön. Az alapszabály az, hogy ha csak lehet, el kell jönni. Ha valaki elutazott, az érthető, de ha csak lehet, el kell, hogy jöjjön. Már ott informálódunk dolgokról. Ezen kívül van egy heti hírmondó. Ami ott elhangzik, azt valaki közölünk (ennek felelőse) összefoglalja, és a következő héten írásosan mindenki kézbe kapja, illetve ugyanez megvan a Rotary honlapon. Ilyen szempontból a Rotary életéről való biztos informáltság megvan.

Milyen a tagok tényleges beleszólási lehetősége a döntésekbe?

A klubnak egy elnöke van, aki minden évben változik, mert minden évben új elnököt választunk. Nagyon jó ez a rotáció, mert mindenki új szint vizs bele, másrészt annyi munkát igényel, hogy ezt nem is lehet hosszú távon elvárni senkitől. Alapvetően teljesen demokratikusnak kell lenni a klubnak. Az elnöknek ugye mindig van azért bizonyos döntése. Ez az ő éve, most akkor csinálja azt, amit és ahogyan ő akarja, de minden lényegesebb kérdést megszavazunk. Semmit nem lehet eldönteni, nincs hierarchia.

Van-e, aki akadályozza a közösség működését?

Van, hogy valaki máshogy gondol valamit és ezt úgy is akarja csinálni. Ha a közösség véleményével ez nem találkozik, akkor előbb-utóbb kimarad. Átmegy egy másik Rotary Klubba, vagy ő alapít egy újabbat. Sajnos minden szervezetbe bekerülnek olyan emberek, akik az akarukat keresztül akarják vinni másokon. Ez a Rotaryban is megvan. Hatalmat akarnak maguknak a közösség felett. Ezt a tagság nem nagyon viseli el, ilyen szempontból az illető vagy meghátrál, vagy lecsöndesedik, de hosszabb távon nem tudja ezt érvényesíteni. Vannak keményvonalas, szemellenzős aspektusok, melyek helyére kerülnek, hiszen önkéntes szervezet. Mindenki szabad akaratából csinálja, amit csinál, tehát nem lehet keresztül-

vinni bármit. Van, aki bevállalja, nem csinálja, van, aki kutyul mindig, amikor már elindultunk egy irányba. Ilyen is van, de ezekkel együtt kell élni. De attól még barátok vagyunk.

Alakulnak-e ki konfliktusok a tagok között, ha igen, ezeket hogy oldják meg?

Igyekszünk, hogy mindenki úgy járuljon hozzá, ahogyan a lehetőségei megengedik. Megpróbáljuk azt csinálni, hogy soha ne érezze senki megkülönböztetve magát, vagy hátrányosan, ha nem tud adni. Teljes egészében ezt nem lehet kiküszöbölni. Biztos, hogy érez problémát, aki kevésbé van eleresztve, pláne olyan szempontból, hogy jól kereső vállalatvezető volt, sokat megengedhetett magának, nyugdíjba ment, és most a nyugdíjból kell élnie. Például orvosként alacsony fizetésre kevés nyugdíjat kap, annak idején jó pénze volt, de a Rotarytól, a barátaitól nem akar megválni, viszont nem tud úgy adományozni. Ez úgy szokott lenni, hogy jön valaki egy előadást tart, és mondjuk kér valamit (Ágota Alapítvány, vagy ilyesmi), akkor erre mindenki belelkeseedik és körbehordunk egy kalapot. Van aki kétezer forintot dob bele, van aki húszat. Vagy a horgosi táncegyüttest szponzoráltuk meg a múltkor, majd' kétezer euró összejött a kalapban helyből, és volt, aki nem adott, vagy volt, aki kétezer forintot. Karácsonykor volt karácsonyi rendezvény, akkor a bencéseknek adtunk pénzt: minden asztalon van egy boríték, ki-kí annyi tesz bele, amennyit akar és utána az nem derül ki, hogy ki mennyit adott... így igyekszünk ezt kezelni. Van, aki több mint egymilliót ad, van aki százezret. Maga a tagdíj 50.000 forint évente, tehát már az is lehet valakinek teher. Van, aki nem vesz részt. Ilyen értelemben okozhat ez belső konfliktusokat, de megpróbálja ezt másképp kompenzálni. Van, aki tevékenységgel járul hozzá. Még egy érdekes dolog: az egymásnak tett szolgáltatásokért nem számolunk föl pénzt. Ha én elmegyek orvoshoz, vagy az unokámat el kell vinni orvoshoz és megműtik, akkor első sorban rotarystához megyek és nincs hálapénz. A legközelebbi Rotary ülésen – „happy dollároknak” nevezzük mi –, amennyit odaadtam volna, azt beteszem a kalapba. Csak egy példa: az egyik ablakunk valahogy lelevegősödött. Szóltam Sz-nek, kijöttek, és ingyen megcsinálták. Ez került volna 20-30 ezer forintba. A legközelebbi alkalommal 20-30 ezer forintot befizettem a Rotarynak. Ezekből rengeteg pénz összejön.

Milyen egyéb szervezetekkel, közösségekkel működnek együtt?

Annyi szükség van a világon, hogy bárki hasonló profilokkal, szándékokkal jelenik meg, az barát. Nem vagyunk konkurencia. Ott a Lions Klub, van egy másik Rotary Klub, van az Innervill Klub, ez a női. Rotarysták feleségeinek jótékonyági klubja. Van a Zonta, női jótékonyági klub. Van a Soroptimist nevű klub, melyek mind jótékonyági klubok. Pénzt gyűjtenek, hasonló jelleggel működnek, sokkal lazább a szervezetük, sokkal kevesebb a pénzük. Bár a Lionsnál ugyancsak nagyon vagyonos emberek vannak, majdnem mindenki, aki nem lett rotarysta, az a Lions Klubba került. Havonta egyszer találkoznak csak, azt mi nagyon lazának tartjuk. De pl. most a halászléfesztiválon egy közös standot csinálunk, több teniszersenyt szervezünk egymás közt, tehát jóbarátok vagyunk.

Van olyan is, hogy Sz. Gábor rektor úr Rotary-tag volt. Valaki megsértette őt itt közölünk, mire ő azt mondta, hogy ne haragudjatok, de én elmegyek innen. Átment a Lions Klubba. Már azért is, mert ott csak havonta egyszer kell találkozni, elfoglaltság szempontjából is jobb neki. Azóta is jó barátok vagyunk, minden egyetemi rendezvényre meghívót küld, nincs problémánk egymással.

Betöltheti-e az „összekötő kapocs” szerepét a közösség az egyén és az állam, vagy más magasabb szintű struktúrák között?

Én az államot egy erőszakszervezetnek tartom. És ennek a humanitárius tevékenységnek semmi köze ehhez. Nem érzem, hogy a Rotarynek bármilyen más struktúrába tagozódnia kellene, nem. Az egyén és az emberiség közötti kapocs a Rotary.

Milyen a közösség külső társadalmi megítélése? Vannak-e ellenzői a közösség tevékenységének?

Hogy a közösség külső megítélése? Minden szempontból pozitív, ennek ellenére kísé-ri gyanakvás. Ugyanis nem értik az emberek azt, hogy valamit miért csinál, hogyha nem látható az érdekrendszer. Mert nem ismerik föl azt, hogy az ember közösséghez tartozzon és jót tegyen, jótékonykodjon, megvédje mondjuk a közösség, a társadalom gyengébb tagjait, ez érdek lehet. Ezért kíséri egy olyan gyanakvás, hogy ez egy buli, ahol

gazdag emberek összefognak, és önmaguk között intézik el az ügyeket, nem engednek be mást. Ezért mondják azt, hogy ez a szabadkőművességhez kötődő dolog. Ezért mondják, hogy ez a jómódúaknak valami összetartozó bulija. A kívülállók nyilván negatívan állnak hozzá, van ilyen. Ez mindig az „én csoportom, ti csoportotok”, mindig jelent ilyet.

A célok megvalósításához milyen mértékben kell megmozgatni kulturális-gazdasági-társadalmi tőkéjüket?

Mindenki minden formában, amit csak a cél érdekében megtehet, mozgósít. Például, ha Rotary-bált szervezünk, mindenki elhívja az összes nem Rotarys barátját is, akiről tudja, hogy vagyonos, mert a belépődíjjal hozzásegíti a projektjeinket a megvalósításhoz. A sikerességhez azért megjegyezném, hogy nem mindenben sikeres a Rotary sem. Ahogy látom, a jótekonyságban nem sikeres ateikintetben, hogy nem eléggé céltudatosan tud segíteni az embereken. Nagyon sikeres abban a tekintetben, hogy összegyűjtse a pénzt, de kevésbé sikeres abban, hogy mire adja. Ebben érzek egy kis sodródást a mozgalomba. Áldozatául esünk a kéregetők tehetségének. Nehezen mondunk nemet, ha valaki jön és rászorult, holott nekünk határozottabban kellene egy preferencia-sorrendet létrehozni. Mondjuk van a Dóm rámpa, amire 10 000 000 forintot elköltöttünk, ugyanakkor Szegeden többszáz gyerek éhezik naponta, mert nem kap otthon kaját, nem visz otthonról. Csak az ingyen napközije van, ha van. Volt egy olyan projektünk, hogy minden általános iskolában egy gyerek ingyen kapta a napközit, az iskola választotta ki, hogy ki legyen (azt az egyet ki tudja tán választani, látják ők azt, hogy ki éhezik... hogy ne a fekete gazdaságból élő gyerek legyen!). Az általános iskolából visszajött, hogy 20-30 gyerek is van, aki nem kap otthon enni, az egyetlen kaja az, amit a napköziben kap, vagy még az sem. Például, amikor ez a 10 000 000 forint a rámpára olyan sok volt, hogy elvitte a büdzsénket, abban az évben felszámoltuk ezt a gyerektéveztetés-segítés projektet és a rámpára költöttük. Van egy csángó projektünk. Évente 1 000 000 forintnál többet adunk arra, hogy csángó iskolában magyar nyelvet tanuljanak. A csángók – akik 200 évvel ezelőtti szinten beszélik a magyar nyelvet – egyébként nem is akarják a mai nyelvet megtanulni... Tehát ez olyan, mintha a skótokat akarnánk amerikai nyelvre megtanítani, mert azt beszélik sokan és ma az a divatos. Oda is rengeteg pénz áramlik ki a Rotary-ból. Borzasztóan nagy az ínség Magyarországon, Romániában is, de értetlenül állok azelőtt, hogy a cigányság kérdésével Magyarországon egyszerűen nem tudunk semmit

sem tenni. A legnagyobb jótevékenyek is ellenségesen kezelik a cigányság problémáját, és semmit nem hajlandók például az iskolázottság érdekében tenni, ugyanakkor ez itt ketyeg időzített bombaként a nyakunkon, és amikor segítjük az erdélyi csángókat például. Ilyen szempontból érzem úgy, hogy nem vagyunk eléggé átgondoltak és racionálisak. Ki, mivel jön, nem tudunk nemet mondani... ez benne van.

Van-e módja befolyásolni a helyi döntéseket?

Persze, abszolút.

Tudja-e, hogy mire mennyit fordítanak, mit szerveznek a lakóhelyén a vezetők? Ön mire fordítana többet?

Ebben kevésbé vagyok informált, ez már a politika dolgába megy bele. Azt látom, hogy mindenki igyekszik átmenteni a hatalmát, és aszerint politizál, ahogy választás közeledik, vagy nem közeledik, hatalmon marad, vagy nem marad hatalmon. Szóval ez itt nagyon rosszul alakul.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne-e közösségével valamilyen megmozduláson, tüntetésen, aláírna-e protestáló ívet?

Nem. Nem. Miután az életem fontos részét a Rotary teszi ki, ennek szinte velejárója, követelménye is az, hogy a politikától távol maradjak. Nem szállok be semmiféle politikai vonalba. Nyilván van egy alapvető irányultságom – ez kétségtelen –, de miután annyira látjuk, hogy mi történik a politikai életben és hogy mennek el, mire mennek el pénzek és hogyan költik el... azt mondom, hogy mind a két oldal egyformán csavargó, és el kellene zavarni az egész bandát. A bűnözésnek egy formája, ami ma a politikában megvalósul, és ezért is tartom magam távol az egésztől. Mint rotarysta is távol kell, hogy tartsam magam. Azt látom, hogy a világ, az emberek két alapvető pártra szakadtak, s valami olyan sükettség alakult ki, hogy nem hallják a másik oldalt. Olyan vak elkötelezettség alakult ki egyik irányba, hogy nem hallják meg, amit a másik oldalról mondanak, csak amit hallani akarnak. Számomra az is megdöbbentő volt – még a Pickre visszautalva –, hogy ott – miközben az ország

legismertebb, legmegbízhatóbb termékén dolgoztunk, és piaci sikereinket a megbízhatóságra, átláthatóságra alapoztunk – találkoztam olyan vezetési stílussal – ami ma egyébként jellemző –, hogy mindenki csak azt mondja, amiről azt gondolja, hogy a másik hallani szeretné. Az, hogy mi az igazság, az hovatovább senkit sem érdekel már. Csak arról van szó, amit a másik hallani akar, vagy a tömeg hallani szeretne, vagy elhiteni akarunk. Gyakorlatilag így működnek itt a cégek is most már. Egyszerűen a valóságérzék tűnik el nemzeti vagy népi szinten. Volt ilyen már a történelemben sokszor, hogy eltűnt a valóságérzék vagy nagymértékben lecsökkent a realitásérzék a világban. Ez egy tragédia sajnos.

Tud-e olyan Rotary-tagról, aki ennek ellenére nem tudta kívül hagyni az ajtón a politikai nézeteit? Szült-e ez konfliktust?

Van, akinek van ilyen konfliktusa, de elsősorban önmagával van. Tudja, hogy ezt a Rotaryba nem hozhatja be. Hogy konkrétan mondjam a példát: az orvosok általában humanitáriusan érzékenyebbek az emberek fájdalmai iránt, erre esküdtek föl. Bármilyen rosszat mondanak, ez így van. Mikor harmincan voltunk a Rotaryban, akkor is 12 orvos volt. Ez bizonyos elkötelezettséget, irányultságot jelent. Az is kétségtelen, hogy ma az egészségügyi reform, ahogy alakul – ami azt jelentené, hogy az egész orvosi, egészségügyi szervezetet fenekestül fel akarják fordítani, és a jelenlegi hierarchiát meg akarják szüntetni, ezt – jellemzően az orvosi társadalom – kritikával fogadja, és ezért ma az orvosok – főleg professzorok – jobboldali beállítódásúak. Ez az adott orvos, professzor problémája. Ha Rotarys is emellett, ezt úgy hozza be, hogy gyakorlatilag elkerüli az ilyen témákat, nem hajlandó erről beszélni. Lehet, hogy amikor más baráti körben van, akkor máshogy beszél, de a Rotary-ban nem beszél erről. Még azt is megjegyezném, hogy ez nem törvény. Nincsenek kemény törvényeink, de ha valaki polgármester lesz, az szünetelteti addig a Rotary-tagságát. Szegeden is volt ilyen, mert Rotary-tag volt L. (MDF-es) – ő volt az első rendszerváltás utáni polgármester –, de amikor polgármester lett, szüneteltette a tagságát.

Márkus Kata Nóra

„MEGPRÓBÁLUNK SEGÍTENI EZEKEN AZ EMBEREKEN”

GYENGÉNLTÁK KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

G. Gabriella (45 éves), Mohács

Gyermekkorában szülei mennyiben segítették a tanulmányait, milyen kapcsolat volt önök között?

G. Gabriella vagyok, mohácsi lakos. A szüleimmel kapcsolatban annyit, hogy sajnos édesapám nagyon korán halt meg, öt éves voltam. Édesanyám egyedül nevelt fel, ő mindent megadott ahhoz, hogy a tanulmányaimat folytathassam. Komlón az egészségügyi szakközépiskolában végeztem el a középiskolát, utána bölcsődében dolgoztam mint gyermekgondozónő. Utána még elvégeztem egy gyógypedagógia szakot, ahol öt éven keresztül a bölcsődében autista gyerekekkel foglalkoztam. Sajnos '96-ban közbejörttek egészségügyi problémák – a szembetegségem, szürkületi vakság, és két gerincsérv műtét –, ami megakadályozott abban, hogy a gyerekek között dolgozzak, így leszázalékoltattak, rokkantnyugdíjas lettem.

Van egy lányom, 21 éves, egyetemista, bölcsészkarra jár, kommunikáció-médiatudományra. Egyedül nevelem, neki is ugyanúgy megadok minden lehetőséget, hogy tanulmányait folytathassa, hisz az édesanyámtól is ezt a példát kaptam. Még annyit, hogy Mohácson van egy rehabilitációs foglalkoztató, ott dolgozom mint rokkantnyugdíjas. Ezt muszáj volt elvállalnom, hogy a lányom egyetemi tanulmányait folytathassa.

Fiatalkorában voltak-e olyan közösségek, amelyeknek az összejövetelein résztvett?

Igen, voltak. KISZ-titkár voltam sokáig, tehát ez egy nagyon jó közösség volt, akkor a munkahelyen. A KISZ-titkári funkció olyan volt, hogy állandóan összejövetelek voltak, nagyon jól éreztük magunkat. A munkahelyen szakszervezeti

bizalmi voltam. Ott is kialakultak a jó közösségek, így nagyon sok tapasztalatot tudtam szerezni.

Ahol élt, voltak szakkörök vagy helyi közösségek?

Azok nem...

Most milyen közösségben vesz részt?

2006. március 6-án itt Mohácson megalakult a Vakok és Gyengénlátók Baranya Megyei Egyesületének a körzeti csoportja, és ennek a vezetője lettem. A körzeti csoport felvállalta a mohácsi és a kistérségekhez tartozó látássérültek képviselését, illetve érdekképviselését, valamint segítséget nyújt az érdekvégyesítés területén is. A taglétszámunk körülbelül 110 fő, információim szerint Mohács és térségében ennél sokkal több látássérült van. Elmondanám, hogy a körzeti csoport elég nehezen indult el, lépésről lépésre haladtunk előre, de aztán a nagy propaganda-munkának köszönhetően sikerült elérni azt, hogy minél több látássérült értesüljön arról, hogy Mohácson működik ez a körzeti csoport. Ez annak köszönhető, hogy nagyon jó a kapcsolatunk az önkormányzattal, a Baranya Rádióval, a kábeltévével, a mohácsi Csele tévével, a hirdetőújság szerkesztőjével és a Családsegítő Szolgálattal. Szórólapon is hirdetjük magunkat, tehát így a legkisebb kistérségekben is a polgármesteri hivataloknál ki van függesztve faliújságom, hogy működünk.

Le kell-e mondania valamiről a közösségi tevékenysége érdekében?

Hát végül is nem, mert ezt társadalmi munkában vállaltam el. Annyit szeretnék elmondani, hogy Pécssett a Vakok és Gyengénlátók Baranya Megyei Egyesületében elnökségi tag is vagyok, tehát én nagyon sok információhoz hozzájutok. Két évvel ezelőtt azért vállaltam el a körzeti csoport vezetését, mert az előző években nagyon sok látássérülttel beszéltem, és Mohácson és térségében sajnos a vakok és látássérültek valamilyen szinten háttérben voltak, nem tudtak a különböző lehetőségekről, kedvezményekről, támogatásokról, és úgy gondoltam, hogy elvállalom, és megpróbálok segíteni ezeken az embereken.

Minden hónap második és negyedik hét keddjén ügyfélfogadást tartok. A lakosság, a tagság és az érdeklődők felkeresnek problémáikkal, gondjaikkal, ügyintézésrel kapcsolatban. Nagyon sokan érdeklődnek a fogyatékosági támogatás iránt. Elmondhatom, hogy nagyon sok látássérültnek tudtunk ez ügyben segítséget nyújtani, itt gondolok a pályázatokra, önálló segédeszközökre. Nagyon sokan értek el eredményt pályázaton, mióta megalakult ez a körzeti csoport. Az utazást, fogyatékosági támogatást is nagyon sokan megkapták, ami annak köszönhető, hogy nálunk működik ez a csoport.

Olvastam arról a képujságban, hogy lehet igényelni különböző számítástechnikai eszközöket, műszaki cikkeket.

Igen. Itt az egyesületen belül minden évben ingyen számítástechnikai tanfolyamon lehet részt venni, valamint masszór tanfolyamon is. Úgy működik, hogy Pécsre kell beutazni, az egyesület központjába.

A körülbelül száz tagból hányan vannak, akik rendszeresen megjelennek?

Hát igen, mondtam, hogy körülbelül két éve alakult meg a körzeti csoport – szerettem volna klubdelutánokat beiktatni –, ez még nem nagyon valósult meg. Inkább ügyfélfogadásra jönnek a látássérültek. Sajnos jellemző rájuk, hogy annyira beszűkülnek, hogy nem akarnak kimozdulni, és ezért szeretnék valamilyen úton-módon programokat beiktatni. Egyébként Pécsre is bejárunk többen klubdelutánokra, különböző rendezvényekre. Itt Mohácson is egy évben kétszer-háromszor tartunk különböző rendezvényt. Most volt a Fehér Bot világnapja, itt egy műsoros családi estet szerveztünk, ahol látássérült felnőttek, gyerekek adtak nagyon szép, színvonalas műsort. Karácsonyi ünnepséget rendszeresen tartunk, ahol szintén műsorral egybekötve a mohácsi Széchenyi Térségi Általános Iskola diákjai, illetve a Boldog Gizella diákjai adtak nagyon szép műsort. Ezt minden évben mi rendezzük.

Sokan vesznek részt rendszeresen ezeken az összejöveteleken?

Hát ők még annyira sokan nincsenek, de tapasztalataim szerint egyre többen érdeklődnek. Nagykállón volt egy négynapos kirándulás, ami nagyon jól sikerült. Veszprémben lesz augusztusban egy, úgyhogy most már egyre többen érdeklődnek és eljönnek ezekre a programokra és kirándulásokra.

Hogyan toboroznak új tagokat?

Az önkormányzati hirdetőújság szerkesztőjével nagyon jó a kapcsolatom, meg a mohácsi kábeltévével, Csele TV-vel. A képújságon keresztül olvashatják a hirdetéseinket. Pécsen nincs meg ez a lehetőség, és erre büszkéek is vagyunk, mi mohácsiak, hogy milyen jó a kapcsolatunk, mert mi a látássérülteket mindig tudjuk tájékoztatni.

Ez nagyon fontos?

Igen, ez nagyon fontos. Leveleket küldünk a tagoknak. Egy évben kétszer-háromszor küldök levelet, egy részletes tájékoztatót a programokról, meg a taggyűlésekről. Sajnos ennél többet nem tudunk nyújtani, mert az anyagi fedezet olyan, hogy nem tudunk több programot felvállalni, pénzforrás hiányával küszködünk. Az önkormányzattól csak annyi pénzt kapunk, hogy a bérleti díjat ki tudjuk fizetni. Próbáltunk támogató – kérő leveleket is küldeni, de a tapasztalatunk az, hogy nem nagyon adakoznak a különböző nagyobb cégek. Kiemelném itt azért a Mohács és Vidéke Takarékszövetkezetet, aki 10 000 Ft-ot adott nekünk. Máshonnan nem nagyon kaptunk, de most megpróbálunk másfelé orientálódni. Hátrányunk, hogy sajnos a Baranya Megyei Egyesület bankszámlája van megadva, és én ettől tartok, hogy ezért is nem adakoznak annyira, mert úgy gondolják, hogy talán a mohácsi körzeti csoport ezt nem kapja meg. Azt szeretnénk elérni, hogy a mohácsi körzeti csoportnak külön bankszámlája legyen és így talán több pénzhez tudunk jutni. Sajnos semmiféle más programot nem tudunk felvállalni, csak ezt, hogy ügyfélfogadást tartunk, különböző összejöveteleken valamilyen pénzforrás, szponzor... gondolok itt arra, ha valamilyen rendezvényt tartunk. Itt Mohácson a boltok, üzletek azért szponzorálják a tombolatárgyakhoz szükséges összeget.

A közösségen belül kialakultak kisebb csoportok? Vannak olyanok, akik máskor is találkoznak, programokat szerveznek, kirándulni járnak együtt?

Pécsre szoktunk bejárni időközönként – mint említettem – különböző rendezvényekre, és az egyesületen belül is vannak közös kirándulások. Mohácson működik a Hangoskönyvtár, ahol lehet kölcsönözni hangkazettákat. Még el szeretném mondani az akadálymentesítéssel kapcsolatban, hogy itt nagyon nagy eredményeket értünk el. Erre büszkék is vagyunk. Mióta megalakult a körzeti csoport, kérésünkre Mohácson is működnek a villanyrendőröknél a hangos lámpák, a járdákat, útburkolatokat, járdaszegélyeket, lépcsőket, lépcsőtagok felfestését is megcsinálták kérésünkre. Tervünk van még. Most fogok majd menni az önkormányzathoz, hogy szeretnénk elérni, hogy a buszpályaudvaroknál, a bankoknál, a polgármesteri hivataloknál, a kórháznál, az SZTK-ban nagy betűvel legyenek a táblák a szövegek és Braille-írással. Azt szeretnénk a bankoknál elérni, hogy a sorszámok, ne kivilágítva legyenek, hanem hangosan mondják be, hogy ha bejön egy látássérült, akkor tudja, hogy ő kerül sorra. Még azt is, hogy ilyenkor a biztonsági őrök egy kicsit több segítséget nyújtsanak a látássérülteknek.

Meséljen nekem arról a két emberről, aki a közösségen belül a legközelebb áll ön-höz!

Van B. Istvánné, rendszeresen eljön az ügyfélfogadásra, 45 éves. Olyan, hogy nagyon nagy az érdeklődése, és sok segítséget nyújt nekem.

Van Cs. László, ő már idősebb, 62 éves, rá is nagyon lehet számítani, mert megvan benne a segítőkészség, az odafigyelés. Ők a programokon mindig részt vesznek, a csoporttal együtt járnak kirándulni.

Meg van S. József, aki zenész, egyébként vezetőségi tag, rá is nagyon sok mindenben lehet számítani. Tehát ez a három fő az, aki úgy rendszeresen részt vesz a programjainkon, ők azok, akik aktívak.

Miről szoktak beszélgetni?

Mindennapos dolgokról, nemcsak a látássérültekről, hanem a hétköznapi dolgokról, meg ami éppen spontán jön.

Honnan ismerik egymást, a klubból?

B. Istvánnét a klubból. Ahogy megalakult a körzeti csoport, felkeresett. Neki nagyon sokat tudtam segíteni az ügyintézésben. Nem ismertem előtte, Cs. József meg S. József azon a munkahelyen dolgoztak, ahol én, és úgy jöttünk össze. Ők vezető-ségi tagok is, akikre tudok számítani.

Van az egyesületben olyan személy, akinek a véleménye jobban számít?

Igen, van, B. Istvánné nagyon tájékozott, amit ő mond, azon úgy elgondolkozom, de általában azért közösen döntünk.

Van önök között valamilyen függőségi viszony?

Függőségi? Nem, nem mondhatnám...

Közügyekről szoktak beszélgetni?

Arról is szoktunk beszélgetni, nemcsak kimondottan a látássérültekről, szembeteg-ségekről, hogy így mondjam az egészségügyi dolgokról, hanem munkahelyről, a gazdasági helyzetről, főleg. Ami mindig elhangzik, a kormány meg satöbbi, meg... Erről mindig beszélgetünk.

A közösségen kívül vannak olyan személyek, akikkel viszonylag rendszeresen talál-kozik?

Igen, igen vannak. Körülbelül olyan 10 fő, akik néha azért betévednek: F. Bálintné, és S. Éva.

Ők idősebbek. Éva néni már kicsit olyan 60 felé van, F. Bálintné olyan 50 kö-rüli. Ez a másik célom, hogy szeretném, hogy minél több fiatal eljönne, hogy részt vennének az ügyfélfogadáson vagy a programjainkon.

Sok fiatal látássérült van?

Igen, vannak. Például ilyen rendezvényeken. Azon lepődtem meg, mikor volt a rendezvényünk a Fehér Bot Világnapja alkalmából – valami 60-70-en voltunk – és nagyon sok volt a fiatal látássérült. Nagyon jól érezték magukat. A vidékiek közül Dunaszekcsőről érkeznek nagyon sokan. Csak azért jönnek be, hogy beszélgessünk egy kicsit mindennapos dolgokról.

Vannak még diákjaink – Mohácson vagy négy diák, négy vak diák –, ketten Pestre járnak a Vakok Iskolájába, ők mohácsiak szintén, másik kettő itt Mohácson jár iskolába. Ők tavaly nyertek pályázatot, 20-20 000 Ft-ot kaptak. És ez mind annak köszönhető, hogy itt nálunk működik ez a csoport. Mind a három diák kapott számítógépet is. Ez nagy segítség.

Olyan különleges gépeket kaptak, amin látássérülteket segítő programok vannak?

Igen, van rajta Braille-írás, meg ez a kazetta, ami beszél, tehát a beszélő számítógép, a legújabb, ami van.

Akikkel nem a közösség révén tartja a kapcsolatot, velük miről szoktak beszélgetni?

Hát én megmondom őszintén, arról, hogy milyen lehetőségek vannak, pályázatok.

Ezek az ismerősei – akik nem a közösség tagjai – szintén látássérültek?

Éva nem, még Cs. Máriát mondanám, ő nem látássérült. Ő is nagyon sokszor felkeres engem, eljön az ügyfélfogadásra. Most volt velünk Nagyállón egy négynapos kiránduláson, nagyon jól érezte magát, nagyon segítőkész volt, tényleg odafigyelt. Nemcsak erről beszélgetünk, hanem mindennapos dolgokról. Van témánk...

Társadalmi, gazdasági kérdésekről, tévéről, rádióról?

Igen, igen...

Van függőségi viszony ebben a kisközösségben önök között?

Végül is nincs.

Van olyan, akinek a döntése jobban számít, mint a többieké?

Nem, közösen, döntünk, nincs ilyen.

Honnan ismerik egymást?

Cs. Máriát nagyon régről ismerem. Ő csatlakozott ide hozzám. Nálunk az egyesületnél bárki pártoló tag lehet, tehát ahhoz nem kell látássérültnek lenni, tehát ő is ugyanolyan tagja lehet az egyesületünknek, ugyanúgy részt vehet a programjainkon, javaslatot tehet, csak a döntésbe nincs joga.

Éva néni, Cs. Éva néni... Mindig bejön és beszélgetünk. Nem látássérült, ő is olyan pártoló tag.

Ők miért állnak önhöz közelebb?

Nem tudom. Volt egy rendezvényünk, nagyon jól érezték magukat. Kis látássérülteket kísértek ide, és azóta úgy rendszeresen eljönnek. Szeretnek idejárni.

Az eltelt két év alatt mennyire volt jellemző a tagok kicserélődése?

Mennyire jellemző? Hát sajnos még nagyon az elején vagyunk, nagyon hosszú időnek kell lennie, hogy nagyon szépen beinduljon ez a körzeti csoport, tehát akik meglátogatnak bennünket, azok – hogy mondjam – nem hagynak el bennünket. Azok ugyanúgy visszatérnek, nem mennek máshova, hanem inkább mindig jönnek, hogy: na, Gabi, mi van, hogy van...

Vannak olyan időszakok, amikor többen jönnek, mint máskor?

A nyári időszak, ez egy kicsit lazább, amikor nem nagyon jönnek. Ilyenkor mindenki nyaral, meg meleg is van. Ősszel, akkor szoktuk inkább a programokat megszervezni, a kirándulásokat, ilyenkor nyáron. Hajókirándulást szeretnék még megszervezni Mohácson, most van folyamatban. Meghívánk a Baranyában élő látássérülteket is, és szeretnénk ősszel egy szavalóversenyt megszervezni, ahol látássérültek szavalnak. Egy József Artila-verssel lehetne indulni, vagy egy Váci Mihály-verssel és a Baranyában élő látássérülteket ide meg szeretnénk hívni.

Hogyan kommunikálnak egymással a tagok és a vezetők?

Bejönnek az ügyfélfogadásra. Meg interneten keresztül lehet még hozzájutni az információkhoz. Pécsen van az egyesület, ahol az összes információt, pályázatokat, ami létezik, azt mind Interneten keresztül el lehet olvasni, meg a nyomtatványokat ki lehet nyomtatni. Mivel én megyei elnökségi tag is vagyok, havonta járok elnökségi ülésre, és ott amilyen új információk vannak, azokat már én rögtön hirdetem.

Döntéshozatalkor hány ember ül össze és tárgyalja ezt meg?

Itt Mohácson per pillanat a körzeti csoportnál háromfős a vezetőség, mi hárman állítjuk össze a programokat, és mi is döntünk.

A tagoknak ebbe van beleszólása?

Persze, hogy van beleszólásuk. Mi azt megvitatjuk a vezetőségi ülésen és akkor eldöntjük, hogy akkor hogy legyen tovább.

Az egyesületi tagok szoktak kommunikálni egymással az ügyfélfogadási időn kívül is? Szoktak találkozni más helyen?

Máshol? Hát most nem tudom, hogy erre mit feleljek. Utcán szoktunk találkozni, akkor szoktunk beszélgetni, úgy máshol nagyon nem.

Vannak-e a közösségen belül olyanok, akik gyakrabban beszélnek, többször találkoznak, föl hívják egymást?

Van, igen, igen. Van, mikor engem is otthon felhívnak telefonon, meg van olyan, hogy hárman-négyen tartják a kapcsolatot egymással, mennek külön kirándulni.

Vannak-e a közösségen belül olyanok, akik akadályozzák a közös munkát?

Nincs, ilyen nincs, mert nagyon örülnek, hogy működik nálunk ez a körzeti csoport. Olyan visszajelzéseket is hallottam – meg mondják is nekem –, hogy milyen jó, hogy van ez a csoport, mert így tudnak a problémájukkal hova menni. Másrészt pedig nem kell ezért Pécsre beutazni, mert végül is én ugyanúgy el tudom intézni a problémájukat. Ha nem, akkor én bemegyek Pécsre, és ott az elnök úrral tárgyalom meg a dolgot, vele konzultálok és úgy döntünk.

Mennyire tartják sikeresnek a tagok, illetve a vezetőség a közösség működését? Mennyire érzik úgy, hogy a kitűzött célt el tudják érni?

Értékelik nagyon, mert tavaly is körülbelül hetvenen nyertek pályázaton, önálló életvitelre való segédeszközökre, telefonra, mobiltelefonra, számítógépre. Nagyon sok lehetőség van, amire lehetett pályázni, gondoljunk az optikai cikkekre satöbbi, és itt örömmel mondhatom, hogy mindenki megkapta. Úgyhogy ilyen nincs, hogy valamilyen úton reklamálnának. Inkább örülnek annak, hogy van ez a lehetőség.

Az ön tudomása szerint mennyire jó érdekérvényesítők a hasonló közösségek?

Tavaly Mohácson és térségében sokkal több tag nyert pályázaton, mint Pécsen. Itt nagyon fontos a propagandamunka.

Gondolom, a pécsi szervezet nagyobb?

Persze, mert mi – a Baranyai Megyei Vakok és Gyengénlátók Egyesületének a körzeti csoportja – körülbelül két éve működünk. Végül is mi az egyesület munkáját

segítjük. Mohács és térségében a látássérültek nem Pécsre mennek a problémáikkal, mint két évvel ezelőtt, hanem hozzám jönnek. Itt nálam lehet igazolványhoz jutni, ami nagyon nagy előnyt jelent a látássérülteknek. Azért szeretnék nagy propagandunkát, hogy minél több látássérült legyen tag az egyesületünkénél, mert ezzel az igazolvánnyal érvényesülhet a legjobban, így juthatnak a legjobban a pályázatokhoz, az utazáshoz, mert a vaksági igazolvánnyal 90%-osan utazhat távolsági járatokon, plusz a kísérő is 90%-osan, a helyi közlekedésben pedig az ország bármelyik területén a látássérült ingyen utazhat.

Az utazáson kívül még milyen egyéb kedvezményt kapnak a vakok igazolványával a látássérült személynek?

A pályázatok; az önálló életvitelhez szükséges segédeszközökre. Most is van pályázat, amit augusztus 4-ig lehet benyújtani, itt is csak azok kaphatják meg, akik tagok. Van a telefontámogatás, amit kétfévente lehet benyújtani. Hirtelen most nem is jut úgy más az eszembe. Utazás, telefon, akkor a különböző rendezvényeken, koncerteken például, a vaksági igazolvánnyal ott is kedvezményes, egyéb fürdőhelyeken, például Harkányban is vaksági igazolvánnyal fele áron, több, mint a fele áron mehet be a strandra... más nincs.

A közösség tagjai milyen helyzetekben kapnak segítséget egymástól?

Hát igen, ez jó kérdés. Tapasztalatból csak annyit, hogy mondjuk a boltokban, üzletekben nem tapasztalható, hogy bemegy egy látássérült és segítenek. Például én is voltam Mohácsra az egyik üzletben, szóltam a biztonsági őrnek, hogy segítsen, meg az eladónak, aztán semmi hatás.

Ahol én lakom, a lakótelepen, ott már tudják, hogy én látássérült vagyok, szóval készségesen segítenek. Valahogy nincs meg ez a segítőkészség az emberekben, hogy kicsit odafigyelnének a látássérültekre. Aki nagyon rosszul lát, az általában kísérővel megy. Csak ennyi lenne, hogy egymáson egy kicsit segítsünk, egy kis odafigyelés, semmi más.

A tagok életminőségében érezhető-e változás azóta, amióta létezik az önök egyesülete, és segítséget tudnak egymásnak nyújtani?

Múltkor egy ügyfélfogadó délutánon jött egy anyuka – aki látássérült, teljesen vak – kapott egy számítógépet, és ő készségesen felajánlotta egy látássérültnek, mert neki volt még pluszban CD-lejátszó, mondta, hogy akinek szüksége van rá, szívesen átadja. Meg így jönnek, próbálnak nekünk segíteni, átadni a dolgokat.

Számítógéphez ingyen lehet hozzájutni, vagy valamekkora hányadát ki kell fizetni?

Hát tavaly ketten nyertek számítógépet ingyen kapták a [...] felajánlásával, Pécsről, és nekem most ígértek Pestről egyet, amiért nem kell fizetnem.

Mivel nincs saját irodánk, ezért én otthonra fogom megkapni, és otthon tudok majd vele dolgozni, mert a Nyugdíjas Székházban kaptunk bérleti helyiséget. Mondtam, hogy két éve alakultunk meg, úgyhogy nagyon az elején vagyunk. Nekem még mindig az a célom, hogy minél többen értesüljenek arról, hogy működik ez a csoport, és minél többen jöjjenek el. Szeretnék nagyon soknak segíteni még sok mindenben, mert megvan a lehetőség. Vannak olyanok, akik már tíz éve tagok, vagy húsz éve tagok és olyan lehetőségekről maradtak le, ami nekik már régóta járt volna. Hát nem is tudom, hogy most mekkora létszámról beszéljek, akiknek eddig segítettünk. Van itt több olyan fiatal, aki tehát vak, egy olyan tanfolyamot beindítani Mohácson, hogy a Braille írást meg tudják tanulni. Mert megjelennek már olyan újságok – van a Vakok Világa – meg egy másik, a... Pontosan most sajnos nem jut eszembe az újság neve, ahol rendes géppel van írva és Braille-írással.

A pécsi egyesületen kívül van-e még olyan szervezet, amellyel tartják a kapcsolatot?

Igen, van. A Komlói Körzeti Csoport, van a Szigetvári Körzeti Csoport és a Siklósi Körzeti Csoport. Velük is tartom a kapcsolatot, Mohácson a rendezvényeinkre őket is meghívják, és nagy létszámmal eljönnek.

Milyen gyakran szoktak találkozni?

Egy évben kétszer tartunk nagyobb rendezvényt, és azokra eljönnek. Nagyon jól érzik magukat, mindig kérdezik, hogy mikor lesz megint valami rendezvény. Ők rendszeresen meglátogatnak bennünket. Olyan is előfordult, hogy például ügyfélfogadási napokon, délutánokon, Pécsről és Pécs környékéről is eljönnek, meglátogatnak, de volt olyan, hogy volt a busójárás, a farsangtemetés, akkor szintén meghívtuk őket.

A közös munka során előfordulnak problémák?

Nincs, nincs. Hát végül is együtt tudunk működni. Nincs úgy különösebb probléma.

A pályázati eszközbeszerzés mennyire sikeres náluk?

Azt is elmondom önnek, hogy büszkék vagyunk, mivel Mohács és térségében a tagok nálunk nyerték a legtöbb pályázatot. Azért is volt ez így, mert rendszeresen informáltuk a tagságot, meghirdettük, nem is egyszer, és akkor olyanok is jöttek el Pécsről csak úgy spontán bejöttek, megkerestek, és én adtam oda a kezükbe a nyomtatványt, és mondták, hogy jó, hát ők nem is tudtak erről, például Pécssett.

Fontos lenne, hogy a vezetők továbbadják az információkat?

Igen, elnökségi ülésen sajnos kevés vagyok, mert amit én nem szavazok, vagy ellenzem, mondjuk én egyedül nem szavazok, akkor a másik három szavaz, nekem ebből kicsit hátrányom van, mert sok mindenben – úgy a problémamegoldásában meg a programokban meg egy két dologban –, szóval úgy nem értenek velem egyet...

Ha nem lenne az egyesület itt Mohácson, vagy akár Pécssett a vakoknak, illetve gyengénlátóknak mennyire lenne lehetőségük eredményesen pályázni?

Én ezért is vállaltam el, hogy Mohács és térségében a látássérülteknek segítsék. És azóta büszkén mondhatom, hogy nagyon jól működik.

Pécs egy viszonylag nagy város, és ilyen kevesen jutottak hozzá a különböző pályázatokhoz, nem tudom, hogy ott... Úgy látom, hogy ott az a probléma, hogy nincsenek kellően informálva a látássérültek.

Belelátanak-e kívülállók az önök munkájába? Hogyan ítélik meg a munkájukat?

Belelátnak a munkánkba, mert végül is az önkormányzat felé egy pályázatot kell benyújtani, tehát nekem le kell fektetnem, meg kell írnom mindent, hogy ebben az évben mit csináltunk, mit dolgoztunk, és mi a tervünk a következő évre.

Olyan programokat szoktak-e szervezni, ahol vakok, gyengénlátók és látók is részt vesznek?

Igen, van ilyen, mert végül is a különböző programokat úgy szervezzük, hogy meghívunk kívülállókat is, és a látássérültek kísérével jöhetnek, vagy pedig a közeli hozzátartozójuk, baráti körük. Múltkor is idegenek jöttek, voltak látássérültek, meg nem látássérültek.

Ilyen programokat közösen szerveznek?

Egy évben kétszer, mert az anyagi fedezetünk olyan, hogy sajnos nem tudunk több programot felvállalni. Egyébként nagyon nagy tervem volt, mikor elvállaltam, nagyon szerettem volna a sport felé is irányulni, mert Komlón működik a körzeti csoport, ahol van tekepálya, és a komlói körzeti csoportban annyira jól versenyeznek a látássérültek tekében, hogy ők járnak külföldre is, meg az ország másik részeibe is különböző sportrendezvényekre.

Járnak versenyekre?

Most Miskolcon voltak, előtte Horvátországban. Annyi mindent szeretnék elérni, de mondom, még nagyon az elején vagyunk. Szóval még nem tudom, hogy hogyan, vagy milyen formában, itt sajnos az anyagi gondok kerülnek előtérbe, ehhez mind pénz kell.

Elképzelhetőnek tartja, hogy a későbbiekben nagyobb támogatásban részesüljenek?

Igen, mert a programjainkat mindig meghirdetjük, meg ha valami nagyon jól sikerül, akkor köszönetet mondunk, és 51 000 Ft-ot kaptunk most az önkormányzattól.

Egyszeri juttatásként?

Igen. A Baranya Megyei Egyesülettől semmiféle támogatást nem kapunk. Én társadalmi munkában vállaltam el, és sajnos nekem ez hátrány is, az ügyintézészt amit sajnos én intézek otthon telefonon. Többször is említettem Pécssett elnökségi ülésen, azt mondták, nem tudnak semmiféle támogatást adni.

A pécsiektől kérhetnek támogatást?

Kérhetünk, csak nem adnak... Azt mondták, nincs pénz... Nem tudnak adni. Ők küldik a körlevelet, és akkor nekem kell itt Mohács és térségében tájékoztatnom a tagságot, hogy milyen lehetőségek vannak. tévé, rádió, hirdetőújság, meg az interneten, ami fent van. Vagy hogy olyat is megteszek, hogy felhívom, tudom, hogy egy községben – Szekcsőn vagy Palotabozsokon, Mohács és térségében valamelyik helyen – tudom, hogy több látássérült él, vagy Lánycsokon, egy személyt felhívok, elmondom, hogy ez van, ezek a lehetőségek, vagy ilyen program lesz, és akkor megkérem, hogy ott a faluban adják tovább s akkor így szájról szájra jár.

Hatékony?

Igen. Vagy a leveleket is úgy oldom meg, hogy itt helyben mi vezetőségi tagok hordjuk szét a leveleket, vidéken pedig ugyanúgy, ha tudjuk, na van egy olyan vidék, hogy sok a látássérült – Szekcsőn azt hiszem 15 – él, akkor – csak egy példát mondom – egyvalakinek odaadom a levelet, és akkor ezzel is spórolunk a postaköltségen.

Miért tartja fontosnak ezt a munkát?

Miért tartom fontosnak? Mert segíteni szeretnék nekik. Segíteni szeretnék. Nagyon gondolkodtam – engem már sokszor felkértek Pécsen, hogy vállaljam el a körzeti csoport vezetését, aztán valami miatt mindig úgy idegenkedtem, és akkor egyszer csak úgy egyik éjszaka vagy reggel felébredtem, gondolkodtam, megahogy beszéltem több látássérülttel is, úgy elgondolkodtam, hogy mennyi mindenről nem tudnak és nem használják ki ezeket a lehetőségeket. Úgy gondoltam, hogy megpróbálom ezeken az embereken segíteni, és akkor bementem Pécsre, említettem, hogy elvállalom, és egyedül megszerveztem az alakuló gyűlést, a tévé kint volt, és azóta a nagy propagandamunkának köszönhetően sikerült megalapítani a körzeti csoportot, nem beszélve arról, hogy nagyon sok sorstársnak tudtunk ez ügyben segíteni.

Milyen értékeket tartanak önök fontosnak a közösségen belül?

Hát... Nem tudom. A segítőkészség. Hogy közvetlenek egymással, ha tudnak, segítenek egymáson, vagy ha hallanak valamit... Az a probléma, hogy ha már 5-6 éve menne a körzeti csoport, akkor nagyon sok mindenről tudnék mesélni meg beszélni, de mint említettem, még mindig nagyon a kezdet kezdetén vagyunk, úgyhogy... Hogy mondjam... Inkább a lehetőségeket próbáljuk biztosítani a látássérülteknek.

A kapcsolataikat mennyire kell mozgósítani, hogy valamit el tudjanak érni? Mekkora energiát fektetnek a célok elérésébe?

Végül is nekem olyan nagy erőt nem kell befektetnem, mert mint említettem, én ingyen hirdethetek is, és ez nekem előny... ha én Pécsről kapok információkat.

Mennyire van beleszólása a helyi döntésekbe a Vakok és Gyengénlátók Egyesületének?

Ilyen gyűlésekre nem nagyon hívtak meg. Ha valami problémám van, akkor fogadnak, elmondhatom, és ha olyan, akkor segítenek. De gyűlésre nem hívnak egyáltalán...

Lenne arra lehetőség, hogy jobban belelásson a helyi döntésekbe?

Hát szeretnék ebbe nagyon belefolyni... Azt vártam, hogy majd küldenek meghívót, vagy valami... Mi taggyűlést tartunk minden évben egyszer Mohácson, ide szoktuk meghívni a polgármesteri hivataltól, családsegítőtől, akik el tudnak jönni.

Milyen jellegű a kapcsolatuk a Családsegítővel?

A Családsegítővel nagyon jó a kapcsolatunk, mint említettem, az ő segítségükkel hirdetjük magunkat szórólapon, és ha hozzájuk látássérült megy, akkor hozzájuk küldik.

Ismer a helyi döntéshozó apparátusból személy szerint valakit?

Ismerem őket, csak nem tudom, hogy ők minket mennyire... De személy szerint nem. Itt a Nyugdíjas Székházban van az ügyfélfogadásunk. A Nyugdíjas Székház vezetője, H. Ferencné azért az mellettünk van, őt külön kiemelném, mert mikor megalakult a Mohácsi Körzeti Csoport, ő nagyon sok jó tanáccsal ellátott, segített elkezdni a munkámat.

Van önnek olyan ötlete vagy javaslata, amivel javítani lehetne itt Mohácson a gondokon?

A hangos lámpák működnek. Mint már említettem a pályaudvarokon szeretnénk elérni, hogy nagyobb betűvel legyen kiírva, hogy mikor hogyan indulnak a buszjáratok, kórházban, SZTK-ban, hivataloknál, bankoknál, ahol szintén nagy táblával lenne a szöveg és Braille-írással.

Valakinek ezeket a javaslatokat el tudja mondani a döntéshozók közül?

Igen, most szeretnék majd megkeresni egy olyan illetőt, aki ebben segíteni tudna. Végül is Pécssett voltam kerekasztal-beszélgetésen, akadálymentesítésről volt szó. Itt a mohácsi önkormányzattól is volt valaki – pontosan a nevét nem tudom –, végig-

hallgatta, meg a Pannon Volántól Mohácsról szintén, úgyhogy nagyon bízom benne, hogy ők most talán segítséget tudnak nyújtani.

Ha pályázaton Mohács város egy nagyobb összeghez jutna, akkor mit tartana fontosnak, mire fordítsák?

Hát én megmondom őszintén, nagyon szeretném elérni, hogy saját irodánk legyen, saját telefon, és így szerintem sokkal jobban tudnánk működni, meg lenne egy olyan helyiségünk, ahol a klubösszejövetelek lennének, vagy kisebb rendezvényeket tudnánk tartani. Aztán ahol különböző tanfolyamokat tudnánk beindítani...

Az egyesülettől elvonatkoztatva van olyan dolog, amit fontosnak tart a városban?

Nem, nincsen. Csak az akadálymentesítés, amire nagyobb hangsúlyt fektethetnének, hogy sokkal biztonságosabban tudnánk közlekedni. Például szeretném elérni, hogy a polgármesteri hivatalnál egy látássérült, hogy előtte odaszólna, hogy na most megy valami ügyintézésel kapcsolatban, akkor megvárják a látássérültet, és akkor föl kísérik az irodába, és akkor ott mindjárt foglalkoznának vele, mert ezt is meg lehetne oldani. Mert szerintem itt a városban annyira jó a közlekedés, hogy egyszer-kétszer egy kísérével végigmegy a látássérült, aztán már egyedül is tud közlekedni, aztán már boltba tud menni, hivatalba, bankba el tud menni, intézni a dolgait. Mert így nem az lenne, hogy csak bent van a lakásban, hanem akkor neki is egy nagyobb bizalom, vagy nem is tudom, hogy fejezzem ki magam... ő is el tudná intézni a saját dolgait. Nem kellene mindig másra számítani, hogy most mikor, vagy ki tudja elkísérni, hanem ő saját maga el tudná intézni. Orvoshoz el tudna menni egyedül. Nem nagyon segítenek az emberek.

A tagok közül sokan részt vesznek ezeken a kirándulásokon?

Sokan, igen, elég sokan részt vesznek, úgyhogy mondom, most kezd úgy kialakulni, hogy úgy eljönnek, mert szájról szájra jár, hogy milyen jó volt, miért nem jöttél, meg stb., stb., és akkor én ebben nagyon bízom, hogy most majd egyre többen részt fognak venni. Végül is én mindig megemlítem, hogy tavasszal vagy hogy hova szeretnének menni, mit szeretnének – na most ezt a hajókirándulást szeretném még megszervezni.

Mikorra tervezik a klubdélutánok beindítását?

Hát én gondoltam, hogy minden hónapban egyszer egy délután. Az elején én próbálkoztam, kísérletezgettem, de valahogy nem tudom, nem...

Korábban volt erre kísérlet?

Nem, nem. Mohácson valahogy nem akarnak kimozdulni.

Vidéken – Szigetváron, Pécsen, Komlón – is ennyi programot szerveznek a közösségen belül?

Ennyit nem szerveznek. Komlón nem tudok sok mindent, ott általában a nőnapot szokták megszervezni.

A családja mennyire támogatja az ön tevékenységét?

Hát a család... A nővérem nagyon sokat segít, például ő a leveleket legépezi, fénymásol, ő nagyon sokat segít nekem.

Hogyan változik évről évre, hogy mennyi pénzből tud gazdálkodni a közösség?

Hát én megmondom magának, hogy csak annyi pénzünk van, hogy a bérleti díjat ki tudjuk fizetni, meg pluszban még 20 000 Ft-unk, amit tartalékolunk. Most két éve azon spórolunk – mert ugye 60 000 Ft a bérleti díjunk, ennyit kaptunk az önkormányzattól. Tavaly is ennyit kaptunk. Mivel most emelkedett a gáz, villany, abból kell kipótolni, úgyhogy nincs pénzünk.

De pályázatokból évről évre több van, nem?

Pályázatot mi Mohácsról nem tudunk beadni... Január 31-én adtunk be egy pályázatot, erre kaptunk az önkormányzattól 55 000 Ft-ot. 100-at kértünk és 55-öt adtak.

Országos szinten vannak-e eszközbeszerzési pályázatok, javultak-e a lehetőségek?

Folyamatosan, igen folyamatosan. Minden évben egyre jobb.

Uniós pályázatok?

Az egyik az egyesületi pályázat, az egyik, a telefonos, a pesti, az közhasznú pályázat, most nincs más... Vagy a pécsi klub szokott pályázatot adni számítógépre...

Az idejének mekkora részét köti le a telefonálás, levélírás, az ügyintézés, a szervezés?

Így hirtelenjében nem is tudom összeszámolni, minden hónapban kétszer tartok fogadódélután, fél 3-tól 5-ig, akkor a hirdetéseket szervezem, rádióba szaladgálok, önkormányzathoz, hát annyira most nem szoktam kiszámolni, havonta vagy kéthavonta járok be Pécsre elnökségi ülésre, tehát ez egész délután, tehát sok..

Pécsett az elnökségi ülésen ön is másodkézből kapja az információkat, és itt Mohácson mégis hatékonyabban működik a közösség?

Igen, hatékonyabban. Ez a jó kapcsolatnak köszönhető. Meg gondolom munka is van vele, utánajárni, meg hogy mennyire aktív valaki. Mert ha én is csak ülnék, hogy majd lesz valahogy... Én azon vagyok, hogy ha adott a lehetőség, akkor igenis kapják meg a látássérültek...

A tagok mennyire hálásak önnek?

Megköszönik... Köszönöm. Ennyi.

A vásárláson kívül van olyan helyzet, ahol gyakran tapasztalnak hátrányos megkülönböztetést? Tehát olyan, ahol nem segítenek, ahol ez gyakran előfordul...

Van, van. Hát a bankoknál már szerintem úgy működik, hogy most már a rosszul látó talán el is megy. Egy kísérővel. De amint említettem, hogyha a sorszámoz hangosan bemondják, akkor már... egy látássérült egyedül is tud intézkedni.

Pécsett vagy a környéki településeken – ahol van bank és egyéb ilyen helyek – van erre vonatkozó visszajelzés?

Van, van visszajelzés, hogy egyszerűen nincs segítőkészség. Hátrányban vannak. Tehát végül is hátrányos helyzetben vagyunk sajnos... Szerintem külföldön biztos, hogy teljesen másképp van.

Ezen a téren biztos, hogy változtatni kéne. Mindenki azt mondja, hogy rohan...

Igen, rohanó világ van... Nagyon fontos lenne a segítőkészség, mert a mindennapi életüket megkönnyítené. Ő is szerintem szívesen elintézné ügyes bajos dolgait, lehet, hogy lassabban, de ha olyan segítőkészség lenne a hivataloknál, vagy üzletekben, vagy bárhol, akkor szerintem ennek nem lenne akadálya. Mert ez nem kerül pénzbe...

Nyugaton is mindenki rohan, de hát ott mégis működik. Akkor valószínű, hogy nem az lehet a fő probléma, hogy sietnek az emberek, hanem valami egyéb magyarázata van.

Hát én nagyon bízom benne, hogy többen segítenek. Ezek a hangos lámpák is nagyon jól működnek a rendőrlámpáknál. Mikor beadtam a kérvényt, nem is gondoltam volna, hogy ez ilyen hamar működni fog. Mert a lakótelepen lakom a Felszabon, és beadtam egy kérvényt, bementem a polgármesteri hivatalba személyesen, ott azt mondták, hogy írásban adjak be egy kérvényt, akkor beadtam, ezt az utakkal kapcsolatba is, a járdákkal. És egyszer csak jövök be a város felé, egyszer csak megszólal a jelzőlámpa. Jaj, hát én olyan boldog voltam, úgy örültem, na mondom ez nem

igaz, aztán most mindenki mondja, még olyanok is fordultak hozzám – jól látók –, hogy jaj, Gabi, ez milyen jó, ez még nekünk is nagyon jó.

A buszon az emberek mennyire segítenek, ha látják, hogy látássérült száll föl?

Lemennek és segítenek, igen. Segítenek, segítenek, úgyhogy végül is szólni kell. Meg kell említeni, hogy elnézést, nem látok jól, segítene leszállni a buszról. Úgyhogy ennyi.

Lócai Balázs László

„KERESIK AZT A HELYET, AHOL KÖTÖDHEK VALAKIHEZ”

MOZGÁSKORLÁTOZOTTAK KÖZÖSSÉGE

Interjúalany:

N. Ferencné (62 éves), Szentés

Mondana pár szót a gyermekkoráról, családi háttéréről?

N. Ferencnének hívnak. Hódmezővásárhelyen születtem 1947. január 28-án. tanyavilágban nőttem fel. Az édesanyám háztartásbeli volt, az édesapám pedig állami gazdasági dolgozó. Tanyán éltünk Hódmezővásárhelytől 11 km-re.

1957-ben paralízises lettem, és a betegségből maradtak vissza olyan nyomok a testemen, amelyek végigkísérik az életemet. A mozgáskorlátozottságot ekkor ismertem meg. Megéltem azt, hogy boldog voltam 10 éves koromig, aztán pedig tudomásul kellettennem, hogy mit jelent az, hogy nem tudok futni, nem tudok ugrani, nem tudok kötelelet mászni. Viszont megtanultam azt, hogyan lehet élni ezzel a betegséggel, hogyan lehet elfogadtatni magamat. Ezt először magamnak kellett feldolgoznom. Ez a középiskolás éveimre esett. Az általános iskolában semmilyen probléma nem ért, viszont a középiskolás éveim alatt már voltak bonyodalmak.

Gyermekkorában, fiatalkorában tagja volt közösségeknek?

Igen. Hiszen akkoriban nagyon nagy szokás volt még úttörőnek lenni. Először kisdobosok, majd úttörők voltunk. Ez akkor senki előtt nem volt titok, viszont a vallást akkor még tiltották. Tudtam, hogy van az ismeretségi körömben olyan, aki vallásos, de én soha nem bántottam, elfogadtam. A másképp gondolkozót ugyanúgy kell tisztelnünk, becsülnünk és szeretnünk. Ezt nagyon korán megtanultam.

Miért szűnt meg ez a kapcsolat?

Soha nem hagytam abba. A gyerekkorom után KISZ-es lettem. Borzasztó boldog, vidám évek voltak. Akkor még lehetőség volt táborozni, kirándulni, csapatokat vinni szerte az országba. Egy nyitott közösségben éltünk. A középiskolai éveim után egy tsz-be kerültem, ahol nagyon színes és mozgalmas életet éltünk.

Jelenleg melyik a legmeghatározóbb közösség az ön számára?

Amikor megalakult a Mozgáskorlátozottak Csongrád Megyei Egyesülete, én a legelső tagok között voltam, az alapítók között. Büszke vagyok arra, hogy az egészen nagyok között voltam. Tudni kell erről a közösségről, hogy tulajdonképpen nem 27 éve alakult, hanem visszanyúl jó néhány évvel korábbra. A II. világháborúban megsérültek, az úgynevezett „hadirokkantak” alkották ennek a mozgáskorlátozott csoportnak az alapját.

Ők próbálták egy olyan közösséget kialakítani, mint a nagy múlttal rendelkező Siketek és Nagyothallók, vagy a Vakok Szövetsége. Ez nem ment olyan könnyen, mert féltek, hogy ezek az emberek nemcsak érdekképviselők lesznek – nemcsak azt fogják képviselni, hogy hogyan lehet mozgáskorlátozottként élni –, hanem féltek még attól is – nem olyan túl régen volt a háború, meg volt ugye 1956 –, nehogy valami is kipattanjon. Próbálták akadályozni a közösség létrejöttét, de azért mégis jöttek létre csoportok.

A nagyon nagy múlttal rendelkező M-nét, C-nét, S-nét említeném – akkori szociálpolitikai dolgozókat –, ők kezdték ezt a mozgalmat Vásárhelyen kialakítani. Én, aki KISZ-esként dolgoztam abban a tsz-ben – többen voltunk mozgáskorlátozottak –, abból volt, aki belépett, volt, aki nem ebbe a közösségbe. Én úgy gondoltam, hogy azzal csak segíteni tudok, ha tagja leszek ennek a csapatnak.

Tehát ez a közösség formálisan 27 évvel ezelőtt alakult?

Igen, 27 évvel ezelőtt.

Most hány tagja van a közösségnek?

Most már azt kell mondanom, hogy Magyarországon elterjedt, a megyében 25 egyesület létezik. Kiterjedt Csongrád megyére, hiszen Szeged, Várhely után csatlakozott a szentesi csoport is, amelynek tagja vagyok. A szentesi csoport 40 taggal indult. Akit megemlítenék: M. János, F. Jánosné meg F. Béláné. Ők alkották ennek a csapatnak a magját.

Hány fős most a szentesi csoport?

A szentesi csoport pontosan 234 fővel rendelkezik.

Milyen az aktív tagok aránya?

Ennek a csapatnak az átlagéletkora 60 és 70 év közé tehető. Akik már 70 fele vannak, azoknak többsége az otthonához kötött, hiszen ma a kor legnagyobb betegségeitől, az izületességtől, a csonttrikulástól szenvednek sokan.. Olyan 40-50 fő az, aki teljesen aktív, akik részt vesznek rendezvényeinken.

Milyen gyakran szoktak összejöveteleket szervezni?

Az egyesületnek van egy öttagú vezetősége. Mi állandó kapcsolatot tartunk egymással. Én mint segítő dolgozom, és szoros kapcsolatot tartok a titkárral, illetve a kulturális programokat szervezőkkel. Minden hónapban háromszor jövünk össze, az első, a második és a negyedik szerdán a Mórincz Zsigmond Művelődési Ház sakktermében.

Milyen a tagok részvételi aránya ezeken az összejöveteleken?

Ez attól függ, hogy milyen programokat szervezünk. Ha olyan van, hogy „zsúr”, vagy karácsonyi összejövetel, vagy egy évzáró, akkor nagyon jó a megjelenés. Ha olyan program van, ami nem érdekli őket, akkor kevésbé. Egy nőnapon 60-70 fő, de egy beszámolón 160-170 fő, esetleg akár 190 fő is részt vesz.

Ki az a két ember, akivel a legszorosabb a kapcsolata az egyesületben?

Az egyik a titkár, a másik aki a kulturális tevékenységet csinálja. A titkárt L. Józsefnek hívják, aki a kulturális tevékenységet csinálja, őt B. Sándornak hívják. Illetve volt még egy fő, aki sajnos betegsége miatt lemondott; N. Zsolt.

Miért éppen ők állnak önhez a legközelebb?

Mert a munkájuk is olyan, hogy az én munkámhoz kapcsolódik. Mi egymás nélkül nem létezhetünk.

Itt a közösségben ismerkedtek meg egymással?

Részben igen.

Szoktak-e ezen kívül is találkozni, társadalmi ügyekről, helyi, városi dolgokról beszélgetni?

Igen, természetesen előfordul.

Mennyi időt tölt hetente közösségi munkával?

Napi négy órában csinálom, mivel fizetett alkalmazott vagyok.

Le kell mondania valamiről közösségi tevékenysége miatt?

Én nem mondok le semmiről, hiszen én ezt nagyon szeretem csinálni. Ezt csináltam korábban is, csak nem ilyen formában, meg nem ilyen intenzitással. Ez az egész dolog úgy kezdődött, hogy először én csak a tagja voltam a csapatnak, hiszen Vásárhelyről települtem Szentésre. 16 évvel ezelőtt kerültem Szentésre. Vásárhelyen is aktív életet éltem, ebben a közösségben is, és másikban is dolgoztam.

A mozgáskorlátozottak közösségén kívül tagja más közösségeknek is?

Korábban igen. Voltam másoknak is. Nem titkolom, én MSZP-tag vagyok. Előtte is az voltam, csak akkor nem ez volt a neve. Abban a közösségben nagyon kell tudni alkalmazkodni, tudni kell az emberek nyelvén beszélni, megtanulja az ember a közösségi munkát, megtanulja mások megbecsülését. Lehet, hogy ez nem minden embernél van így, akik abban a közösségben dolgoznak, de én megtanultam tisztelni, becsülni másokat is, mert úgy gondolom, ha az ember jól elvégzi a munkáját, nem az számít, hogy hova tartozik, hanem hogy mit végez el.

A mozgáskorlátozottak közössége a legmeghatározóbb?

Igen, nekem igen.

A politikai közösségnél milyen a részvételi arány?

Itt Szentesen eléggé gyengén él ez a szervezet. Megmondom, hogy miért. Ma az emberek félnek. Vagy féltik a munkahelyüket, vagy féltik a családjukat. Ennek az az oka, hogy sokszínű a politikai közösség, és nem tudni, hogy az az ember, aki ma ide tartozik, holnap nem megy-e máshova. És lehet, hogy pont nem azon az oldalán mutatkozik, mint most.

Akkor a politikai közösség esetében rendezvényekről nem is beszélhetünk?

Én részt veszek rendezvényeken is, úgy a városin, ha kell, sőt voltak országos jellegűek is. Úgy gondolom, hogy ezt a kettőt – mivel én a politikát a Mozgáskorlátozottak Egyesületébe nem viszem bele – nem szabad összemosni. Tisztán, világosan kell tudni, hogy ott, abban a csapatban, a mozgáskorlátozottaknál én az emberek azon érdekeit képviselem, hogy hogyan tudnak a mai világban esetleg munkához jutni, vagy esetenként hogyan jutnak segélyhez, vagy egy-egy segédeszközhöz. Mint közösség hogyan tudunk kulturális eseményt rendezni, ahol jól érzik magukat. A kettőt soha nem mosom össze. Csinálom, vallom a magam elvét, de ezt bele nem viszem. Szerintem minden csoporttár-

sam tudja, hogy én hova tartozom, mert ez nem titok. Régen sem volt titok, ma sem titkolom, akkor sem, amikor a rendszerváltás volt, hiszen én emelt fővel jöttem Vásárhelyről Szentesre.

Ön mindig olyan személyiség volt, aki szeretett közösségben lenni?

Igen, ezt mondták már rám. De nem vagyok sok közösségnek tagja. Nagyon jó viszonyban vagyok például a nagyothallókkal, vagy L. Imre csapatával. Tisztelem, becsülöm és szeretem a gyengénlátókat, de nem vagyok tagja egyik közösségnek sem. Ha kérik, hogy segítek valamiben, szívesen teszem, de én úgy gondolom – mivel ezt a munkát elkötelezetten csinálom –, akkor ezt száz százalékgig kell teljesíteni.

Véleménye szerint fontosnak tartják ma azt az emberek, hogy közösséghez tartozzanak?

Sajnos kevesen. Visszahúzódtak, félnek bárhova tartozni, vagy nem érzik jól magukat, nem találják meg a közös hangot.

Ön ezt a mintát a családi környezetéből hozta?

Igen, ezt láttam, ez így öröklődött. A lányom és az unokám is jó közösségi életet élnek. Igaz, az unokám teljesen más alapon, de én azt sem vetem meg, sőt.

Mi motiválja az Egyesülethez csatlakozókat?

Olyan emberek csatlakoznak, akiknek valamilyen oknál fogva szüksége van ránk. Vagy a betegségéből eredően, vagy a magányából, és szeretne valahova tartozni.

A közösségen belül létrejöttek kisebb szerveződések?

Olyan van, hogy jól érzik magukat egymás között, jól elbeszélgetnek, de hogy klikkek alakulnának ki, arról nem tudok, olyanok nincsenek.

Milyen csatornákon kommunikálnak a közösség tagjai a vezetőkkel?

Aki megteheti, annak van internete, van számítógépe, mi ezen a hálón fenn vagyunk, elérhetnek bennünket. Azon kívül van egy lapunk – illetve az országos egyesületnek van egy úgynevezett Humanitas lapja –, ami minden hónapban megjelenik. Van egy megyei kis prospektus, ami egy évben most már csak kétszer megjelenik – ezt a megyei egyesület adja ki –, ahol a huszonöt csoportról van rövid leírás, az elnök asszonyunk ír egy rövid bevezetőt, illetve azt, hogy milyen jogszabályi változások várhatók.

Mekkora a tagok beleszólási lehetősége a döntésekbe?

Öttagú választott vezetőségünk van. Ötévente választunk vezetőséget. Van egy titkár, egy gazdasági felelős, egy személy, aki a kulturális ügyekkel foglalkozik, és van még két vezetőségi tag, akik „mindenesek”. A mi esetünkben L. Józsefné, Margó a titkár. Annak idején, amikor ezt a vezetőséget megválasztottuk, neki volt az ötlete, hogy akkor vállalja el a titkári feladatot, ha én is tagja leszek a vezetőségnek, mert neki nem volt tapasztalata a vezetői munkában. Rólam tudták, hogy régen is csináltam ilyen jellegű tevékenységet, segítettem is ezt az egyesületet, akármilyen rendezvény volt, de akkor még nem voltam vezetőségi tag. Azt mondhatom, hogy a tagok 98 százalékának a bizalmát élvezhetem a mai napig is. Ugyanúgy Margó is, meg a vezetőség többi tagja is, bár ők nem olyan nagy arányban.

A döntések meghozatalában aktívan tehát ez az öt fő vesz részt?

Igen, ez az öt fő. Olyan jellegű dolgoknál, hogy pénzügyi tervet készítünk, leltárt készítünk, kirándulásokra megyünk, előtte ezeket előterjesztjük a tagok elé. Mindenről értesülnek, megszavaztatunk mindent.

A tagok egymással is tartják a kapcsolatot?

Igen, most már megtanulták a kommunikációt.

Telefonon keresztül, vagy összejönnek ilyenkor?

Külön-külön kevesen jönnek össze. De ez is jellemző már, hogy kirándulni is úgy megyünk el, hogy egy-egy kis társaság vagy családok összefognak.

Vannak a közösségen belül, akik esetleg akadályozzák a közös munkát?

Ritkán fordul elő nálunk.

A tagok mennyire tartják sikeresnek ezt a közösséget?

Úgy gondolom, sikeresnek tartják. Ez a közösség 40 fővel indult, és hosszú ideig annyi is maradt, most meg 234. Azt hiszem, ha „pártól” lenne szó, boldog lenne Szentes városa.

Szoktak-e részt venni pályázatokon? Mennyire sikeresek?

A pályázatokat a titkár írja. Neki van joga, jogköre, valamint társadalmi szerződéseket is ő ír. Ha van pénz annál a cégnél, ahova pályázunk, akkor igen. Általában nyerünk.

A tagok életminőségében érezhető-e valamilyen változás, mióta fennáll a közösség?

Ez érdekes dolog. Korábban sokkal jobb volt az életük a mozgáskorlátozottaknak, mert voltak munkahelyek. A munkahelyeken ugyanolyan tagok lehettek. viszont a gyerekeket igyekeztek a szülők jobban eltitkolni, a lakásban tartották. Nem volt Szentesen sem jellemző, hogy a gyerek kimenjen az utcára, vagy olyan iskolába járjon, ahová a többi gyerek. Nagyon ritkán találkoztunk ilyenekkel. Még a mai napig is külön speciális iskolába íratják az úgynevezett sérült gyerekeket.

Mi lehet ennek az oka?

Maga a szegregáció is okozza. Szemléletváltásra volna szükségünk. Ez visszanyúl a korábbra is. Voltak olyan időszakok, amikor sokkal jobban segítettek. Sokkal job-

ban segítette az állam a mozgáskorlátozottat is, mint ma. Pedig én úgy gondolom, hogy azokat az embereket, akik valamilyen „sérültséggel” rendelkeznek, ugyanúgy lehet foglalkoztatni, mindenkit a megfelelő helyen.

Milyen szervezetekkel tartanak fenn kapcsolatot?

Az itteni polgármesteri hivatal ügynevezett szociálpolitikai osztályával, a Vöröskereszttel, a szociális otthonnal, illetve a szociális ellátó hálózattal állunk együttműködésben.

Mennyire segítőkészek?

Azt mondanám, hogy a legjobb segítők.

A felmerülő problémákat hogyan oldják meg?

A Vöröskereszt esetében, ha van valami gond, összeülünk és megbeszéljük a titkárral. A szociálpolitikai osztály pedig minden évben egy alkalommal tart nálunk előadást, de ha bármi gond van, nyitott az ajtó, és ezen be lehet sétálni, nemcsak nekem, nemcsak a titkárnak, hanem minden olyan embernek, akinek erre szüksége van.

Milyen a közösség társadalmi megítélése?

Itt a városunkban biztos jó. Ez attól függ, hogy milyenek a vezetők.

Ez a közösség betöltheti az összekötő kapocs szerepét az egyén és az állam között?

Igen, mert véleményezési joggal is rendelkezünk. Mivel van országos szövetség – MEOSZ –, a titkárának, dr. H. Lajosnak – tagja a Fogyatékkal Élő Emberek Szövetségének – véleményezési jogköre van a törvényhozásban.

Mi az ön motivációja? Miért végzi végül is ezt a munkát?

Eleinte pusztán időkihasználásból, emberi kapcsolattartásból, másokon való segítségnyújtás céljából csináltam. Ma elmondhatom, hogy a „fizetésért” csinálom. A fizetésért is csinálom. Hiszen tudni kell, hogy a mobiltelefonok nem ingyen működnek, míg vezetékes volt, az sem ingyen működött, ha valahova elmegyek, ruhát is olyat kell felvennem, hogy megjelenni tudjak, kommunikálni is úgy kell, hogy azért a tiszteletet, a megbecsülést mindenkinek megadjam. Ehhez pedig azt kell, hogy tudjak olvasni, informált legyek, meg tudjak jelenni.

Vannak a közösségnek támogatói?

Hát ez a legnehezebb dolog manapság. Régen, a régi elosztó rendszerben ez másképp működött. Ma úgynevezett szponzorok vannak. Ha egy szervezet, aki munkahelyeket tart fenn, eredményes, akkor tud támogatni, ha nincs eredmény, nem tud támogatni. Ez attól is függ, hogy az ottani vezetők hogyan állnak ezekhez a közösségekhez.

Mi a legfontosabb célja az önök közösségének?

Az a legfontosabb célunk, hogy a sérült, mozgásukban korlátozott emberek megtalálják önmagukat, és ne úgy érezzék, hogy hátrányára vannak a társadalomnak.

Toborozni kell a tagokat vagy maguktól rátalálnak a közösségre?

Nem toborozzuk őket. Ez – hogy mondjam – szájról szájra megy. Elmondják, hogy figyelj ide, én tag vagyok ott, ezt meg ezt csináljuk, ilyen lehetőségek vannak, elmondja, hogy én ezt kaptam, azt kaptam, elmondják, hogy segítettek, elmondják, hogy hova menjek, mit hogyan intézzek el, és ez így szép lassan szájról szájról terjed.

Mennyire látja sikeresnek a célok megvalósítását?

Ha pénzügyileg is több támogatást kapnának ezek az emberek, akkor sikeresebbek lehetnének, sőt az emberek maguk is sikeresebbek lehetnének, viszont ahhoz egy megfelelő, országosan is jó gazdasági háttér kellene.

Tehát a sikerhez fel kell használni gazdasági, kapcsolati tőkét?

Igen, mindenképp. Időközönként sikerül is, de vannak olyan esetek, amikor nem megy.

Jár ez konfliktussal?

Nem, nem jár. Ha valaki nem akar minket támogatni, nem erőltetjük. Ugye azt mondjuk, hogy szponzorálnak. Van, aki egyénileg szponzorál, van ahol cég szponzorál. Ha cég szponzorál, akkor bizonyos részét leírhatja az adóból. Ha egyénileg és azt mondja, hogy adtam 5000 Ft-ot, és ebből nem kérek vissza semmit, rendben van.

Kik vannak többségben a támogatók között?

Pillanatnyilag olyan feles arányban vannak.

Közösségi ember lévén részt szokott venni a helyi döntésekben is?

Vannak események és vannak dolgok, amelyekben igen. Amikor az egyesületnek vezetői tagja lettem, arra az időszakra esett az, hogy alakultak a civil fórumok, és engem bíztak meg azzal, hogy civilként képviseljem a városban a mozgáskorlátozottakat. Az egy csodálatos dolog volt, mert mint úgynevezett civil olyan emberekkel, illetve szervezetekkel kerülhettem kapcsolatba – pláne itt Szentesen – tágabb értelemben is, hogy nem is gondoltam. Ez nekünk csak hasznunkra vált. A civilség. A városban is több szervezetnek a munkájában részt vehettem, vagy elmehettem egy előadássorozatra, vagy szabadidős hétvégére, ahol nemcsak magyarok, hanem külföldiek is részt vettek. Ezt borzasztó jó do-

lognak tartom, hiszen szerezhetek kapcsolatot, építhetem a hálózatomat, megtudhatom, hogy például Romániában, Csehországban hogyan élnek az ilyen emberek.

Van a mozgáskorlátozottak közösségének olyan tagja, akinek nincs semmi baja? Lehet tag?

Nem, a mozgáskorlátozottak egyesületének olyan tagja nem lehet elvileg, akinek nincs baja.

Ezt ki bírálja el? Hogy lehet ide bekerülni?

Ki kell tölteni egy tagfelvételi nyilatkozatot arról, hogy neki milyen mozgáskorlátozottsága van. Nekünk van egy kódos füzetünk, amelyben megnézzük, hogy ki melyik kategóriába tartozik. Vannak olyanok, akik teljesen önálló életvitelre alkalmasak, vannak, akik mozgásukban teljesen korlátozottak.

Az egyesületi tevékenységen kívül is segítik a tagokat?

Itt a városban nagyon jó szociális ellátóhálózat dolgozik. Én mint segítőszolgálatos dolgozom. Olyat megcsinálok, hogy segítek egy kérelmet írni, diktálom, ha kell tízszer is, ha kell, ötvénszer is megmutatom, hogy kell kitölteni. Postára elmegyek, esetleg feladom a levelet, de azt is megmondom, hogy milyen szervhez vagy hova kell fordulni, leírom, telefonba bemondom, tehát minden ilyen jellegűt megcsinálok. De fizikai segítséget nem nyújtok.

Ön tud esetleg közvetítő szerepet vállalni egy tag és egy szociális munkás között?

Persze. Ez úgy működik, hogy én ismerem a támogató szolgálatot, illetve az úgynevezett NOSZA hálózatát, meg ismerem az itteni gondozási központ vezetőjét, P-né H. Ágit, sőt ismertem a korábbi vezetőnőt is. Mindkettővel jó a kapcsolatom. Ugyanúgy a támogató szolgálattal, sőt egy napközi otthon vezetőjével is. Ha van olyan egyén, akiről tudjuk, hogy szüksége van az ellátó hálózatra, egymás felé jelezzük.

Ismeri személyesen a helyi, hatalmi döntéshozókat?

Helyi szinten az önkormányzatnak van szociális bizottsága, ők vehetnek részt. Vagy a szociális intézmények vezetői.

Mit javasolna, hogyan lehetne a körülményeken javítani?

Elsősorban az anyagi hátteret kellene megteremteni. Meg munkahelyeket teremteni. Főleg munkahelyeket.

Ha vannak javaslatai, el tudja mondani valakinek?

El tudom mondani, csak az a baj, hogy ebben nagyon nehezen lépnek.

A pénz miatt?

A pénz miatt, meg itt az Alföldön – de elég sok helyen jártam már az idén, akár Észak-Magyarországon, akár a Dunántúlon – nincsenek munkahelyek, és ez fő ok. A falvakban megszűntek a munkahelyek, a városokban kit küldtek el először? A bejáró dolgozókat. Kit küldtek el először? Akinek valamilyen egészségügyi vagy családi problémája volt. Tehát sok munkanélküli lett.

Tudja-e, hogy városi szinten mire mennyit fordítanak a vezetők?

Ezt nem tudom, – őszintén – ilyen mélységében nem szoktam ezzel foglalkozni.

Városi szinten ön szerint mi lenne itt a legfontosabb, legsürgetőbb teendő?

Hogy munkahely legyen. Az iskolákat olyan szintűvé tenni, hogy tudásközpontú legyen, meg az óvodákba ugyanúgy kötelező legyen a gyerekek járni, mint régen volt. Ugyanúgy az iskolába is. Ne legyen csellengő fiatal az utcán. Zöme a rossz társaságot választja, mert az a könnyebb. Szerintem ez kihat majd a felnőttkorára is.

Ön mire fordítana többet?

Elsősorban a tudásra, az egészségben a megelőzésre, és munkahelyekre. Kevesebbet? Nem adnék annyi szociális segílyt. Mert ez nemhogy előnyt jelent, hanem hátrányt. Sajnos látom, hogy akik segélyekből élnek, nagyon sokan az italboltba hordják. Annak a pénznek nincsen becsülete, mert nem a munkájával és a tudásával szerezte meg az ember, hanem könnyen.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne-e valamilyen rendezvényen, megmozdulásán, tüntetésen közösségével?

Vettünk már ilyenén részt, sőt aláírásgyűjtésén is. Olyan célból, hogy voltak olyan dolgok, amelyek hátrányosan érintették volna közösségünket, és ezért gyűjtöttünk aláírásokat. Például a szentesi kórház megmentéséért is gyűjtöttünk aláírásokat, és mi mint közösség vettünk részt.

Ilyenkor a tagok is aktivizálják magukat?

Aki jónak látja, aláírja. Aki nem ért vele egyet, az nem, mi senkit nem kényszerítünk. Mindenkinek a szabad akarata érvényesül.

Végezetül azt szeretném kérdezni, hogy mit kapott ön ettől a közösségtől?

Ettől a közösségtől én új életet kaptam. Elhunyt hat évvel ezelőtt a férjem, a padló alatt voltam. Ha nincs a családom, és nincs a közösség, akkor lehet, hogy én is nagyon sérült ember lennék.

Végh Márta

„VALAMILYEN CSAPATHOZ TARTOZNI KELL”

MUNKAHELYI KÖZÖSSÉG

Interjúalany:

P. Erika (48 éves), Szolnok

Lenne szíves beszélni a gyermekkoráról, a családjáról? Hol nőtt fel?

P. Erika vagyok, 1961-ben születtem Szolnokon. Családi állapotomat tekintve házas vagyok, és van két egyetemista lányom, ők 21 és 22 évesek. Szüleimmel a Zöldfa utcában laktam a vasút mellett a Tisza-parton a kis utcában. Van két húgom. Az egyik másfél évvel fiatalabb nálam, a másik meg héttel. Van még egy féltestvérem, apukám első házasságából, de övele nem tartjuk a kapcsolatot. Egy kis kertes házban nőttem fel, apukám telefonszerelő volt, anyukám pedig a postánál könyvelő. A valamikori Délibáb úti iskolába jártam általános iskolába, utána meg a Vásárhelyi Pál Közgazdasági Szakközépiskolában végeztem szintén Szolnokon. A nagyobbik húgom az egészségügyi szakközépiskolát végezte el, a kisebbik húgom pedig szintén a közgazdasági szakközépiskolába járt. A gyerekkorunk nagyon szép volt, különösen, amíg élt a nagymamám. Tizenegy éves voltam körülbelül, amikor meghalt. Addig mindig egész nyáron, meg téli szünetben fent voltunk náluk. Ott lakott anyukámnak a húga, és volt neki két fia, akik velünk egyidősek voltak, mindig velük játszottunk, sok időt töltöttünk együtt. Egy kisebb családi kör alakult így ki, a négy unoka mindig egy időben egy helyen ott volt a nagymamánál. A keresztanyámék a tsz-ben dolgoztak, a gyerekeket a mamára hagyták.

Anyukám szülei parasztok voltak, a szüleim mindketten csak általános iskolát végeztek, nem volt olyan nagy iskolájuk, akkoriban ez is elég volt. Más idők voltak.

Milyen kapcsolatok jellemezték a szülei mindennapjait? Tartoztak valamilyen közösséghez?

Hát ott, ahol dolgoztak – ugye abban az időben, a hatvanas-hetvenes években – még sokan bejártak dolgozni. Ott, a Rétesi úton volt egy munkásszálló, ahol a megyéből, a környékből, akik nem tudtak hazajárni, azok ott voltak mind. Emlékszem rá, hogy akkoriban nagyon kevés televízió volt. A munkásszállón apukámnak nagy baráti köre volt, és ott mindig a meccseket együtt lesték. Hetente egyszer volt, úgy emlékszem. Apukám nagyon sokáig focizott, a postán volt egy sportegyesület, és annak a tagja volt, ott voltak a focista haverok. Meg neki olyan volt a munkaköre, hogy a megyébe több helyre is kijárt és telefont szerelt, javított, folyamatosan nagyon sokszor hétvégén is ügyeletben volt. Nekünk mindig is volt telefonunk, amit ugye a hatvanas években nagyon kevesen mondhattak el magukról. Hol piros telefonunk volt, hol zöld, hol fehér volt, mindig attól függően, hogy kinek milyen telefon „ment” hazafele.

Édesanyja honnan származik?

Ő Konyárról származik, ez egy Hajdú-Bihar megyei település. Apukám is Hajdú-Bihar megyei, derecskei, ott ismerkedtek meg, csak itt kezdett el dolgozni. 1959-ben esküdtek és akkor került ide Szolnokra, és így ő is a megyei postán helyezkedett el. Neki inkább a munkahelye révén voltak barátai, barátnői.

Gyakran jártak társaságba?

Társasági élet volt, mert akkor működött a futbalcsapat, gyakran jártak ki a MÁV-pályára, mérkőzésekre. Nem tudom, hogy emlékszel-e rá, ahol most kínai áruház van, ott volt egy kis sport cukrászda, oda jártunk. Volt egy kis udvar is hozzá, hátul ki lehetett menni, és akkor volt ott egy ilyen boltíves kerítés körbe és be is lehetett látni, végig üveges volt, és oda be lehetett ülni fagyizni, meg sütitni. Oda jártunk elég gyakran a barátokkal, emlékszem, nagyon finom volt a fagylalt, ott főzték.

Családi rendezvények, összejövetelek voltak?

Nem, mert nekünk a családunk nem idevalósi, itt nincsenek rokonaink, de nagyon sok barátunk volt. Így nem kifejezetten családi rendezvények voltak, inkább ilyen kisebb összejövetelek, például ebben a cukrászdában.

A szülei milyen egyéb közösség tagjai?

Anyukám is meg apukám is szakszervezeti tagok voltak mindig mind a ketten. Anyukám brigádvezető is volt.

Az mit jelent pontosan?

Hát tudod, a postánál akkor még sokkal többen dolgoztak, mint most, és létrejöttek különböző szakszervezeti brigádok. Voltak különböző brigádok, akik szervezték a programokat, volt egy olyan központi vezetőség, akik szervezték a május elsejei kirándulásokat, akkor voltak a postásoknak is különböző sportrendezvényei, ők szervezték a szakszervezeti üdüléseket. Az nagyon jó volt a gyerekkoromban, minden évben, vagy második évben voltunk ilyen szakszervezeti üdülőkben, gyermeküdülők voltak, ahol csak a postások voltak, vagy csak a postásoknak a gyermekei. Viszonylag olcsón lehetett akkor ilyen üdüléseket a gyerekeknek szervezni, ami általában két hetes volt és hát legtöbbször a Balatonon voltunk.

Az édesanyja milyen feladatokat látott el brigádvezetőként?

Ő szervezte a programokat, voltak olyan tevékenységek, amikről brigádnaplót kellett vezetni.

Őn gyermekkorában volt tagja közösségnek?

Kisdobos voltam, úttörő voltam. Az iskolában, ahova jártam kötelező volt kisdobosnak lenni, és az első osztály végén mindenkinek volt egy kisdobosavatás. Minden egyes ünnepségen egyenruhában kellett lennünk, voltak rajta ilyen pántok is, amik-

re a kitüntetésekkel lehetett feltűzni, akkor sítót kellett használni. Minden évben az iskola szervezett úttörőtáborokat, már akkor is Balatonszepezden volt.

Önnek milyen rangja volt?

Őrsvezető voltam, de még általános iskolában. Volt, hogy el kellett menni őrsvezetőképző táborba is. Ez egy olyan párnapos rendezvény volt, amin megtanítottak arra, hogyan lehet megszervezni egy kisebb programot, vagy hogyan kell vezetni az órnaplót, hogyan kell megszervezni a feladatokat az embereknek. Ilyen gyakorlati dolgokat tanítottak nekünk, milyen játékokat készítsünk elő, mert ilyeneket is kellett csinálni. Mondjuk, szerettem abba az iskolába járni, az nagyon jó volt.

Egyéb közösségek?

Én inkább ilyen ügyességi szakkörökre jártam. Ilyen kézimunkás szakkörökre. Jártam rajzszakkörre, abban viszonylag ügyes voltam. Általános iskolában folyamatosan rajzversenyekre jártam az idősebbik húgommal. A fiatalabb húgomnak is mikor felvették, mondták, hogy, jaj de jó, hogy lesz utánpótlás. Nagyon örültek neki. Mindannyian ügyes kezűek voltunk.

Jelenleg milyen családon kívüli közösségekben vesz részt?

A szolnoki levéltárnak, ahol dolgozom, van egy szakmai egyesülete, a Magyar Levéltárosok Egyesülete, meg hát a szakszervezetben is száz százalékos a szervezettség.

Ez két külön szervezet?

Igen, teljesen különbözőek. Két teljesen különálló közösség. A szakszervezet a dolgozók érdekeinek védelmében jött létre természetesen, a másik pedig a levéltárosok egyesülete, a levéltáros szakmáért jött létre. Tehát ennek az a célja egyrészt, hogy a levéltárosok saját szervezetbe tömörüljenek, másrészt szakmai megbeszélések, és szakmai útmutatások készítése. Összefogja az országban meglévő levéltárakat, és az egyéb szaklevéltárakat, gondolok itt például a vízügyi levéltárra, honvédelmi levél-

tárta, minden féle fajta levéltárat magába foglal. A levéltárosok szervezettségét mutatja az is, hogy rendszeresen, minden évben van egy vándorgyűlés, amelyet egyik-másik levéltár tart. Ez egy háromnapos szakmai tanácskozás, ahol a legkülönbébb témakörökben vannak előadások.

Hogyan épül fel a szervezet?

Minden megyében van egy megyei levéltár, amelyet a megyei önkormányzat tart fenn, de emellett vannak nagyobb városok, amelyeknek van saját városi levéltára, például Vácon, vagy Győrben, és ezek a levéltárak általában olyan 25-30 fő körüli létszámmal bírnak. Kiemelt levéltár a levéltárak közül a Magyar Országos Levéltár ott több mint százan dolgoznak. Ez Budapesten van, és önök nagyon nagy hangsúlyt kap a mikrofilmzés, nagyon nagy hangsúlyt kap a minisztériumok iratanyagának az őrzése, feldolgozása, lehetőség szerint nyilvánossá tétele, mert természetesen azért vannak benne olyan adatok, amelyek korlátozottak, tehát csak bizonyos személyek tekinthetnek bele, vagy azok sem mindig, csak meghatározott időn túl, mert azokra időkorlát vonatkozik.

Gondolok még itt szaklevéltárakra, mondtam a vízügyi levéltárat, a hadtörténelmi levéltárat, meg szinte minden ágazatnak van saját szaklevéltára. Ez körülbelül olyan harminc levéltárat foglal magába, de ehhez az egyesülethez csatlakoznak még a felsőoktatási intézmények, az egyetemek levéltárai, a miskolci, a szegedi is, és az ELTE-nek a levéltára. Az ELTE levéltárának a vezetője, dr. Sz. László elnök.

Van egy nemzetközi vonulat is?

Igen, nemzetközi vonulata is van. Számítástechnikai szervezete, most alakul a retográfiai részen egy ilyen restauráló szekció.

Ön el szokott menni a gyűlésekre, rendezvényekre?

Voltam már több ilyen vándorgyűlésen, oda bárki jelentkezhet, bárki elmehet. A megjelenési szándékot előzetesen regisztráltatni kell. Ez általában három napig szokott tartani, az első napon szokott lenni a rendezvénynek a nyitó, plenáris ülése.

El szokták mondani, hogy a levéltárakkal kapcsolatban milyen változások vannak. A Magyar Országos Levéltárból is szokott lenni meghívott, ugyanúgy az Oktatási Minisztériumból is. Az Oktatási Minisztériumhoz tartozik most a közgyűjteményi főosztály, illetve azon belül pedig a levéltári ház. És a Művelődési Minisztériumból ott szokott lenni a főosztályvezető-helyettes. Tehát a minisztériumot is mindig képviselik, nemzetközi szinten is mindig képviseltetik magukat.

Milyen országokkal tartják a kapcsolatot?

A kapcsolatot nagyon sok országgal tartjuk. Nagyon szoros a kapcsolat például a szlovák levéltárral, egy szlovák levéltárban dolgozó hölgy többször előadásokat is tartott az ottani munkájáról. Nagyon szívesen kutat olyan témákat, amely a magyarokkal kapcsolatos, a magyar rész is érdeklő, és kiválóan beszél magyarul. Németországból is szoktak jönni, Romániával is van némi kapcsolatunk, habár őket nagyon nehezen lehet elérni, az interneten sem szívesen publikálják a dolgaikat, eléggé zárkózott ország még mindig. Ausztriával is komoly kapcsolatunk van, Angliával is.

Akkor ez egészen szerteágazó kapcsolat?

Az az igazság, hogy a levéltárosok nagy része diplomás ember, nagy részüknek minimum középfokú nyelvvizsgája van. Tehát az ilyen jellegű kapcsolatfelvétel nem okoz nekik problémát. Még hát előfordul, hogy jól jönnek az ilyen jellegű kapcsolatok egy-egy kutatásban.

Ön beszél valamilyen nyelven?

Én sajnos nem. Középfokú végzettségem van, közgazdasági érettségim van.

Az egyesülettel összehasonlítva a szakszervezetnek nagyobb a súlya az életében? Melyikkel foglalkozik többet?

Hát nem is tudom. Az az igazság, hogy a munkahelyemen mind a kettő utolér. A szakszervezetről annyit, hogy mióta dolgozom, azóta létezik. 1979-ben indult, az alapító ta-

gok között voltam az első perctől, ahogy bekerültem a munkahelyre, az volt az első, hogy itt a jelentkezési lap, tessék kitölteni. Akkoriban mindenki tag volt, nem lehetett olyan, hogy én most nem akarok belépni, de végül is, az az igazság, mióta én dolgozom, bárhol dolgoztam – ez a harmadik munkahelyem –, én mindenhol szakszervezeti tag voltam.

Fontosnak tartja a tagság tevékenységét?

Hát hogyne, természetesen. Nagyon fontos! Hát most gondolj bele, hogy bekerülsz egy munkahelyre, nincsen semmiféle szervezettség, nincsen, aki támogasson, nincsen, aki segítsen akár munkában, akár bármilyen magánéleti dologban, azért a szakszervezet az egy olyan szervezet, amely nemcsak azzal foglalkozik, hogy az ember a munkahelyén meg legyen, hanem a munkahelyen kívül is ugyancsak támogatja az embereket. A szakszervezetnek nemcsak régen voltak meg a lehetőségei, hogy összefogja az embereket, ez jelenleg is ugyanúgy megvan a karácsonyi ajándékozás, megvan a dolgozóknak az anyagi támogatása, gondolok ilyen szociális, vagy egyéb rendezvényi támogatásra. Ha a munkahelyen a szakszervezeti tagoknak bármilyen gondjuk van – akár a főnökükkel akár bárkivel –, ott van a szakszervezeti bizalmi, akihez bármikor fordulhatnak. Olyan dologgal, amelyet személyesen nem biztos, hogy szerencsés, hogy megbeszéljen, de ha szakszervezeti vezetővel megbeszéli, akkor ketten kiállva már azért másképp áll a dolog.

Ön milyen pozíciót tölt be?

Hát én a pénzügyeket szoktam kezelni. Bármit kigondolnak, segíték megvalósítani. Például olyankor, amikor kezdődik az iskola, szoktunk valamennyi támogatást adni a dolgozóknak az iskolakezdéshez, s én gondoskodom arról, hogy legyen pénz, legyen meg a formája, hogy adjuk oda, kiknek adjuk oda. Leülünk a vezetővel és eldöntjük, hogy kik a jogosultak, mert nyilván, akinek iskolás gyereke van, annak mindig szoktunk adni. Akinek bölcsődés a gyereke, az még nem kap, majd ha idősebb lesz.

Honnan szerzik a pénzt?

Nem szerezzük. A levéltárunk tagsága minden hónapban tagdíjat fizet, és mi a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szakszervezetéhez tartozunk. Nálunk

a levéltárnak van saját folyószámlája, melyet a központban kezelünk, és úgy működik, hogy a befolyt tagdíjnak a felét a központ kapja, a többit pedig mi magunk. Ez teljesen saját, és már csak le kell írunk, hogyan gazdálkodunk belőle.

Le kell mondania valamiről annak érdekében, hogy a közösségi feladatokat ellássa?

Nem, nem szükséges.

A munkahelyén együtt végzi a szakmai és érdekvédelmi feladatokat?

Ezek a feladatok nem rendszeresek. A törvény szerint valamennyi időt havonta erre fordíthatunk, ez biztosított a munkahelyen. Vannak olyan helyek, ahol egy hónapban több időt foglalkoznak ezekkel az ügyekkel, de mi nem vagyunk túl sokan, egymással mindennapi kapcsolatban vagyunk, mindenkiről szinte mindent tudunk, hogy kinek mi baja van, mi történt vele. Folyamatosan tudunk tájékozódni a kollégák között.

Miért fontos önnek, hogy ezeknek a közösségeknek a tagja?

Valamilyen csapathoz tartozni kell, nem elég a család. A család az egy magánélet, ez a szakszervezeti tagság viszont másabb, szélesebb alapokon nyugszik. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a családi életet bevihetem a szakszervezetbe, hanem a szakszervezeti életet is haza tudom ám hozni, mert nálunk például olyan lehetőségek is vannak még mindig, hogy pl. kedvezményes üdülési lehetőségek, s vannak olyan kedvezmények, amelyeket csak a szakszervezeti tagok kaphatnak. Most is működnek különböző bónuszok, akkor nagyon sok most is a külföldi út. Előnyökkel jár, amúgy is, mert nem csak a mi levéltárunk tagja ennek a szervezetnek. A Megyei Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szervezetének vagyunk tagjai, meg hát országosan ugye a Magyar Köztisztviselők és Közalkalmazottak Szervezetének, azon felül pedig a Liga Szakszervezetnek. Ilyen lépcsőzetes a dolog, de ez nagyon fontos. Egy bizonyos munkahelyen belül, ha megfelelő szervezettséggel bírnak, lehetőségük van arra, hogy reprezentatív szakszervezetek legyenek. Ezek a szakszervezetek jogosultak arra, hogy kollektív szerződést kössenek a

munkáltatóval, illetve hogy a kormánnyal szemben a bérmegállapodások tekintetében határozottan lépni tudjanak. Ha nem lennének ilyen szakszervezetek, akkor a kormány azt tehetné, amit akarna. Senki nem szólna rájuk, hogy a minimálbér mennyi legyen, hogy a béremelés a közalkalmazottaknál mennyi legyen, senki nem harcolná ki náluk, hogy a kötelező béremelés mennyi legyen, tehát ebből a szempontból viszont nagyon fontosak a szakszervezetek.

Melyik közösséget érzi meghatározóbbnak az életében?

Hát, a szakszervezet számomra azért fontos, mert mint szervezeti dolgozó bármi történi is velem, azért a szakszervezet csak mögöttem áll. Szakmailag viszont az egyesületi tagságom is nagyon fontos, mert a mi szakmánkban, így országos szinten ez egy nem nagy szervezet, tehát összesen két-három ezer főre tehető a létszám, azonban nem mindenki egyesületi tag. Szakmailag viszont egy ilyen vándorgyűlésen, külön szekcióban személyesen megbeszélve nagyon sok mindent másképp lát az ember, mint mikor le van írva egy körben, hogy mit hogy kell csinálni. Meg kell csinálni, akár tetszik a dolog, akár nem. Egy ilyen szakmai rendezvényen viszont meg tudjuk vitatni, hogy valóban jó-e az, amit kitaláltunk, hogy akkor most mindenki meg tudja-e csinálni, meg lehet-e úgy csinálni, vagy esetleg másképp kellene szervezni, nem is tudom, lehet, hogy a szakszervezet számomra picit fontosabb az érdekérvényesítés miatt.

A munkahelyén jelenleg hány főre tehető a szakszervezeti tagok száma?

Jelenleg tizenhatan vagyunk.

Hogyan osztják szét a feladatokat?

Hát mi nagyon kis szervezet vagyunk, nálunk nincsen csak egy szervezeti ügyvivő, meg egy helyi pénztáros, én, aki ugye a gazdasági ügyeket intézem. Mi ketten elegendünk arra, hogy összehozzuk itt az embereket.

Milyen a tagok aktivitása?

Mindig attól függ, hogy miről van szó. Vannak, akik bizonyos témákban jobban vitatkoznak, és vannak, akik kevésbé, de azért az a helyzet, hogy annyira közvetlen nálunk a kapcsolat, hogy bárkit megkérünk, mindenki szívesen megteszi a szükséges lépéseket azért, hogy egy-egy feladat meglegyen.

Előnye a kisközösségnek, hogy mindenki aktív?

Mindenkit bevonunk. Több kollégánk is elment most nyugdíjba, és mi is benne voltunk az előkészítésben, a munkatársakat bevontuk, virágot vettünk, ajándékot választottunk meg minden. Ők pedig természetesen örömmel vállalták a feladatot. Nálunk nagyon családias a hangulat, nehéz szívvel mentek nyugdíjba, mert szerettek itt dolgozni. Nem csak az a fontos, hogy az alkalmazott dolgozzon, odafigyelünk rá, hogy magánemberként is jól érezze magát.

Mindenki szakszervezeti tag?

Nem, egy-két ember mindig van, aki nem hajlandó.

Szoktak tagokat toborozni, vagy megvárják a jelentkezést?

Van, aki előbb kezdeményez, de általában mindig megkeressük azokat, akik új kollégák. Az új embereket megpróbáljuk rábeszélni, hogy lépjenek be.

Milyen sikerrel?

Az újak közül – várjunk csak – hatan jöttek, abból egy embert nem tudtunk meggyőzni. Most ő az egyetlen nálunk, aki nem tag. Úgyhogy nagyon nagy a szereztség nálunk.

Aki nem akart belépni, mivel indokolta?

Az az igazság, hogy ezt nem lehet igazán firtatni. Ha ő azt mondja, hogy nem akar tag lenni, akkor mi azt ráhagyjuk. Volt olyan, akitől többször is megkérdeztük, és mindig azt mondta, hogy nem akarja, neki nyilván megvolt az oka rá, hogy miért nem.

Milyen gyakran szoktak összejöveteleket szervezni?

Alkalomszerűen, tehát ahogy feladatok adódnak, de általában öt-hat alkalom biztosan van egy évben, mikor a teljes tagságot összehívjuk. Mint országos szervezetnek mindig vannak gyűlései, rendezvényei, konferenciái. Vannak állásfoglalások, amelyekről tájékoztatni kell a dolgozókat, a Munka Törvénykönyvében, illetve a közalkalmazottak jogállásáról szóló törvényben történt kiegészítésekről, változtatásokról.

Hol szokták ezeket az összejöveteleket tartani?

A levéltár épületében van rá helyiségünk.

Mennyi ideig szokott egy ilyen összejövetel tartani?

Pár órás szokott lenni. Kerekasztal-beszélgetés formában. Akár az ügyvezető, akár én az anyagokat előkészítjük, és utána ez kerül megbeszélésre, ismertetésre. A döntéseket, vagy javaslatokat továbbítjuk a megfelelő helyre.

Mik a legfőbb motivációk a szakszervezetbe való belépésre?

Van, akinek morális oka van rá, van, aki azt mondja, hogy azért, mert előnye van neki. Változó, hogy kinek mi a fontos.

Van munkahelyen kívüli kapcsolat is a szakszervezeti tagok között?

Úgy van, hogy ez a tizenöt ember három szinten dolgozik, ebből adódóan vannak, akik közelebbi kapcsolatban vannak egymással. Természetesen vannak itt

is olyanok, akik magasabb iskolai végzettséggel rendelkeznek, a levéltárosok, meg hát a vezetőség, ők nyilván bizonyos témaköröket másképp látnak, másképp vitatják, másmilyen szinten beszélnek meg. Vannak középfokú végzettségűek, nekik is megvannak a maguk kisebb megbeszéléseik. Nálunk az igazgatóhelyettes közvetlen irányítása alatt áll ez a két csoport. Még van egy harmadik csoport a kisegítő személyzet: a takarítónők, a portás, ők másik szinten tárgyalják meg a dolgokat. Nyilván a szakmai dolgokat ők kevésbé akarják tudni, kevésbé érdekli őket ez a téma.

Alakultak ki spontán közösségek?

Persze, mindenhol van két-három ember, esetleg négy, akik egy szinten vannak, például a harmadik szinten. Közöttük szorosabb a kapcsolat. Az én szobám az egyetlen hely, ahova mindenki bejár. Mivel titkárnő vagyok, ott minden lecsapódik.

Ki az a két ember, aki a legközelebb áll önhöz?

Hát az ügyvivőt mindenképpen kiemelném, ő egy olyan karakán típus, aki mindig jól meglátja, hogy milyen feladatok vannak. Hozzáértően, nagyon okosan, nagyon ügyesen, nagyon körültekintően meg tudja szervezni a dolgokat, jó a rábeszélő képessége, nagyon jól kommunikál, nagyon talpraesett egy hölgy. Fiatalabb nálam pár évvel, végzettsége szerint tanár. Másikat most igazán nem is tudnék megnevezni. Vele nem csak formális a kapcsolat, ő az a típusú ember, hogyha mondasz neki valamit, azonnal tud rá reagálni. Tudja, hogy kihez kell menni az ügy megoldásáért, tudja, hogy mi az ügy megoldása. Annak ellenére, hogy informatikus végzettsége van, rendkívül széles látókörű, sok minden érdekli, sok mindennel foglalkozik. Bármilyen dologban fordulsz hozzá, mindig tud neked segítséget adni. Nem véletlenül lett ő a szakszervezeti ügyvivő is. Mindig van valami baja, vagy mindig történik vele valami. Ezt a vezetés nem mindig nézi jó szemmel. Ő az, aki próbálja mindig a dolgozót jobb helyzetbe hozni, hogy ne rosszul kerüljön ki abból a helyzetből, amibe belekerült.

Rajta kívül nem emelnék ki mást, én igazából mindenkivel barátkozom, mindenkivel szót értek, mindenkivel szeretek beszélgetni. Meghallgatom az esetleges problémákat, gondokat.

Csak munkahelyi dolgokról szoktak beszélgetni?

Nem, nemcsak munkahelyi dolgokról, magánügyben is. Bármilyen témáról, bárkivel szívesen beszélgetek, nem zárkózom el semmitől. Itt sokféle ember van, sokféle érdeklődés, sokféle iskolai végzettség, és mindezekről függetlenül, azért mindenkivel lehet valamiről beszélgetni. Nemcsak a családról, nemcsak a munkahelyről. Természetesen közügyekről is szoktunk beszélgetni, vagy ha a városban történik valami. Hozzánk a munkahelyre a Népszabadság jár, és lehetőség van arra, hogy mindenki elolvassa, vagy az interneten is bárki elérheti ezeket az információkat. Természetesen minden embernek van véleménye a gazdasági eseményekről, a politikáról, ugyanúgy a pénzügyekről. Vannak dolgok, amelyek egyes embereket jobban foglalkoztatnak, míg másokat kevésbé, és tudom, hogy melyikükkel miről tudok jól elbeszélgetni.

Van, hogy megbotránkoznak azon, hogy a városban kit választottak képviselővé, nem azt kellett volna, meg hasonló. Megbeszéljük a megyei önkormányzat helyzetét, mi megyei fenntartású intézmény vagyunk, minket is érintenek a dolgok, pénzügyekben nagyon függünk tőlük. Nálunk több az olyan dogozó, aki kutat, azt egyedül szereti csinálni. Azok, akik egyedül vannak szívesebben, leállnak beszélgetni, magánjellegű dolgokról is, van, hogy olvas valamit, feltámad benne a közlési vágy és hozzám jön megbeszélni a dogot. Ilyen kis közösségben óhatatlan, hogy ne beszéljen az ember nap mint nap mindenkivel. Van, hogy nálam, az irodában leülünk páran és átbeszéljük a gondokat, mert sokszor az is elég, ha az ember beszélhet róla. Ezt mindenképp fontosnak tartom. Kisebb csoportosulások vannak, de a kisebb rendezvények azért összehozzák a tagokat.

Mennyire segítik egymást a munkahelyen kívül?

Az ügyintézőnk például olyan, hogy bármilyen gonddal, problémával lehet hozzá fordulni, akár magánéleti, akár munkahelyi problémáról legyen szó. Most például új főnökünk van, próbáljuk őt szokni, ő is egy végtelenül kedves, aranyos ember, hozzá is lehet fordulni. Úgy tűnik, a jó kapcsolat továbbra is megszerez a vezetőség és a beosztottak között.

A tagok mennyire tudnak beleszólni az intézmény munkájába, a döntéshozatalba?

Javaslatokkal élhet bárki. A közvetlen főnökének is elmondhatja, de az igazgató úr ajtaja is tárva-nyitva van előttünk. Bárkinak bármilyen jó gondolata, ötlete van, akkor azt bármikor felkarolhatják. Az is előfordulhat, hogy valaki egyből az igazgatóhoz megy, mert nálunk az igazgatót is mindenki tegezi, ő egy fiatalember 35 éves, a többség idősebb tőle, meg már korábban is ismertük, mert hozzánk járt kutatni, aztán nálunk kezdett dolgozni, és mikor megürült az igazgatói hely, többen mondták neki, hogy pályázza meg, és meg is kapta. Eléggé újító típusú ember, mindenre nyitott, nem zárkózik el az új dolgoktól. Nagyon jó a légkör a munkahelyen.

Vannak hangadók?

Van pár hangadó. Van, aki szakmailag, van, aki érzelmileg szól hozzá.

Van-e olyan, aki akadályozza a közösség munkáját?

Negatív emberek mindenhol vannak, nálunk is. Itt is van olyan ember, aki mindenkít megszól, azt viszont nem veszi észre, hogyha saját maga nem csinál jól valamit. Vannak olyan emberek is, akik maguktól is tudják a dolgukat, van, akinek szólni kell. Van, akit noszogatni kell, tehát azoknak, akik felvállalnak dolgokat, nyilván nehezebb. Azt hiszem, olyan dolgot nálunk senki nem vállal fel, amivel nem ért egyet, vagy úgy gondolja, hogy nem lehet megcsinálni. Van, hogy kiderül hogy a vita értelmetlen volt, de az is előfordul, hogy konstruktív megoldás születik. Például nálunk nagy vitákat kavart, hogy a munkaidő mettől meddig tartson. Mi egy közintézmény vagyunk, bármikor nem lehetünk nyitva. Jöttek a különböző érvek, különböző nézőpontokból, de végül maradt minden a régiben.

Összességében mennyire elégedett a közösség munkájával?

Elégedett vagyok. Működik, napi szinten működik. Ha nincs ott az ügyvivő, akkor ott vagyok én, és tudjuk továbbítani a vezetés felé a dolgokat. A szakszervezeti tago-

kat a szakszervezet képviseli, a nem szakszervezeti tagokat pedig a közalkalmazotti tanács. A szakszervezet mindenkinek az érdekében fellép.

Zökkenőmentes az együttműködés a felsőbb szakmai szervezetekkel?

Igen, az a tapasztalat, hogy mindenben szívesen segítenek, és mi is így teszünk.

Személy szerint van módja befolyásolni a döntéseket?

Van, hogy rákérdezek dolgokra. Igen. Elég nagy a gyakorlati tapasztalatom, ezért ha valamilyen kérdésben, ügyben javaslatot teszek, akkor általában hallgatnak rám.

Ha fontosnak tartana egy bizonyos célt, akkor közösségével rész venne valamilyen tüntetésen, megmozduláson, aláírna-e petíciót?

Persze, minden további nélkül.

Iszkeitz Piroska

METSZETEK EGY KISVÁROS KÖZÖSSÉGI KAPCSOLATAIBÓL

KUNSZENTMIKLÓS

Kutatócsoportunk 2008 szeptemberében az Állampolgári Részvétel Hete keretében folytatott beszélgetést a rendezvény résztvevőivel. Arra voltunk kíváncsiak, hogy a térségben élők körében mekkora az igény a demokratikus participációra, mennyire motiváltak, hogy aktívan részt vegyenek a helyi, illetve a tágabb társadalom életében, problémáinak megoldásában.

Az alábbiakban a beszélgetésben részt vevő nyolc helyi lakos összesített véleménye olvasható.

Mi az, amit a legfontosabbnak tartana elmondani településéről?

Ez egy város. A lakosságát pontosan nem tudom megmondani. Van két középiskola, egy gimnázium meg egy szakközépiskola, és emellett van még egy általános iskola... Kunszentmiklós kicsit különös hely, ezt is szokták mondani. De azért az tény, hogy azok a települések, amelyeknek a nevében benne van, hogy „kun”, azok a kunságuk okán más történelmi utat jártak be, mint egy átlagos magyar település. Mert a Kunság, vagy ha úgy tetszik, a Jászkunság a legkésőbbi feudális időszakig külön utakon haladt. Nem tagolódott a vármegyerendszerbe és ez nagyon sok mindent elárul. Viszonylagosan szabad életforma volt itt, nem volt jobbágyság. Nem kellett a 12 ponttal felszabadítani a jobbágyokat, mert nem voltak jobbágyok. Nincstelének, zsellérek voltak, de szabad emberek voltak. Volt egy elég fejlettnek mondható öngazgatás, önkormányzás. Tulajdonképpen az ország törvényein belül egy Kunszentmiklós nagyságú település, a maga 12 szenátorával, szabadon hozha-

* **Megjegyzés:** A Dél-alföldi Régióban – Bács-Kiskun megye északi részén – található Kunszentmiklós, a tíz településből álló kistérségi központ. Közvetlen vonzáskörzetét négy település: Kunadacs, Kunpeszér, Szalkszentmárton, Tass alkotja. Kunszentmiklós közigazgatási vonzáskörzetébe tartozik – nem önálló településként – a tanyabokor Kunbábony. A térség gazdasági-infrastrukturális szempontból hátrányos helyzetűnek minősül. A közösségi szerveződések a kilencvenes évek közepétől kezdtek ismét életre kelni – elsőként Kunbábonyban.

tott döntéseket a település lakosairól. Ez egy különös viszony volt. 1876-ban megszűnt ez a külön jogállás, megszűnt a Jászkunság, szétszórták az ide tartozó településeket, és Kunszentmiklós, Szabadszállás, Kiskunlacháza, Fülöpszállás Kiskun vármegyéhez tartoztak. Ez így volt 1955-ig, amikor megalakult a tanácsrendszer és létrejött Bács-Kiskun megye.

A polgárosodás igazán a kiegyezéstől indult meg. Érdekes módon azonban a Jászkun településeken egy csomó helyi társadalmi forma már a 18. század második felében megszületett. Itt mindig sokkal inkább megvolt egyfajta egyenlőség.

Kunszentmiklós megyeszékhely volt. Már a 18. század elejétől volt latin iskolája, azaz középfokú oktatás. Törzsökös református település volt nagyon sokáig. 1794-től mezőváros, évi négyszeri vásártartási lehetőséggel – ami pénzbevételt hozott –, úgyhogy elég dinamikusan élő közösség volt. Minden időben voltak kisközségi formációk, amelyek éltették a nagyobb közösséget. Ennek két virágkora volt: a kiegyezés után, a dualizmus kora, a másik pedig a két világháború közötti időszak. Lehetne a rendszerváltás után a harmadik virágkor, de ez most egy nagyon más idő. Kezdhetném a közhelyeket; az individualizálódás, a személyes információs inger-tömeg... Ennek ellenére próbáljuk élni az ellenkezőjét... A rendszerváltozás előtt itt több gyár is volt, gyári munkások is voltak zömivel. Öt-hat gyár megszűnt 1990 után, a termelőszövetkezet is új típusú szövetkezet lett. Nagyon sokan kivették a földjüket, és östermelők, családi gazdálkodók lettek. Vannak Pestre meg idegenbe – busszal – eljáró emberek. Van egy kenyérgyár, egy harisnyagyár és van munkanélküliség...

Milyen Kunszentmiklós közösségi élete?

Egy közhellyel fejezném ki magam: nem jobb és nem rosszabb, mint másutt... Megvan a mód, hogy az ember közösségben éljen: nyugdíjasklubok, civil alapítványok és egyebek... '98-ban aktív közösségi életet éltünk, mert sokan voltak tagok. Sokat dolgoztunk, sok közösségi rendezvényt csináltunk. Amint a változás megtörtént és meglett az új polgármester, ő úgy gondolta, hogy kötelessége átvenni azokat a rendezvényeket, amiket mi megcsináltunk; mind a gyereknapot, mind az idősök napját.

Hány egyesület működik a településen?

Egyesület van egy csomó. Az önkormányzat tudja legjobban, mert februárban meghirdetik az egyesületek támogatását, és ekkor felébrednek az alvó egyesületek. Olyan 30-40.

Van-e átfedés az egyesületek tagjai között?

Ismerek olyan embert, aki ha nem is rendszeresen, de mind a háromba (*dalkörbe – a szerk.*) eljár... Kezd a dolog úgy kinézni, mint a dualizmus idején, hogy ki ide jár, ki oda, de egyre kevesebb az olyan ember, aki mindenhova eljár.

Milyen tevékenységi körrel működnek a kisközösségek?

Az Együtt Kunpeszérért Egyesület 1998-ban alakult. 23 fővel indultunk. Meg akartuk váltani a világot... A motiváció akkor az volt, hogy volt egy polgármesterünk, akit nem szerettünk. Emiatt indult az egész egyesület. A falu összefogott, hogy változás legyen. Miután meglett a változás, szét is esett az egész. Az emberek úgy gondolják, hogy az önkormányzatnak kell megtennie mindent, és nem saját maguknak. ...Van egy egyesületünk, amit úgy hívnak, hogy Pusztá Hangja Egyesület. Ez egy kulturális egyesület. Van egy nagyrendezvény-vonulatunk. Például tavaly csináltunk egy „*ki mit tud*”-szerűséget „*Idé nekem az oroszánt!*” címmel. Ez egy százegynéhány embert megmozgató rendezvény volt. A három selejtező és a döntő legalább három teltházat jelentett, 300-400 fős közönséggel. Közben mentek közvetítések a Pusztá Rádióban, ezáltal megint sok emberhez eljutott. Valószínűleg jövő tavasszal is rendezünk egyet. A gyereknapot a városban általában mi rendezzük meg a strandon, május első vasárnapján. Tavaly daloskörök találkoztát szerveztünk. Van két kisrendezvény-sorozatunk: az egyiknek az a címe, hogy *Csendes Tavaszi Esték*, a másiknak pedig *Csendes Őszi Esték*... A városban nagy hagyománya van a néptáncnak. Működik a hagyományörző néptáncscsoport. Van egy kiscsoport, egy közepes, meg egy nagy. A kis csoportból van aki óvodás, 3-4 éves talán a legkisebb. A nagy csoportban 26 éves a legidősebb tag. A néptáncscsoport helyi szinten működik, de a környékbeli településről is járnak páran... Népdalkör... Népdalkörből van legalább három: egy Református Dalkör, egy Szaporos

Lukács Népdalkör, meg talán egy Kis Lajos Magyarnóta-kör... Aztán a Szentmiklósi Tehetségekért Alapítvány... van az Iloncsuk Szabad Csapat. Ez egy hagyományörző íjász egyesület. Íjászoknak és harci játékokat játszanak... Elég jó sportközösség van. Külön – ha sportnak számít a sakk is –, akkor annak itt nagy múltja van. Ami még nagyon-nagyon régi itt Kunszentmiklóson, az a birkózás. Nem egy ment ki olimpiára, például T. Ferenc, aztán B. László, aki negyedik helyezést ért el birkózásban. Labdarúgás is van, elég híres volt régen a labdarúgócsapatunk, több-kevesebb sikerrel – országosan is – rugdosták a labdát, még néha volt öreg focicsapat is.

Működik a Felső-Kiskunsági Közösségi Munkások Egyesülete és az esélyegyenlőségi csoport. Mozgássérültek, leszálalékoltak, rehabilitációs csoportok... A Jóbarátok Nyugdíjasklub, ami már több mint 20 éve működik valamint a Tasskertesi Nyugdíjasklub: közös kirándulások, közös névnapok... Kifejezetten ifjúsági klub nincs. Van egy Megmaradás nevű társaság, egy konzervatívabb jobboldali szervezet, ott nagyon sok fiatal van, erős, intenzív egyesületi életet élnek...

Volt egy pályázat 2002-ben, amelynek a segítségével Internetes kávézót csináltunk. Az egész művelődési házat működtettük. Fűtöttük, világítottuk, rendezvényeket szerveztük. Csak az volt a baj, hogy miután megszűnt a pályázat nem tudtuk ezt már kitermelni. Az önkormányzat nemhogy segíteni akart volna – hogy picit tehermentesítsen –, inkább még bérleti díjat is kért volna tőlünk. Ezt így nem tudtuk vállalni. Végül is egy kisebb helyiségben biztosítottak helyet számunkra és ott működünk azóta is. Az Informatikai Minisztériumtól kaptunk internet-hozzáférést és három gépet, ötödik vagy hatodik éve ingyenes már... Egy szűkebb közösség a rádió, a Pusztai Rádió, a kistérségi rádió... Van egy helyi lapunk, aminek az a neve, hogy Bakér-mente.

Milyen a részvételi arány a közösségi rendezvényeken?

A Csendes Estéken általában 20-30 ember van együtt, többnyire egyesületi tagok meg vendégek. A Szülőföldemen estéken meg 30-40 az átlag, mert aki vendég, annak van egy köre itt – osztálytársak rokonok, családtagok –, akik csak arra jönnek el. Legközelebb nem jönnek, viszont a másinak az ismerősei jönnek...

A népdalkörnek kilenc tagja van. Oda mindenki eljön...

Teljesen őszinte legyek? 5-6 van, aki aktív, és akkor kb. 20 van, ha nem több, aki passzív. *(Együtt Kunpeszérért Egyesület – a szerk.)*

Van lehetőségük a tagoknak beleszólni a döntésekbe?

Lenne, ha jönnének.

Mi az oka az alacsony részvételnek?

Szerintem ennek két oka is van. Vagy nem érnek rá, vagy nem akarnak eljönni.

Hogyan történik az új tagok toborzása a közösségbe?

Ez nagyon érdekes kérdés, mert én vagyok a Pusztai Hangja Egyesület egyik alelnöke és az elnökünkkel azon vitatkozok mindig, hogy toborozzunk-e, s ő azt mondja, hogy ne. Ez egy eldöntetlen kérdés. Azért próbálom ennek-annak mondani, akit már négyszer-ötször láttam valamelyik rendezvényünkön, hogy „Figyelj! Miért nem lépsz be? Annyival lesz neked rosszabb, hogy fizetni kell egy kis tagdíjat. De mégis egyesületi tag vagy, ha már jársz”. Látványos toborzást nem észleltem egyik területen sem... Nem toborzok. A fiatalok inkább. Ott tartok, hogy szeretném átadni a stafétabotot a fiataloknak... Nem egyszerű egy egyesületet létrehozni manapság...

Milyen az egyesületek megítélése a városban?

Azt gondolom, hogy nagyon is megvan a békés egymás mellett élés. Nem nagyon bántják egymást, sőt szimpátiakörök is kialakulnak. Itt van a református gyülekezet, a vezető lelkész úr nagyon politikus alkat. Nagyon intenzíven próbálja a maga elég markáns módján szervezni az közéletüket... De nem az egyesületek osztják meg az embereket, egyesületek nélkül is meglenne a megosztottság. Annak örülök, hogy egyre inkább találhat magának bárki csapatot.

Az önkormányzat támogatja anyagilag az egyesületeket?

Igen. Minden évben van egy erre elkülönített összegük. Nem tudom, 2-3-4 millió forint. Ennek nagyjából fele a sport, a másik fele pedig a társadalmi egyesületek.

Részt vesz-e a helyi döntéshozatalban?

Nem. Nem veszek részt, mert egy kicsit kívül sodródtam azzal, hogy elvitt innen a munkám. Azelőtt sokkal jobban benne voltam az ilyen típusú dolgokban. Egy kicsit úgy vagyok már – ez biztos nagyon helytelen – hogy a lelki nyugalmam érdekében nem megyek ilyen ingoványos területekre... Most már a helyi kérdések előkészítésében nem nagyon veszek részt. Régen az önkormányzatnak külső bizottsági tagja voltam, még hozzá a pénzügyi bizottságnak. Akkor igen, de átadjuk a fiatalabbaknak a helyet... Képviselőként ott a helyem, de tapasztalok olyan dolgokat, hogy amikor dönteni kéne, nem tudunk. Hiába van előterjesztés, nem tudja az ember, hogy miről lesz szó. Vannak olyan dolgok, amelyekre sokkal jobban rá kellene, hogy lásson az ember. A polgármester előadja az általa elképzelt, jogos meg legjobb megoldást és mit csinál a többi? Bólogat, mivel nem is tudja, hogy az a dolog hogy közelíthető meg egy másik oldalról.

Van-e beleszólása a helyi döntésekbe? Ha ötlete, javaslata van a ügyekkel kapcsolatban, van-e lehetősége elmondani?

Minimális a lehetősége annak, hogy mi befolyásolni tudjuk a döntéseket. Ahhoz olyannak kellene lenni a testületnek, illetve ha főállásban végeznék az ember lehet, hogy könnyebb lenne. Mikor az ember este beesik és azelőtt három nappal kapja meg az előterjesztést, amelyben olyan dolgokról nincs szó, ami fontos lenne, vagy ami segítene bennünket, nagyon sokszor nem olyan döntés születik, amit mi szeretnénk. Hát ilyenképpen nincs... Igazándiból nincs beleszólásom...

Van egy nagyon érdekes internetes fórum, rendszeres olvasója vagyok. De csak olvasója, abszolút passzívan. Sajnos elurulta egy elég markáns szélsőséges mentalitás, amit nagy hülyeségnek tartok, mert itt a város dolgairól kellene beszélni, és közben meg elveszi a kedvét azoknak, akik tényleg a város problémáiról szeretnének beszélni. A másik bajom az, hogy a rendszeres hozzászólók 80-90%-a álnéven fut, és 5-6 ember van, aki a saját nevén szól hozzá. Van egy figura, aki csak kunszentmiklósi dolgokhoz szól, rendkívül kritikusan, nyíltan, saját nevével, viszont meglehetősen primitíven. Ez a gyengéje, ezzel kikezdehető. De érdekes, nem zavarja. Ő egy ilyen Dön Quijote, megy szembe, és jó dolgokat mond. De nem látom, hogy attól meg-

változnának a dolgok, hogy a Józsi azt mondja, hogy hülyeség. Azért nem változnak, mert nem mondja más is! Bízom benne, csak ennyit tudok mondani... Szoktak lenni ilyen lakossági fórumok; Kunszentmiklós napján is. Van olyan, hogy helyi kérdéseket feltesznek és arra szoktak válaszolni.. Ezen kívül nem hiszem, hogy bele tudnának szólni. A döntéseket a helyi vezetők hozzák.

Ismer-e valakit személyesen, aki részt vesz a helyi hatalmi döntésekben?

Igen, minden képviselőt ismerek. Azon kívül B. Károlyt, akivel heti, havi kapcsolatom van. Tőle azért értesülök nagy vonalakban, hogy mi történik. Nagyon jó kapcsolatom van a kistérség elnökével, A. Jánossal, valamint a kistérségi megbízottal – most nem egészen úgy hívják –, talán valamilyen kistérségi menedzser. A kistérség gondjairól, bajairól szoktunk szót ejteni. Örülök, ha a másik település rajtunk keresztül pályázati pénzhez jut... Igen. A barátnőm testvére a jegyző. Ha nagyon akarnám, tudnám befolyásolni, de nem olyan a kapcsolatom vele, hogy ezt megtehessem.

Van-e információja arról, hogy lakóhelyén mire mennyit fordít az önkormányzat?

Nem tudom. Nem ismerem... Volt időszak, mikor teljesen beleláttam ebbe. Ez akkor volt, mikor volt a polgármester-választás és volt az a hármas párbaj – mert ugye hárman indultak –, akkor nagyon sok szám elhangzott... Elvileg igen. Mivel megkapjuk a költségvetést. De ezek mögött olyan számok vannak, hogy nem tudom, mi hol van elkönyvelve.

Milyen javaslata lenne, hogyan lehetne javítani a helyi körülményeken? Mire fordítana több pénzt?

Talán ilyen a szélessávú internet-hálózat – ez rövidesen megvalósul –, meg a szennyvíztisztító... Ez örökös téma – az is marad –, az utak, mert bizony nagyon sok rossz utunk van még, sajnos. Látom, hogy próbálják korrigálni, de az hogy most a Kész kht. munkatársai a polgármester irányításával egy-két utcában egy-két gödört betömöködnék bizonyos anyaggal, úgy gondolom, nem megoldás. Inkább lenne keve-

sebb utca egy évben megcsinálva, de az utca legyen... Az az igazság, hogy fejlődés az van, de látszata nincs. Olyan névleges tettek vannak. Lesz csatornázás is, de mikor? Mert csak fizetjük, de nem látunk még belőle semmit. Meg majd lesz kábeltelevízió is, de mikor? Szóval nincs látszata semminek. Az összeg csak befolyik...

Én nem a pénz oldalát nézem, hanem inkább a közösségi oldalát. Arra fektetnék hangsúlyt. Hagynám az embereket, hogy szorgalmazzák, legyen minél több közösség. Jobban bele kellene az embereket ebbe vonni. De közben meg nehéz, mert az emberek nem azt mondják, ami a véleményük. Nagyon kevés az őszinte ember és nagyon sok a kétszínű.

Ha pályázaton a település nagyobb összeghez jutna, mi lenne a legsürgősebb teendő?

Az infrastruktúra fejlesztése.

Miért jó itt élni?

Született kunszentmiklósi vagyok, itt szeretek élni. Csábítanak fel a rokonaim Pestre, de az itt élő emberek, meg egyáltalán az ismeretség ide köt... Meg vagyok elégedve Kunszentmiklóssal... Azt szeretem, hogy felülök a biciklire és kimegyek a határba. Az is jó, hogy nem tudok úgy végigmenni az utcán, hogy ne kelljen köszönetnem. Az ember ilyenekre is kénytelen odafigyelni, és ez nem baj. Mondjuk ez ma már nem egészen van így, mert városiasodunk ebből a szempontból is... A többi ilyen városhoz viszonyítva Kunszentmiklós még előjáróként van a sorban. Mert itt azért nagyon sok minden megvalósult, és bízom benne, hogy meg is fog valósulni. Az összefogás azonban nem mindig működik, de amikor kell, nagyon összefognak az emberek. Például egy rendezvény megszervezésére – ha nincs az önkormányzatnak pénze –, hajlandóak a lakosok összefogni és megszervezni. Maga a város a régebbi időkhöz képest rohamosan fejlődik. Itt nagyon sok polgármester tevékenykedett, de haladunk előre. Ha kicsit lassan is, de haladunk előre.

Mi a kevésbé jó a városban?

A fejlődőképessége a városnak annyira nem jó. Vannak pozitív dolgok, amik jó irányba haladnak, például munkahelyeket teremtenek, de az ütem nagyon lassú. Sok lehetősége nincs az embernek, ha nem gyárban akar dolgozni... A legkevésbé jók az utak. Ma a világban az út, az minden. Nagyon rossz a vasúti közlekedés, bár óránként mennek a vonatok, de nagyon koszosak és sokat késnek. Azonkívül három kilométerre van az állomás és a buszjárat köszönőviszonyban sincs a vasúti járáttal. Az ide vezető utak is általában rossz minőségűek. Ha valakiből egy kicsit elfogy az energia, akkor nehezen tud elmozdulni innen. Egy fejlődő városnak fontos a közlekedés, minden szempontból: ipar, kereskedelem...

Elviselhetetlen...? Nincs olyan. Hogy valaki most jobboldali vagy baloldali, egyáltalán nem érdekel, ember legyen.

A másik, hogy itt Kunszentmiklóson sok a kisebbségi. Ez az egy, ahol a testületi tagokhoz képest másképp döntenék. A szociális segélyek elosztásában, meg a munkanélküli-segély elosztásában. Kínálnék fel munkát, s ha azt mondják, hogy márpedig nem, mert ennyit segélyben is megkapok, akkor azt mondanám, hogy „jól van barátom, akkor nincs segély”. Ez az, amit szerintem szigorúbban kellene venni.

Ha fontosnak tartaná annak célját, részt venne tiltakozó vagy támogató gyűlésen, megmozduláson, aláírna protestáló ívet?

Tiltakozón abszolút nem vennék részt, mert nekem vannak elveim. Tiltakozásban az az elvem, hogy ilyenekbe én nem nyúlok bele, mert nem biztos, hogy van értelme. Támogatóban bármikor. Ha támogatóban veszek részt, tudom, hogy mit támogatok. Azt is tudom, hogy mikor tiltakozom, mi ellen tiltakozom, de ott azért kicsit a félsz bennem volna a következmények miatt. A támogatóknál viszont maximum megköszönnék, hogy támogattam azt a dolgot. Azt mondom, hogy ha valaki el-megy egy demonstrációra, azzal túl sokat nem lehet elérni... Attól függ, hogy milyen témában... Részt veszek nagyon sok ilyen jellegű rendezvényen, a közösséggel viszont nem tudom azt mondani, hogy részt veszek, mert nincs. Amikor először megalakultunk, fűt-fát toboroztunk és ebben csalódtam. Nem kell mindenkit egy

egyesületbe beletoborozni. Az lenne a lényeg, hogy sok egyesület legyen. Jó lenne, ha mindenki meg tudná valósítani azokat a dolgokat, amelyeket szeretne.

Fontos manapság az embereknek, hogy tartozzanak valamilyen közösséghez?

Kellene, hogy legyen rá szükség. De hogy ki hogy érzi jól magát, az már saját döntés. Elidegenedtek az emberek egymástól Most már pesszimista vagyok, mert sokat dolgoztam '98 óta, de nem látom az eredményét.

Az Állampolgári Részvétel Napja

A rendezvénysorozat keretében a település lakói a kunbábonyi képzési központban és a település közterein elhelyezett táblákon („faliújságokon”) fogalmazhatták meg véleményüket, vágyaikat helyi és országos témákban.

Mi az, ami jó ebben a térségben?

„Közel van Pesthez”... „Biciklivel lehet közlekedni a város és a falvak között”... „Sok jó zenekar van”... „Az emberek összefogása”... „A térségi vezetők hozzáállása”...

Miért nehéz itt élni?

„Rosszak az utak, rossz a közlekedés”... „Messze van a kórház, mire bejút a beteg, elpusztul”... „Kevés a munkahely”... „Alacsonyak a bérek”... „Kilátástalan a fiatalok jövője”... „Nagyon nehéz itt élni, se munka, se szórakozás”... „Nagy a szegénység”... „Ki vannak közösítve a romák”... „Az önkormányzat nem igazán foglalkozik az emberekkel, a kisközösségekkel”.

Mi az, amin változtatni kellene?

„Az utak állapota”... „Buszmenetrend”... „Fiatalok szórakozási lehetősége”... „Kosárlabdapálya és partozó (Kunadacson)”... „A Puszta Rádió műsorainak bővítése”... „Több információ a térségről”... „A lakosság ösztönzése a munkába ál-

lásra”... „A rendőrség összefogása a civil szférával a helyi bűnözés visszaszorítása érdekében”... „Pártállástól függetlenül összefogni mindenkinek a helyi érdekek érvényesítése érdekében”... „Figyelembe venni, támogatni, segíteni a civil kezdeményezéseket”.

Milyen Magyarországon szeretnél élni?

„Hol 1 mosoly többet ér minden szónál”... „Ahol a hit megkérdőjelezhetetlen”... „Ahol a szabadság mindenkinek megadatik”... „Ahol segítenek a szegényeken”... „Ahol az emberek tudnak közösen örülni”... „Ahol megvalósulnak az álmaid.”... „Nagyobb az esélyegyenlőség”... „Nagyobb a közbiztonság”... „Kevesebb a bevándorló”...

„Ahol többen dolgozhatnak”... „Ahol nem a nyugdíjasok dolgoznak a fiatalok helyett” ... „Kevesebb a fizetése a minisztereknek”.. „Több a fizetése a pályakezdőknek”... „Ahol a jövedelmek követik az inflációt”... „Ahol kevesebb az adó”... „Ahol mindenkinek lesz lakása”... „Nem zárják be a kórházakat”... „Olcsóbb az iskoláztatás!” ... „Több támogatást kapnak az intézmények és ... a sportolók”... „Több zebra van az utcákon”... „Több a zöldterület”... „Kevesebb a szennyeződés, kevesebb fát vágnak ki!”... „Ahol nemcsak Magyarország a lényeg”...

Mit üzenél a jelen/jövő politikusainak?

„Ne a saját zsebre dolgozz, a jövőt építsd fel!”... „Ti jól éltetek, a kisemberre nem gondoltok!”... „Az idén mit csináltatok, a gáz- és villanyáremelésen kívül?”... „Menjetek el egy napra dolgozni, és abból gazdagodjatok meg, és neveljeteك gyereket!”... „A parlamentben az ország ügyeivel foglalkozzanak, ne egymást pocskondiázzák!”... „Abban bízok az ország népe, hogy az országot felemelitek, nem pedig elsüllyeszti-tek!”.

INTERJÚVÁZLAT

AZ INTERJÚK STRUKTÚRÁJA

Korábbi élettörténet, családi közösségi szocializáció, közösségi minták feltárása

Milyen családi környezetből indult az interjúalany (szülők foglalkozása, iskolai végzettsége, a szülők kapcsolathálóinak mintái, családtagokkal való viszony stb.)?

Milyen közösségeknek volt tagja gyermek-, illetve fiatalkorában (szakkörök, lakóhelyi csoportosulások, esetleg volt munkahelyi közösségek stb.)? Miért maradt ki ezekből a közösségekből?

Jelenlegi – családon kívüli – közösségeinek számbavétele formális és informális közösségek szintjén. (Ez utóbbiak az utcasarkon ismétlődő csoportos eszmecserék, kocsmai, éttermi törzsasztalok, otthonra hívott magántársaságok stb.)

Milyen családon kívüli közösségekben vesz részt? Mennyi időt fordít átlagosan hetente közösségi kapcsolattartásra, közösségért végzett tevékenységre? Le kell-e mondania valamiről közösségi tevékenységért? Miről? Elégedettségéhez fontos-e, hogy tagja ezeknek a közösségeknek?

Az interjúalany számára a családon kívüli legfontosabb közösségi kapcsolat (kapcsolatok) teljes feltárása, a közösség makrotársadalomba ágyazottságának jellemzői, a közösségi kapcsolattal és társadalmi részvétellel összefüggő kérdések kibontása.

Általános kérdések:

Melyik a legfontosabb, legmeghatározóbb közösség? (Mennyire tekinthető ez a közösség formálisnak/informálisnak?) Mennyi ideje létezik a közösség? Hány tagja van a közösségnek? Milyen az aktív, illetve passzív tagok aránya? Hogyan toboroznak új tagokat?

Milyen gyakran szerveznek összejöveteleket? Mekkora a tagok részvételi aránya a rendezvényeken?

Közösségi kapcsolatháló:

Belső: (a közösség szerveződésének belső struktúrája, kapcsolathálójának sajátosságai, erőssége, sűrűsége)

Kik és milyen motivációból csatlakoznak a közösséghez? Kialakultak-e a közösségen belül kisebb formális vagy spontán szerveződésű alcsoportok?

Ki a két legfontosabb személy a közösségen belül az interjúalany számára? Miért ők állnak hozzá a legközelebb? Miről szoktak beszélgetni? Kinek a véleménye számít jobban?

Gyakran beszélnek-e közügyekről (települési, szomszédsági vagy országos, társadalmi-gazdasági kérdések, a tévé, rádió híradásai nyomán felmerülő társadalmi gondok stb.)?

Ki a két legfontosabb tagja informális társaságának (akiket meghív bizonyos események ünneplésére, akikkel időközönként eszmecsere folytat az utcán, házfo-lyosón, étteremben, kocsmában, templom után, bevásárlás után)?

Milyen arányú a fluktuáció a közösség tagjai körében? Mikor volt gyengébb/erősebb?

Milyen módon kommunikálnak a közösség tagjai a vezetőikkel?

Mekkora a tagok tényleges beleszólási lehetősége a döntésekbe? Mennyire vesznek részt a tagok a közösségen belül felmerülő kérdések, információk, döntések megvitatásban? Vannak-e „hangadók”?

Kommunikálnak-e egymás között a közösség tagjai?

Vannak-e a közösségen belül, akik akadályozzák a közös munkát? Miként?

Mennyire tartják sikeresnek a tagok saját közösségük működését? Mennyire elégedettek vele?

Milyen helyzetekben várnak a közösség tagjai segítséget egymástól? Nyújtanak-e segítséget egymásnak?

Érezhető-e a tagok (szubjektív/objektív) életminőségében változás a közösséghez tartozás következtében?

Külső (a közösség kifelé irányuló kapcsolataira, és azok erősségére, sűrűségére vonatkozó kérdések):

Milyen (egyéb) szervezetekkel, közösségekkel működnek együtt a siker érdekében? Mennyire zökkenőmentes az együttműködés?

Betölti/betöltheti-e az összekötő kapocs szerepét a közösség az egyén és az állam, vagy más, magasabb szintű struktúrák között?

Milyen a közösség külső/többségi társadalmi megítélése (pozitív/negatív?), vannak-e ellenzői a közösségi munkának?

Az interjúalany attitűdje

Miért tartja fontosnak a társadalom szempontjából közösségi, közéleti munkáját? (Melyek az általa vallott legfontosabb értékek?)

Melyek a legfőbb céljai a közösségének? Mit szeretne elérni közösségével?

Mennyire látja sikeresnek a célok megvalósítását? A siker milyen mértékben köszönhető a vezetőségnek, illetve a tagoknak? A célok megvalósításához milyen mértékben kell megmozgatniuk kulturális, társadalmi, gazdasági tőkéjüket?

Felmerülnek-e ennek során (külső-belső) konfliktusok? Hogyan oldják meg ezeket (közösen, illetve a hangadók révén)?

Részt vesz-e a helyi döntések előkészítésében? Van-e módja befolyásolni a helyi döntéseket?

Ismer-e valakit személyesen a helyi hatalmi döntéshozók közül?

Milyen javaslata, ötlete van a helyi problémák megoldására? Elmondja-e valakinek ezeket a javaslatokat? Van-e esély arra, hogy figyelembe veszik, megfogadják javaslatait a helyi döntéshozók?

Van-e elégséges forrás a lokális problémák megoldására?

Tudja-e, lakóhelyén mire mennyit fordítanak, mit terveznek az önkormányzat vezetői? Mire fordítana többet/kevesebbet? Ha pályázaton települése nagyobb összeghez jutna, mi lenne a legsürgősebb teendő?

Ha fontosnak tartja, tartaná célját, részt venne-e közösségével valamilyen megmozduláson, tüntetésen, aláírna-e protestáló ívet?

X 132980

EQ4-uh

XA 130648

Kiadta:

Belvedere Meridionale

6725 Szeged, Hattyas sor 10.

www.belvedere.meridionale.hu

Felelős kiadó: Szegfű László

Kiadóvezető: Jancsák Csaba

Korrektúra:

Vörös Eszter

Tördelés, borító:

ElektroPress Stúdió

www.elektropress.hu

Nyomta:

Bába és Társai Kft, Szeged

2 800.-

„Mindenféle közösség nagyon fontos terep... ahol meg lehet tanulni azt, hogyan működök én mint ember, hogyan hat rám a közösség...”

„Az emberekből kiveszni látszik a közösségi szellem, a közösségi értékek... Nincs meg az egységre való törekvés. De bármennyire is elszomorít... bízom abban, hogy ez megváltozik, és megpróbálják keresni a közösséghez tartozáshoz vezető utat...”

„Úgy látom, hogy az emberek szeretnek valahova tartozni... Vágynak arra, hogy közösségben legyenek. Nálunk ez még így van... Szeretném, ha legalább ezen a szinten megmaradna... Nem biztos, hogy ehhez pénz kell...”

Interjú-részletek

ISBN 963957357-4

BELVEDERE
MERIDIONALE